

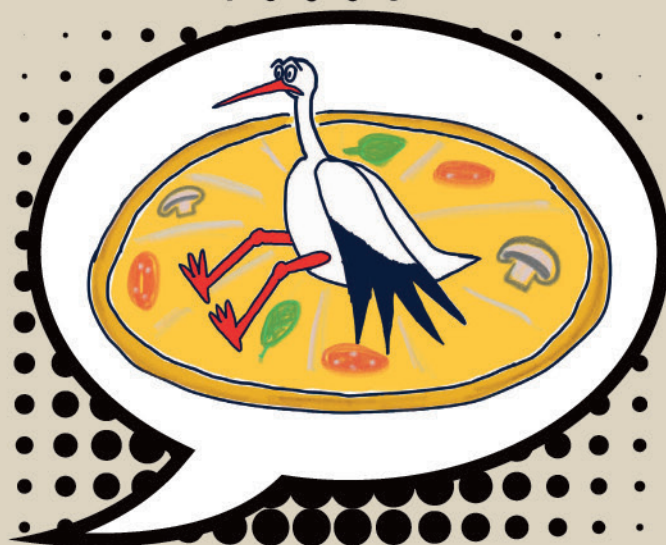
Michalina Biernacka, Paulina Kaźmierczak, Mateusz Gaze, Iwona Dembowska-Wosik

KulFon

Kulturowa fonetyka (nie tylko) dla Ukraińców

POD REDAKCJĄ
Michaliny Biernackiej

*pizza
z boćkiem*

kibice na mieczu

KulFon

Kulturowa fonetyka
(nie tylko)
dla Ukraińców

Michalina Biernacka, Paulina Kaźmierczak, Mateusz Gaze, Iwona Dembowska-Wosik

KulFon

Kulturowa fonetyka
(nie tylko)
dla Ukraińców

POD REDAKCJĄ

Michaliny Biernackiej

KulFon. Kulturowa fonetyka (nie tylko) dla Ukraińców. Podręcznik studenta

pod red. Michaliny Biernackiej (ORCID: 0000-0002-2414-9745)
Uniwersytet Łódzki, Wydział Filologiczny
Zakład Lingwistyki Stosowanej i Kulturowej
90-236 Łódź, ul. Pomorska 171/173

Współautorzy: Michalina Biernacka, Paulina Kaźmierczak, Mateusz Gaze
Iwona Dembowska-Wosik

Kontrastowny podręcznik do nauczania wymowy polskiej dla dorosłych (nie tylko) Ukraińców od poziomów A1 i A2 powstał w ramach projektu *Nauka fonetyki polskiej przez kulturę (KulFon)* realizowanego i finansowanego w programie *Promocja Języka Polskiego* Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej o numerze: BJP/PJP/2024/1/00013

Beneficjent projektu: Uniwersytet Łódzki

Partner projektu: Charkowski Uniwersytet Narodowy im. Wasyla Karazina

Kierownik Projektu: Michalina Biernacka

Wykonawcy Projektu

- podręcznik studenta: Michalina Biernacka, Paulina Kaźmierczak, Mateusz Gaze
Iwona Dembowska-Wosik
- podręcznik lektora, teoria – język polski: Michalina Biernacka, Beata Grochala
Monika Kaźmierczak
- podręcznik lektora, teoria – język ukraiński: Sofia Butko, Inna Litvinova
- podręcznik lektora, wskazówki logopedyczne: Monika Kaźmierczak
Magdalena Bielawska, Michalina Biernacka

Recenzenci wydawniczy: Anna Majewska-Tworek, Ałła Krawczuk

Serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy zgodzili się, byśmy odsyłali do nagrań z oficjalnych kanałów zamieszczonych na platformie YouTube. Szczególne podziękowania składamy na ręce Telewizji Polskiej, Narodowego Centrum Kultury, Radia ZET, KręciołaTV, Magic Records, a także wykonawców i zespołów Kwiat Jabłoni, Ranko Ukulele, Oranżada, Małe TGD, N.O.T., Darii Zawiałow, Beaty Bartelik, Waldemara Chylińskiego i ich menedżerów. Z utworów korzystamy na prawie cytatu, tylko w niezbędnym zakresie

Teksty piosenek: <https://www.tekstowo.pl/>

Zdjęcia i ikony: <https://depositphotos.com/>, zdjęcia Łodzi: Justyna Styś
Aktor Maciej Wilewski w obiektywie Radosława Króla

Przekroje głosek oraz ilustracje: Iwona Dembowska-Wosik

Zdjęcia i filmy o charakterze logopedycznym: Monika Kaźmierczak, Sofia Butko
Julia Golańska, Natalia Kurpińska, Małgorzata Krzemińska, Magdalena Bielawska
Jakub Sroka, Helena Bielawska, Michalina Biernacka

Głósów użyli: Monika Kaźmierczak, Agnieszka Kowalkiewicz-Kulesza
Krzysztof Grzegorzewski, Jakub Sroka, Magdalena Bielawska, Sofia Butko

Realizacja dźwięku: Maciej Sztąberek

Montaż nagrań: Angelina Kusowska

Redaktor inicjujący: Urszula Dzieciatkowska

Koncepcja wizualna podręcznika: Paulina Kaźmierczak, Michalina Biernacka

Skład i tkanie: Munda – Maciej Torz

Korekta techniczna: Elżbieta Pich

Projekt okładki

Polkadot Studio Graficzne. Aleksandra Woźniak, Hanna Niemierowicz

© Copyright by Authors, Łódź 2025

© Copyright for this edition by Uniwersytet Łódzki, Łódź 2025

Publikacja jest udostępniona na licencji Creative Commons

Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Bez utworów zależnych 4.0 (CC BY-NC-ND)

<https://doi.org/10.18778/8331-895-0>

Wydane przez Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego

Wydanie I. W.11845.25.0.K

Ark. wyd. 18,0; ark. druk. 28,75

e-ISBN 978-83-8331-895-0

Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego

90-237 Łódź, ul. J. Matejki 34A

www.wydawnictwo.uni.lodz.pl

e-mail: ksiegarnia@uni.lodz.pl

tel. 42 635 55 77

SPIS TREŚCI

Układ Podręcznika studenta	5
Wstęp	7
Lekcja 1. Jedziesz w górę czy w dół?	10
Lekcja 2. Nogi tupią tup, tup, tup	35
Lekcja 3. Yyy, czy to ty?	60
Lekcja 4. Ooo, kto to?	76
Lekcja 5. Idę z mężem czy bez męża?	93
Lekcja 6. W Łodzi przy alei Włókniarzy	107
Lekcja 7. Lody karmelowe z polewą czekoladową	129
Lekcja 8. Opowieści dziwnej treści	145
Lekcja 9. Paczka tęczowych żelków	161
Lekcja 10. Uwaga, kierownik!	187
Lekcja 11. W głowie się nie mieści	199
Lekcja 12. Przerwa na kawkę	211
Spis źródeł	226

UKŁAD PODRĘCZNIKA STUDENTA

	Temat	Zagadnienia fonetyczne	Zagadnienia tematyczne
1	Jedziesz w górę czy w dół?	intonacja wypowiedzi oznajmujących, pytających i rozkazujących	Autoprezentacja Komunikacja
		Kontrast wszystkie typy zdań	
2	Nogi tupią tup, tup, tup	akcent standardowy	Technika i media Tradycje, zwyczaje, kultura
		Kontrast akcent standardowy : akcent staranny	
3	Yyy, czy to ty?	samogłoska [y]	Człowiek
		Kontrast [y] : [e] : [i]	
4	Ooo, kto to?	samogłoska [o]	Rodzina
		Kontrast [o] : [u]	
5	Idę z mężem czy bez męża?	tzew. samogłoski nosowe	Hobby
		Kontrast ę, ą w różnych kontekstach	
6	W Łodzi przy alei Włókniarzy	półsamogłoska [ɨ]	Miejsca
		Kontrast [ɨ] : [ɪ] : [i]	
		Kontrast [ɨ] : [v]	

	Temat	Zagadnienia fonetyczne	Zagadnienia tematyczne
7	Lody karmelowe z polewą czekoladową	spółgłoska [l]	Jedzenie
		Kontrast [l] : [l']	
8	Opowieści dziwnej treści	spółgłoski [š / ž / č / ž]	Środowisko naturalne Plany
		Kontrast [š] : [s']	
9	Paczka tęczyowych żelków	spółgłoski [š / ž / č / ž]	Zakupy i usługi
		Kontrast wszystkie głoski trzech szeregów [š / ž / č / ž] : [š / ž / č / ž] : [s / z / c / ž]	
		Kontrast [š / ž / č / ž] : [š / ž / č / ž]	
10	Uwaga, kierownik!	spółgłoski [k / g / χ] : [k' / g' / χ']	Praca
11	W głowie się nie mieści	spółgłoski [p / b / f / v / m] : [p' / b' / f' / v' / m']	Mieszkanie
12	Przerwa na kawkę	spółgłoski dźwięczne : bezdźwięczne ubezdźwięcznienia	Życie codzienne

WSTĘP

Oddajemy do rąk czytelników kontrastywny podręcznik do nauczania wymowy, który na różne sposoby prezentuje polską kulturę (m.in. dzięki wykorzystaniu fragmentów literatury, piosenek, seriali, ale i przysłów, memów czy wskazówek grzecznościowych).

Tytuł publikacji, *KulFon. Kulturowa fonetyka (nie tylko) dla Ukraińców*, to wielowymiarowy żart językowy. Głoski języka polskiego warto reklamować jako przyjemne, zabawne czy ciekawe. Atrakcyjność przygotowanych materiałów tłumaczy też skojarzenie dźwiękowe [kuł], związane z angielskim wyrazem *cool*. Jak jednak wyjaśnia WSJP *kulfon* to też „znak w formie litery, słowa lub rysunku, który został napisany lub narysowany krzywo i niestarannie”. A – jak wiadomo – początki uczenia się obcojęzycznej wymowy naznaczone są często niedoskonałościami (podobnie jak odręcznego zapisu, który w wybranym zakresie, dzięki integrowaniu podsystemów, także ćwiczony jest w podręczniku). Na końcu poszczególnych lekcji w podręczniku studenta znalazły się więc karty pracy, zatytułowane *Moje ulubione KulFony*, na których można notować wyrazy sprawiające na danym etapie szczególną trudność lub takie, na których studentom będzie najlepiej ćwiczyć wymowę. Jest to także miejsce na wszelkie inne niezbędne notatki. „Kulfon” Polakom kojarzyć się też będzie zapewne z bohaterem programów dla dzieci realizowanych przez TVP i jego wielkim, czerwonym nosem (to kolejne znaczenie tego słowa, które – co ciekawe – według WSJP pochodzi od ukraińskiego *kúl-han*). W końcu, wyróżniona w tytule częśćka *ul*, choć zapisana małą literą, jest nawiązaniem do międzynarodowej nazwy Uniwersytetu Łódzkiego: Univeristy of Lodz, czyli *alma mater* polskich autorek i autorów podręcznika.

Publikacja *KulFon. Kulturowa fonetyka (nie tylko) dla Ukraińców* składa się z dwóch części: podręcznika studenta i podręcznika lektora.

PODRĘCZNIK STUDENTA

Podstawowym celem podręcznika studenta jest rozwijanie kompetencji fonologicznej uczących się języka polskiego jako obcego (nie tylko) Ukraińców za pomocą leksyki i gramatyki już z poziomów A1 oraz A2, związanej tematycznie i okraszanej zróżnicowaną polską kulturą. W każdej lekcji wydzielone zostały sekcje treningu podstawowego i zaawansowanego, w podziale: najpierw ćwiczenia koncentrujące się na kształceniu słuchu, a dopiero potem te poświęcone artykulacji. W rozdziały dotyczące wymowy głosek systematycznie wplatane są ćwiczenia uwzględniające prozodię: czasem intonację, czasem akcent, przekazywanie emocji czy intencji. Ich integracja była jednym z zamysłów całej koncepcji, ponieważ twórcy są przekonani, że artykulacja dźwięków mowy nie występuje bez udziału prozodii, głoski są przecież wymawiane w jakichś wyrazach, wyrażeniach czy zdaniach. Podręcznik wykorzystuje metodę kontrastywną, proponując liczne ćwiczenia antyinterferencyjne, w pewnym zakresie również indukcyjne, by uczący się mogli samodzielnie wnioskować o regułach wymowy. Gros ćwiczeń opartych jest też na technikach nauczania typowych dla metod artykulacyjnej czy audytywnej, co pozwala skorzystać ze zbioru także cudzoziemcom spoza słowiańskiego kręgu kulturowego (na co wskazuje adnotacja „nie tylko” w tytule podręcznika). Liczba technik jest ograniczona, wybrane zostały tylko te najbardziej skuteczne w pilotażu.

Z podręcznika w zasadzie nie da się korzystać linearnie, chyba że na kilkudziesięciogodzinny kurs nauczania wymowy (podczas takiego był on testowany). Każda lekcja podporządkowana jest ogólnemu tematowi, wokół którego dość swobodnie krąży leksyka. O ile to możliwe i istotne, dalszej integracji podlegają podsystemy gramatyczny oraz ortograficzny. Poszczególne ćwiczenia fonetyczne przygotowują do wykonania krótkich zadań rozwijających recepcję ustną lub audiowizualną, a w konsekwencji działania ustne: produkcję, interakcję i (w ograniczonym stopniu) mediację. Wiele ćwiczeń

wykorzystuje teksty kultury: fragmenty seriali, piosenki czy teksty literackie. Z oczywistych względów często nie są one podporządkowane docelowym poziomom. Ułatwieniu ich odbioru służą słowniczki i materiały graficzne. Mimo że zaproponowana leksyka czasami pochodzi z poziomów wyższych, kilkukrotny pilotaż ćwiczeń w grupach na poziomach A1 i A2 wykazał trafność dobranego materiału. Dzięki bliskości językowej uczący się języka polskiego jako obcego Ukraińcy dobrze sobie radzili, a nowe słowa niejednokrotnie traktowali jako motywację do nauki i wyzwanie kulturowo-edukacyjne, które nie przekraczało ich możliwości przy wsparciu lektora. Co istotne, trudniejsze teksty kultury są proponowane jedynie we fragmentach, ćwiczenia zaś sugerowane na poziom A2 i wyższe oznaczone zostały dopiskiem *Wyzwanie*. Można jednak próbować mierzyć się z nimi wcześniej, ponieważ o ich trudności niekoniecznie świadczy poziom leksykalny.

Struktura podręcznika studenta jest powtarzalna, aczkolwiek nie identyczna – ważniejsze od zachowania takiej samej liczby identycznych ćwiczeń w każdej lekcji było uwzględnienie różnych potrzeb uczących się. Duża liczba zaproponowanych ćwiczeń to sposób na doskonalenie wymowy w różnej formie, ale też zachęcanie do samodzielnej pracy, szczególnie w formie gier i zabaw. Kształtowanie wymowy trwa zwykle długo i wymaga wielokrotnych, aczkolwiek zróżnicowanych powtórzeń, dlatego bogaty zbiór gwarantuje, że nie zabraknie materiału do ćwiczeń.

Poszczególne części lekcji nazywane są w sposób kojarzący się ze sportem, by dać do zrozumienia uczącym się, że praca nad artykulacją to trening wymagający, ale – ostatecznie – efektywny i niezwykle satysfakcjonujący. Naszym celem było takie zorganizowanie ćwiczeń, by ich atrakcyjność wpłynęła na zwiększenie motywacji do korzystania z podręcznika przez uczących się. Staraliśmy się zatem, by dialogi były możliwie naturalne, niekiedy potoczne, okraszone humorem.

Główne zagadnienia w każdej lekcji zostały opracowane według schematu:

- Trening podstawowy. Słuchamy,
- Trening podstawowy. Mówimy,
- Trening zaawansowany. Słuchamy,
- Trening zaawansowany. Mówimy,
- Olimpiada.

Dopasowane do nich zagadnienia kontrastowe w obrębie systemu polszczyzny mają zaś strukturę:

- Gimnastyka. Słuchamy,
- Gry ogólnorozwojowe,
- Gimnastyka. Mówimy,
- Maraton.

Taki układ został też zaproponowany w rozdziałach, które nie wymagały większej liczby ćwiczeń. Końcowe części w obu układach służą głównie ewaluacji.

Informacje na temat wykorzystywanego w podręczniku alfabetu fonetycznego, przyjętych koncepcji językoznawczych czy przygotowanych na potrzeby publikacji materiałów graficznych – zob. podręcznik lektora. Dla ułatwienia odbioru wiodącą czcionką do zapisu treści w podręczniku jest bezszeryfowa czcionka Lato.

Mamy nadzieję, że nasza propozycja spodoba się zarówno uczącym się, jak i lektorom. Życzymy satysfakcjonujących treningów i sukcesów w opanowywaniu polskiej wymowy.

Zespół KulFon

WAŻNE!

„Słuchaj / Trenuj / Testuj”

Ćwiczenia, które opisane są jako „Słuchaj / Trenuj / Testuj” zostały wprowadzone do podręcznika po przeprowadzeniu badań o charakterze neurodydaktycznym. Ustalono, że na początku dobrze jest podać wzór – dlatego część *Słuchanie* to prezentacja wszystkich głosek, sylab, wyrazów, zdań, które są w ćwiczeniu. Część *Trenuj* powinna być sprawdzana punkt po punkcie, by po rozwiązaniu pojedynczego przykładu uczeń natychmiast otrzymał informację zwrotną. Może on zaznaczyć plusem swój sukces, a w przypadku popełnienia błędu ma on możliwość zanotowania, że dana para sprawiła mu trudność (sekcja „+/-” w kolumnie obok). Dopiero część *Testuj* to ćwiczenie polegające na wysłuchaniu i zaznaczeniu od razu wszystkich odpowiedzi, a następnie sprawdzeniu ich poprawności z lektorem lub z kluczem.

„Naśladuj”

Polecenia „Naśladuj” tym różnią się od „Powtórz”, że ich intencją jest mówienie jednocześnie z lektorem – czyli próba jak najwierniejszego dopasowania się do sposobu wypowiedzania się mówcy. Można je przeprowadzać zarówno indywidualnie, jak i chórally, niemniej celem jest podążanie za wymową we wzorze: naśladowanie nie tylko realizacji głosek, lecz i akcentu, intonacji, tempa, a nawet emocji i intencji nadawczych. Należy wykonywać je wielokrotnie – za każdym razem będzie nieco łatwiej.

„Posłuchaj i szybko zareaguj”

W tych ćwiczeniach nagrania nie dają wiele czasu na reakcję. Należy szybko zrozumieć pytanie i udzielić odpowiedzi – zwykle są to

proste pytania komunikacyjne lub dotyczące wyboru. Ich celem jest zautomatyzowanie reakcji, przy czym najlepiej, gdyby odpowiedź zawierała np. ćwiczoną w lekcji głoskę. Jeśli się tak nie dzieje, lecz wypowiedź jest logiczna, należy uznać ją za poprawną.

W częściach rozwijających mówienie zdarza się, że polecenie nie sugeruje odsłuchu nagrania, które jest jednak dołączone do ćwiczenia, np. „Przeczytaj”. Warto wykonywać je w kolejności: czytam – słucham – czytam ponownie. Jest to też próba zabezpieczenia w nagraniu uczących się, którzy zechcą korzystać z materiałów samodzielnie, bez wsparcia lektora. Podobnie ćwiczenia rozwijające słuch można wykorzystywać jako dodatkowy materiał do treningu wymowy.

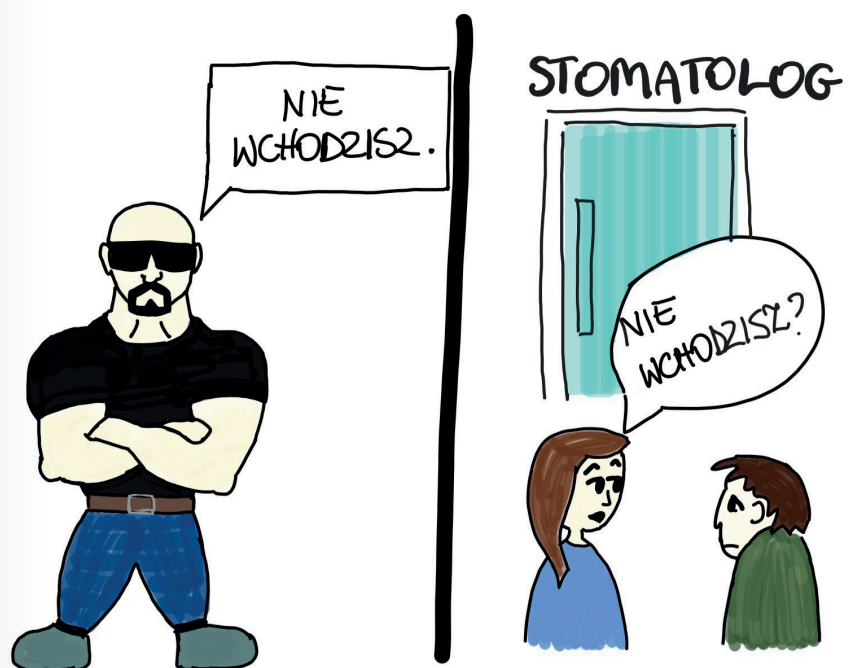
Nagrania dostępne są na stronie projektu:

- komplet do pobrania:
www.polonistyka.uni.lodz.pl/kulfon/wszystkie-nagrania
- w podziale na poszczególne części podręcznika:
<https://www.polonistyka.uni.lodz.pl/kulfon/nagrania>

Klucz i transkrypcja dostępne są na stronie projektu:

<https://www.polonistyka.uni.lodz.pl/kulfon/podrecznik>

Intonacja

Lekcja 1

Jedziesz w górę czy w dół?

TRENING PODSTAWOWY

SŁUCHAMY

1. Słuchaj i rysuj dłonią linię intonacyjną zdania. L1 TPS Z1 F1

2. Słuchaj jeszcze raz i rysuj linię na zdaniu. L1 TPS Z1, Z2 N1

- Mam na imię ~~Karolina~~.
- Teraz mieszkam w Krakowie.
- Interesuję się muzyką rockową.
- To bardzo ładna sukienka.
- Poproszę gorącą czekoladę.
- Ona nie jest sympatyczna.

3. Posłuchaj i zdecyduj, czy oni są mili czy niemili. Z1 TPS Z3 N2

1	Dzień dobry.	mili / niemili
2	Do widzenia.	mili / niemili
3	Witam.	mili / niemili
4	Cześć Wam.	mili / niemili
5	Dzień dobry, pani Kasiu.	mili / niemili
6	Do widzenia państwu.	mili / niemili
7	Do zobaczenia.	mili / niemili
8	Świetnie.	mili / niemili

4. Słuchaj i rysuj dłonią linię intonacyjną pytania. L1 TPS Z1 F2

5. Słuchaj jeszcze raz i rysuj linię na końcu pytania. L1 TPS Z4, Z5 N3

- Herbaty?
- Naprawdę?
- Lubisz go?
- Jesteś z Kijowa?
- Nie znasz polskiego?
- Znasz ją?

6. Posłuchaj i zdecyduj, czy oni są mili czy niemili. L1 TPS Z6 N4

1	Mówisz poważnie?	mili / niemili
2	Dlaczego?	mili / niemili
3	Jak to?	mili / niemili
4	Kiedy to się stało?	mili / niemili
5	Wracasz do domu?	mili / niemili
6	Nie rozumiesz?	mili / niemili
7	Chcesz coś zjeść?	mili / niemili
8	Idziemy do kina?	mili / niemili

Intonacja – melodia zdania.

7. Słuchaj i rysuj dłonią linię intonacyjną rozkazu. L1 TPS Z7 F3

8. Słuchaj jeszcze raz i rysuj linię na zdaniu rozkazującym.

L1 TPS Z8 N5

IDŹ! WEŹ!
IDŹ sobie! WEŹ to!
IDŹ sobie stąd! WEŹ to ode mnie!

9. Posłuchaj i zdecyduj, czy oni są mili czy niemili. L1 TPS Z9 N6

1	Przetłumacz!	mili / niemili
2	Powtórz!	mili / niemili
3	Usiądź!	mili / niemili
4	Skończ to!	mili / niemili
5	Oddaj mu!	mili / niemili
6	Przeczytaj!	mili / niemili
7	Napiszcie!	mili / niemili
8	Kochaj mnie!	mili / niemili

10. Posłuchaj i napisz. L1 TPS Z10 N7

1.	! lub ?
Wcale___	Oddajmy___
Na serio___	Sprzątacie___
Wierzę___	Czatujecie___
Lubi___	Byliśmy___
Poważnie___	Tak___

2.	. lub ?	3.	. lub !
Znasz___		Kocham___	
Pracuje___		Nie znoszę___	
Masz___		Nie wiem___	
Wie___		Tak sądzę___	
Chcemy___		Nie mogę___	
Lubicie___		Zupa___	
Rozumieją___		Gotuje___	
Mieszka___		Ostatnio___	
Studiuje___		Zdecyduj___	

11. Posłuchaj i napisz: . / ? / ! / ?! L1 TPS Z11 N7b

		Wersja 1	Wersja 2	Wersja 3	Wersja 4	Wersja 5
1	Znamy					
2	Wiem					
3	Nie rozumiem					
4	Naprawdę					
5	Proszę					
6	Chodź					
7	Robisz					
8	Poproszę					
9	Lubię					
10	Nie wierzę					

TRENING PODSTAWOWY

MÓWIMY

Zdania oznajmujące (twierdzenia)

Na końcu mają kropkę (.).

~~trochę do góry i do dołu~~
monotonnie, prosto i do dołu

Zdania pytające

Na końcu mają znak zapytania (?).

- jeśli muszę zaznaczyć, że pytam.

Zwykle przedostatnia sylaba jest opuszczana, a ostatnia idzie wysoko w górę, zob. *Masz gości?*

- jeśli typ zdania informuje, że pytam.

Masz ci?
GOŚ

Zdania rozkazujące

Na końcu mają wykrzyknik (!) lub kropkę (.).

Szybkie, często wyrażają intensywne emocje.

Często pierwsza sylaba w zdaniu jest akcentowana.

1. Zamknij oczy: słuchaj i powtarzaj zdanie po zdaniu.

L1 TPM Z1, Z2 N8

2. Posłuchaj jeszcze raz i powtórz.

Lubię.	Zrobię.
Dobrze.	Trudno.
Nie wiem.	Nie będę.
Studiuję.	Podróżuję.
Chciałabym...	Dlaczego nie...

Pamiętam.	Byłam.
Właśnie.	W porządku.
Nie poszłam.	Nie, nie mam.
Ugotuję.	Pracuję.
Nie jestem pewna...	Możliwe...

3. Odegrajcie w parach.

- Dzień dobry...	(smutno / neutralnie)	- Do widzenia.	(neutralnie / smutno)
- Dzień dobry.	(neutralnie / wesoło)	- Do widzenia...	(smutno / wesoło)
- Dzień dobry.	(neutralnie / wesoło)	- Witam panią.	(miło / niemiło)
- A dzień dobry.	(wesoło / smutno)	- Do widzenia.	(niemiło / miło)

4. Słuchaj i powtarzaj zdanie po zdaniu. L1 TPM Z4 N9

1. Znasz? Znasz angielski? Czy znasz angielski?
2. Jesteś? Jesteś studentem? Jesteś studentem z Ukrainy?
3. Studiujesz? Studiujesz w Łodzi? Studiujesz na uniwersytecie w Łodzi?
4. Mieszkasz? Teraz mieszkasz? Teraz mieszkasz w Polsce?
5. Lubisz? Lubisz kawę? Lubisz czarną kawę?

5. Czy słyszysz, co się dzieje z przedostatnią sylabą? Powtórz.

L1 TPM Z5 N10

Lu_bisz? se_rio? Miesz_kasz?
Stu_{den}tem? An_{giel}ski? Na uniwersy_{te}cie?

6. Zaznacz sylabę, która opada, a potem raz jeszcze przeczytaj.

- Jesteś? Jesteś studentem? Jesteś studentem z Ukrainy?
- Studiujesz? Studiujesz w Łodzi? Studiujesz na uniwersytecie?
- Lubisz? Lubisz kawę? Lubisz czarną kawę?

7. Odegrajcie w parach.

- Chcesz może kawę?	(wesóło / neutralnie)
- Wolę herbatę, masz?	(neutralnie / wesóło)
- Zdałaś egzamin?	(neutralnie / z nadzieją)
- A ty?	(wesóło / smutno)
- Znasz ją?	(szepem = cicho / z ciekawością)
- A ty ją znasz?	(z nadzieją / neutralnie)
- Studiujesz coś?	(miło / z ciekawością)
- Yhm... Pracujesz gdzieś?	(z ciekawością / niemiło)

8. Słuchaj i powtarzaj zdanie po zdaniu. L1 TPM Z8 N11

Nie pójde!	Nie zrobię!
Nie wiem!	Nie chcę!
Zrób!	Pisz!
Poczekaj!	Przeczytaj!
Uciekajcie!	Przetłumaczcie!
Nie powiem!	Nie będę!
Nie mogę!	Nie wolno!
Idź!	Jedź!
Narysuj!	Ugotuj!
Zdecydujcie!	Oglądajcie!

9. Posłuchaj i szybko zareaguj. L1 TPM Z9 N12

10. W parach odegrajcie według wzoru:

- Idź stąd!	(smutno / ze złością)
- Nie pójde!	(ze złością / smutno)
- Weź to!	(neutralnie / ze złością)
- Nie wezmę!	(ze strachem / ze złością)
- Powiedz!	(ze złością / prośba)
- Nie powiem!	(smutno / wesóło)
- Zrób to!	(miło / niemiło)
- Nie umiem!	(niemiło / ze strachem)

11. Posłuchaj i powtórz wszystkie pary. L1 TPM Z11 N13

A	B
1 Ty jesz barszcz?	Ви їсте борщ?
2 Ty jesz barszcz?	Ви їсте борщ?
3 Ty jesz barszcz ?	Ви їсте борщ ?
4 Skąd jesteś?	Звідки ви?
5 Jesteś z Ukrainy?	Ви з України?
6 Jak się nazywasz?	Як вас звати?
7 Nazywam się Anna Nowak.	Мене звати Анна Новак.
8 Czytamy.	Ми читаємо.
9 Czytamy!	Ми читаємо!
10 Czytajmy!	Читаймо!
11 Dzień dobry.	Добрий день.
12 Dzień dobry!	Добрий день!

TRENING ZAAWANSOWANY

SŁUCHAMY

1. Posłuchaj i narysuj, który to typ zdania. / /
Przeczytaj. L1 TZS Z1 N14

1	Nazywam się Anna Nowak.	
2	Czytamy.	
3	Idziemy do kina.	
4	Bardzo cię kocham.	
5	Nie rozumiecie.	
6	Dzień dobry.	
7	Do widzenia.	
8	Dlatego tam poszła.	
9	Jestem Tomek.	
10	Mam 18 lat.	

2. Posłuchaj zdań złożonych. Jaką one mają intonację? Narysuj linie i przeczytaj. L1 TZS Z2 N15

- Nie piję herbaty, ale uwielbiam miętę.
- Lubię czytać romanse, ale nie cierpię horrorów.
- On jest wegetarianinem, a ona jest mięsożerna.
- Oni są Ukraińcami, ale mieszkają w Polsce.
- Lubię oglądać seriale, ale nie cierpię czytać.

3. Posłuchaj zdań i naśladuj intonację. Oni mówią to neutralnie czy są smutni? Zdecyduj. L1 TZS Z3 N16

1	Bardzo lubię grać na komputerze.		
2	Czasami wieczorami ćwiczę na siłowni.		
3	Zwykle nie jem mięsa ani ryb.		
4	Zupełnie tego nie rozumiem.		
5	Nienawidzę poniedziałków.		
6	Totalnie tego nie ogarniam.		

4. Posłuchaj refrenu piosenki *Sen na pogodne dni* w wykonaniu Beaty Bartelik i narysuj odpowiednie linie. L1 TZS Z4 N17

Jesteś moim najlepszym snem

Snem, jaki przyszło mi teraz śnić

Snem na same pogodne dni

Z Tobą będzie mi dużo lżej

Niż wczoraj, gdy miałam do jutra wejść

Z Tobą smutku już będzie mniej

Narysuj linie i przeczytaj:

Snem

Jesteś snem

Jesteś moim snem

Jesteś moim najlepszym snem

Jesteś moim najlepszym snem na pogodne dni

5. Posłuchaj i zdecyduj, jak oni to mówią. L1 TZS Z5 N18

1	Mam na imię Julia.	A	neutralnie
2	Jestem z Ukrainy.	B	wesoło
3	Studiuję na uniwersytecie.	C	smutno
4	Mieszkam w Łodzi.	D	z ironią
5	Mówię po polsku i po angielsku.	E	z dumą
6	Lubię tańczyć hip-hop.	F	ze złością

1	2	3	4	5	6

6. Wyzwanie! Posłuchaj fragmentu piosenki Anny Marii Jopek Ale jestem. Zaznacz intonację strzałkami: ↘ lub →.

L1 TZS Z6 N19

Oczy otwieram, staje się świat
 Nade mną niebo, przede mną sad
 Jabłek zielonych zapach i smak
 I wszystko proste tak

7. Posłuchaj i narysuj, który to typ pytania: ↘ czy ↗.

L1 TZS Z7 N20

1	Na pewno?	6	Gdzie mieszkasz?
2	Jak się nazywasz?	7	Kawy?
3	Skąd jesteś?	8	Jesteś z Ukrainy?
4	Serio?	9	Mieszkasz w Łodzi?
5	Dlaczego?	10	Poszła?

8. Posłuchaj i narysuj linie: ↗ (delikatnie pyta) lub ↘ (intensywnie dopytuje). L1 TZS Z8 N21

Naprawdę?	Poważnie?
Na serio?	Żartujesz?
Serio?	Coś ty?
Tak?	Co?

9. Posłuchaj pytań i zdecyduj. Oni pytają neutralnie czy z zainteresowaniem? L1 TZS Z9 N22

1	Naprawdę?	
2	Jaki masz adres?	
3	Która godzina?	
4	Myślisz, że to zrobi?	
5	Jesteś na Facebooku?	
6	Znasz francuski?	

10. Czy słyszysz, gdzie intonacja rośnie, a gdzie maleje? Narysuj linie: ↗, ↘. L1 TZS Z10 N23

Przykład: Byłeś w Toruniu ↗ czy we Wrocławiu? ↘

1. Jedziesz w górę czy w dół?
2. Wolisz kawę czy herbatę?
3. Lubisz sok jabłkowy czy pomarańczowy?
4. Chcesz pomidorową czy zalewajkę?
5. Dać ci wodę czy piwo?
6. Oglądamy komedię czy horror?
7. Jedziemy w góry czy nad morze?

11. a. Słuchaj par. L1 TZS Z11a N24

b. Trenuj i zaznaczaj. L1 TZS Z11b N25

c. Testuj i pisz: TS (takie same) lub R (różne). L1 TZS Z11c N26

Masz dobrze: +,
masz źle: -

	TRENUJĘ		+/-		TESTUJĘ
	Takie same	Różne			TS / R
1	☐	☐		1	
2	☐	☐		2	
3	☐	☐		3	
4	☐	☐		4	
5	☐	☐		5	
6	☐	☐		6	

12. Posłuchaj i zdecyduj, jak oni to mówią. L1 TZS Z12 N27

1	Oglądałeś ten serial?	A	neutralnie
2	Mówisz po angielsku?	B	wesoło
3	Ile to kosztuje?	C	smutno
4	Czytałaś Wiedźmina?	D	z ironią
5	Kiedy jedziesz?	E	z dumą
6	Robisz obiad?	F	ze złością

1	2	3	4	5	6

13. Wyzwanie! Posłuchaj fragmentu wiersza Wisławy Szymborskiej
Nic dwa razy. Napisz: ? lub . L1 TZS Z13 N28

Róża Jak wygląda róża

Czy to kwiat A może kamień

Czemu ty się, zła godzino,

z niepotrzebnym mieszasz lękiem

Jesteś – a więc musisz minąć

Miniesz – a więc to jest piękne

14. Słuchaj rozkazów. Co jest zaznaczone na zielono ?

L1 TZS Z14 N29

IDŹ stąd!

NIE jedz!

SPÓJRZ!

ZRÓB to!

PRZEstań!

Odejdź!

Wniosek:

Zaznaczony jest

_____ .

15. Posłuchaj zdań i zdecyduj. Oni mówią to neutralnie czy ze złością?

L1 TZS Z15 N30

1	IDŹ stąd!	
2	NIE mów!	
3	ZObacz!	

4	ZOstaw to! ↘	☹️ ☹️
5	PRZYnieś! ↘	☹️ ☹️
6	DAJ to! ↘	☹️ ☹️

16. Słuchaj zdań: naśladowuj intonację i emocje. L1 TZS Z16 N31

- NaPRAwdę. NaPRAwdę! NO naPRAwdę! / No naPRAwdę!
- Na SErio. Na SErio! OJ na SErio! / Oj na SErio!
- NIE idź. NIE idź! NIE idź tam!
- DAJ mi. DAJ mi! DAJ mi to!

17. Czy to rozkaz?

- Słuchaj. L1 TZS Z17a N32
- Trenuj i zaznaczaj. L1 TZS Z17b N33
- Testuj i pisz: . lub ! L1 TZS Z17c N34

Masz dobrze: +,
masz źle: -

	.	!	+ / -	Test: . / !
1 Nie mów jej	☐	☐		
2 Nie masz racji	☐	☐		
3 Oddaj to	☐	☐		
4 Zrób to	☐	☐		
5 Napisz	☐	☐		
6 Nie graj	☐	☐		

	.	!	+ / -	Test: . / !
7 Czytajcie	☐	☐		
8 Myśl	☐	☐		
9 Jedź	☐	☐		
10 Nic nie mów	☐	☐		

18. Posłuchaj i zdecyduj, jak oni to mówią. L1 TZS Z18 N35

1	Weź to stąd!	A	neutralnie
2	Nie dotykaj!	B	wesoło
3	Idź sobie!	C	smutno
4	Wyłącz!	D	z ironią
5	Odejdź stąd!	E	z dumą
6	Wyjdź!	F	ze złością

1	2	3	4	5	6

NOTATKI

TRENING ZAAWANSOWANY

MÓWIMY

1. Mów:

- jesteś miły;
- jesteś zamyślony (myślisz o czymś innym);
- jesteś zdenerwowany.

W sklepie	W restauracji	Na dworcu
- Dzień dobry, poproszę dwie bułki i twarożek.	- Dzień dobry, poproszę makaron z kurczakiem i zieloną herbatę.	- Dzień dobry, bardzo się spieszę. Poproszę jeden bilet do Warszawy na dziesiątą.

2. Posłuchaj autoprezentacji. L1 T2M Z2 N36

- Słuchaj i jednocześnie mruć melodię zdań (mrrrrr).
- Słuchaj i po każdym zdaniu rysuj dłonią intonację.
- Słuchaj i powtarzaj.
- Uzupełnij tekst informacjami o sobie, przeczytaj go 3 razy. Potem nagraj swoją autoprezentację, np. na telefon. Porównaj intonację obu nagrań.

Hej, mam na imię _____. Jestem z _____, z _____.

Teraz mieszkam w _____. Tutaj studiuję na / pracuję w _____. Mam _____ lat / lata. Mówię dobrze / płynnie / trochę po _____ i _____. Interesuję się _____, lubię też _____, ale nie znoszę / nie lubię _____. W przyszłości chcę _____.

3. Słuchaj: L1 T2M Z3 N37

- i powtarzaj (lektor mówi – pauza – ty mówisz),
- i naśladuj (mów razem z lektorem).

- Jestem Adam.
- Mam na imię Adam.
- Nazywam się Adam Wiśniewski.
- Studiuję.
- Jestem studentem.
- Jestem studentem politechniki.

4. Przeczytaj z różnymi emocjami.

Mam 22 lata.	Jestem wegetarianką.
Jestem z Ukrainy.	Gram na gitarze.
Jeszcze nie pracuję.	Mieszkam w Łodzi.

neutralnie	z dumą	wesoło
smutno	z irytacją	z ironią

5. **Wyzwanie!** Odczytaj fragment wiersza Juliana Tuwima *Słoń Trąbalski* tak, jakbyś przedstawiał słonia kolegom.

Był sobie słoń, wielki – jak słoń.
Zwał się ten słoń Tomasz Trąbalski.
Wszystko, co miał, było jak słoń.
Lecz straszny był zapominalski.
Słoniową miał głowę
I nogi słoniowe,
I kły z prawdziwej kości słoniowej,
I trąbę, którą wspaniale kręcił,
Wszystko słoniowe – oprócz pamięci.

zapominalski –
ciągle zapomina

6. **Wyzwanie!** Posłuchaj fragmentu piosenki *Dzięki, że jesteś* Lanberry i Tribbsa, zaznacz linie intonacyjne na końcu wersów i zaśpiewaj. **L1 T2M Z6 N38**

Chyba zaryzykuję, bo
Coraz lepiej umiem w to
Nie mam zegarka
Liczy się już tylko to,
Że na full zatankuję
I z tobą wyloguję
Życie to trasa
A ja szeryfem lewego pasa

zaryzykuję – zrobić coś, chociaż boję się, że się nie uda
coś się liczy – coś jest ważne
zatankować na full – zatankować auto do pełna
wylogować – przenosić: tak jak opuszcza się system (zamyka się program, aplikację), tak można zamknąć się na życie codzienne, np. kiedy jedziemy na wakacje

7. Opisz jedną z osób z grupy, ale nie mów, jak się nazywa. Grupa próbuje zgadnąć, o kim mówisz.

Wybierz minimum 4 informacje: włosy, oczy, wzrost, wiek, ubranie, zawód, cechy charakteru, hobby.

Nikt:

Ja kiedy ojciec przedstawia mnie swoim znajomym:

8. Mów:

- jesteś miły;
- jesteś zamyślony (myślisz o czymś innym);
- jesteś zdenerwowany.

W sklepie	W restauracji	Na dworcu
– Przepraszam, czy jest żytni chleb?	– Czy dostanę jakieś danie w pół godziny albo na wynos?	– Dzień dobry, czy jest dzisiaj jeszcze jakiś pociąg z Łodzi do Torunia?

9. Słuchaj i jednocześnie mruć melodię zdań (*hmmm?*). Przeczytaj tekst 3 razy. Potem nagraj swoją wersję, np. telefonem. Porównaj intonację obu nagrań. **L1 T2M Z9 N39**

Co? Gdzie? Naprawdę? Naprawdę tam poszła? Ale... Ale dlaczego tam poszła? Skąd mam wiedzieć?! Czekaj..., ale jak to? Dokąd poszła? No coś ty... Nie wierzę... Jesteś pewien? Yyy? Żartujesz...? Tak? Żartujesz sobie?

10. Słuchaj: L1 TZM Z10 N40

- i powtarzaj (lektor mówi – pauza – ty mówisz),
- i naśladuj (mów razem z lektorem).

1. Lubisz kawę?
2. Lubisz kawę, na serio?
3. Lubisz kawę czy herbatę?
4. Wolisz kawę?
5. Wolisz kawę czy herbatę?
6. Wolisz kawę od herbaty?

11. Rozmawiajcie według wzoru. Pamiętajcie o intonacji.

- Przepraszam, jak masz na imię? Aneta?
- Anita.

Tomasz	Emilia	Anna	Włodek
Tobiasz	Amelia	Hanna	Włodek

12. Przeczytaj pytania z różnymi emocjami.

Nie rozumiecie?	neutralnie	Pójdziemy do kina?	irytacja
	chcesz pomóc		z uśmiechem
Idziemy na zajęcia?	smutek	Chcesz wodę?	neutralnie
	rezygnacja		z niedowierzaniem
Masz długopis?	irytacja	Zamówić pizzę?	z oburzeniem

13. Wyzwanie! Posłuchaj dwóch różnych recytacji wiersza Jana Brzechwy *Leń*. Zwróć uwagę na różnice, wybierz jedną wersję i przeczytaj.

Wersja nr 1 L1 TZM Z13a N41	Wersja nr 2 L1 TZM Z13b N42
Na tapczanie siedzi leń , Nic nie robi cały dzień. „O, wypraszam to sobie ! Jak to? Ja nic nie robię? A kto siedzi na tapczanie ? A kto zjadł pierwsze śniadanie? A kto dzisiaj pluł i łapał ? A kto się w głowę podrapał ? A kto dziś zgubił kalosze ?”	Na tapczanie siedzi leń, Nic nie robi cały dzień. „O, wypraszam to sobie! Jak to? Ja nic nie robię? A kto siedzi na tapczanie? A kto zjadł pierwsze śniadanie? A kto dzisiaj pluł i łapał? A kto się w głowę podrapał? A kto dziś zgubił kalosze?”
Na tapczanie siedzi leń, Nic nie robi cały dzień. „Przepraszam! A tranu nie piłem? A uszu dzisiaj nie myłem? A nie urwałem guzika? A nie pokazałem języka? A nie chodziłem się strzyc ? To wszystko nazywa się nic?”	Na tapczanie siedzi leń, Nic nie robi cały dzień. „Przepraszam! A tranu nie piłem? A uszu dzisiaj nie myłem? A nie urwałem guzika? A nie pokazałem języka? A nie chodziłem się strzyc? To wszystko nazywa się nic?”

Sprawdź w słowniku, co znaczą pogrubione wyrazy.

14. Mów:

- a. boisz się;
- b. jesteś zamyślony (myślisz o czymś innym);
- c. jesteś zdenerwowany.

W sklepie	W ogrodzie	Na egzaminie
- Odłóż to! Idź tam i odłóż tę czekoladę!	- Nie dotykaj! Nie ruszaj, to gorące! Nie podchodź do grilla!	- Nie wolno rozmawiać! Nie ściągać! Nie używajcie telefonów! Nie patrzcie w prace innych osób!

15. Posłuchaj nagrania. Przeczytaj tekst 3 razy, potem nagraj swoją wersję, np. telefonem i porównaj melodię obu nagrań.

L1 TZM Z15 N43

Nie jedz tego! Serio!!! Nie jedz, bo będzie cię boleć brzuch. Nie wolno tyle jeść! To już trzecia czekolada... Przesadzasz! Nie rozumiesz?! Zostaw na jutro! Natychmiast to odłóż! Ja nie żartuję, zjedz marchewkę!

16. Słuchaj i powtarzaj zdanie po zdaniu. L1 TZM Z16 N44

1. Idź! Idź stąd! Idź sobie stąd!
2. Nie! Nie masz! Nie masz racji!
3. Weź! Weź to! Weź to sobie!
4. Zrób! Zrób to! Zrób to teraz!
5. Spójrz! Spójrz tam! Spójrz tam szybko!

17. Czy słyszysz, co się dzieje z pierwszą sylabą? L1 TZM Z17 N45

WEŹ to! IDŹ stąd! SPÓJRZ tam!
DAJ mi! NIE mów! NIE proś!

Zaznacz sylabę, która jest akcentowana, a potem raz jeszcze przeczytaj.

- a. Idź! Idź stąd! Idź sobie stąd!
- b. Nie! Nie masz! Nie masz racji!
- c. Weź! Weź to! Weź to sobie!
- d. Zrób! Zrób to! Zrób to teraz!
- e. Spójrz! Spójrz tam! Spójrz tam szybko!

18. Przeczytaj rozkazy z różnymi emocjami.

Nie chcę tego!	cicho, delikatnie	Przeczytaj!	z irytacją
	głośno, z siłą		z uśmiechem
Nie wolno!	neutralnie	Zdecyduj!	neutralnie
Nie dotykajcie!	ze złością	Przepiszcie!	z niedowierzaniem
	smutno		z oburzeniem

19. Wyzwanie! Odczytajcie w parach fragment wiersza O Grzesiu kłamczuchu i jego cioci Juliana Tuwima. Cicho – fragmenty czerwone. Głośno – fragmenty zielone.

Ciocia: – Wrzuciłeś, Grzesiu, list do skrzynki, jak prosiłam?

Grześ: – List, proszę cioci? List? Wrzuciłem, ciociu miła!

Ciocia: – Nie kłamiesz, Grzesiu? Lepiej przyznaj się, kochanie.

Grześ: – Jak ciocię kocham, proszę cioci, że nie kłamię!

Ciocia: – Oj, Grzesiu, kłamiesz! Lepiej powiedz po dobroci!

Grześ: – Ja miałbym kłamać? Niemożliwe, proszę cioci!

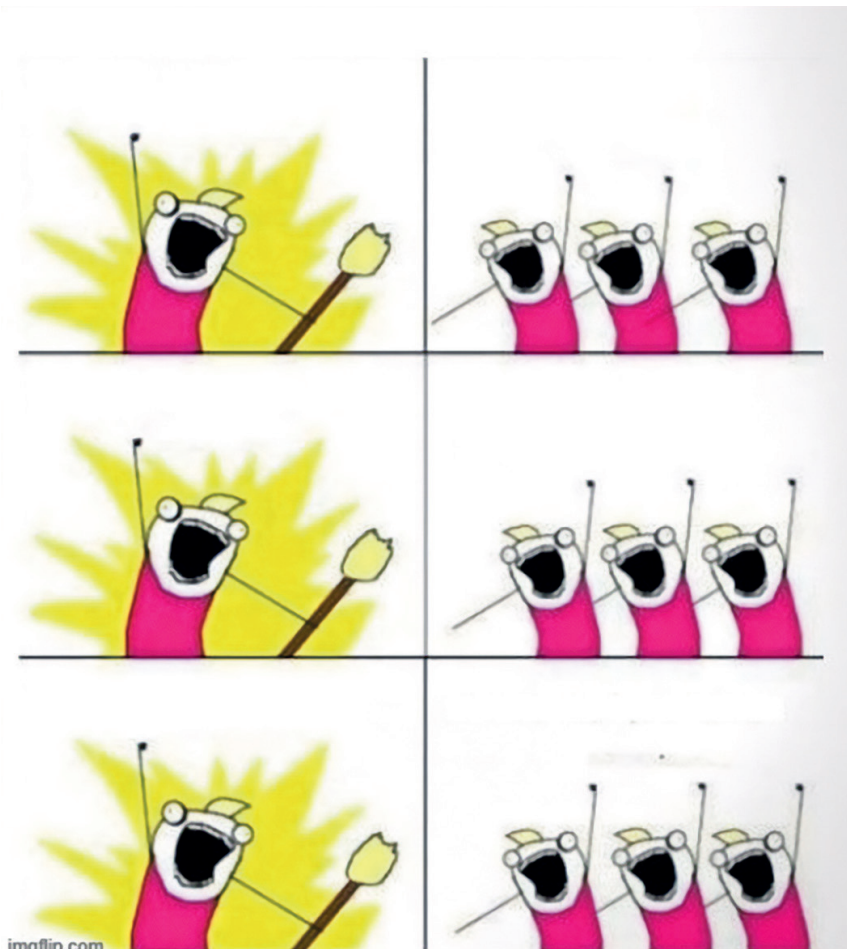
Ciocia: – Wuj Leon czeka na ten list, więc daj mi słowo.

Grześ: – No, słowo daję!

po dobroci – z własnej woli
dać słowo – obiecać coś

20. Przeczytajcie w parach poniższe memy. Zróbcie podobny o wybranej grupie.

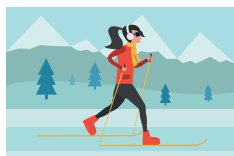
GIMNASTYKA

INTONACJA RÓŻNYCH ZDAŃ

SŁUCHAMY

1. Czy informacja jest kompletna (👍) czy czegoś nie ma (👎)? Zaznacz. L1 GS Z1 N46

	👍	👎		👍	👎
1			7		
2			8		
3			9		
4			10		
5			11		
6			12		

2. Osiołek. Kiedy słyszysz pytanie, mów [i]. Kiedy słyszysz odpowiedź, mów [a]. L1 GS Z2 N47

3. Słuchaj i reaguj.

Intonacja rosnąca – ręce w górę. Intonacja opadająca – ręce w dół.

L1 GS Z3 N48

Nie wiem?

Rozumiecie?

Ile masz lat?

Nie masz czasu?

Gdzie mieszkasz?

To jest twoje hobby?

Chcesz?

Skąd on jest?

A ona?

4. Posłuchaj i zaznacz linię intonacyjną: intonacja rosnąca / intonacja opadająca: / . L1 GS Z4 N49

Znasz francuski?	Jakie znasz języki?
Mieszkasz w Charkowie?	Skąd jesteście?
Czy studiujesz w Łodzi?	Co studiujesz?
Czy lubisz herbatę?	Jak masz na imię?
Masz już 20 lat?	Gdzie pracujesz?

5. Rozkaz czy twierdzenie? Zaznacz linię: lub . L1 GS Z5 N50

1	Odkurz mieszkanie.	7	Idziesz do domu.
2	Zdejmij te buty.	8	Wracasz do pracy.
3	Posprzątaj pokój.	9	Jedziesz tramwajem.
4	Wytrzyj kurze.	10	Masz bilety.
5	Umyj podłogę.	11	Torba.
6	Pozmywaj naczynia.	12	Migawka.

Migawka

migawka – w Łodzi to elektroniczna karta z biletami np. miesięcznymi na tramwaj czy autobus

6. Posłuchaj i zdecyduj, czy to rozkazy. L1 GS Z6 N51

		.	!			?	!
1	Bardzo cię proszę			7	Nie dramatyzuj		
2	Proszę cię			8	Nie rób tego		
3	Nie wolno tego robić			9	Zrozum		
4	Nie chcesz tam iść			10	To nie		
5	Nie zrozum mnie źle			11	Nie ufam mu		
6	Proszę			12	Spróbuj zrozumieć		

7. Posłuchaj i zdecyduj. L1 GS Z7 N52

1. Nie chcę ? / . / !
2. Nie lubią ? / . / !
3. Nie znam ? / . / !
4. Nie mieszka tu ? / . / !
5. Nie rozumiecie tego ? / . / !
6. Nie mają ? / . / !
7. Nie chcecie ? / . / !
8. Nie studiują ? / . / !

8. Czy oni rozmawiają spokojnie czy się denerwują. Posłuchaj i zdecyduj. L1 GS Z8a N53 L1 GS Z8b N54 L1 GS Z8c N55

	Dialog 1		Dialog 2		Dialog 3	
	- Wiesz co, mam dość! Posprzątaj w końcu ten pokój! Tu jest straszny bałagan! - To mój pokój, przestań! Posprzątam jutro. - Ok, ale jutro ma tu błyszczeć. - W kuchni nie błyszczy.		- Proszę uważnie posłuchać. To jest egzamin. Nie wolno rozmawiać, używać telefonów ani ściągać. - A wolno pić? - Wolno, ale proszę uważać na test. - A oddychać?		- Pospiesz się. Spóźnisz się do pracy. - Spokojnie, autobus mam za 20 minut. - Weź plecak! - Mam. - A migawkę masz? - Nie, zapomniałam. Robisz to specjalnie!	
a						
b						
c						

9. Posłuchaj. Jaką słyszysz intonację? Narysuj linie i przeczytaj.

L1 GS Z9 N56

1. - Kaczkowski?
- Jestem.
- Kowalski?
- Spóźni się.
- Kownacka?
- Nie ma. | 2. - Katarzyna?
- Nie... to pomyłka.
- Nie? Na serio, to nie ty?
- Yyy... nie, mam na imię Marta.
- A to przepraszam. |
|---|---|

3. – Jedziesz już?
– A nie miałam jeszcze odebrać paczki?
– Ale chyba jutro, co?!
– Nie, wczoraj mówiłeś, że mam odebrać jutro. Czyli dzisiaj... Nie? | 4. – Masz długopis?
– Nie wiem... A może być zielony?
– Chyba tak?
– To proszę.
– Dzięki, znowu zapomniałem...
– Nie szkodzi... Ale weź jutro. |
|--|---|

10. Posłuchaj i zdecyduj, które to zdanie. L1 GS Z10 N57

	A	B
1	Nie pasujemy do siebie.	Nie, pasujemy do siebie.
2	Nie, pasujecie.	Nie pasujecie.
3	Patrz, mam zadyszkę.	Patrz, mam. Za dyszkę.
4	Nie korzystaj, proszę.	Nie, korzystaj, proszę.
5	Poczekaj, moment.	Poczekaj moment.
6	Jedź. Zaraz dojadę.	Jedź zaraz. Dojadę.
7	Coś się stało, Elu?	Coś się stało? Elu?
8	Jedź szybko. Wychodzimy.	Jedź. Szybko wychodzimy.
9	Taksówka!	Tak, sówka.
10	Nieważne.	Nie, ważne.

11. Posłuchaj i uzupełnij. L1 GS Z11 N58

Wersja 1	Wersja 1
	
Wersja 2	Wersja 2
	
Wersja 3	Wersja 3
	

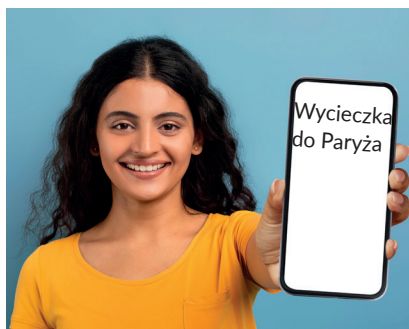
Wersja 1

Wersja 2

Wersja 3

12. Posłuchaj i zaznacz wyraz, który jest najmocniej akcentowany w zdaniu. L1 GS Z12 N59

1	Idziesz do domu!
2	Zdejmij te buty!
3	Posprzątaj pokój!
4	Masz bilety!
5	Umyj podłogę!
6	Wracasz do szkoły!

13. Wyzwanie! Posłuchaj fragmentu wiersza Juliana Tuwima *Słoń Trąbalski*. Napisz: . lub ! L1 GS Z13 N60

Zaprosił kolegów – słoń – na karty
 Na wpół do czwartej
 Przychodzą – ryczą: „Dzień dobry, kolego”
 Nikt nie odpowiada
 Nie ma Trąbalskiego
 Zapomniał Wyszedł
 Miał przyjść do państwa Krokodyłów
 Na filiżankę wody z Nilu
 Zapomniał Nie przyszedł

14. Wyzwanie! Posłuchaj fragmentu wykonania wiersza *O Grzesiu kłamczuchu i jego cioci* Juliana Tuwima. Zaznacz intonację i napisz: . / ! / ? L1 GS Z14 N61

- Wrzuciłeś, Grzesiu, list do skrzynki, jak prosiłam
- List, proszę cioci List Wrzuciłem, ciociu miła
- Nie kłamiesz, Grzesiu Lepiej przyznaj się, kochanie

- Jak ciocię kocham, proszę cioci, że nie kłamię
- Oj, Grzesiu, kłamiesz Lepiej powiedz po dobroci
- Ja miałbym kłamać Niemożliwe, proszę cioci
- Wuj Leon czeka na ten list, więc daj mi słowo
- No, słowo daję

15. Wyzwanie! Obejrzyj fragment serialu *Rodzinka.pl*. Zaznacz intonację liniami lub strzałkami. **L1 GS Z15 N62**

Kacper: Tomek, wyłaż no

Natalia: Kacperku, można trochę ciszej

Kacper: Już pół godziny czekam

Natalia: No to nie powód, żeby tak wrzeszczeć Czasami trzeba trochę poczekać, bądź cierpliwy

Kacper: Całe życie czekam

Ludwik: I co

Kacper: Nic... No wyłaż

Natalia: Uważaj bo drzwi rozwalisz, no Kto tam siedzi

Kacper: Tomek

Ludwik: Pół godziny już prawie

Natalia: Tomeczku czas już opuścić łazienkę

Ludwik: Jasna cholera

Natalia: Spokojnie No widzisz Wystarczy poprosić i o

Kacper: No ile można było

Magda: Dobry wieczór

Natalia: Magda

wyłaż – wychodzić
wrzeszczeć – głośno krzyczeć
rozwalić – popsuć

GRY OGÓLNOROZWOJOWE

1. Znajdź zdania, zapisz je i zaznacz ich intonację. Czy zawsze jest tylko jedna opcja?

Idziemy dokinaWracaszdodomuDzieńdobryLub
iszoNieznaszpolskiegoTerazmieszkaśwŁodzi
BardzolubięgraćnaChceszogórNapewnoKtóra
odzinaWoliszkawęJesteśUkrainyGwarczybarszcz
MyśliszżetozrobięstęUkrainyGwarczybarszcz
żelkiStudiujeñauwersytecieMamosiemnaście
lat

2. Odkryj pole i przeczytaj z dobrą intonacją. **L1 GRA1**

3. Przeczytaj zdania z dobrą intonacją: jako pytania lub twierdzenia. Po przeczytaniu każdego zdania kliknij na puzzel. Na koniec zobaczysz zdjęcie. Zastanów się, co mówią te kobiety i z jaką intonacją to robią. Zaprezentuj pomysł grupie. Uwaga! Pomysły nie mogą się powtarzać. **L1 GRA2**

GIMNASTYKA

MÓWIMY

1. Przeczytaj na dwa sposoby.

Już jestem? / Już jestem.

Gotowi? / Gotowi.

Nie masz długopisu? / Nie masz długopisu.

Serio? / Serio.

Jesteś z Kijowa? / Jesteś z Kijowa.

Ona studiuje na UŁ? / Ona studiuje na UŁ.

To jest Nestor? / To jest Nestor.

Jeszcze nie? / Jeszcze nie.

Tam jest lektorka? / Tam jest lektorka.

Nie zna angielskiego? / Nie zna angielskiego.

2. Posłuchaj i powtórz. Naśladuj intonację i emocje. L1 GM Z2 N63

1	Poszła?	5	Poszła.	9	Poszła!
2	Tam poszła?	6	Tam poszła.	10	Tam poszła!
3	Dlaczego tam poszła?	7	Dlatego tam poszła.	11	Dlatego tam poszła!
4	Nie wiesz, dlaczego tam poszła?	8	Nie wiem, dlaczego tam poszła.	12	Nie wiem, dlaczego tam poszła!

3. Słuchaj i powtarzaj zdanie po zdaniu. L1 GM Z3 N64

1. Gdzie sok? Gdzie jest sok? Gdzie jest sok pomarańczowy?
2. Nie ma? Nie ma soku? Jak to nie ma soku?
3. Pomieszać? Wszystkie pomieszać? Gdyby je wszystkie pomieszać?
4. Chcesz? Chcesz soku? Chcesz napić się soku? Chcesz napić się soku pomarańczowego?
5. Lubisz? Lubisz sok? Lubisz sok wiśniowy?
6. Smakuje? Smakuje ci sok? Smakuje ci nowy sok? Smakuje ci nowy sok winogronowy?

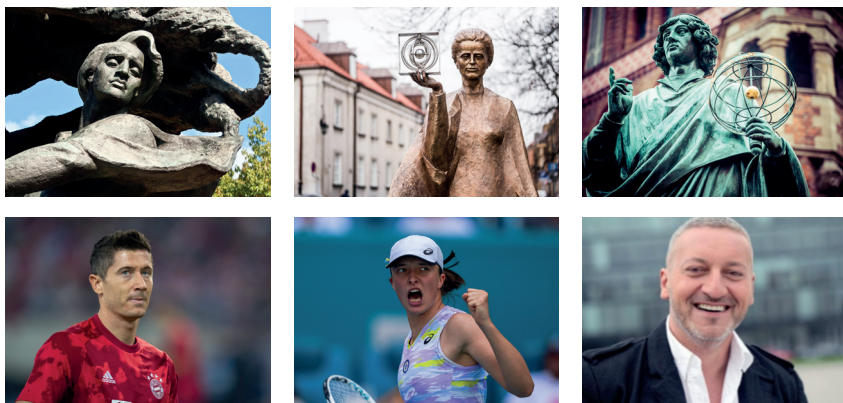
4. Przeczytaj z emocjami.

Bardzo lubię grać na komputerze.	Nienawidzę ponie-działków.	Totalnie tego nie ogarniam.
Chciałabyś iść do kina?	Masz dziś ochotę na kawę?	Na którym jesteś roku?
Wyjdź stąd wreszcie!	Mam już tego dość!	Zostaw mnie w spokoju!
Teraz studiuję, a za parę lat założę własną firmę.	Jestem taka zmęczona, że zaraz zasną.	Lubię malować, robić zdjęcia, czytać komiksy...

5. Odegrajcie w parach według wzoru:

- Jak on się nazywa? / Jak ona ma na imię? / Kto to jest / był? / Kim on jest / był?
- On nazywa się... / Ona ma na imię... / To jest / był... / On jest / był...

Jeśli nie wiesz, sprawdź:

6. Zaznacz intonację pytań strzałkami (↗ , ↘) i przeczytaj dialogi.

Dialog 1	Dialog 2
- Znasz angielski? - Znam. - Co teraz studiujesz? - Jestem studentem studiów polskich z językiem angielskim.	- Jakie znasz języki? - Ukraiński, angielski i trochę polski. - A studiujesz coś? - Już nic. Pracuję jako tłumacz.
Dialog 3	Dialog 4
- Lubisz kawę? - Nie bardzo, ale piję czasami. - Czyli wolisz herbatę? - Nie... Chyba wolę wodę. Staram się żyć zdrowo.	- Gotowi? - Jeszcze nie. - Ok, to jeszcze minuta. Już? - Jeszcze minutę. - Dobrze, ale ostatnią. I jak? - Zrobione. - Nareszcie.

7. Przeczytaj wszystkie wersje.

Na lekcji mówimy po polsku.	Na lekcji mówimy po polsku.	Na lekcji mówimy po polsku.
Teraz mieszkam w Łodzi.	Teraz mieszkam w Łodzi.	Teraz mieszkam w Łodzi.
Nigdy nie lubiałam tańczyć.	Nigdy nie lubiałam tańczyć.	Nigdy nie lubiałam tańczyć.
Dlaczego to zrobiłaś?	Dlaczego to zrobiłaś?	Dlaczego to zrobiłaś?
Mogę zjeść batonik?	Mogę zjeść batonik?	Mogę zjeść batonik?
W wakacje jedźmy do Francji.	W wakacje jedźmy do Francji.	W wakacje jedźmy do Francji.
Chcesz jutro spaghetti?	Chcesz jutro spaghetti?	Chcesz jutro spaghetti?

8. Przeczytaj zgodnie z intencją.

1	Ola pojechała na wakacje.	Kto?
	Ola pojechała na wakacje.	Co zrobiła?
	Ola pojechała na wakacje.	Dokąd?
2	Tomek nie chce jeść obiadu.	Kto?
	Tomek nie chce jeść obiadu.	Co robi?
	Tomek nie chce jeść obiadu.	Czego nie chce jeść?
3	Rano wypiałam czarną kawę.	Kiedy?
	Rano wypiałam czarną kawę.	Co wypiałam?
	Rano wypiałam czarną kawę.	Jaką kawę?

9. Napisz . / ? / ! / , i przeczytaj.

Grupa słucha i odgaduje twoje emocje / intencje.

10. **Wyzwanie!** Przeczytaj w parze fragment wiersza Adama Mickiewicza *Do M**** jako dialog między byłymi kochankami / zakochanymi. Jesteście żli / zakochani / smutni / ironiczni...

Precz z moich oczu!... posłucham od razu,

Precz z mego serca!... i serce posłucha,

Precz z mej pamięci!... Nie! tego rozkazu

Moja i twoja pamięć nie posłucha.

11. **Wyzwanie!** Przeczytaj fragment wiersza Jana Brzechwy *Leń*.

Na tapczanie siedzi leń,
 Nic nie robi cały dzień.
 „O, wypraszam to sobie!
 Jak to? Ja nic nie robię?
 A kto siedzi na tapczanie?
 A kto zjadł pierwsze śniadanie?
 A kto dzisiaj pluł i łapał?
 A kto się w głowę podrapał?
 A kto dziś zgubił kalosze?”
 Na tapczanie siedzi leń,
 Nic nie robi cały dzień.
 „Przepraszam! A tranu nie piłem?
 A uszu dzisiaj nie myłem?
 A nie urwałem guzika?
 A nie pokazałem języka?
 A nie chodziłem się strzyc?
 To wszystko nazywa się nic?”

12. **Wyzwanie!** Obejrzyj fragment serialu *Rodzinka.pl*. Dopisz alternatywne zakończenie dialogu od momentu, gdy mama Natalia wraca do kuchni, a chłopcy piją shake'a. Dopisz minimum 3 pytania i 3 twierdzenia. Odegrajcie scenę. [L1 GM Z12 N65](#)

Kuba: Nie ma soku.

Natalia: Jak to nie ma soku? Jest mnóstwo soków. Proszę bardzo. Jest winogronowy, czarnoporzeczkowy, grapefruitowy... wiśniowy, malinowy i bananowy, proszę.

Kuba: No a pomarańczowy?

Natalia: Pomarańczowego nie ma.

Kuba: No ale ja nie lubię tych.

Natalia: Ale nawet nie próbowałaś!

Kuba: No ale i tak wiem, że ich nie lubię.

Natalia: To się napij wody.

(po chwili wchodzi drugi syn)

Tomek: Gdzie jest sok pomarańczowy?

Kuba: Nie ma. Ale jest za to wiśniowy.

Tomek: Wiśniowy?

Kuba: No właśnie!

Tomek: A gdyby je tak wszystkie pomieszać?

(muzyka w tle, a synowie mieszają soki)

Tomek: Ty, dobre. Tylko czegoś tu brakuje.

Kuba: Chyba wiem czego.

Tomek: Zrobimy z tego shake'a.

Kuba: Ok. (dodają składniki)

Kuba: Czekaj, musimy dolać więcej soku.

Tomek: Już, starczy.

(po chwili)

Kuba: Ok.

Tomek: Zdróweczko.

Kuba: Zalepiste! (xD)

Tomek: Dobre!

Kuba: No!

(wchodzi mama)

Kuba (do mamy Natalii): Mamo, te nowe soki są ekstra.

Tomek: No, wystarczy je tylko trochę ulepszyć.

Kuba: No.

Jak myślisz,
co to znaczy
zalepisty?

13. Przyjrzyj się memom. Napisz 5 rad dla studentów, którzy właśnie zaczynają studia i przedstaw je grupie. Które rady były najlepsze?

MARATON

1. a. Gdzie zaczynają się słowa? Podziel tekst.

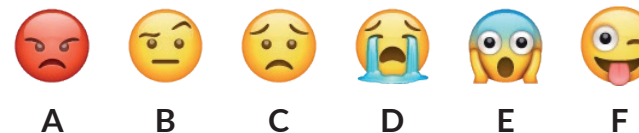
CZEŚĆMAMNAIMIĘMARIIAMIESZKAMWPOL
SCEJUŻ6LATDLACZEGOTUTAJJESTEMMÓJT
ATADOSTAŁDOBRAPRACĘWPOLSKIEJFIRMI
EIPRZEPROWADZILIŚMYSIĘDOŁODZIJESTE
MSTUDENTKĄKOCHAMUNIWERSYTETZACO
ZAJĘCIASĄCZĘSTONUDNEAEGZAMINYTRU
DNEALEMAMDUŻOZNAJOMYCHICAŁYCZAS
IMPREZUJEMYRELACJESĄNAJWAŻNIEJSZE
PRAWDA

b. Przepisz tekst na kartkę i wstaw znaki interpunkcyjne: . / , / ! / ?

2. Posłuchaj i zaznacz. L1 M Z2 N66

	.	?	!
1	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐
6	☐	☐	☐
7	☐	☐	☐
8	☐	☐	☐
9	☐	☐	☐
10	☐	☐	☐

3. Jakie emocje słyszysz? Dopasuj emoji. L1 M Z3 N67

1	Jutro jest wtorek.	
2	Jutro jest wtorek.	
3	Jutro jest wtorek.	
4	Jutro jest wtorek.	
5	Jutro jest wtorek.	

4. Posłuchaj i powtórz frazy. L1 M Z4 N68

Proszę. Bardzo proszę. Bardzo cię proszę.

Chcesz? Chcesz kawę? Chcesz białej kawy?

Chcesz się napić białej kawy? Chcesz kawę czy herbaty?

Idź! Idź stąd! Idź stąd i nie wracaj!

Róża? Jak wygląda róża?

Czy to kwiat? A może kamień? (...)

Jesteś – a więc musisz minąć. Miniesz

– a więc to jest piękne. (Nic dwa razy, Wisława Szymborska)

Precz z moich oczu!... posłucham od razu,

Precz z mego serca!... i serce posłucha. (Do M***, Adam Mickiewicz)

5. GLOTTOŁAMANIEC. Najpierw powtórz wolno, a potem powtarzaj coraz szybciej. L1 M Z5 N69

- Masz.
- Nie mam.
- Masz?
- Nie mam!
- Masz!
- Nie mam?

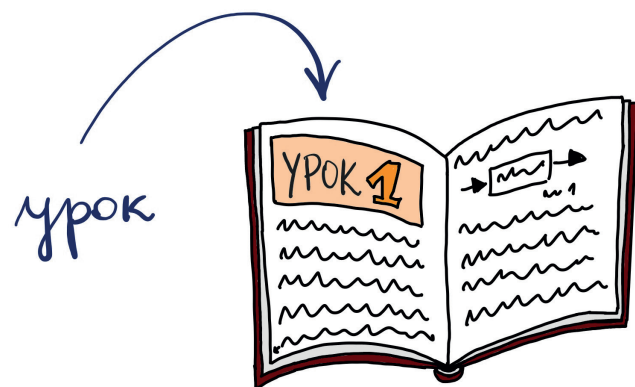
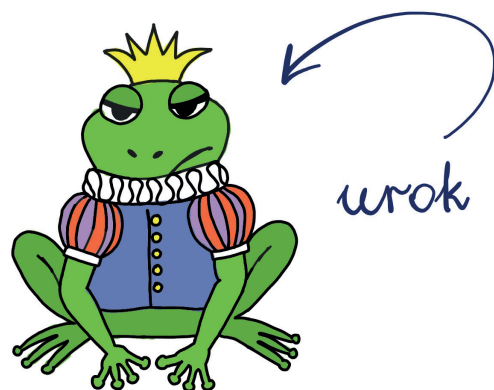

Moje ulubione KulFony

☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	
☐	

Akcent wyrazowy

Lekcja 2

Nogi tupią tup, tup, tup

TRENING PODSTAWOWY

SŁUCHAMY

1. Czy słyszysz, że sylabę możemy mówić długo lub krótko? Zdecyduj, jaka jest zaznaczona sylaba. L2 TPS Z1 N1

		—	●
1	kultura		
2	teatr		
3	grupa		
4	raport		
5	system		
6	doktor		

2. Czy słyszysz, że sylabę możemy mówić cicho lub głośno? Zdecyduj, jaka jest zaznaczona sylaba. L2 TPS Z2 N2

		🔊x	🔊
1	kreatywny		
2	ambitny		
3	energiczny		
4	naturalny		
5	aktywny		
6	romantyczny		

3. Czy słyszysz, że sylabę możemy mówić wysoko lub nisko? Zdecyduj, jaka jest zaznaczona sylaba. L2 TPS Z3 N3

		↗	↘
1	czekolada		
2	charakter		
3	dżentelmen		
4	energia		
5	dentysta		
6	psycholog		

4. Połącz w pary i posłuchaj, czy się zgadza. L2 TPS Z4 N4

rozmawiam
jem
gram
studiuję
oglądam filmiki
kupuję
przeglądam
mam
piję

na YouTube
spotkanie
komórkę
internet
dżem
na komputerze
przez telefon
medycynę
wodę

5. Posłuchaj i zaznacz akcent. L2 TPS Z5 N5

1	ser	dżem	chleb
2	kawa	woda	zupa
3	masło	mleko	wino
4	kurczak	jogurt	łosoś
5	herbata	kiełbasa	kanapka
6	makaron	cukierek	kalafior
7	komputer	telefon	spotkanie

6. Posłuchaj i zdecyduj, czy oni są mili czy niemili. L2 TPS Z6 N6

1	O czym mówił?	mili / niemili
2	Wiem to wszystko.	mili / niemili
3	Na kiedy?	mili / niemili
4	Razem z tobą?	mili / niemili
5	Nie jedź tam!	mili / niemili
6	Dlaczego nie?	mili / niemili
7	Tak, zrozumiałem.	mili / niemili
8	Oczywiście, natychmiast.	mili / niemili

7. Posłuchaj, zaznacz akcenty i porównaj. L2 TPS Z7 N7

1	domu	do domu	pracy	po pracy	☐ ☒ ☐
2	obiad	na obiad	oknem	pod oknem	☐ ☒ ☐
3	polsku	po polsku	sera	bez sera	☐ ☒ ☐

4	lubie	lubie cię	czeszę	czeszę się	☒ ☐ ☐
5	widzę	widzę go	piszę	piszę ci	☒ ☐ ☐
6	kocham	kocham ją	mówi	mówi mu	☒ ☐ ☐

Pomyśl i skreśl błędną wersję.

Wniosek: jeżeli do wyrazu (np. *obiad*, *lubie*) dołącza inny krótki wyraz, który nie ma swojego akcentu (np. *na*, *cię*), to miejsce akcentu (akcentowana sylaba):

zmienia się / nie zmienia się.

8. Czy na pewno słyszysz akcent? Posłuchaj i zaznacz. L2 TPS Z8 N8

angielski	taksówka	nie lubię	szukasz
z Krakowa	cudownie	czerwony	słonecznie
na Mazurach	codziennie	dobrze	bali się
nie wolno	translator	na zawsze	będzie
ostatni	kochał	długopis	profesor

Akcent wyrazowy to wyróżnienie fragmentu wyrazu (sylaby) za pomocą głosu. Taką sylabę nazywa się **sylabą akcentowaną**. Wyróżnienie polega na tym, że konkretną sylabę wyrazu mówimy trochę: głośniejsze, wyżej, dłużej.

TRENING PODSTAWOWY

MÓWIMY

L2 TPM F4

druga sylaba od końca = przedostatnia

Standardowo w języku polskim akcentujemy **drugą sylabę od końca**, np.:

MAma		DUży		CZYtać	
MA	ma	DU	ży	CZY	tać
2. sylaba	1. sylaba	2. sylaba	1. sylaba	2. sylaba	1. sylaba

1. Posłuchaj, jak po polsku akcentowane są słowa. Powtarzaj i klaszcz zawsze, gdy słysząc akcent. L2 TPM Z1 N9

1	kot	dom	tam	tost	pan	●
2	mama	tata	siostra	ciocia	wujek	● ○
3	cebula	kapusta	ogórek	pomidor	buraki	○ ● ○

2. Posłuchaj, a potem przeczytaj rytmicznie wiersz *Wpadła gruszka do fartuszka*. L2 TPM Z2 N10

WPAAdła GRUSZka DO farTUSZka,

A za GRUSZką DWA jaBŁUSZka,

A śliWECZka WPAŚĆ nie CHCIAła,

BO śliWECZka NIEdojRZAła.

Czytaj i klaszcz / tup w tempie (możesz siedzieć albo chodzić):

wolno	szybko	wolno	szybko	wolno	szybko

3. Twoi znajomi cię nie słyszą. Zaznacz akcentowane sylaby, a potem ich zawołaj. Pamiętaj, mów głośniej akcentowane sylaby.

- HEJ!	LEna!	Milena!	Helena!	Marlena!
- HAlo?	MAria?	Kornelia?	Waleria?	Wiktoria?
- UWAżaj!	WŁAdek!	Tadek!	Radek!	Olek!
- JESześ?	Aniu?!	Zosiu?!	Kaziu?!	Jadziu?!

4. Powtarzaj i pukaj dłonią o ławkę zawsze, gdy słysząc akcent.

1	czas	pokój	drukarka
2	noc	biurko	komórka
3	dzień	krzesło	internet
4	mieć	lampa	dyrektor
5	rok	książka	słuchawki
6	●	● ○	○ ● ○

5. Mów cicho. Lepiej będzie słysząc, która sylaba jest akcentowana.

telefon, komórka, komputer, tablet,
internet, drukarka, smartfon

6. Pochwal kolegów! Powiedz to bardzo głośno!

Świetnie! Genialnie!
Fantastycznie! Wspaniale!
Pięknie! Dobrze! Właśnie!
Brawo!

7. Zaznacz akcent i przeczytaj.

praca	pracować
pracowity	nie pracować
pracodawca	pracoholik
przepracowany	pracownik

odpoczynek	odpoczywać
odpocząć	nie odpoczywać
relaks	relaksować się

studia	studiować
studiujący	nie studiować
student	studentka

8. Wylosuj i zdecyduj, gdzie jest akcent. Przeczytaj poprawnie.

L2 GRA1

TRENING ZAAWANSOWANY

SŁUCHAMY

1. Jak mówimy te sylaby? Posłuchaj 3 razy. L2 TZS Z1 N11

		długo / krótko		cicho / głośno		wysoko / nisko	
		—	●	◀x	▶	↗	↘
1	komputer						
2	internet						
3	telefon						
4	radio						
5	laptop						
6	e-book						
7	skaner						
8	projekt						

2. Posłuchaj, jak po polsku akcentowane są słowa w zdaniach.

Zaznacz akcent. L2 TZS Z2 N12

- Cześć, mam na imię Anastazja, jestem z Poznania.
- Na studiach poznałam męża, który jest z Krakowa.
- Teraz mieszkamy w Warszawie, gdzie mój mąż pracuje w korporacji.
- Ja jestem informatykiem i pracuję zdalnie na pół etatu.
- W weekendy podróżujemy po Polsce.

3. Ile jest sylab? Liczymy i klaszczemy. L2 TZS Z3 N13

		Ile jest sylab?	Podziel na sylaby
0	integracja	4	<i>in - te - gra - cja</i>
1	mobilny		
2	zainteresowany		
3	Instagram		
4	fantastycznie		
5	aplikacja		
6	zebranie		
7	odpowiedzialny		
8	przetłumaczyć		

4. Ile jest sylab? Czy litera <i> zawsze oznacza głoskę [i]? L2 TZS Z4 N14

		Ile jest sylab?	Podziel na sylaby
0	nic	1	<i>nic</i>
1	kiedy		
2	nie		
3	wiem		
4	widzi		
5	wiadomość		
6	lubi		
7	lubię		
8	ile		
9	radio		
10	ziemia		

5. Gdzie jest akcent? Posłuchaj, porównaj i zaznacz akcent.

L2 TZS Z5 N15

po polsku	po ukraińsku	po polsku	po ukraińsku
trzymaj	трима́й	nowy	но́вий
biegnij	біжи́	fachowy	фахо́вий
wstawaj	встава́й	młody	моло́дий
maluj	малю́й	fioletowy	фіоле́товий
przygotuj	пригото́уй	niski	ни́зький

po polsku	po ukraińsku
pięćdziesiąt	п'ятдеся́т
sześćdziesiąt	ші́стдеся́т
siedemdziesiąt	сімдеся́т
osiemdziesiąt	ві́сімдеся́т

6. Posłuchaj wyrazów i powtórz. L2 TZS Z6 N16

	staccato	portato	legato
1	psy - cho - lo - gia	psy-cho-lo-gia	psychologia
2	me - dy - cy - na	me-dy-cy-na	medycyna
3	re - stau - ra - cja	re-stau-ra-cja	restauracja
4	spon - ta - nicz - nie	spon-ta-nicz-nie	spontanicznie
5	sur - fo - wa - nie	sur-fo-wa-nie	surfowanie

7. Więcej niż jeden akcent? Mów:

- głośno – sylaba akcentowana (akcent poboczny),
- bardzo głośno – sylaba akcentowana (akcent główny).

	4 sylaby	5 sylab
1	<u>ła</u> dowarka	<u>ko</u> munikacja
2	<u>te</u> lewizor	<u>ko</u> operacja
3	<u>in</u> formacja	<u>po</u> dróżowanie
4	<u>fo</u> tografia	<u>an</u> alogiczny
5	<u>id</u> entyczny	<u>sko</u> mplikowany
6	--	--

WNIOSEK

Gdzie jest akcent poboczny?

Na _____ sylabie w wyrazie.

8. Posłuchaj i odczytaj zdania. Ale najpierw: L2 TZS Z8 N17

a. zaznacz akcent:

- ... robić.
- ... dłużej robić.
- ... tego dłużej robić.
- ... nie chcę tego dłużej robić.
- ... naprawdę nie chcę tego dłużej robić.
- ... ale naprawdę nie chcę tego dłużej robić.
- ... dziękuję, ale naprawdę nie chcę tego dłużej robić.
- Bardzo dziękuję, ale naprawdę nie chcę tego dłużej robić.

b. zaznacz linie intonacyjne:

- Chcę.
- Nie chcę.

Nie chcę, dziękuję.

Dziękuję, ale nie chcę.

Bardzo dziękuję, ale nie chcę.

Bardzo dziękuję, ale naprawdę nie chcę.

Bardzo dziękuję, ale naprawdę nie chcę tego.

Bardzo dziękuję, ale naprawdę nie chcę tego robić.

Bardzo dziękuję, ale naprawdę nie chcę tego dłużej robić.

c. zaznacz akcent i linie intonacyjne:

... dyrektorem.

... z dyrektorem.

... telekonferencji z dyrektorem.

... w sprawie telekonferencji z dyrektorem.

... na spotkanie w sprawie telekonferencji z dyrektorem.

... do sali na spotkanie w sprawie telekonferencji z dyrektorem.

... z szefową do sali na spotkanie w sprawie telekonferencji z dyrektorem.

... idą z szefową do sali na spotkanie w sprawie telekonferencji z dyrektorem.

Oni idą z szefową do sali na spotkanie w sprawie telekonferencji z dyrektorem.

9. Gdzie jeszcze jest akcent? Zaznacz akcent w pozostałych wyrazach. Przeczytajcie w parach.

- Nikt z nią nie rozmawia...	- Czy ty jesteś ze Lwowa?
- Jak to? My z nią rozmawiamy!	- Nie, jestem z Odessy. A czemu pytasz?
- Dlaczego nie jecie obiadu?	- Wolisz pracować zdalnie czy stacjonarnie?
- Ja jem, ale im chyba nie smakuje.	- Żartujesz? Oczywiście, że online.

10. Naśladuj, czyli najpierw posłuchaj, a potem słuchaj i mów jednocześnie z nagraniem. L2 TZS Z10 N18

1	2
- Co robisz? - Przeglądam Facebook.	- Idziesz już spać? - Zaraz. Muszę jeszcze sprawdzić pocztę.
3	4
- Z kim piszesz? - Z nikim, komentuję.	- Wiesz, jak to zrobić? - Nie, ale wpiszę to w wyszukiwarkę.
5	6
- Dlaczego się denerwujesz? - Nie mogę pobrać apki.	- Zrobiłaś prezentację na zajęcia? - Tak, jeszcze tylko wydrukuję sobie slajdy.

11. a. Słuchaj par. L2 TZS Z11a N19

b. Trenuj i zaznaczaj. L2 TZS Z11b N20

c. Testuj i pisz: TS (takie same) lub R (różne). L2 TZS Z11c N21

Masz dobrze: +,
masz źle: -

	TRENUJĘ		+/-		TESTUJĘ
	Takie same	Różne			TS/R
1	☐	☐		1	
2	☐	☐		2	
3	☐	☐		3	
4	☐	☐		4	
5	☐	☐		5	
6	☐	☐		6	

12. Karolina często śni o pracy. Co myśli podczas snu? Posłuchaj i zdecyduj, jakie słychać emocje. L2 TZS Z12 N22

1	Mejl.	A	neutralnie
2	SMS (esemes).	B	wesoło
3	Projekt.	C	smutno
4	Prezentacja.	D	z irytacją
5	Kontrola.	E	z dumą
6	Konsultacja.	F	ze złością

1	2	3	4	5	6

13. Posłuchaj i zaznacz akcenty. L2 TZS Z13 N23

Hej, tu Amelia. Siedzę dziś przy komputerze, piję kawkę i nagrywam dla was ten podcast, a za oknem taka piękna pogoda... Może zamiast słuchać nowinek o nowych technologiach chcecie iść na spacer? Nie? 😊 To dobrze, to opowiem wam dzisiaj o profesjonalnych translatorach...

14. Posłuchaj i napisz, ile wyrazów słyszysz w zdaniu. L2 TZS Z14 N24

Słyszę:			
1	_____ wyraz / wyrazy	6	_____ wyraz / wyrazy
2	_____ wyraz / wyrazy	7	_____ wyraz / wyrazy
3	_____ wyraz / wyrazy	8	_____ wyraz / wyrazy
4	_____ wyraz / wyrazy	9	_____ wyraz / wyrazy
5	_____ wyraz / wyrazy	10	_____ wyraz / wyrazy
6	_____ wyraz / wyrazy	12	_____ wyraz / wyrazy

15. Wyzwanie! Posłuchaj fragmentu wiersza Adama Mickiewicza *Niepewność*. Zaznacz akcenty w każdej frazie. L2 TZS Z15 N25

Gdy cię nie widzę, nie wzdycham, nie płaczę,
 Nie tracę zmysłów, kiedy cię zobaczę;
 Jednakże gdy cię długo nie oglądam
 Czegoś mi braknie, kogoś widzieć żądam
 I tęskniąc sobie zadaję pytanie:
 Czy to jest przyjaźń? Czy to jest kochanie?

16. Wyzwanie! Zaznacz akcenty w refrenie *Psalmu stojących w kolejce* w wykonaniu Krystyny Prońko. Posłuchaj i sprawdź, czy masz dobrze. L2 TZS Z16 N26

Bądź jak kamień, stój, wytrzymaj
 Kiedyś te kamienie drgną
 I polecą jak lawina
 Przez noc, przez noc, przez noc

17. Wyzwanie! Obejrzyj fragment serialu *Życie nad rozlewiskiem*. Posłuchaj i sprawdź, czy zawsze dobrze zaznaczone są akcentowane sylaby. L2 TZS Z17 N27

Kuba: Milewicz. Tak jest, panie dyrektorze. Tak. Oczywiście. Z całą pewnością, jak najbardziej, tak. Na mnie? Na mnie można polegać jak na Zawiszy. Czarnym, zgadza się, tak. Dobrze. Dobrze, potwierdzam. Dziękuję serdecznie, do zobaczenia, pozdrawiam.

Marysia: Wychodzisz?

Kuba: Co?

Marysia: Wychodzisz gdzieś?

Kuba: Potrzebują mnie w firmie. Jest nowa dostawa wykładow. Kretyn ze mnie, no przecież nie było cię tyle dni.

Marysia: Nie, dobrze, przecież.... ktoś musi zarabiać na dom.

Kuba: To cudownie, że to rozumiesz. Jesteś taka wyrozumiała. Czyli spoko?

Marysia: Yhm.

Kuba: Super. Dobra, to wieczorem kawior? Szampan? Co wybierasz?

Marysia: Ciebie.

Kuba: Ooo, to słodkie.

polegać jak na Zawiszy – można komuś
całkowicie zaufać

Zawisza Czarny – legendarny polski rycerz

wykładowca – dywan

kretyn – głupek

wyrozumiała – cierpliwa, tolerancyjna

TRENING ZAAWANSOWANY

MÓWIMY

1. Posłuchaj i **zaznacz** akcenty. Przeczytaj w parze z koleżanką / kolegą. L2 TZM Z1 N28

Dialog 1

- Masz laptop?
- Nie, mam tylko komputer stacjonarny.

Dialog 2

- Chcesz do niej telefon?
- Chcę. Poczekaj... Kasia, numer telefonu... Tak?

Dialog 3

- Czego słuchasz?
- Nowego podcastu o historii Europy.

Dialog 4

- Co tam u ciebie?
- Fantastycznie! Świetnie! Genialnie! Właśnie straciłam pracę...

2. **Wyzwanie!** Przeczytaj fragment refrenu piosenki *Oddech szczura* zespołu Maanam. Przeczytaj wolno, a potem szybko. Posłuchaj, jak robi to lektor. L2 TZM Z2 N29

Nogi, nogi, setki nóg tupią, tupią, tup, tup, tup

Nogi, nogi, setki nóg tupią, tupią, tup, tup

Nogi, nogi, setki nóg tupią, tupią, tup, tup, tup

Nogi, nogi, setki nóg tupią, tupią, tup, tup

3. **Wyzwanie!** Czasami w piosenkach akcent nie musi być standardowy. Posłuchaj refrenu piosenki *Dzięki, że jesteś* Lanberry i Tribbsa. Podkreśl sylaby, które są śpiewane dłużej. Zaśpiewaj.

L2 TZM Z3 N30

Jak słodko-kwaśne <u>żelki</u>	Dzięki, że jesteś
Kilka zdartych płyt	Dzięki, że jesteś tu
Jak pierwsze piosenki	Dzięki, że jesteś
Tamten wokół błysk	Dzięki, że jesteś tu
Łapmy te momenty	Dzięki, że jesteś
Są ulotne jak my	Dzięki, że jesteś tu
Dlatego dziś	Dzięki, że jesteś
Chcę powiedzieć ci	Dzięki, że jesteś tu
	Dzięki, że jesteś

zdarta płyta

ulotny –
szybko mija

4. **Wyzwanie!** **Zaznacz** akcenty i przeczytaj fragment wiersza Jana Brzechwy *Leń*.

Na tapczanie siedzi leń,

Nic nie robi cały dzień.

Nie poszedł do szkoły, bo mu się nie chciało,

Nie odrobił lekcji, bo czasu miął za mało,

Nie zasnurował trzewików, bo nie miął ochoty,

Nie powiedział „dzień dobry”, bo z tym za dużo roboty,

Nie napoił Azorka, bo za daleko jest woda,

Nie nakarmił kanarka, bo czasu mu było szkoda.

tapczan – kanapa
 leń – ktoś leniwy
 „nie zasnuował trzewików” – nie zawiązał butów
 „nie napoił” – nie dał pić
 Azorek – imię psa
 „nie nakarmił” – nie dał jeść

5. Posłuchaj dialogu. Obserwuj, które sylaby są akcentowane i jakie towarzyszą temu emocje. L2 TZM Z5 N31

W parach przygotujcie analogiczny dialog: wymieńcie podkreślone wyrazy. W banku znajdziecie przykładowe kierunki studiów.

politologia, chemia, geografia, zarządzanie, filologia,
 kulturoznawstwo, dziennikarstwo, architektura,
 ekonomia, animacja, prawo, psychologia...

- HEjka, SKĄD JESTeś?
 - Z KiJOwa, a TY?
 - Z ŁOdzi. StuDiujesz COŚ?
 - TAK, hiSTOrię.
 - WOW, NIEŻle..., Ale TO nie DLA mnie. Nie LUBię DAT.
 - A CO RObisz?
 - W SUMie NIC. NIby stuDIUję bioLOGię, ale CHYba ZREzyGNUję i PÓjdę na MEdyCYnę.
 - ME-dy-CY-nę...? Uuu, SZAcun!
6. Język polski to rytm, który w sercu gra... Przeczytaj fragment piosenki zespołu Sistars i pobujaj się do rytmu. Potem razem z lektorem śpiewaj i jednocześnie klaszcz albo tup, albo wystukuj rytm o ławkę. L2 TZM Z6 N32

Całą noc moje serce,
 szuka miejsca gdzie muzyka wciąż gra.
 Pragnę być pośród ludzi,
 którzy czują jak się klaszcze na dwa.
 Na dwa, na dwa.

7. Zaznacz akcentowane sylaby i przeczytaj. L2 TZM Z7 N33

a.

Po polsku.
 Mówię po polsku.
 Mówię dobrze po polsku.
 Mówię bardzo dobrze po polsku.
 Nie mówię bardzo dobrze po polsku.
 Czasem nie mówię bardzo dobrze po polsku.
 Staram się, ale czasem nie mówię bardzo dobrze po polsku.
 Staram się, ale czasem nie mówię bardzo dobrze po polsku, w porządku?
 Staram się, ale czasem nie mówię bardzo dobrze po polsku i to jest w porządku.

b.

Mam.
 Mam imię.
 Mam na imię Anna.
 Mam na imię Anna. Jestem.
 Mam na imię Anna i jestem z Ukrainy.
 Mam na imię Anna i jestem z południowej Ukrainy.
 Mam na imię Anna i jestem z południowo-zachodniej Ukrainy.
 Mam na imię Anna i jestem z południowo-zachodniej Ukrainy, z Odessy.
 Mam na imię Anna i jestem z południowo-zachodniej Ukrainy, z miasta Odessa.

8. **Wyzwanie!** Posłuchaj refrenu piosenki *Każdego dnia* Mesajah. Uwaga, będzie szybko! A czy zawsze zgodnie z zasadami? 😊
 Zaśpiewaj. L2 TZM Z8 N34

Każdego dnia dziękuję Bogu za to, że Cię mam
 Za to, że jesteś przy mnie bym nigdy nie czuł się sam
 Każdego dnia nadajesz memu życiu nowy sens
 Z Tobą mogę iść po jego kres

Dlaczego czasem akcent jest zaznaczony na czerwono?

9. **Wyzwanie!** Posłuchaj zwrotki *Psalmu stojących w kolejce* w wykonaniu Krystyny Prońko. Koncentruj się na akcencie. L2 TZM Z9 N35

Za czym kolejka ta stoi?
 Po szarość, po szarość, po szarość.
 Na co w kolejce tej czekasz?
 Na starość, na starość, na starość.
 Co kupisz, gdy dojdiesz?
 Zmęczenie, zmęczenie, zmęczenie.
 Co przyniesiesz do domu?
 Kamienne zwątpienie, zwątpienie.

A teraz podzielcie się na dwie grupy i chórem czytajcie zdania na zmianę według schematu (z różnymi emocjami):

Grupa 1	Grupa 2
Za czym kolejka ta stoi?	Po szarość, po szarość, po szarość.
Na co w kolejce tej czekasz?	Na starość, na starość, na starość
Co kupisz, gdy dojdiesz?	Zmęczenie, zmęczenie, zmęczenie

Co przyniesiesz do domu?	Kamienne zwątpienie, zwątpienie
grupa jest wesoła	grupa jest smutna
grupa jest załamana	grupa jest wściekła (bardzo zła)

Na koniec razem z nagraniem zaśpiewajcie refren.

10. **Wyzwanie!** Obejrzyj memy, a następnie:

- Przeczytaj teksty, które są na memach,
- Komputer, lodówka, a może lekařstwa? Który wynalazek uważasz za najważniejszy / najlepszy? Dlaczego?

- GDYBYŚ MIAŁ WSKAZAĆ
 NAJWIĘKSZY WYNALAZEK
 W HISTORII LUDZKOŚCI?

JA:

Zacznij: Według mnie... / Moim zdaniem... / Uważam, że...

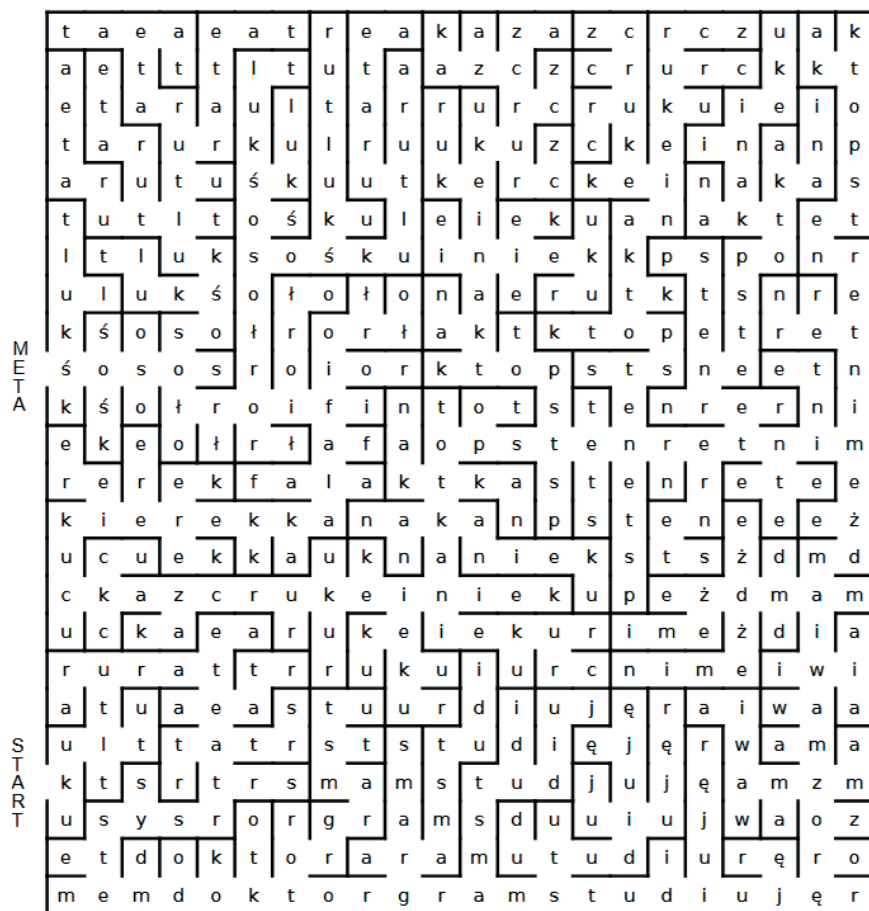
Uwaga! Nowe wyrazy, które mogą Ci się przydać:

łatwiejsza komunikacja, relacje międzyludzkie, szybki dostęp do informacji,
 praca zdalna, samotność, e-edukacja, telemedycyna, automatyzacja,
 inteligentne domy, energia alternatywna, płatności mobilne, rozrywka online,
 nawigacja GPS, portale społecznościowe, sztuczna inteligencja,
 ekologiczne innowacje

Jeśli nie wiesz, co to znaczy, zapytaj AI. 😊

11. Rywalizujecie w 3 grupach. Znajdźcie wyrazy i zastanówcie się, gdzie mają akcent. Przeczytajcie je poprawnie. **L2 GRA2**

Punkty można zdobyć w 2 kategoriach: za szybkość i za poprawność.

Szablony: **L2 MD1**

OLIMPIADA

1. Zaznacz akcent, posłuchaj i sprawdź. **L2 O Z1 N36**

1	zebranie	9	kawa
2	dyrektor	10	po angielsku
3	zarabia	11	kocham go
4	po polsku	12	niedobry
5	na obiad	13	praca
6	szybko	14	telefon
7	cieszę się	15	mejlować
8	zrobię	16	pisze

2. Posłuchaj i powtórz frazy. **L2 O Z2 N37**

Jestem z północno-wschodniej Ukrainy.

Świetnie mówię po polsku i dobrze po angielsku.

Nie chcę iść na spotkanie, ale chętnie przygotuję prezentację.

Każdego dnia nadajesz memu życiu nowy sens (Każdego dnia, Me-sajah)

Wpadła gruszka do fartuszk (Wyliczanka/Rymowanka Wpadła gruszka)

3. GLOTTOŁAMANIEC: Najpierw powtórz wolno, a potem powta-rzaj coraz szybciej. **L2 O Z3 N38**

Akcentujesz i rymujesz, a emocje przekazujesz.

GIMNASTYKA AKCENT STANDARDOWY : STARANNY

SŁUCHAMY

1. Jeśli słyszysz akcent standardowy (na 2. sylabę od końca), zrób: Jeśli słyszysz akcent niestandardowy (nie na 2. sylabę od końca), zrób: L2 A/A GS Z1 N39

2. Zaznacz. L2 A/A GS Z2 N40

	Akcent standardowy	Akcent niestandardowy		Akcent standardowy	Akcent niestandardowy
1	☐	☐	5	☐	☐
2	☐	☐	6	☐	☐
3	☐	☐	7	☐	☐
4	☐	☐	8	☐	☐

3. Posłuchaj i ponumeruj. L2 A/A GS Z3 N41

słySZElłmy		koCHAtłmy	
słyszeliłmy	1	kochaŁYmy	
wiDZIAłycie		luBliłycie	
widziaŁYcie		lubiŁłycie	

4. a. Słuchaj par. L2 A/A GS Z4a N42

b. Trenuj i zaznaczaj. L2 A/A GS Z4b N43

c. Testuj i pisz: TS lub R. L2 A/A GS Z4c N44

Masz dobrze: +,
masz źle: -

	TRENUJĘ		+/-	TEST
	Takie same	Różne		TS / R
1	☐	☐		
2	☐	☐		
3	☐	☐		
4	☐	☐		
5	☐	☐		
6	☐	☐		
7	☐	☐		
8	☐	☐		
9	☐	☐		
10	☐	☐		

5. Posłuchaj i zdecyduj, która to wersja. L2 A/A GS Z5 N45

1	POszliście / PoSZLIście do biBLIOteki.
2	PoSZLIście do biBLIOteki / BibliOTEki?
3	PoSZLIście / Poszliście do BibliOTEki / biBLIOteki.
4	ObejrZAłłmy / ObejrzaŁYcie oPERę?
5	ObejrZAłłmy Operę / oPERę.
6	ObejrzaŁYmy / ObejrZAłłmy / oPERę / Operę.

Jak myślisz, jak się mówi standardowo, a jak starannie?

6. Posłuchaj i zaznacz akcenty. L2 A/A GS Z6 N46

	1.	2.
1	DLA mnie.	Dla CIEbie.
2	Do niej.	Do niego.
3	Za nim.	Za nimi.
4	O nich.	O moich.
5	Po was.	Po tobie.
6	Ze mną.	Z wami.
7	PrzeDE mną.	Przed tobą.
8	Od nich.	Ode mnie.

WNIOSEK:

1. jednosylabowy przyimek + jednosylabowy zaimek = akcent na _____ sylabie od końca (na przyimek);
2. jednosylabowy przyimek + dwusylabowy zaimek = akcent na _____ sylabie od końca (na przedostatniej sylabie zaimka);
3. dwusylabowy przyimek + jednosylabowy zaimek = akcent na _____ sylabie od końca (na ostatniej sylabie przyimka).

7. Posłuchaj i zaznacz akcent w zapożyczeniach z języka francuskiego.

L2 A/A GS Z7 N47

1.	<i>maki</i> aż	<i>per</i> fumy	<i>ba</i> leriny	<i>fry</i> zjer	Dla Polaków te wyrazy są już polskie.
	<i>des</i> er	<i>fo</i> tel	<i>sz</i> ampan	<i>be</i> za	
2.	<i>me</i> nu	<i>é</i> cru	<i>pu</i> rée	<i>dé</i> jà vu	Dla Polaków te wyrazy są nadal obce.

Uwaga! Jak po polsku czytamy literę <u> w zapożyczeniach z języka francuskiego? Patrz: 2.

8. Gdzie jest akcent? Podkreśl sylaby, posłuchaj i sprawdź.

L2 A/A GS Z8 N48

nie mam	nie chcesz	nie widzę	nie czytasz
nie wie	nie pij	nie słyszy	nie róbcie
nie idź	nie bierz	nie jedzcie	nie piszcie

WNIOSEK:

1. nie + jednosylabowy czasownik = akcent na _____;
2. nie + dwusylabowy czasownik = akcent na _____ sylabie od końca w czasowniku.

9. Posłuchaj i zdecyduj, gdzie jest główny akcent. L2 A/A GS Z9 N49

		2. sylaba od końca	3. sylaba od końca
1	poszliśmy	☐	☐
2	gotowałyśmy	☐	☐
3	jedliście	☐	☐
4	robiłyśmy	☐	☐
5	biegaliście	☐	☐
6	spałyście	☐	☐
7	lubiliśmy	☐	☐
8	znałyście	☐	☐
9	chodziliśmy	☐	☐
10	pracowałyście	☐	☐

Pamiętaj!

Gdy mówimy starannie, w formach 1. i 2. osoby liczby mnogiej czasowników w czasie przeszłym akcentujemy trzecią sylabę od końca.

BYłyśmy, BYliście

roBIliśmy, roBIłyście

10. Posłuchaj i zdecyduj, czy oni mówią starannie? L2 A/A GS Z10 N50

	Mówią:	starannie	standardowo
1	Ugotowaliście już barszcz?		
2	Znalazłyście bombki?		
3	Pojechaliśmy do sklepu.		
4	Wróciliśmy z zakupów.		
5	Zaplanowaliście kolację?		
6	Napisałyście życzenia?		
7	Ubraliście choinkę?		
8	Zaprosiliśmy gości.		

11. Posłuchaj i zdecyduj, jak oni to mówią. L2 A/A GS Z11 N51

1	Przygotowaliście już projekt?	neutralnie	ironicznie
2	Znalazłyście bilety?	neutralnie	ironicznie
3	Napisałyście test?	neutralnie	ironicznie
4	Obejrzeliśmy film.	neutralnie	ironicznie

5	Byliśmy na Mazurach.	neutralnie	ironicznie
6	Zaplanowaliśmy wycieczkę.	neutralnie	ironicznie
7	Pojechaliśmy do Sopotu.	neutralnie	ironicznie
8	Przeczytaliście tekst?	neutralnie	ironicznie

12. Wyzwanie! Posłuchaj i zaznacz akcent. Pamiętaj, że sylaby w języku polskim liczymy od końca! L2 A/A GS Z12 N52

1	zrobiłbym	●○○	11	poszlibyśmy	○○○○
2	lubiłoby	○○○○	12	gotowałybyśmy	○○○○○○
3	kochałabym	○○○○	13	jedlibyście	○○○○
4	gotowałabyś	○○○○○	14	robiłybyśmy	○○○○○
5	skończyliby	○○○○	15	biegalibyście	○○○○○
6	wiedziałabyś	○○○	16	spałybyście	○○○○
7	grałbyś	○○○	17	lubiłobyśmy	○○○○○
8	mówiłaby	○○○○	18	znałybyście	○○○○
9	słuchałabym	○○○○	19	chodzilibyśmy	○○○○○
10	znałby	○○	20	pracowałybyście	○○○○○○

W formach 1., 2. i 3. osoby liczby pojedynczej i 3. osoby liczby mnogiej trybu przypuszczającego
= akcent pada zawsze na _____ sylabę od końca w czasownikach, które mają minimum 3 sylaby.

W formach 1. i 2. osoby liczby mnogiej trybu przypuszczającego
= akcent pada zwykle na _____ sylabę od końca, choć można usłyszeć też akcent standardowy
= na _____ sylabę od końca.

13. Posłuchaj i zdecyduj, gdzie jest główny akcent w zaznaczonych na zielono wyrazach. L2 A/A GS Z13 N53

		2. sylaba od końca	3. sylaba od końca
0	Wczoraj niczego nie oglądałyśmy.	☐	☒
1	Wczoraj oglądaliśmy nowego Wiedźmina.	☐	☐
2	Fonetyka wcale nie jest nudna.	☐	☐
3	Mówiłyście, że nie będzie testu.	☐	☐
4	Fonetyka wcale nie jest trudna.	☐	☐
5	Wczoraj oglądaliśmy nowe Nad Niemnem.	☐	☐
6	Mówiłyście, że nie będzie egzaminu.	☐	☐
7	Wczoraj oglądaliśmy nowy serial na Netfliksie.	☐	☐
8	Mówiłyście, że nie będzie zajęć.	☐	☐

14. Posłuchaj i zaznacz akcent w podkreślonych wyrazach.

L2 A/A GS Z14 N54

- Co zaplanowaliście?
- Stanislav Žadan przyjedzie do nas we wtorek. Zdecydowali-
śmy, że najpierw w bibliotece spotka się z prezydentem mia-
sta, a potem wszyscy pojedziemy na obiad do ekskluzywnej
restauracji Déjà vu. Następnie odbędzie się gala – przewod-
niczący juri ogłosi, że główną nagrodę otrzymuje nasz gość,
wręczy mu statuetkę oraz prezenty. A wieczorem może poszli-
byśmy do opery na *Madame Butterfly*?

15. **Wyzwanie!** Posłuchaj piosenki *Poza logiką* Mroza. Zaznacz akcent w podkreślonych wyrazach. L2 A/A GS Z16 N55

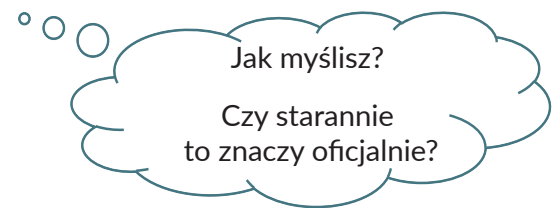
Nigdy nie kieruj się tylko logiką.

Metafizyką wypełnij dzień.

A gdy rozsądku głos gdzieś zaginie, to

Wiedz, że ryzyko czasem ma sens.

Nie uznajemy granic.

A teraz napisz, jakie znasz wyrazy zakończone na -yka, -ika.

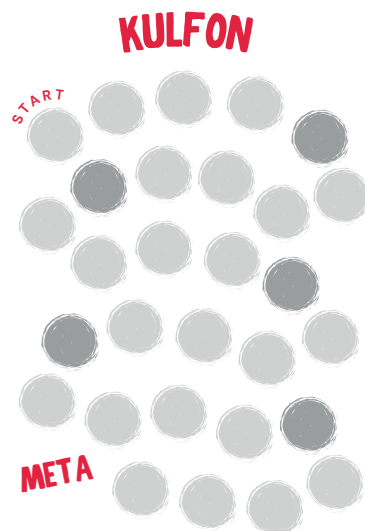
NOTATKI

metafizyka,

GRY OGÓLNOROZWOJOWE

1. Oszacujcie, ile osób z grupy dobrze zaakcentuje podane wyrazy. Odślanianie karty i czytanie. **L2 GRA3**
2. Posłuchaj i uzupełnij luki. Zaznacz w tekście, które sylaby są długie/akcentowane. **L2 GRA4**
3. Podzielcie się na drużyny. Każda grupa dostaje szablon planszy i przygotowuje do wybranej liczby pól (np. 10) wyrazy/zdania, w których trzeba określić akcent. Następnie wymieniacie się planszami oraz zadaniami z inną grupą i gracie w ich wersję. **L2 MD2**

GIMNASTYKA

MÓWIMY

CODZIENNY,
STANDARDOWY AKCENT

L2 A/A GM F5

Akcent na **2.** sylabę od końca:
mama, mamy, mamie, mamę,
z mamą, o mamie, mamó!
robić, robię, robisz, robi,
robimy, robicie, robia...

Tak akcentujemy prawie zawsze,
 ale kiedy mówimy starannie,
 czasami musimy zaakcentować
 inaczej.

Na co dzień, potocznie możemy
 akcentować:
robiliśmy, robiliście, muzyka,
logika, ryzyko, minimum,
czterysta, robilibyśmy,
robilibyście.

Ale warto starannie: →

STARANNY,
OFICJALNY AKCENT
- ZALEŻY OD TYPU WYRAZU

Akcent na **3.** sylabę od końca:
robiliśmy, robiliście, robiłbym,
robiłabyś, robiłyby, robiliby,
muzyka, logika, ryzyko,
minimum, czterysta.

Akcent na **4.** sylabę od końca:
robilibyśmy, robilibyście.

Akcent na **ostatnią** sylabę od
 końca:
menu, é cru.

Niektóre wyrazy zawsze
 akcentujemy starannie:
robiłbym, robiłabyś, robiłyby,
robiliby, menu, é cru.

Patrz: teoria

1. Zamknij oczy: posłuchaj i powtórz. L2 A/A GM Z1 N57

a.

my	cie
śmy	ście
byśmy	byście
libyśmy	łybyście
walibyśmy	wałybyście
cowalibyśmy	towałybyście
pracowalibyśmy	gotowałybyście

b.

my	cie
śmy	ście
byśmy	byście
łybyśmy	libyście
biłybyśmy	walibyście
robiłybyśmy	diowalibyście
zrobiłybyśmy	studiowalibyście

2. Przeczytaj. L2 A/A GM Z2 N58

1	pijemy kawę	piliśmy wodę	wypilibyśmy szampana
2	poszli do domu	poszliście do opery	poszlibyście do biblioteki
3	jemy bezę	jedliśmy purée	jedlibyśmy krem z pomidorów
4	piszę list	pisaliście test	pisalibyście życzenia

3. Losuj czasownik i osobę w liczbie mnogiej w czasie przeszłym (wczoraj) lub w trybie przypuszczającym (tryb). Utwórz formę i powiedz ją starannie. L2 GRA5

4. Pytajcie i odpowiadajcie chórem w podziale na role. L2 MD3

5. Zaznacz akcenty i przeczytaj.

- Narysuj to na tablecie.	- Zepsuła mi się komórka...
- Ale ja nie mam tabletu.	- O nie, dzisiaj bez komórki to jak bez ręki.
- Nie umiem tego zrobić.	- Nie wiem, jak to się czyta.
- Tylko nie pytaj chatu GPT...	- Sprawdź w słowniku <i>Forvo</i> .

6. Posłuchaj i powtórz. L2 A/A GM Z6 N59

DLA mnie.	Dla CIEbie.
Masz coś dla mnie?	Nowy termin dla ciebie.
DO niej.	Do NIEgo.
Masz coś do niej?	Mam żal do niego.
ZA nim.	Za NImi.
Idziesz za nim?	Nie idź za nimi.
O nich.	O MOich.
Wiesz coś o nich.	Wie o moich planach.
PO was.	Po TObie.
Mam to zrobić po was?	Stoję tu, po tobie.
ZE mną.	Z WAmi.
Spotkasz się ze mną?	Spotkam się z wami.

PrzeDE mną.	Przed TO ą.
Co jeszcze przede mną?	To jeszcze przed tobą.
OD nich.	ODE mnie.
Wiesz to od nich?	Nie wiesz tego ode mnie.

7. Zaznacz, która sylaba jest akcentowana. Posłuchaj i sprawdź, a potem przeczytaj. L2 A/A GM Z7 N60

Codzienny, standardowy akcent

Lubię go.	Lubię kawę.	Lubiłabym, ale...
Nie wiem.	Nie wiecie?	Wiedzialiśmy, ale...
Ubierz się.	Ubrała się?	Ubraliście choinkę?
Nie gotuję.	Ugotowałeś?	Gotowaliście czy nie?

Staranny, oficjalny akcent

Kocham ją.	Kochałem Annę.	Kochałbym, ale...
Nie rozumiem.	Nie zrozumiecie.	Nie rozumieliście.
Upiecz ciasto.	Upiekliscie tort?	Upieklłbym, ale...
Nie mówię.	Nie mówię po ja- pońsku.	Mówilibyście, ale...

Czy zawsze są różnice między akcentem standardowym a staranym?

8. Przeczytaj pionowo i poziomo. L2 A/A GM Z8 N61

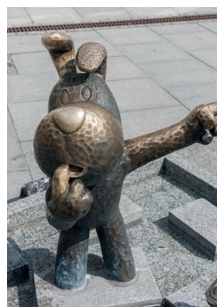
4 cztery	400 czterysta	40 czterdzieści
5	500	50
6	600	60
7	700	70
8	800	80
9	900	90

9. Który wyraz jest polski, a który zapożyczony? Napisz w tabeli i przeczytaj.

bijatyka (ktoś się z kimś bije) – matematyka – polityka –
Berenika – akustyka – cybernetyka – (nie ma) indyka – logika –
(nie ma) królika – Dominika – fonetyka – klinika

Kategoria nr 1	Kategoria nr 2
Wyrazy polskie i zapożyczone imiona – akcent na 2. sylabę od końca	Wyrazy zapożyczone z łaciny, zakończone w mianowniku na -yka, -ika – akcent na 3. sylabę od końca

10. Kto mówi dobrze: standardowo i starannie? Podkreśl w tabeli i przeczytaj dobrze akcentowane wyrazy.

Miś Uszatek	wrocławski krasnal	Reksio
mówi standardowo / starannie	mówi standardowo / starannie	mówi standardowo / starannie
mówi dobrze / źle	mówi dobrze / źle	mówi dobrze / źle

11. Zaznacz akcenty w podkreślonych wyrazach i przeczytaj.

- Jakie <u>lubisz</u> dostawać prezenty?	- Proszę, to nasze <u>menu</u> .
- <u>Perfumy</u> albo <u>kosmetyki</u> do <u>maki-jażu</u> .	- Dziękuję. Poproszę dwie <u>bezy</u> i <u>szampana</u> .
- Chyba mam <u>déjà vu</u> , już to widziałam.	- Czy <u>juri</u> już zdecydowało?
- Każde święta są podobne. To jest piękne.	- Jeszcze nie, czekamy.

12. Połącz dialogi i zdjęcia, a potem przeczytaj.

- Umalowialiście już pisanki?	- Wystaliście już życzenia?	- Udekorowaliście już tort?
- Jeszcze malujemy.	- Nadal wysyłamy.	- Prawie... Nie, wciąż dekorujemy.
- Upiekliście już makowiec?	- Ubrałyście już choinkę?	- Kupiłyście już świeczki?
- Wciąż pieczemy.	- Cały czas ją ubieramy.	- Zapomnieliśmy, ale kupimy.

13. Powtórz. L2 A/A GM Z13 N62

1. Kupiłaby prezent urodzinowy, ale nie wzięła pieniędzy.
2. Zrobiliby pierogi na wigilię, ale nie kupili grzybów.
3. Pojechałyby na Arktykę, ale trochę się boją.
4. Pracowałby dłużej, ale woli być z rodziną.
5. Studiowałbym medycynę, ale nie lubię biologii.
6. Mówiłabyś po angielsku, ale nigdy się nie nauczyłaś.

14. Na której sylabie od końca jest akcent? Napisz i przeczytaj.

Staranny akcent			
maksimum ___3.____	pojechalibyście _____	zrobiłaby _____	mówię _____
grałoby _____	prezydent _____	dziewięćset _____	tournée _____
idziemy _____	daliby _____	powiedzieliście _____	przetłumaczy- liśmy _____

15. Wyzwanie! Przeczytaj polskie bingo wigilijne, czyli to, co Polak może usłyszeć lub powiedzieć przy wigilijnym stole. Jak myślisz, co oznaczają poszczególne słowa? Przygotuj dialog z minimum 2 fragmentami.

Przykład:

Babcia: Dolać ci barszczu?

Wnuczka: Babciu, bardzo dużo już zjadłam.

Babcia: Jedz, jedz, dziecko. A jak tam w szkole?

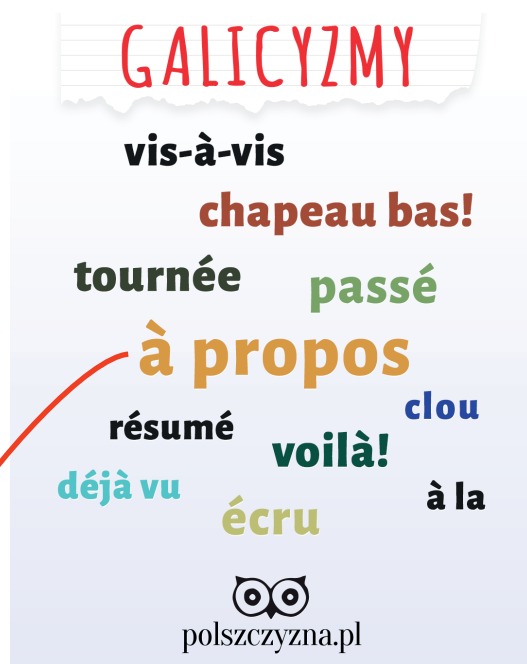
Wnuczka: Ok. Włączyć może kolędy?

Babcia: Tak, masz rację. Lepiej śpiewajmy kolędy.

SERIO? NIE GADAJ!	NO, PRZYWITAJ SIĘ Z CIOCIĄ!	ZNOWU KEVINA PUSZCZAJĄ...	A DOBRZE SIĘ UCZYSZ?	ZDROWIA, ZDROWIA I JESZCZE RAZ PIENIĘDZY.
I TAK TO JEST...	NO TO NA DRUGĄ NÓŻKĘ!	TO ILE JEST W KOŃCU TYCH POTRAW?	KIEDYŚ POMARAŃCZE TO TYLKO...	I TEGO...
ALE TEN CZAS SZYBKO LECI!	TAKŻE TEGO...	TAKIE BUTY?	PAMIĘTAM JAK W WOJSKU...	TO MOŻE SIĘ NAPIJMY?
A JAK TAM W SZKOLE?	KTO IDZIE DO KOŚCIOŁA?	KTO IDZIE ZAPALIĆ?	ALE TY WYROSŁEŚ/ WYROSŁAŚ!	PROSZĘ JA CIEBIE...
JUŻ JEDZIECIE?	JEDZ! JAK TRZEBA, TO SIĘ DOKROI.	ŻYCZĘ CI, ŻEBYŚ BYŁ GRZECZNY.	A MASZ JUŻ NARZECZONĄ?	I CO ZROBISZ? NIC NIE ZROBISZ!

16. **Wyzwanie!** Połącz wyrazy z definicjami. Przeczytaj zapożyczenia z języka francuskiego, które są na grafice. L2 A/A GM Z16 N63

a właśnie, w tym temacie...
 kolor – trochę biały, trochę beż
 krótkie streszczenie, podsumowanie
 myślę, że to już było...
 najważniejsza, najciekawsza część historii, wypowiedzi
 naprzeciwno
 niemodny
 otóż to, to właśnie
 szacunek, wow!
 trasa koncertowa
 coś w podobnym stylu...

Ułóż dialog z minimum 2 wyrazami.

Przykład:

Olena: Byłaś u fryzjera?

Ola: Tak, ładnie?

Olena: Pięknie! Tamta fryzura była **passé**.

Ola: Dziękuję! Mam też nowe **baleriny**. W kolorze **écru**.

Olena: Super wyglądasz! **À la** francuski szyk.

17. **Wyzwanie!** Twój kolega / twoja koleżanka idzie za tydzień pierwszy raz do opery. Chce założyć dżinsy i bluzę. Postaraj się go przekonać, że nie jest to idealny strój. Znajdźcie kompromis. Użyj minimum 5 słów:

opera, passé, kupiliśmy, zapłaciliśmy, wypożyczyłbyś, muzyka, oglądaliście, założyłbym, obejrzeliby, czterysta

Możesz powiedzieć na przykład:

Co założysz do opery? / W czym chcesz iść do opery?

Ale opera to eleganckie miejsce. / Och, no wiesz...

Może załóż... / A nie masz...? / Może masz...?

A mogę mieć...? / Sądzisz, że mogę...?

To dobry pomysł! Wygląda dobrze i nie jest sztywno.

Dziękuję za radę. / Uf...

NOTATKI

MARATON

1. Zaznacz akcent, posłuchaj i sprawdź. L2 A/A M Z1 N64

	standardowo		starannie
1	byliśmy	11	za domem
2	polityka	12	piłyśmy
3	ryzyko	13	juri
4	wróciliście	14	grałyby
5	do pracy	15	muzyka
6	menu	16	lubię go
7	ugotowaliby	17	nie mów
8	nie wiem	18	zaplanowałyby
9	jedliśmy	19	pojechaliście
10	kocham cię	20	prezydent

2. Posłuchaj i powtórz starannie. L2 A/A M Z2 N65

Zrobiłyby pierogi na wigilię, ale nie miały grzybów.

Ugotowaliście już barszcz?

Jaką lubisz muzykę?

Nigdy nie kieruj się tylko logiką. (...) Wiedz, że ryzyko czasem ma sens. (Poza logiką, Mrozu)

3. Znajdź słowa i starannie je przeczytaj.

4. GLOTTOŁAMAŃCE: Najpierw powtórz wolno, a potem powtarzaj coraz szybciej. L2 A/A M Z4 N66

Widziałeś? Wszyscy widzieliśmy!

Gramatyka i fonetyka to teoria i praktyka.

Moje ulubione KulFony

☐

☐

☐

☐

☐

☐

☐

☐

☐

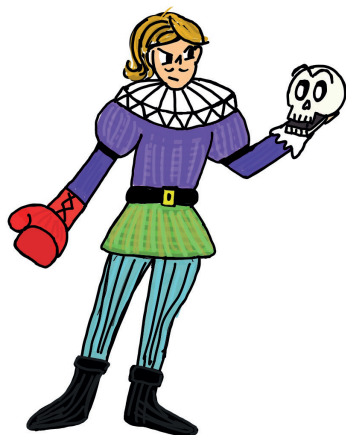
☐

NOTATKI

Głoska [y]

Bić albo nie bić?

Oto jest pytanie...

Lekcja 3

Yyy, czy to ty?

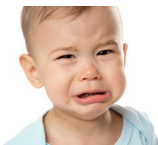
TRENING PODSTAWOWY

SŁUCHAMY 1. Jeżeli słyszysz [y], zrób: L3 TPS Z1 N12. Jeżeli nie słyszysz [y], zrób: L3 TPS Z2 N2

3. Zaznacz. L3 TPS Z3 N3

	Takie same	Różne
1	☐	☐
2	☐	☐
3	☐	☐
4	☐	☐
5	☐	☐
6	☐	☐

4. Posłuchaj i wskaż. L3 TPS Z4 N4

		
Yyy... Nie wiem.	Yyy... Nie wiem.	Yyy!!! Do mamy...

5. Zaznacz, co słyszysz. L3 TPS Z5 N5

	ładny bukiet	ładne kwiaty
	stary samochód	stare auto
	mały chłopiec	małe dziecko
	trudny test	trudne zadanie
	interesujący tekst	interesujące teksty

6. Posłuchaj i ponumeruj. L3 TPS Z6 N6

a.

___ty, py _1_ te, pe ___ ty, pe ___ te, py
 ___ my, ty ___ me, te ___ my, te ___ me, ty
 ___ wy, ny ___ we, ne ___ wy, ne ___ we, ny
 ___ dy, by ___ de, be ___ dy, be ___ de, by

b.

___ mały	_1_ duży	___ małe	___ duże
___ stary	___ nowy	___ stare	___ nowe
___ trudny	___ łatwy	___ trudne	___ łatwe
___ dobry	___ zły	___ dobre	___ złe

7. Posłuchaj i zdecyduj. L3 TPS Z7 N7

1	2	3
- Co? Nie słyszę. - Mówię, że romantyczny / romantyczne i kreatywny / kreatywne. Naprawdę! I oczywiście bardzo sympatyczne / sympatyczny.	- Co? Jeszcze raz, tylko głośniej. - Długi / długie i nudny / nudne jak flaki z olejem. I jeszcze głupi / głupie jak but. Nic ciekawego.	- Słucham? Halo? - Eh... Ani niski / niskie, ani wysoki / wysokie, tylko zwyczajny / zwyczajne.

Jak myślisz, o czym oni rozmawiają?

8. Posłuchaj i uzupełnij. L3 TPS Z8 N8

a.

„Ważne są t_y_lko te dni, których jeszcze nie znam___. Ważnych jest kilka tych chwil, tych, na które czekam___.” – Marek Grechuta, *Dni, których nie znamy*

b.

Stary, ale jar___ – pot. taki, który nie jest już młod___, ale mimo to jest w bardzo dobrej formie, jest zdrowy, siln___ i energiczn___ (WSJP).

9. Posłuchaj i napisz: <y>, <e>. L3 TPS Z9 N9

1	2
- Lubię koszykówkę, al_e_ wolę oglądać mecz___ w domu. - No wiesz... Jesteś taki wysportowan___. Myślałam, że ćwicz___sz regularnie.	- W___szła do sklepu i natychmiast w___szła? - Gdy raz tam w___jdiesz, już nigdy nie w___jdiesz.
3	4
- Yyy, niestety___ nie. Jestem leniwy, ale aktywn___. Chodzę na spacer i pływam w weekend___. - Ja tylko biegam... do sklepu po fr___tki i colę.	- To się dzieje w prz___szłości czy w prz___szłości? - Teraz. - Yyyy, a są znaki „w___jście” i „w___jście”? - Nie słyszę... Poczekać, przyciszę grę.

10. a. Słuchaj par. L3 TPS Z10a N10

b. Trenuj i zaznaczaj. L3 TPS Z10b N11

c. Testuj i pisz: A lub B. L3 TPS Z10c N12

Masz dobrze: +,
masz źle: -

	A	B	+/-	A/B		A	B	+/-	A/B
1	y	и			7	yty	ити		
2	ty	ти			8	yby	иби		
3	by	би			9	ymy	ими		
4	my	ми			10	ywy	иви		
5	wy	ви			11	yry	ири		
6	ry	ри			12	yny	ини		

TRENING PODSTAWOWY

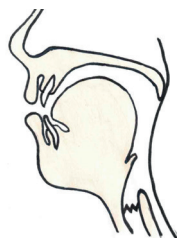

MÓWIMY

Obejrzyj: L3 TPM F6

Usta są prawie zamknięte.
Język idzie do góry, a czubek
języka do dolnych zębów.

Mów [y] i pamiętaj:

- język do góry,
- trochę bardziej do tyłu niż przy [i].

1. Powtórz. L3 TPM Z1 N13

ty	my	wy	by	gdy	czy
tyły	myły	wyły	były	gdyby	czy by
y		y-y-y		yyy	

2. Powtórz. L3 TPM Z2 N14

dobry	nowy	mały	łatwy	mądry	zwykły
zły	stary	duży	trudny	głupi	niezwykły

3. Przeczytaj. Dobrze? Napisz: ✓. L3 TPM Z3 N15

☐	my czy wy	☐	trzy razy
☐	były czy myły	☐	dobry pomysł
☐	biały ryż	☐	tylko nie my

4. Naśladuj. L3 TPM Z4 N16

- Yyy, czy to ty?
- Nazywam się Zyta Frydrych.
- Czy my się znamy?
- Gdyby nie ty...
- Który? Czwarty.
- Być albo nie być...

5. Przeczytaj. L3 TPM Z5 N17

Staryy, młodyy,
dużyy, małyy,
każdyy tańczyy
w Noc Kupały.

6. Napisz i powiedz. L3 TPM Z6 N18

- w___jść do sklepu
- w___jść z domu
- prz___jść przez ulicę
- w prz___szłości chcę być...
- w prz___szłości byłam...

7. Posłuchaj i szybko zareaguj. L3 TPM Z7 N19

8. Posłuchaj i uzupełnij. A potem przeczytaj wyrazy, głoskę [y] mów dłuugo tak jak w przykładzie. L3 TPM Z8 N20

1.	2.
ładn___	piękn___
młod___	star___
przystojn___	interesując___

Przykład:

- A taki młodyyy...
- Taki brudnyyy?
- Eee, bez przesady, zwyyykłyyy.

9. Posłuchaj i powtórz. Potem dokończ ostatnie zdania i przeczytaj mini dialogi. L3 TPM Z9 N21

1	- Ładny sweter?	- Ładny.	- Hm... A ja myślę, że...
2	- Łatwy test?	- Łatwy.	
3	- Nowy telefon?	- Nowy.	
4	- Smaczny stek?	- Smaczny.	
5	- Nudny film?	- Nudny.	
6	- Dobry pomysł?	- Dobry.	

ciekawy, piękny, przepyszny, zły, niesmaczny, interesujący,
trudny, beznadziejny, okropny, brzydki, ...

10. Zagraj w bingo i sprawdź, kto będzie pierwszy, kto drugi, a kto trzeci. L3 MD1

11. Jaki jest twój ulubiony bohater? L3 GRA1

- Zagraj w memory i odkryj popularne porównania.
- Opisz swojego ulubionego bohatera, używaj wyrażen z gry.

12. Napisz ciekawe porównania, a potem przeczytaj według wzoru:

ON JEST STArY, STArY jak ŚWIAT.

ON JEST CIEpły, CIEpły jak UŚmiech.

Posłuchaj wzoru: po przymiotnikach „dobry, mały...” robimy krótką pauzę, na końcu mają tylko [y]. L3 TPM Z12 N22

Para nr 1 🌐	Para nr 2 😊
stary, stary jak świat	ciepły, ciepły jak uśmiech
nudny jak	niski jak
długi jak	dobry jak
wysoki jak	krótki jak
brzydki jak	nowy jak
zły jak	młody jak

TRENING ZAAWANSOWANY

SŁUCHAMY

1. a. Słuchaj par. L3 TZS Z1a N23

b. Trenuj i zaznaczaj. L3 TZS Z1b N24

c. Testuj i pisz: A lub B. L3 TZS Z1c N25

Masz dobrze: +,
masz źle: -

	A	B	+/-	A/B		A	B	+/-	A/B
1	ty	te			6	tyle	tele		
2	ny	ne			7	ładny	ładne		
3	my	me			8	mamy	mamę		
4	wy	we			9	nowy	nowe		
5	ły	łe			10	zły	złe		

2. Posłuchaj i napisz litery <y> lub <e>, a następnie połącz kolumny. Zwróć uwagę na wymowę głosek [y] i [e] na końcu zdania i starannie przeczytaj pary zdań. L3 TZS Z2 N26

1	Basen jest zamknięt___	A	Jest sympatycznie.
2	Sklep jest otwart___	B	Jest słonecznie.
3	Wieczór jest pochmurn___	C	Jest otwarte.
4	Dzień jest słoneczn___	D	Jest zamknięte.
5	Spotkanie jest sympatyczn___	E	Jest nieczynne.
6	Bar jest nieczynn___	F	Jest pochmurnie.

3. Zaznacz, co pasuje. Posłuchaj i sprawdź, czy masz dobrze.

L3 TZS Z3 N27

		Hipoteza			Odpowiedź
1	ciekawe	A spotkanie	B film	C ciasto	
2	ciekawy	A samochód	B film	C metoda	
3	słoneczny	A klasa	B taras	C plaża	
4	słoneczna	A pokój	B taras	C plaża	
5	słodka	A czekolada	B ciasto	C napój	
6	trudny	A kontrola	B temat	C wizyta	
7	ładny	A komoda	B detal	C klasa	
8	wygodny	A dywan	B fotel	C sofa	

4. Wyzwanie! Posłuchaj fragmentu piosenki *Kundel bury* i zdecyduj, co słyszysz. Uzupełnij słowniczek: L3 TZS Z4 N28

Gdy był **małe/mały** to
znalazłem go w ogródku,
i wyglądał jak czterdzieści
dziewięć smutków.

wygląda
jak 49
smutków

Taki mały, taki **chudy/chude**,
nie miał domu, ani **budę/budy**,
więc go wziąłem, **przyciągnąłem/**
przegarnąłem, no i jest!

penetruje

Razem ze mną kundel **bure/bury**,
penetruje wszystkie **dziurę/dziury**,
kundel bury, kundel bury,
kundel bury, **fajne/fajny** pies!

buda – mały domek dla psa
----- – brązowy i szary
----- – dać psu dom

5. **Wyzwanie!** Obejrzyj fragment serialu *O mnie się nie martw*. Wpisz brakujące słowa. Uzupełnij słowniczek. L3 TZS Z5 N29

Kobieta: No każdy ma jakiś swój _____ punkt. No na przykład nie wiem, gdzie jest twój, ale no nie wiem, no jakieś takie logiczne mi się _____, żeby się nim zająć.

Mężczyzna: Byłabyś super matką, wiesz? A myślisz w ogóle o _____? O dzieciach? O rodzinie?

Kobieta: No. No pewnie! Dwóch synów i dwie córeczki – _____ idealnie.

Mężczyzna: Poważnie? _____ czwórka?

Kobieta: No wiesz? Z _____ facetem.

Mężczyzna: Jestem pewien, że i jedno, i drugie ci się uda.

ktoś ma _____ punkt – ktoś ma z czymś kłopot
wydawać się (coś się wydaje) – mieć wrażenie, że coś jest prawdą
Poważnie? – Naprawdę?
właściwy – taki jak trzeba, dobry

6. **LYRICS TRAINING:** Posłuchaj piosenki zespołu Francis Tuan *Wszyscy tacy mądrzy* i uzupełnij brakujące wyrazy. L3 GRA2

TRENING ZAAWANSOWANY

MÓWIMY

1. Uzupełnij tabelkę.

Dopisz rzeczowniki:	Dopisz przymiotniki:
zwykły	tort
oryginalny	mleko
przepyszny	chłopak
beznadziejny	pies
nieczynny	sok

A teraz w parach wybierzcie 3 najciekawsze przykłady i ułóżcie z nimi zdania.

2. Posłuchaj fragmentu piosenki *Mały, biały pies*. Jakie czuć emocje?

L3 TZM Z2 N30

Mały, biały pies bez łąt,
na imię miał on Valentino,
w pysku trzymał kwiat...
Zaginał mały, biały pies.

łąty

Który pies zaginał?

Powiedz: Zaginał pies nr X, bo jest...

Pies nr 1

Pies nr 2

Pies nr 3

3. Uwaga! Zginął ci pies. Musisz go opisać policji. Przeczytaj zdanie na cztery sposoby.

Taki mały, biały z czarnymi oczami.	Jesteś zestresowany.
	Jesteś smutny.
	Jesteś zirytowany.
	Jesteś załamany. (O, nie..., To koniec...)

4. Wybierz jedną postać i zaplanuj opis w proponowanej kolejności:

- czy i dlaczego ta postać ci się (nie) podoba,
- jaka jest (straszna, miła, groźna, ...),
- co lubi robić (walczyć, jeść, uprawiać sport, ...),
- jak wygląda (mały, wysoki, wysportowany, ...).

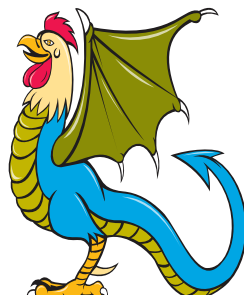
A teraz opisz postać. Grupa słucha i zgaduje, o kim mówisz.

Wiedźmin

Smok Wawelski

Bazyli szek

To potwór, ale/więc podoba mi się, bo/ponieważ...

Sądzę, że on jest...

Myślę, że lubi...

Jest...

5. **Wyzwanie!** Zaznacz kolorem <y>, a następnie przeczytaj fragment wiersza Wisławy Szymborskiej *Nic dwa razy*.

Nic dwa razy się nie zdarza
i nie zdarzy. Z tej przyczyny
zrodziliśmy się bez wprawy
i pomrzemy bez rutyny.

Choćbyśmy uczniami byli
najtępszymi w szkole świata,
nie będziemy repetować
żadnej zimy ani lata.

coś się zdarza – coś się dzieje
zrodzić się – urodzić się
wprawa – praktyka, doświadczenie
pomrzeć – umrzeć
najtępszy – bardzo głupi
repetować – powtarzać klasę w szkole

6. **Wyzwanie!** Odczytaj na głos tekst, który znajduje się na memie. Czy uważasz, że każdy z nas ma różne osobowości? Jaka jest twoja osobowość?

Moje 3 osobowości na
jednym zdjęciu

Przykład:

Mam różne osobowości. Kiedy jestem z rodziną, zwykle jestem spokojny, ale dużo mówię. Kiedy jestem w pracy lub w szkole, mówię bardzo mało i koncentruję się na tym, co mam zrobić. Chyba najbardziej naturalny jestem, kiedy jestem z kolegami. Jestem spontaniczny i energiczny. Dużo się śmieję i dużo mówię.

7. Spocone dyktando na kartach postaci. L3 MD2

OLIMPIADA

1. Zdecyduj i napisz: <y>, <e> czy <i>.

fajn___ film	now___ studenci	grub___ portfel
fajn___ ludzie	now___ buty	grub___ książki
fajn___ zdjęcia	now___ telefon	grub___ mężczyźni

2. Posłuchaj i ponumeruj, a następnie powtórz. L3 O Z2 N31

był	były	biły
pył	pyły	piły
mył	myły	miły
wył	wyły	wiły

3. Posłuchaj i powtórz frazy. L3 O Z3 N32

Jestem leniwy, ale aktywny. W tygodniu chodzę na spacer, a w weekendy pływam.

Gdy raz tam wejdiesz, już nigdy nie wyjdziesz.

Który? Ten kreatywny, mądry, z ciekawymi pomysłami.

Taki mały, taki chudy, nie miał domu, ani budy (Kundel bury, Wanda Chotomska)

Nic dwa razy się nie zdarza i nie zdarzy (Nic dwa razy, Wisława Szymborska)

4. QUIZ L3 GRA3

5. GLOTTOŁAMANIEC: Najpierw powtórz wolno, a potem powtarzaj coraz szybciej. L3 O Z5 N33

Stary, ale jary – czyli niemłody, ale zdrowy, silny i energiczny.

GIMNASTYKA Y : E : I

SŁUCHAMY

1. Posłuchaj i zdecyduj. L3 GS Z1 N34

1	yyy	eee	5	ty	te
2	yyy	iii	6	my	mi
3	e	je	7	Eden	jeden
4	ee	jeje	8	Niee!	Je! Je!

2. Posłuchaj i zdecyduj. L3 GS Z2 N35

	A	B		A	B	C	D
1	syn	sen	6	smutny	smutni	smutne	smutnie
2	Krym	krem	7	ładny	ładni	ładne	ładnie
3	drobny	drobne	8	pewny	pewni	pewne	pewnie
4	dobrzy	dobrze	9	nowy	nowi	nowe	no, wie
5	przyszły	przeszły	10	prawy	prawi	prawe	prawie

3. Posłuchaj i napisz: <y>, <i>, <e>. L3 GS Z3 N36

» now___	» now___	» długi___	» długi___
» tan___	» tan___	» ładni___	» ładni___
» drog___	» drog___	» piękn___	» piękn___
» star___	» star___	» smutn___	» smutn___
» gorąc___	» gorąc___	» lew___	» lew___

4. Posłuchaj i napisz: <y>, <i>, <e>, <ie>. L3 GS Z4 N37

» now___	» krótk___	» tańcz___
» tan___	» gorąc___	» kończ___
» drog___	» dług___	» myśl___
» star___	» ładn___	» walcz___
» głup___	» piękn___	» tłumacz___

Pamiętaj!

Literę <e> zawsze czytamy [e].
W języku polskim ona nie zmiękcza spółgłoski,
która jest przed nią: mleko [mleko], zdrowe [zdrove].
Czytamy [ie] tylko wtedy, kiedy piszemy <je> lub <ie>:
jeden [ieden], zdrowie [zdrov'ie].

5. Posłuchaj i rapuj koniugacje. L3 GS Z5 N38

Koniugacja 1		Koniugacja 2		Koniugacja 3	
-ę	-emy	-ę	-imy	-ę	-ymy
-esz	-ecie	-isz	-icie	-ysz	-ycie
-e	-ą	-i	-ą	-y	-ą
				-m	-my
				-sz	-cie
					-ją

6. Posłuchaj, napisz litery i powtórz zdania z odpowiednią intonacją. L3 GS Z6 N39

1	2	3
Ucz___sz się?	Zdrow___?	Myśl___?
Ucz___sz się.	Zdrow___.	Myśl___.
Uc___sz się!	Zdrow___!	Myśl ___!

7. a. Słuchaj par zdań. L3 GS Z7a N40

b. Trenuj i zaznaczaj: A lub B. L3 GS Z7b N41

c. Testuj i zaznaczaj. L3 GS Z7c N42

Masz dobrze: +,
masz źle: -

	Trenuję		+/-	Testuję
	A	B		
1	Jaki odważny syn!	Jaki odważny sen!		syn / sen
2	Ja mam prawe, a on ma lewe.	Ja mam prawy, a on ma lewy.		prawe / prawy, lewe / lewy
3	Tymek wyszedł na stek.	Tymek wyszedł na styk.		na stek / na styk
4	Już przeszedł?	Już przyszedł?		przeszedł / przyszedł
5	Myślisz, że już kończy?	Myślisz, że już kończę?		kończy / kończę
6	Nie krzyczę. Dopiero zacznę.	Nie krzyczy. Dopiero zacznie.		krzyczę / krzyczy, zacznę / zacznie

8. Posłuchaj i zaznacz, co słyszysz. L3 GS Z8 N43

1	2	3	4	5	6
y / i / e	y / i / e	y / i / e	y / i / e	y / i / e	y / i / e
7	8	9	10	11	12
y / i / e	y / i / e	y / i / e	y / i / e	y / i / e	y / i / e

9. Posłuchaj rozmowy i napisz wyrazy. L3 GS Z9 N44

Rekruter: – Dlaczego chce pan tu pracować?

Mężczyzna: – Jestem sympatyczny, wysportowany i _____, czyli... idealny pracownik.

Rekruter: – Dlaczego tak pan _____?

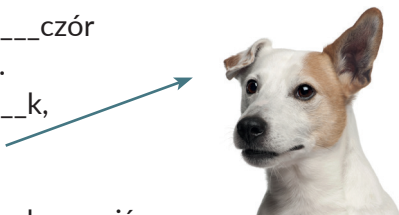
Mężczyzna: – Będę miły dla klientów. Zawsze energiczny, nigdy leniwy. Jestem pewny, że moje _____ będą najlepsze.

Rekruter: – Pana największa zaleta?

Mężczyzna: – _____.

10. Posłuchaj piosenki *Miś Uszatek*. Wstaw litery: <y>, <e>, <i>.

Na dobranoc – dobr___ wi___czór
miś pluszowy śpiewa Wam.
Mówią o mnie Miś Uszat___k,
bo klapnięte uszko mam.

Jestem sobie mały___ miś, grub___ miś,
znam się z dzi___ćmi nie od dz___ś.
Jestem sobie mały___ miś, śmieszny___ miś,
znam się z dzi___ćmi nie od dz___ś!

11. Wyzwanie! Posłuchaj fragmentu serialu *O mnie się nie martw*. Wstaw brakujące wyrazy. L3 GS Z11 N46

opuchnięty – większy niż zwykle
uderzenie (uderzyć) – bicie (bić)
być kozakiem – być bardzo odważnym
chwalić się – być dumnym z czegoś
siniak – fioletowe (sine) miejsce na skórze, kiedy się uderzymy
purpurowy – ciemnoczerwony

Dziewczyna 1: Ale to nie jest opuchnięte ze zmęczenia, tylko z uderzenia.

Dziewczyna 2: _____... no chyba...

Wujek: Chyba to mi nic nie pomoże.

Dziewczyna 1: Jakbym ja była takim kozakiem jak ty, wujku, to bym się _____ chwaliła tym siniakiem.

Dziewczyna 2: A ty nawet _____ mamie nie pozwoliłeś powiedzieć.

Wujek: No bo nie chcę jej denerwować, a nic mi nie jest.

Dziewczyna 1: Prawie nic.

Dziewczyna 2: Wczoraj był taki bardziej _____, a dziś jest taki...

Dziewczyna 1: Sinoniebieski.

Wujek: To super. Będzie jeszcze _____, szary, zielony, a za dwa tygodnie może zniknie.

Dziewczyna 2: I będziesz przez dwa _____ się jeszcze ukrywał przed mamą?

Spróbuj z kolegami odegrać tę scenę. Zwróć uwagę na różnice między [y], [i], [e]. Pamiętaj o prawidłowej intonacji.

Dziewczyna 1 jest smutna	Dziewczyna 1 jest wesoła	Dziewczyna 1 jest zła
Dziewczyna 2 jest zła	Dziewczyna 2 jest smutna	Dziewczyna 2 jest wesoła
Wujek jest wesoły	Wujek jest zły	Wujek jest smutny

12. Uzupełnij komiks zdaniami, w których są wyrazy: *niskie, długi, zestresowany, mały, łatwe*. Przeczytaj.

GRY OGÓLNOROZWOJOWE

- Połącz nagrania i wyrazy. L3 GRA4
- Uzupełnij krzyżówkę i odczytaj hasło. L3 GRA5
- Zgadnij, kim jest opisana postać.
wersja 1: L3 GRA6
wersja 2: L3 GRA7
- Zagrajcie w kółko i krzyżyk. Kto wymyśli wyraz i starannie powie, ten ma punkt. L3 MD3

 vs 		
-Y	-Y-	-E
-I	-Y	-E-
-Y	-IE	-Y-

GIMNASTYKA

MÓWIMY

1. Powtórz. L3 GM Z1 N47

1	y	e	i
2	i	y	e
3	e	je	ji
4	e – je – e – je	je – e – je – e	hej – ej – je
5	ty	te	ti
6	my	me	mi
7	Eden	jeden	jedni
8	Niee!	Je! Je!	Jiii!

2. Kto to jest? Sprawdź i porozmawiaj według schematów. Sprawdź

- Myślisz, że on jest przystojny?
- Możliwe. Na pewno jest...
- Myślisz, że on był kreatywny?
- Zdecydowanie....
- Myślisz, że on jest romantyczny?
- Żartujesz? On jest mega...

3. Powtórz: L3 GM Z3 N48

iiiiii – eeeee – yyyyyy / i-i-i-i-i – e-e-e-e-e – y-y-y-y-y / i – e – y

a. Posłuchaj refrenu piosenki *Dzień dobry* zespołu Kwiat Jabłoni.

Że nie słyszysz mnie
I nic nie mówisz, a każdy dobrze wie
Że nie śpisz, gdy zapada zmrok
I nie wiesz kiedy zrobić krok
Powiedz jak to jest

L3 GM Z3 N49

b. Chochlik wymienił samogłoski i teraz wszędzie są [e] lub [i]. Przeczytaj, a potem zaśpiewaj tylko z jedną samogłoską.

Że nie słyszysz mnie Żi ni słiszysz mni
E niec nie mewesz, I nic ni miwiesz,
E każde debrze wie I kiżdi dibrzi wi
Że nie śpiesz, gde zepede zmrek Żi ni śpisz, gdi zipidi zmrik
E nie wiesz kiede zrebeć krek I ni wiesz kidi zribić krik
Powiedz jek te jest Piwidz jik ti jist

c. Uzupełnij tekst literami <y>. Przeczytaj, a potem zaśpiewaj piosenkę tylko z tą samogłoską.

Ż..... n..... sł.....sz.....sz mn.....
..... n.....c n..... m.....w.....sz,
..... k.....żd..... d.....brz..... w.....
Ż..... n..... śp.....sz, gd..... z.....p.....d..... zmr.....k
..... n..... w.....sz k.....d..... zr.....b.....ć kr.....k
P.....w.....dzk t.....st

d. A teraz zaśpiewaj na 4 sposoby:

- tylko z [i],
- tylko z [e],
- tylko z [y],
- normalnie.

Jak jest najłatwiej? 😊

4. Posłuchaj i napisz: . / ? / ! Następnie przeczytaj z odpowiednią intonacją. L3 GM Z4 N50

1	Ooo, to nowy telefon
2	Och... Ale gorące
3	Chcesz zimne piwo
4	Czy to prawdziwe
5	Hm... Oj tak, bardzo trudny
6	No coś ty?! Nie, nie nudny
7	O takie wielkie
8	O, nieprawda. Bardzo tani

5. a. Słuchaj par. L3 GM Z5a N51

- b. Posłuchaj i zaznacz, co słyszysz, a potem powtórz pary.

L3 GM Z5b N52

	A	B		A	B
1	ydy	иди	6	banany	банани
2	yszy	иши	7	żaby	жаби
3	yczy	ичи	8	wody	води
4	ysy	иси	9	kawy	кави
5	monety	монети	10	gitary	гітари

6. Wyzwanie! Zaznacz litery <y>, <e>, <i> i przeczytaj tekst piosenki Marka Grechuty *Dni, których nie znamy*.

Tyle było dni, do utraty sił,
Do utraty tchu, tyle było chwil,
Gdy żałujesz tych, z których nie masz nic,

Jedno warto znać, jedno tylko wiedz:

Że ważne są tylko te dni, których jeszcze nie znamy,
Ważnych jest kilka tych chwil, tych, na które czekamy,
Ważne są tylko te dni, których jeszcze nie znamy,
Ważnych jest kilka tych chwil, tych na które czekamy.

do utraty sił/tchu – ktoś robi coś tak długo i intensywnie, że aż nie ma sił, nie może już oddychać

7. Jaki on jest? Jaka ona jest? Jakie ono jest? Jacy oni są? Jakie one są? Opisz osoby na zdjęciach. Możesz wykorzystać wyrazy:

wysoki, niski, miły, sympatyczny, chudy, gruby,
uśmiechnięty, wesoły, smutny, zdenerwowany,
zmęczony, stary, młody, znudzony...

8. **Wyzwanie!** Zapoznaj się z opisem 4 typów osobowości. Spróbuj zbudować krótki opis siebie, a koleżanka/kolega niech odgadnie, jakim typem osobowości jesteś.

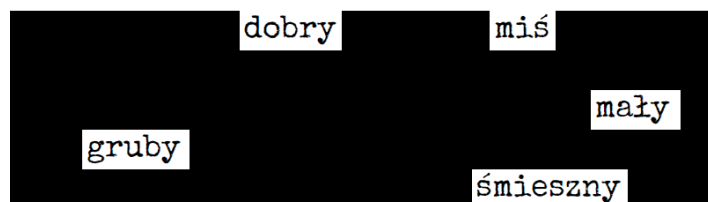

Źródło: <https://ingremio.org/psychologia/rozne-osobowosci-rozne-instrukcje-postepowania/>

Przykład:

Jestem bardzo wesoły. Lubię spędzać czas ze znajomymi. Dużo wtedy rozmawiamy. Moja mama mówi, że nie zamyka mi się buzia. Od czasu do czasu nie wiem, co robić albo robię kilka rzeczy w tym samym momencie.

9. Ułóż zdania z wyrazami z tekstu. Co to za tekst?

MARATON

1. Zaznacz pary wyrazów, które słyszysz, a potem wszystko przeczytaj. L3 M Z1 N53

	i - y - e		e - y - i
1	nowi - nowy - nowe	6	grube - gruby - grubi
2	ładni - ładny - ładne	7	piękne - piękny - piękni
3	zieloni - zielony - zielone	8	łatwe - łatwy - łatwi
4	zdrowi - zdrowy - zdrowe	9	znane - znany - znani
5	nudni - nudny - nudne	10	zimne - zimny - zimni

2. Posłuchaj i powtórz frazy. L3 M Z2 N54

Wyszedł czy przeszedł? Przeszedł.

No coś ty?! Nie nudny. Interesujacy.

Nie słyszysz mnie?

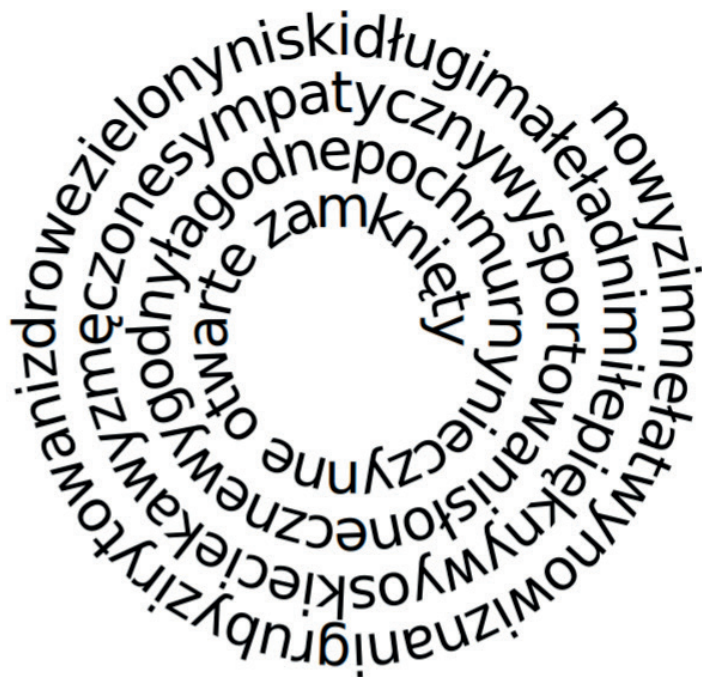
Nic nie mówisz, a każdy dobrze wie. (Dzień dobry, Kwiat Jabłoni)

Jestem sobie mały miś, gruby miś, znam sie z dziećmi nie od dziś. (bajka: Miś Uszatek)

Będzie jeszce siny, szary, zielony, a za dwa tygodnie może zniknie. (serial: O mnie się nie martw)

3. Zagraj w grę planszową. Kto ma pierwsze, kto drugie, a kto trzecie miejsce? L3 GRA8

4. Znajdź, zaznacz i przeczytaj głośno wszystkie wyrazy.

5. GLOTTOŁAMŃCE: Najpierw powtórz wolno, a potem powtarzaj coraz szybciej. L3 M Z5 N55

– Uczysz się?

– Uczę się.

– Ucis się!

Yyy, my we trzy czy wy we dwie?

Moje ulubione KulFony

☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐

Głoska [o]

DRUGI DOM

DROGI DOM

Lekcja 4

Ooo, kto to?

TRENING PODSTAWOWY

SŁUCHAMY 1. Jeżeli słyszysz [o], zrób: L4 TPS Z1 N1

2. Zaznacz. L4 TPS Z2 N2

	Słyszę [o]	Nie słyszę [o]
1	☐	☐
2	☐	☐
3	☐	☐
4	☐	☐
5	☐	☐
6	☐	☐
7	☐	☐
8	☐	☐

3. Posłuchaj i ponumeruj. L4 TPS Z3 N3

		
---	---	---

4. Wskaż, co słyszysz. L4 TPS Z4 N4

	2.
drogi	drugi
	
sus	sos
	
owoce	owce
	
krok	kruk
	
koce	kuce

5. QUIZ L4 GRA1

6. a. Słuchaj par. L4 TPS Z6a N5

b. Trenuj i zaznaczaj. L4 TPS Z6b N6

c. Testuj i pisz: TS (takie same) lub R (różne). L4 TPS Z6c N7

Masz dobrze: +,
masz źle: -

	TRENUJĘ		+/-	TEST
	Takie same	Różne		
1	☐	☐		
2	☐	☐		
3	☐	☐		
4	☐	☐		
5	☐	☐		
6	☐	☐		
7	☐	☐		
8	☐	☐		
9	☐	☐		
10	☐	☐		

DROGI DOM

7. Posłuchaj i ponumeruj. L4 TPS Z7 N8

	o		to		wo		wto
	koło		około		w około		naokoło
	won		on		ona		tona
	oko		okno		w okno		w oko
	os		włos		WOS		o włos
	owce		łowcę		w owce		w łowcę
	gotowe		gotówka		gotować		gotowa

8. Podkreśl zdanie, które usłyszysz. L4 TPS Z8 N9

- Spokojnie!/ Spokój, nie!
- Włóż w owoce. / Włóż owoce.
- Ooo, no coś ty? / Uuu, no coś ty?
- Jest drogi. / Jest drugi.
- Pukaj okno. / Pukaj w okno.
- Och, co za ulga. / Uch, co za ulga.
- To? O nie, nie! / Tu? O nie, nie!
- Dostał oko? / Dostał w oko?
- To o Tobie. / To o tubie.

<o> czytamy jako [o] – niezależnie od tego,
czy jest akcentowane czy nie.

Nie można dodawać żadnego dźwięku przed [o]:
wymowa wyrazu ona jako *[uona], *[vona] jest błędna.

9. a. Słuchaj par. L4 TPS Z9a N10

b. Trenuj i zaznaczaj. L4 TPS Z9b N11

c. Testuj i pisz: A lub B. L4 TPS Z9c N12

Masz dobrze: +,
masz źle: -

	A	B	+/-	A/B		A	B	+/-	A/B
1	o	o			8	ono	оно		
2	to	то			9	opera	опера		
3	ko	ко			10	ona	она		
4	mo	мо			11	oko	око		
5	lo	ло			12	dobry	добрий		
6	zo	зо			13	woda	водá		
7	wo	во			14	jod	йод		

TRENING PODSTAWOWY

MÓWIMY

L4 TPM F7

Usta są szeroko otwarte. Zaokrąglone wargi idą do przodu (zrób „kółeczko”). Tył języka idzie trochę do góry i do tyłu, a czubek języka idzie w stronę dolnych zębów.

[o] jest:
otwarte
zaokrąglone

Twarz i policzki
są zrelaksowane.

1. Powtórz. L4 TPM Z1 N13

o	Ooo!	O?	Ooo?
Och!	Ojej...	O, wow!	O, nie!
on	ona	ono	one
oko	okno	kto	drogo

2. Powtórz. L4 TPM Z2 N14

o	to	o	wo
o	to	wo	wto
oo	oto	owo	owto

3. Przeczytaj. L4 TPM Z3 N15

Dobrze? Napisz: ✓

☐ on i ona	☐ po prostu
☐ oni i one	☐ do domu
☐ po polsku	☐ robi obiad

4. Naśladuj. L4 TPM Z4 N16

- Co to?
- Kto to jest?
- Ooo, kto to?
- Otwórz okno!
- Do zobaczenia!
- Ona poszła?

5. Posłuchaj i szybko zareaguj. L4 TPM Z5 N17

6. Posłuchaj i podkreśl wyrazy, które słysząc. Przeczytaj wszystkie pary. L4 TPM Z6 N18

Przykład:	<u>do domu</u> / o domu	wieczór / wieczora
tu / to	o jutrze / pojutrze	do której / o której
koło /około	owce / owoce	woda / oda
osiem / łosiem	Olę / wolę	Ola / wola

7. Połącz minidialogi. Posłuchaj i sprawdź, czy masz tak samo. Przeczytaj. L4 TPM Z7 N19

1	2	3	4	5	6

1	Gdzie jego dom?	A	Niedaleko stąd. Chodź!
2	Dokąd lecisz?	B	Do sklepu na zakupy.
3	Gdzie jest wasz dom?	C	Do domu. W końcu!
4	Gdzie twój dom?	D	Tu, blisko. A co?
5	Dokąd idziesz?	E	Do parku na koncert.
6	Dokąd biegiesz?	F	Tam, gdzie moja rodzina.

8. Zamknij oczy.

a. Słuchaj i powtarzaj. L4 TPM Z8 N20

b. Ile pamiętasz? Zdecyduj, co było w nagraniu i posłuchaj jeszcze raz. Sprawdź, czy masz dobrze.

Iwona rozumie po polsku / po japońsku.
Dość dobrze mówi po japońsku / po włosku.

Wieczorami Ola lubi oglądać maratony filmowe / filmy oscarowe.
Tylko od czasu do czasu ogląda romanse / horrory.

Paolo wraca do Włoch / do domu co drogi /drugi miesiąc.
Lubi zjeść włoski makaron / obiad z całą rodziną.

9. Uzupełnij, a potem posłuchaj i sprawdź, o czym oni mówią. Prze-
czytaj starannie. L4 TPM Z9 N21

- Hiszpańskie powitanie ;Hola! brzmi trochę jak polskie imię _____.
- Dorosły Aleksander to mały _____.
- Słowo ola po łotewsku oznacza _____.
- Aleksandra to dla bliskich Ola, Olcia albo _____.
- Poszła Ola do przedszkola, zapomniała _____.
- Czasem do kobiety, która ma na imię Olga, mówi się _____.
- Kiedy chcemy, żeby ktoś przestał coś robić, możemy krzyknąć: _____!

10. Czytaj coraz szybciej.

Ola – wola – hola

wola – hola – Ola

hola – Ola – wola

wow! (tół)

TRENING ZAAWANSOWANY

SŁUCHAMY

1. Jak myślisz? Co Tomek robi w sobotę?

				hipoteza	
1	rano	A	ogląda seriale	1	
2	przed południem	B	je obiad	2	
3	w południe	C	mocno śpi	3	
4	po południu	D	robi omlet	4	
5	wieczorem	E	budzi się	5	
6	o północy	F	odpoczywa	6	
7	w nocy	G	idzie do klubu	7	

A teraz posłuchaj i połącz. Czy masz tak samo? L4 TZS Z1 N22

1	2	3	4	5	6	7

2. Posłuchaj i ponumeruj zdania. L4 TZS Z2 N23

__1__ Mamo, kto to?

___ No trudno. Spokojnie. Może dzisiaj będzie bez kropli.

___ Oby...

___ Trochę... Zawsze płaczę, gdy ktoś bada mi oczy.

____ Ooo, nowa? A dlaczego?
 ____ To twoja nowa okulistka.
 ____ Nie wiem, córeczko. A co? Boisz się?
 ____ Zobaczysz... Będzie szybko i po strachu.

3. Posłuchaj. Z jaką oni mówią emocją? L4 TZS Z3 N24

Kto to?	z ciekawością / ze strachem / neutralnie
Spokojnie...	łagodnie / z uśmiechem / ze zdenerwowaniem
Ooo, nowa?	z ciekawością / neutralnie / z ironią
A co? Boisz się?	łagodnie / wesoło / z gniewem
Oby...	z nadzieją / neutralnie / ze smutkiem
No trudno.	neutralnie / ze strachem / ze smutkiem

4. Posłuchaj i zdecyduj. L4 TZS Z4 N25

	Nagranie 1	Nagranie 2
Daleko stąd jest dom	ze smutkiem / neutralnie	pytanie / twierdzenie / rozkaz
Mam go w sercu	z miłością / ze smutkiem	pytanie / twierdzenie / rozkaz
Nie jest łatwo	neutralnie / ze złością	pytanie / twierdzenie / rozkaz
Czekaj na mnie tam	ze złością / z miłością	pytanie / twierdzenie / rozkaz

5. LYRICS TRAINING: Posłuchaj piosenki zespołu Lady Pank *Mniej niż zero* i uzupełnij brakujące wyrazy. L4 GRA2

6. Wyzwanie! Obejrzyj fragment serialu *O mnie się nie martw*. Wpisz brakujące słowa. L4 TZS Z6 N26

Tomek: Kto tam? Boże Świąty, oszaleliście?! Wiecie, która jest godzina?! Coś się _____?

Mężczyzna 1: Dobra, typie! Przychodzisz _____ nas do kancelarii czy nie?

Mężczyzna 2: Bo wozisz się z tą decyzją, jakbyśmy _____ cię o nerkę.

Mężczyzna 1: No albo rękę! To nie _____ śmieszne.

Tomek: No dobra, dobra... _____, jest mi bardzo miło, że macie na mnie takie parcie.

Mężczyzna 2: Nie delektuj się. Decyduj!

Mężczyzna 1: No _____ się, bo my się stąd nie ruszymy.

Tomek: Wiecie co panowie? Noc jest jeszcze _____. Za-praszam.

wozić się z decyzją – nie być zdecydowanym, nie być pewnym
prosić o rękę – pytać kogoś, czy chce się z kimś ożenić lub wyjść za mąż
mieć parcie – bardzo mocno czegoś chcieć
delektować się – bardzo cieszyć się czymś, np. smacznym jedzeniem
noc jest młoda – jest wcześnie

7. Odczytaj rebusy i uzupełnij wyliczankę wyrazami. Przeczytaj głośno.

Na ulicy Reja złapali złodzieja, a ten był
 i powiedział tak:

– Czary-mary, siwy, a teraz mnie goń!

KulFon

REBUSY

~~-TO~~

~~-WCZYNA~~

~~-EZ~~

HASŁO:

~~-WNICA~~

~~-WIEĆ~~

~~-EZNA~~

HASŁO:

~~-T~~

~~SŁO-~~

HASŁO:

TRENING ZAAWANSOWANY

MÓWIMY

1. Posłuchaj i powtórz, akcentuj pogrubione wyrazy. L4 TZM Z1 N27

Dom jest daleko stąd.	Dom jest daleko stąd.	Dom jest daleko stąd.
Nie jest łatwo iść przez świat.	Nie jest łatwo iść przez świat.	Nie jest łatwo iść przez świat.
Wróćę, czekaj na mnie.	Wróćę, czekaj na mnie.	Wróćę, czekaj na mnie.

2. LYRICS TRAINING: Posłuchaj piosenki Cleo Dom i uzupełnij brakujące wyrazy. L4 GRA3

Posłuchaj jak lektor śpiewa i zaśpiewaj razem z nim: L4 TZM Z2 N28

O-O-O-O

O-O-O-O-O-O-O-O

O-O-O-O

O-O-O-O

O-O-O-O-O-O-O-O

3. Moja siostra jest na „Nie!”. Przeczytaj wzór:

- Moja **sio**stra jest na „Nie!”. Nigdy nie **o**gląda nudnych filmów. Nigdy nie je **o**biadu w **n**ocy. Nigdy nie mówi: „Nie **o**możesz!”. Nigdy nie pyta: „**N**o **o**ś ty, nie wiesz?”. Nigdy nie dzw**o**ni, jeśli nie chce ze mną **o** rozmawiać. Dlatego **o** tak bardzo **o** kocham **o**ją siostrę.

Przygotuj podobny tekst na temat kogoś, kogo znasz (3 zdania). To nie musi być prawda! Gotowy tekst przeczytaj 3 razy, a potem mów na głos z pamięci, nie czytaj. Pamiętaj o emocjach i o głosce [o].

Uwaga! Grupa słucha i zapamiętuje wyrazy z [o]. Kto powiedział, a kto zapamiętał ich najwięcej?

4. Porozmawiaj i dowiedz się, jaki jest idealny dzień według twoich kolegów. Zapytaj:

- O której się budzisz?
- Co jesz na śniadanie?
- Z kim się spotykasz?
- Co robisz po południu?
- Jak spędzasz wieczór?
- Czego na pewno nie robisz?

Wybierz trzy najciekawsze fakty i opowiedz o nich grupie. Przygotuj trzy zdania pełne głoski [o].

5. Czy ty ogarniasz? Porozmawiajcie w grupie:

- kiedy mówicie *Spokojnie* (w jakich sytuacjach)?
- czy czujecie czasem, że nic nie jest dobrze / nie jest w normie?
- co znaczy słowo *ogarniać* – zobaczcie mem?

Ułóżcie i odegrajcie minidialog, w którym będą słowa: *spokojnie*, *norma*, *moment*, *ogarniać*.

6. Wyzwanie! Przeczytaj złote myśli, które opisują życie codzienne.

1. Otaczaj się osobami, które dodają Ci odwagi.
2. Odpoczynek to podstawa dobrej kondycji.
3. Odważ się mówić „nie”, kiedy coś Ci nie odpowiada.
4. Organizuj swój dzień, by znaleźć czas na pasję.
5. Otwarcie rozmawiaj o swoich uczuciach i potrzebach.
6. Obudź w sobie radość z prostych rzeczy.

Która według ciebie jest najlepsza? Odpowiedź uzasadnij.

Myślę, że...; Uważam, że...; Wydaje mi się, że...;
Według mnie..., Dla mnie...

Przykład:

Myślę, że najlepsza jest myśl „a”, ponieważ najważniejsze to mieć kontakt z osobami, które są szczerze i nas lubią. Takie osoby pomagają nam, kiedy mamy problem lub potrzebujemy pomocy.

NOTATKI

OLIMPIADA

1. Posłuchaj i zaznacz, co słyszysz na początku wyrazów. L4 O Z1 N29

	o	wo		o	to
1	☐	☐	6	☐	☐
2	☐	☐	7	☐	☐
3	☐	☐	8	☐	☐
4	☐	☐	9	☐	☐
5	☐	☐	10	☐	☐

2. Posłuchaj i powtórz frazy. L4 O Z2 N30

Ten drugi owoc jest drogi.

Często oglądam romanse albo horrory.

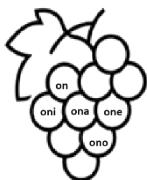
O... co to, to nie!

Odpoczynek to podstawa dobrej kondycji.

Spokojnie, już ogarniam!

Poszła Ola do przedszkola, zapomniała parasola.

Noc jest jeszcze młoda. (serial: O mnie się nie martw)

3. Rozwiąż krzyżówkę. L4 GRA4

4. GLOTTOŁAMAŃCE: Najpierw powtórz wolno, a potem powtarzaj coraz szybciej. L4 O Z4 N31

On, ona i ono, to rodzinne winogrono.

Wolę Olę od guacamole.

GIMNASTYKA O : U

SŁUCHAMY

1. Posłuchaj i zaznacz. L4 GS Z1 N32

	A	B		A	B
1	Ola	Ula	6	woda	wóda
2	Olga	ulga	7	bok	buk
3	oda	uda	8	to	tu
4	sos	sus	9	sto	stu
5	stop	stóp	10	oko	oku

Pamiętaj!
Litera
<u> i <ó>
czytamy tak
samo: [u].

2. Połącz w pary i dopasuj do kategorii, a potem posłuchaj, czy masz tak samo. L4 GS Z2 N33

miód – moi – lody – swoja – nogi – stół – soli – lód – kościół
– moje – nóg – swój – siostra – moja – miodu – stołu – dół –
twoje – siostr – doły – mój – twoi – sól – kościoły

Jeden czy dwa?	Jest czy nie ma?	Czyj, czyja, czyje, czyi?
		moi – twoi

3. Posłuchaj informacji o rodzinie Julii. Jak mają na imię jej bliscy? Uzupełnij zdania. L4 GS Z3 N34

- a. Mój _____ ma na imię _____.
- b. Moja _____ ma na imię _____.
- c. Mój _____ ma na imię _____.
- d. Mój _____ ma na imię _____.
- e. Moja _____ ma na imię _____.
- f. Mój _____ ma na imię _____.

4. a. Słuchaj par zdań. L4 GS Z4a N35

b. Trenuj i zaznaczaj. L4 GS Z4b N36

c. Testuj i pisz: A lub B. L4 GS Z4c N37

Masz dobrze: +,
masz źle: -

	A	B	+/-	A / B
1	Mam tróję.	Mam troje.		
2	Kop tutaj.	Kup tutaj.		
3	Gdzie są koce?	Gdzie są kuce?		
4	Taki tani lot?	Taki tani lód?		
5	One są z boku.	One są z buku.		
6	Dla dziecka to pierwszy krok.	Dla dziecka to pierwszy kruk.		
7	Jadę do babci z drogą książką.	Jadę do babci z drugą książką.		
8	Słyszysz? Loty!!!	Słyszysz? Luty!!!		

5. Ola nie zna rodziny swojej babci, bo wszyscy mieszkają zagranicą. Posłuchaj i napisz odpowiedzi. L4 GS Z5 N38

1	Dokąd wyjechali rodzice babci? Oni wyjechali do...	
2	Gdzie została babcia Oli? Ona została w...	
3	Dokąd wyjechała siostra babci? Ona wyjechała do...	
4	Dokąd wyjechał brat babci? On wyjechał na...	
5	Którego języka nie znają dzieci siostry? One nie mówią po...	
6	Skąd przyjechał dziadek Oli? On przyjechał z...	
7	Jakie języki zna babcia Oli? Ona mówi po...	
8	Kto jest dwujęzyczny? Dwujęzyczni są:	

6. Rozwiąż krzyżówkę dotyczącą polskiej kultury. Możesz szukać odpowiedzi u wujka Google. L4 GRA5

7. Wyzwanie! Obejrzyj fragment piosenki Na wyspach Bergamutach w wykonaniu zespołu Jelonki. Zdecyduj: <o> czy <u>.

L4 GS Z7 N39

Na wyspach Bergamo/utach
Podobno/u jest kot w bo/utach
Widziano także o/uśta
Którego mrówka nio/uśta

Jest ko/ura samograjka
 Zno/usząca złote jajka
 Na dębach ro/usną jabłka
 W gro/unostajowych czapkach

8. **Wyzwanie!** Obejrzyj fragment bajki *Miś Uszatek*. Wpisz litery: <o> lub <u/ó>. L4 GS Z8 N40

Zajączek: O! A to kap___sta! Poezja! Ziel___niutka, kr___chutka, sł___dziutka. Dokąd to cudo jedzie, proszę pana?

Pies: Do piwnicy, koleg___, żeby nie zmarzła, ale skoro już jesteś taki amat___r, częstuj się, proszę, wcinaj.

Króliki: A my? A my?

Pies: No jasne, uszy do g___ry i wcinajcie. Taka s___czysta jak teraz, to j___ż nigdy nie będzie.

zieloniutka – bardzo _____

kruchutka – bardzo _____

słodziutka – bardzo _____

wcinać – jeść
 uszy do góry – to znaczy: „Wszystko będzie dobrze”!

GRY OGÓLNOROZWOJOWE

- Wybierz kategorię: *dom* lub *lokalizacja w mieście*, a potem dopasuj do niej słowa. Rozwiązanie to zawód lub hobby. Kto to jest? L4 GRA6
- Quiz. L4 GRA7
- Spróbuj odkryć poprawne litery. Odgadnij ukryte słowa i zapisz je. Nie korzystaj z internetu. L4 GRA8

NOTATKI

GIMNASTYKA O : U

MÓWIMY

1. W co oni są ubrani? Posłuchaj i uzupełnij litery, a następnie odegraj z emocjami. L4 GM Z1 N41

1. Moja si__stra nosi tylko s__kienki lub t__niki w soczystych kolorach, a do tego k__zaki.

2. – Wow! Czy to suknia śl__bna?
– Nie, to tylko suknia bal__wa.

3. Nie lubię eleganckich bluzek. Noszę tylko bl__zy z kapturem i szerokie sp__dnie.

4. – K__rtka?

- Jest!
- B__ty?
- Są!
- Biżuteria?
- O, nie! Zap__mniałam!
- Spokojnie. Może te zł__te k__lczyki i łańcuszek?
- Tak... Uf, t__rebka też jest. To jestem już gotowa!

Pogrupuj według przykładu i przeczytaj:

UBRANIA z [u]	STROJE z [o]	DODATKI z [o] i [u]
sukienka	kozaki	biżuteria

2. **Wyzwanie!** Posłuchaj piosenki *Na wyspach Bergamutach* w wykonaniu zespołu Jelonki, a następnie ją zaśpiewaj. Zastępuj obrazki słowami. L4 GS Z7 N39

Na wyspach Bergamutach

Podobno jest w butach

Widziano także osła

Którego niosła

Jest kura samograjka

Znosząca

Na dębach rosną jabłka

W gronostajowych czapkach

Jest i stary

Co nosi

uczone są łososie

W pomidorowym sosie

I tresowane

Na szczycie szklanej

Jest z trąbami dwiema

I tylko wysp tych nie ma

3. Powtarzamy chórem. Uważaj na [o] i [u], naśladowuj intonację.

L4 GM Z3 N42

a.

O?

O...?

To...?

Co to...?

Co to było...?

Co to, to było...?

Co to, to tamto było...?

Ooo, co to, to tamto było...?

Ooo, co to, to tamto tu było...?

Ooo, co to, to tamto tutaj było...?

b.

Dziecko.

Malutkie dziecko.

Nasze malutkie dziecko.

Mąż i nasze malutkie dziecko.

Mój mąż i nasze malutkie dziecko.

Rodzina: mój mąż i nasze malutkie dziecko.

Ukochana rodzina: mój mąż i nasze malutkie dziecko.

Niefotogeniczna, ale ukochana rodzina: mój mąż i nasze malutkie dziecko.

Bardzo niefotogeniczna, ale ukochana rodzina: mój mąż i nasze malutkie dziecko.

Moja bardzo niefotogeniczna, ale ukochana rodzina: mój mąż i nasze malutkie dziecko.

4. Rodziny są różne, ale każda jest ważna. Wybierz jedno zdjęcie i opisz rodzinę.

Przykład:

Rodzina na pierwszym zdjęciu to mama, tata, syn i córka. Mama i tata są w średnim wieku, mają około 30 lat. Dzieci są młode, córka ma może 10 lat, a syn 6. Rodzina jest szczęśliwa, ponieważ razem spędza czas. Wszyscy siedzą na podłodze, rozmawiają i śmieją się.

5. Wyzwanie! Odegraj scenę z bajki *Miś Uszatek*. Zwróć uwagę na <o> i <u/ó>.

Zajączek: O! A to kapusta! Poezja! Zieloniutka, kruchutka, stodziutka. Dokąd to cudo jedzie, proszę pana?

Pies: Do piwnicy, kolego, żeby nie zmarzła, ale skoro już jesteś taki amator, częstuj się, proszę, wcinaj.

Króliki: A my? A my?

Pies: No jasne, uszy do góry i wcinajcie. Taka soczysta jak teraz, to już nigdy nie będzie.

Uwaga! Pies może być wesoły, zły, smutny, miły, niemiły...

6. Wyzwanie! Przeczytaj na głos tekst z memu.

Jak wygląda twoje życie rodzinne? Stwórz podobny tekst i przeczytaj go grupie. Możesz wykorzystać słowa z ramki.

rozmawiać, oglądać telewizję, sprzątać dom, gotować posiłki, uczyć się razem, pomagać w lekcjach, spacerować razem, robić zakupy, pracować w ogrodzie, świętować urodziny, prasować ubrania, słuchać muzyki, czytać książki, naprawiać coś w domu, robić pranie

7. QUIZ. L4 GRA9

Wybierzcie jednego studenta, który jest wodzirejem i prowadzi quiz. Wodzirej słucha odpowiedzi i dyskusji grupy oraz zaznacza odpowiedzi w grze.

MARATON

1. Tomek esemesuje z siostrą. Napisz kreski nad <o>, jeśli ich brakuje.

Gdzie jest moja konsola???

Nie wiem.
To nie moj problem

Twoj. Na pewno jest
w twoim pokoju!

Nie wchodź do mojego
pokoju!!! Moj pokój jest
moj!

A moja konsola nie jest
twoja!

Nie mam twojej konsoli!

To będę grać na twojej.

Moja jest zepsuta...

Znowu? Tak jak twoj nowy
telefon? Wszystkie twoje
rzeczy są zepsute, dlatego
bierzesz moje, głupku!

Tata mówi, że moj telefon
ma defekt. I że nie wolno
mówić „głupku”.

Nie interesuje mnie, co
mowi twoj tata!

Hahaha! Przecież to też
twoj tata. Chyba to nie ja
jestem głupkiem.

2. Posłuchaj i ponumeruj, a potem powtórz. L4 M Z2 N43

	o		u		wo
	wo		wu		u
	ok		uk		wok
	o		wo		u
	wo		wło		o

3. Posłuchaj i powtórz frazy. L4 M Z3 N44

Ufff, co za ulga!

Mówię, że to tu!

Babciu, opowiedz mi coś o swojej rodzinie.

On nauczył się mówić po polsku, a ja po ukraińsku.

Suknie, sukienki w soczystych kolorach! Tanio!

A to kapusta! Poezja! Zieloniutka, kruchutka, słodziutka. (bajka: Miś Uszatek)

A teraz wymyśl swoje zdania z [o] i [u]:

1.

2.

3.

4. Zagrajcie w parach w grę FAUNA I FLORA (tak jak w statki). Możecie podawać lokalizacje pól od 1 do 10 i od A do J. L4 MD1

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

5. GLOTTOŁAMAŃCE: Najpierw powtórz wolno, a potem powtarzaj coraz szybciej. L4 M Z5 N45

Ole są z buku, bo ule są z buku.

Druga Ola, droga Ula.

Moje ulubione KulFony

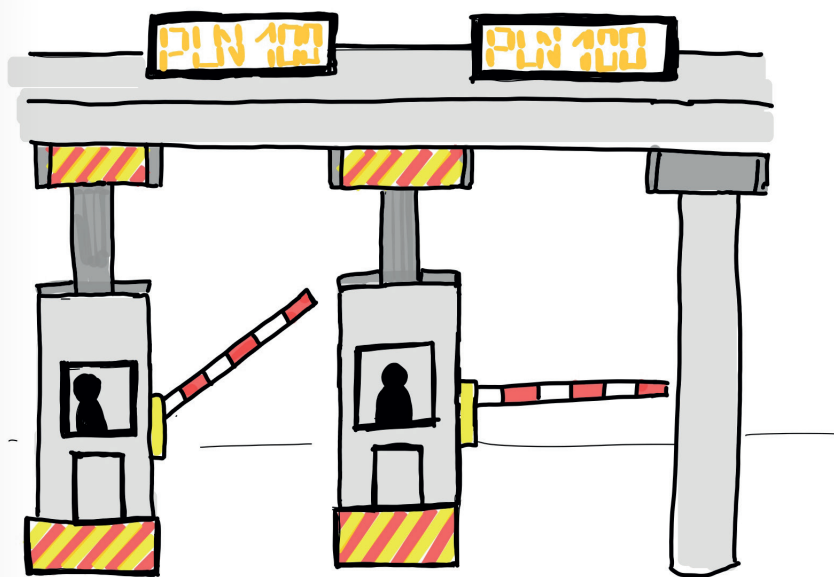
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐

NOTATKI

Tzw. samogłoski nosowe

Lekcja 5

Idę z mężem czy bez męża?

Tę drogą drogo...

TRENING PODSTAWOWY

SŁUCHAMY

1. a. Słuchaj par. L5 TPS Z1a N1

b. Trenuj i zaznaczaj. L5 TPS Z1b N2

Masz dobrze: +,
masz źle: -

	[o]	[oŭ]	+/-		[e]	[eŭ]	+/-
1	☐	☐		6	☐	☐	
2	☐	☐		7	☐	☐	
3	☐	☐		8	☐	☐	
4	☐	☐		9	☐	☐	
5	☐	☐		10	☐	☐	

Symbol [oŭ]
oznacza
realizację
liter <ą> jak
w słowie:
mąż.

2. a. Słuchaj par. L5 TPS Z2a N3

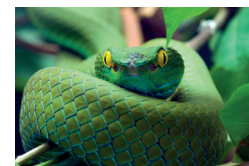
b. Trenuj i zaznaczaj. L5 TPS Z2b N4

Masz dobrze: +,
masz źle: -

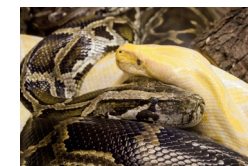
	[eŭ]	[oŭ]	+/-		[oŭ]	[om]	+/-
1	☐	☐		6	☐	☐	
2	☐	☐		7	☐	☐	
3	☐	☐		8	☐	☐	
4	☐	☐		9	☐	☐	
5	☐	☐		10	☐	☐	

Symbol [eŭ]
oznacza
realizację
liter <ę> jak
w słowie:
męza.

3. Zaznacz, co słyszysz. L5 TPS Z3 N5

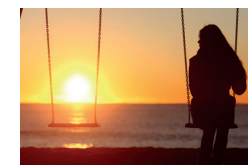
wąż

węże

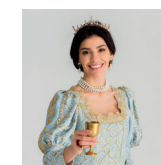
mąż

męża

książę

księżna

ciąża

ciężki

4. Posłuchaj i ponumeruj.

a. L5 TPS Z4 N6

___ mamo	___ mamą	___ mamom
___ córko	___ córką	___ córkom
___ koleżanko	___ koleżanką	___ koleżankom

b.

___ drogo ___ drogą ___ drogom
 ___ szybko ___ szybko ___ szybko
 ___ długo ___ długą ___ długom

5. Co słyszysz na końcu? L5 TPS Z5 N7

		[e]	[eŭ]
1	Nazywam się...		
2	Mam na imię...		
3	Interesuje się...		
4	Lubię...		
5	Lubię cię.		

6. Posłuchaj i zaznacz. L5 TPS Z6 N8

	A	B
1	tą	to
2	tą	to
3	tą	to
4	tę	te
5	tę	te
6	tę	te

7. Posłuchaj i szybko zareaguj. L5 TPS Z7 N9

8. Co oni mówią? Zaznacz. L5 TPS Z8 N10

	A	B
1	cytryną	cytrynom
2	tańczą	tańczę
3	babcią	babciom
4	widzą	widzę
5	długą	długo
6	drogą	drogo
7	szynką	szynkom
8	białą	biało
9	znajomą	znajomo

Pamiętasz? Powiedz zdania z pamięci.

9. Posłuchaj i napisz <a> lub <om>. L5 TPS Z9 N11

1	Interesuję się polityk___ .
2	Nie wierzę polityk___ .
3	Idę z córk___ na lody.
4	Daję córk___ lody.
5	W domu bawię się piłk___ .
6	W sklepie przyglądam się piłk___ .
7	Lubię tańczyć z tą kobiet___ .
8	Przy stole przyglądam się kobiet___ .

WNIOSEK:

Narzędnik, liczba pojedyncza: -

Celownik, liczba mnoga: -

TRENING PODSTAWOWY

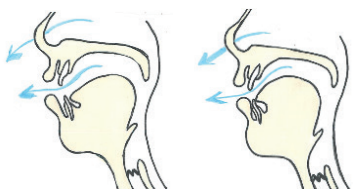

MÓWIMY

Tak zwane samogłoski nosowe to dyftongi, czyli najpierw mówimy [e] lub [o], a następnie głoskę: [ɨ̃]. Czasem zamiast [ɨ̃] pojawia się [m], [n], [ɲ]...

Na przykład: **książka** [oɨ̃] – **zab** [om] – **oglądać** [on] – **pięć** [eɲ]

Wymowa zależy od tego, co jest w wyrazie po literach <ę>, <ą>.

Gdy je mówimy, powietrze wylatuje nosem i ustami.

L5 TPM F8

ę [eɨ̃]

ą [oɨ̃]

Wymowa [eɨ̃], [oɨ̃] to ta najbardziej charakterystyczna dla języka polskiego. Stosujemy ją zwykle na końcu wyrazu lub np. przed <ż>, <sz>, <z>, <s>, <w>, <f>:
idą – mąż – język – wąsy

L5 TPM N12

Brzmi trochę jak gitara:
[oɨ̃], [oɨ̃], [eɨ̃], [eɨ̃].

Pamiętaj: w takich sytuacjach nie mówimy [on / en], [ou / eu], [om / on], [o / e]!

1. Zamknij oczy: posłuchaj i powtórz. L5 TPM Z1 N13

ęęę – s / ęs-ęs-ęs / ęsęsęs / kęs

ąąą – s / ąs-ąs-ąs / ąsasąs / wąs

2. Zagraj i przeczytaj pary. L5 GRA1

mama – mamą tata – tatą koleżanka – koleżanką
polityka – polityką historia – historią moda – modą

4. Połącz wyrazy w pary. Posłuchaj i sprawdź. Posłuchaj jeszcze raz i zaznacz te wyrazy, w których słychać [oɨ̃], [eɨ̃]. Powtórz wszystkie pary. L5 TPM Z4 N15

mąż, wąż, ciąża, piąty, ręk, płynął, książka, zab, mogą, książkę, błąd, pamiętka

pięć, męża, błędy, księga, mogę, płynęli, zęby, pamiętać, ciężki, ręka, księżna, węże

5. Posłuchaj i zaznacz. Starannie przeczytaj. L5 TPM Z5 N16

1	Interesuję się	[e]	[em]	[eɨ̃]	polityką.	[o]	[om]	[oɨ̃]
2	Mój mąż lubi czytać	[o]	[on]	[oɨ̃]	książki.	[o]	[on]	[oɨ̃]
3	Gram w piłkę	[e]	[em]	[eɨ̃]	nożną.	[o]	[om]	[oɨ̃]
4	Uczę się	[e]	[em]	[eɨ̃]	języków obcych.	[e]	[em]	[eɨ̃]
5	Lubię robić	[e]	[em]	[eɨ̃]	zdjęcia.	[e]	[eɲ]	[eɨ̃]
6	Kiedyś będzie	[e]	[eɲ]	[eɨ̃]	dentystą.	[o]	[om]	[oɨ̃]

6. Posłuchaj i powtórz, naśladowuj intonację. L5 TPM Z6 N17

- a. Naprawdę? Interesujesz się piłką nożną? Ty jesteś baletnicą!
- b. Naprawdę interesujesz się piłką nożną? Ty jesteś baletnicą.
- c. Naprawdę... Interesujesz się piłką nożną? Ty jesteś baletnicą?

7. Dokończ według wzoru i przeczytaj.

Lubię gotować. Oni nigdy nie *gotują*.

Lubię malować. One nigdy nie _____.

Lubię czytać. Oni nigdy nie _____.

Lubię biegać. One nigdy nie _____.

Lubię się uczyć. Oni nigdy się nie _____.

Lubię tańczyć. One nigdy nie _____.

8. Kółko i krzyżyk: wymyśl wyrazy lub zdania. L5 MD1

 vs 		
[om]	[on]	[eũ]
[oũ]	[en]	[e]
[o]	[oũ]	[em]

9. QUIZ: Wygraj milion. L5 GRA2

10. Wyzwanie!

- a. Połącz na podstawie **ortografii**.
- b. Posłuchaj i uzupełnij zasady, których nie ma. Jak wymawiamy litery <ę>, <ą> w różnych kontekstach? L5 TPM Z10 N18
- c. Przeczytaj zdania starannie.

1	ę, ą + p, b => [], []	A	Mój mąż często czyta książki o uczeniu się języków obcych.
2	ę na końcu wyrazu => [], []	B	Jadą z mamą długą drogą po nową sukienkę.
3	ę, ą + k, g => [oŋ], [eŋ]	C	Idź do kąpieli ! I umyj zęby !
4	ę, ą + ć, dź => [], []	D	W piątek o piątej wyjadę stąd , by szukać pieniędzy .
5	ę, ą + t, li => [], []	E	On będzie karmić łabędzie pięć razy dziennie.
6	ę, ą + s, z, sz, ź, f, w, ch / ś, ż, chi => [oũ], [eũ]	F	- Daj rękę , pomogę Ci. - Pięknie dziękuję!
7	ą na końcu wyrazu => [oũ]	G	- Chcesz kawę czy herbatę ? - Poproszę tylko wodę .
8	ę, ą + t, d, c, dz => [], []	H	Wzięła torebkę, zamknęła ją i cicho wymknęła się z baru.

1	2	3	4	5	6	7	8
C							

Zasady
- zob. Teoria – język polski,
Zagadnienie 5

- 11. Wyzwanie!** Na podstawie ćwiczeń i tego, co już wiesz o języku polskim, napisz, jakie są zasady:

	GRAMATYKA – FONETYKA	Litery <ę>, <ą> czytamy:
1	ja, czyli 1. osoba liczby pojedynczej w czasie teraźniejszym (np. <i>robię</i>) i przyszłym (np. <i>zrobię, będę robić</i>)	[e] lub czasami [eũ]
2	oni, one, czyli 3. osoba liczby mnogiej w czasie teraźniejszym (np. <i>robią</i>) i przyszłym (np. <i>zrobią, będą</i>)	
3	(z) kim, (z) czym, czyli narzędnik liczby pojedynczej dla rodzaju żeńskiego (np. <i>z koleżanką, z cytryną</i>)	
4	jaka, czyli przymiotnik rodzaju żeńskiego w narzędniku lub bierniku (np. <i>deser z gęstą śmietaną, piję zieloną herbatę</i>)	
5	oni, one czyli 3. osoba liczby mnogiej czasu przeszłego rodzaju męsko- i niemęskoosobowego (np. <i>kopnęli, stanęły</i>)	
6	on, czyli 3. osoba liczby pojedynczej czasu przeszłego rodzaju męskiego (np. <i>kopnął, stanął</i>)	
7	ona, czyli 3. osoba liczby pojedynczej czasu przeszłego rodzaju żeńskiego (np. <i>kopnęła, stanęła</i>)	
8	* komu, czemu, czyli celownik liczby mnogiej dla rodzaju żeńskiego (np. <i>koleżankom, cytrynom</i>)	[om]
9	* przysłówek, np. <i>gęsto, drogo</i>	[o]

- 12. Sprawdź się!**

a. Zaznacz wymowę zgodnie z regułą.

b. Posłuchaj i sprawdź. L5 TPM Z12 N19

c. Przeczytaj.

		[e]	[eũ]	[em]	[en]	[eŋ]	[eń]
1	dziesięć	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2	mężczyzna	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3	będzie	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4	imię	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5	zęby	☐	☐	☐	☐	☐	☐

		[o]	[oũ]	[om]	[on]	[oŋ]	[oń]
6	wąsy	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7	kąpać	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8	nożną	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9	tysiąc	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10	zamknął	☐	☐	☐	☐	☐	☐

- 13. Przepisz kilka razy litery i słowa.**

Uwaga! Tak nie piszemy!

a

mąż

idą

dobrą

e

gesty

idę

kawę

14. Przepisz zdania. Uważaj na litery <a> i <ę>! Kiedy piszemy odręcznie, te litery wyglądają inaczej.

a. Chyba mam gorączkę...

Chyba mam gorączkę...

b. Wzięła torebkę, zamknęła ją i cicho wymknęła się z baru.

c. Mój mąż często czyta książki o uczeniu się języków obcych.

d. Jadą z mamą długą drogą po nową sukienkę.

15. Przeczytaj wyrazy i dopasuj je do odpowiedniej kategorii.

L5 GRA3

TRENING ZAAWANSOWANY

SŁUCHAMY

1. Posłuchaj i zaznacz. L5 TZS Z1 N20

		A	B	C
1	na siłownię	[e]	[em]	[eũ]
2	kapać	[on]	[om]	[oũ]
3	interesujące	[o]	[om]	[on]
4	pamiętnik	[e]	[en]	[eũ]
5	oglądam	[o]	[om]	[on]
6	książkę	[on]	[om]	[oũ]
7	sową	[on]	[om]	[oũ]

2. Czy Polacy naprawdę tak mówią?

Posłuchaj fragmentu refrenu piosenki *Byłominęło* zespołu Kwiat Jabłoni i zdecyduj: L5 TZS Z2 N21

a	więc	[en]	[eũ]
b	będzie	[eń]	[eũ]
c	odejdę	[e]	[eũ]
d	stąd	[on]	[oũ]
e	zostanę	[e]	[eũ]

3. Posłuchaj i uzupełnij informacje. L5 TZS Z3 N22

LOFTY NA KSIĘŻYM MŁYNIE

	25a
Tu mieszka:	
Interesuje się:	
Jest:	
	25b
Tu mieszka:	
Interesuje się:	
Jest:	
	25c
Tu mieszka:	
Interesuje się:	
Jest:	

4. Jak oni to mówią? Posłuchaj i zdecyduj. L5 TZS Z4 N23

		Nagranie 1	Nagranie 2
1	Wolisz kawę czy herbatę?	uprzejmie nieuprzejmie	uprzejmie nieuprzejmie
2	Pod Anią mieszka Ala, a nad nią już tylko księżyc.	neutralnie z ironią	neutralnie z ironią
3	Chcesz colę z cytryną czy wodę mineralną?	wesoło neutralnie	wesoło neutralnie
4	Będę lekarką albo dentystką.	z dumą niepewnie	z dumą niepewnie

5	Nie interesuję się polityką, tylko ekonomią.	nieuprzejmie z dumą	nieuprzejmie z dumą
6	Bolą mnie zęby. Masz tabletkę przeciwbólową?	ze smutkiem z nadzieją	ze smutkiem z nadzieją

5. **Wyzwanie!** Posłuchaj fragmentu piosenki *Jej portret* w wykonaniu Kuby Badacha. Napisz fonetycznie, w jaki sposób wymawiane są litery <ą> i <ę> w zaznaczonych wyrazach. L5 TZS Z5 N24

Uniosę go

[]

Ocalę wszędzie

[] []

Czy będziesz przy mnie

[]

Czy nie będziesz

[]

Talizman mój

Zamyśleń nagłych twych

I rzęś

[]

Obdarowany tobą miła

Gdy powiesz do mnie kiedyś – wybac

Przez życie pójdę

[]

Oglądając się wstecz

[] [] []

unosić – podnosić coś do góry
ocalić – uratować
talizman – rzecz, która przynosi szczęście lub chroni przed złem
zamyślenie – myślenie o czymś długo i uważnie
rzęsy – krótkie włoski na powiekach nad okiem i pod okiem
wstecz – do tyłu
tych – twoich

6. LYRICS TRAINING: Posłuchaj piosenki Zbigniewa Wodeckiego

Z Tobą chcę oglądać świat i uzupełnij brakujące wyrazy. L5 GRA4

7. Obejrzyj fragment serialu *Matylda*. Zdecyduj, jak oni mówią. L5 TZS Z7 N25

Kobieta: Pi[*eŋ*]knie! / Pi[*en*]knie! Obróć si[*eũ*] / si[*e*]. Tak właśnie powinna **wygl[*oũ*]dać** / **wygl[*on*]dać** panienka na wydaniu.

Matylda: Na wydaniu? Jak to na wydaniu?

Kobieta: Nie chcesz wyjść za m[*oũ*]ż / m[*on*]ż?

Matylda: Może kiedyś.

Kobieta: Usi[*oń*]dź / Usi[*oũ*]dź tu, **prosz[*eũ*]** / **prosz[*e*]**. Jeśli się znajdzie odpowiedni kandydat, **doradz[*eũ*]** / **doradz[*e*]** ci jak własnej córce.

panienka na wydaniu – młoda dziewczyna, która jest gotowa, by mieć męża

odpowiedni kandydat – mężczyzna, który jest dobry na męża

doradzić coś – powiedzieć coś, co pomoże zdecydować

8. Posłuchaj i uzupełnij. L5 TZS Z8 N26

1. Mam złot__ rybkę .
2. Nie wszystko złot__, co się świeci.
3. Eldorad__, to kraina mlekiem i miodem płyn__ca.
4. Za siódm__ gór__, za siódm__ rzek__...
5. Wod__ sodow__ uderzyła jej do głowy i przestała mówić „Dzień dobry” swoim s__siadom.
6. Wolisz syrop malinowy z wod__ sodow__ czy mineraln__ niegazowan__?

TRENING ZAAWANSOWANY

MÓWIMY

1. Dokończ logicznie zdania i przeczytaj.

W wakacje zwykle jeżdżę nad morze, ale moi rodzice nigdy tam nie
____jeżdżą_____

Zimą czasem jadę na narty, ale moje siostry zawsze _____

W weekendy często chodzę na basen, a moi sąsiedzi nigdy nie ____

Do Francji zawsze lecę samolotem, a moi znajomi _____

W poniedziałek zawsze idę na uczelnię, a moi koledzy często nie _____

2. Połącz i powiedz, kim one są lub były.

Przykład: Olga Tokarczuk jest polską pisarką i noblistką.

Daria Zawiałow	reżyserka filmowa
Maria Skłodowska-Curie	sławna malarka
Wisława Szymborska	alpinistka i himalaistka
Tamara Łempicka	znana piosenkarka
Agnieszka Holland	chemiczka i fizyczka
Wanda Rutkiewicz	poetka i tłumaczka

3. **Wyzwanie!** Przeczytaj fragment tekstu Jonasza Kofty *Jej portret*. Koncentruj się na poprawnej realizacji liter <ę>, <ą>. Różne reguły zaznaczone są różnymi kolorami.

Unio**ę** go, oca**ę** wsz**ę**dzie

Czy b**ę**diesz przy mnie, czy nie b**ę**diesz

Talizman m**ó**j, zamy**ś**leń nag**ł**ych Tw**y**ch i rz**ę**s

Obdarowany Tob**ą** mi**ł**a

Gdy powiesz do mnie kiedy**s**: „Wybacz”

Przez życie pójd**ę**, ogl**ą**daj**ą**c si**ę** wstecz

4. **Wyzwanie!** Posłuchajcie przykładu, a potem w parach uzupełnijcie tabelkę ciekawymi, nietypowymi zdaniami według wzoru: zielono – zielona – zieloną. **L5 T2M Z4 N27**

	-o	-a	-ą
zielony	Zielono mi.	Tam lata zielona papuga.	Mam zdjęcie z zieloną papugą.
smutny			
głośny			
biały			
mały			
wesoły			
drogi			

Następnie wybierzcie najlepszy pomysł i ułóżcie krótki dialog ze wszystkimi trzema zdaniami. Odczytajcie starannie. Np.:

- Ten park jest niesamowity! Widzisz, tam lata wielka zielona papuga.
- Tu wsz**ę**dzie latają papugi. Ja mam nawet zdjęcie z zieloną papugą, zrobili mi przy wejściu.
- Ale fajnie! Mogłabym tu zamieszkać. Zielono mi...

5. KIM ONA JEST? Zagraj: L5 GRA5

6. TEATR. L5 TZM Z6 N28

W parach zaznaczcie w dialogach litery <ę>, <ą> i ustalcie ich wymowę. Następnie wybierzcie jeden dialog i odegrajcie przed grupą. Możecie się nagrać. Potem posłuchajcie wzorcowych dialogów i porównajcie ze swoimi. Czy było podobnie?

Dialog nr 1	Dialog nr 2
- I jak? Jedziesz z mężem czy bez męża? - Nie mogę się zdecydować... Chyba sama, on jest mięsożercą, a ta knajpa jest wege. - Ok, to przyjadę po ciebie o dziewiątej.	- O nie, zamknęte! A tak mnie boli ząb!!! - Poczekaj zadzwonię. Hm... wszystkie terminy są zajęte. Następny wolny dopiero w środę. - Trudno. Mój błąd. Mogłam wcześniej iść do dentysty.
Dialog nr 3	Dialog nr 4
- Wiesz, uwielbiam kupować książki i płyty z muzyką... Przepraszam, ile płacę? - Dziewięćdziesiąt dziewięć złotych i dziewięćdziesiąt dziewięć groszy. - Och, przepraszam. Nie wzięłam pieniędzy.	- Hej. Co u Ciebie? Masz jakieś zdjęcia z wakacji? - Nie mam pojęcia... A to ja już wróciłam?! Która godzina? - Cha, cha, cha... wróciłaś w piątek. Jest poniedziałek, dziewiąta pięć rano. Ty to lubisz się relaksować. - Ale jestem śpiąca...

7. Wyzwanie! Odczytaj tekst z memu. Czy Ty też tak myślisz? Opowiedz kolegom, jakie masz hobby.

Pamiętaj, by powiedzieć:

- od kiedy jest to twoje hobby,
- jak to się stało, że się tym zainteresowałeś / zainteresowałaś,
- jak dużo czasu poświęcasz na hobby,
- jakie są wady i zalety twojego hobby.

Przykład:

Interesuję się językami już ponad dziesięć lat. Kiedy skończyłem piątą klasę, pojechałem na wakacje do Włoch. Od początku pokochałem ten kraj, język i kuchnię. Zrozumiałem wtedy, że nie muszę mówić perfekcyjnie. Od tego momentu uczę się różnych języków i chcę zostać tłumaczem. Uczę się systematycznie, ale mało – codziennie przez piętnaście minut powtarzam nowe słówka. Najważniejszą zaletą mojego hobby jest to, że jest ono tanie: uczę się z darmowych aplikacji, słucham muzyki i oglądam filmy, które są za darmo w internecie. Dużą wadą jest brak kontaktu z osobami, które mówią w języku obcym.

8. Przeczytaj tekst na głos, tak jak byś opowiadał/ła coś koleżance / koledze. Ale uwaga! Nie ma zakończenia. Musisz je sam/sama wymyślić. L5 TZM Z8 N29

Hej, czytałaś nową wersję bajki o *Księżniczce i żabie*? Wszystko jest inaczej. Księżniczka jest żabą, a księżę mężczyzną, który ją całuje i zamienia ją w piękną kobietę. Chce zostać jej mężem, ale ona nie chce być jego żoną. Mówię Ci, niesamowicie śmieszne! Na przykład ona trzepie rękami i wystawia język, bo chce złapać muchę, a on myśli, że z nim flirtuje, więc tańczy dla niej *Jezioro łabędzie*. Niestety ona wciąż mówi w żabim języku, ciągle tylko *re re kum kum um muum muuum...* I gdy na niebie zaczyna świecić księżyc, on nagle znowu ją całuje i...!

9. Czytajcie na zmianę pytania i wybierajcie, kto z grupy ma na nie odpowiedzieć. L5 GRA6

10. Ułóż zdanie. L5 GRA7

OLIMPIADA

1. Z mejla zniknęły „ogonki” pod literami <ą> i <ę>. Podkreśl wyrazy, w których brakuje „ogonków”, a potem przepisz tekst poprawnie.

Kochana!

Pisze do Ciebie z hotelu. Podróż była prawdziwa tortura! Musieliśmy wstać przed piątą. W pociagu okazało się, że mój mąż ma gorączkę, więc wziął tabletkę i usnął. Ja nie miałam żadnej książki, zasięg był fatalny, więc tylko grałam w jakąś głupia grę na telefonie. Nie wierze, że tak zaczął się nasz miesiąc miodowy!

Kochana!

Piszę

2. Co słyszysz? Zaznacz w tabeli. L5 O Z2 N30

a.

[illegible]

b.

[illegible]

3. Znajdź i napisz 7 wyrazów z <ą> i 7 z <ę>. Przeczytaj je.

[illegible]

4. Posłuchaj i powtórz frazy. L5 O Z4 N31

Razem z moja koleżanką Ewą pomagamy innym koleżankom ćwiczyć wymowę.

Wolę białą kawę niż zieloną herbatę.

Ona jest przepiękną kobietą, wizażystką i modelką.

Naprawdę interesujesz się koszykówką? Ty jesteś siatkarką!

Jadę na plażę kąpać się w morzu i nurkować pod wodą...

Mam idealną pracę. W dwa miesiące zarobię pięćdziesiąt trzy tysiące!

Więc odejdę stąd nad ranem, snem zostanę (Byłominęto, Kwiat Jabłoni)

Czy będziesz przy mnie czy nie będziesz (Jej portret, Jonasz Kofta)

5. GLOTTOŁAMAŃCE. Najpierw powtórz wolno, a potem powtarzaj coraz szybciej. L5 O Z5 N32

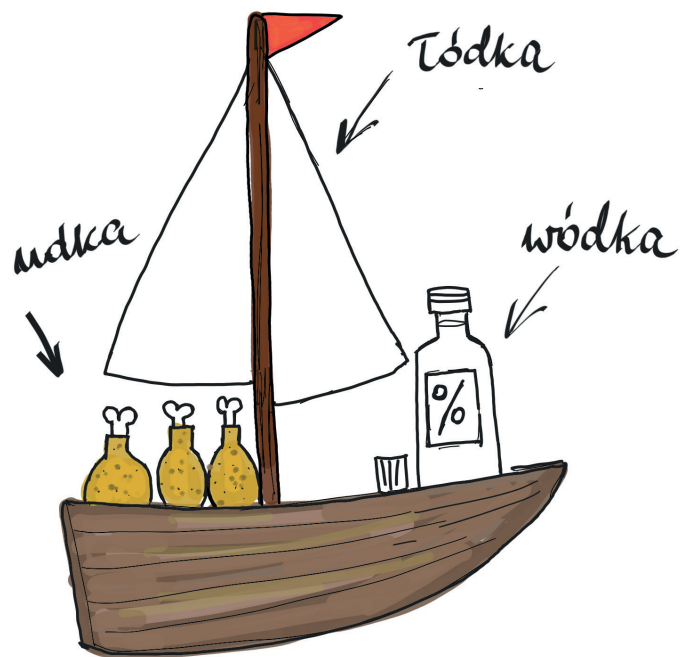
Waż węża, waż węża, waż węża wciąż zwycięża.

Nie bądź taki ę, ą.

Moje ulubione KulFony

☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐

Głoska [u]

Lekcja 6

**W Łodzi
przy alei Włókniarzy**

TRENING PODSTAWOWY

SŁUCHAMY

1. Jeżeli słyszysz [ɹ], zrób: L6 TPS Z1 N1

2. Zaznacz. L6 TPS Z2 N2

	ł	w
1	☐	☐
2	☐	☐
3	☐	☐
4	☐	☐
5	☐	☐
6	☐	☐

Symbol [ɹ]
oznacza
głoskę, którą
zapisujemy
zwykle za
pomocą
liter <ł>.

3. a. Słuchaj par. L6 TPS Z3a N3

b. Trenuj i zaznaczaj. L6 TPS Z3b N4

c. Testuj i pisz: TS (takie same) lub R (różne). L6 TPS Z3c N5

	A	B	+/-	TS/R		A	B	+/-	TS/R
1	wow! (łat)	wał			6	łódka	ludka		
2	pełny	pewny			7	łódka	wódka		
3	brało	brawo			8	łódka	udka		

Masz dobrze: +,
masz źle: -

	A	B	+/-	TS/R		A	B	+/-	TS/R
4	łata	lata			9	łowca	owca		
5	biła	bila			10	łóżko	uszko		

4. Połącz i posłuchaj. L6 TPS Z4 N6

restauracja

szkoła

łódź

Europa

kościół

łódka

Wniosek:

w wyrazach zapożyczonych literę <u> w połączeniach liter au, __ czytamy jak polską literę <ł>.

5. Wyzwanie! Posłuchaj i uzupełnij. L6 TPS Z5 N7

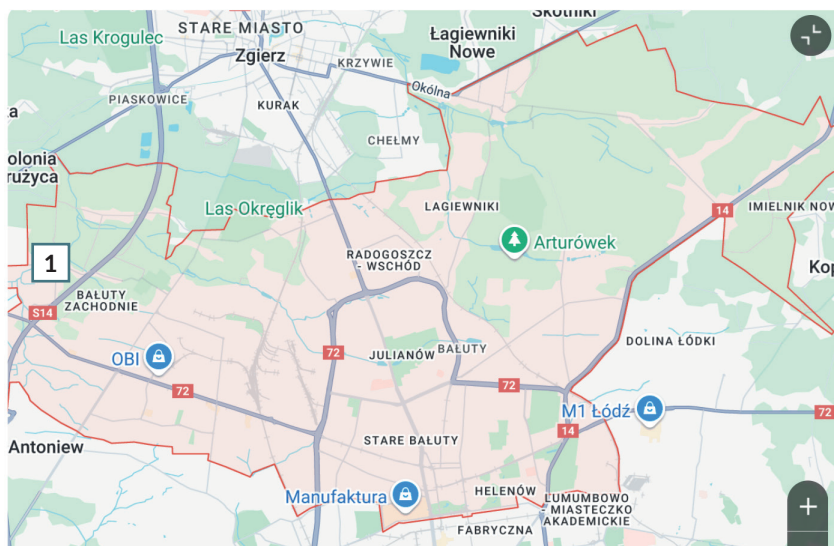
ulica Chocho___a Las ___agiewnicki

park Ju___ianowski

rzeka Soko___ówka Wydzia___ Filologiczny

pó___torej godziny

Czy wiesz, gdzie te miejsca są na mapie? Poprowadź linię od domu do Lumumbowa.

6. Posłuchaj i podkreśl wyrazy, które słychać w rozmowie:

L6 TPS Z6, Z7 N8

Wow!, wał, Paulina, nie znałam, ładnie, dokładnie,
właśnie, głodny, pełny, brawo, do zobaczenia

7. Posłuchaj jeszcze raz i napisz wyrazy, które są podobne:

wał	
Paulina	
nie znałam	
głodny	
pełny	
Do zobaczenia!	

8. Posłuchaj i powtórz pary. L6 TPS Z8 N9

	A	B
1	żółty	жовтий
2	północ	північ
3	półtora	півтора
4	pełny	повний
5	tłusty	товстий
6	wełna	вовна
7	robił	робив
8	czytał	читав
9	pisał	писав
10	śpiewał	співав

TRENING PODSTAWOWY

MÓWIMY

FAZA I

FAZA II

Najpierw wargi idą do przodu, zaokrąglają się, a po chwili się rozciągają.

Tył języka idzie do góry,
a czubek języka skierowany jest do dołu.

L6 TPM F9

1. Zamknij oczy: posłuchaj i powtórz. A potem przeczytaj.

L6 TPM Z1 N10

ł ł – ł – ł łłłłł łyłyły yłyłył

Wow! łoł łe Aua! Auć!

2. Powtórz pary. L6 TPM Z2 N11

łóżko	łowca	łódka	pełny	brało	piłka
uszek	owca	wódka	pewny	brawo	piwka

3. Przeczytaj. L6 TPM Z3 N12

Dobrze? Napisz: ✓

- ☐ ładna łódka
- ☐ było miło
- ☐ włącz pauzę
- ☐ właśnie w łodzi
- ☐ chciał, to miał

4. Połącz i przeczytaj pary. Sprawdź. L6 TPM Z4 N13

udka	chłodzić
sucha	płukać
chodzić	łódka
pukać	słucha

5. Naśladuj, czyli mów razem z lektorem. L6 TPM Z5 N14

- » Miło mi.
- » Bardzo mi miło.
- » Długo czekasz?
- » Posłuchaj!
- » Właśnie tak!

6. Przeczytaj. L6 TPM Z6 N15

łódka – wódka – udka – ludka	wódka – udka – ludka – łódka
udka – ludka – łódka – wódka	ludka – łódka – wódka – udka

7. Uzupełnij i przeczytaj na różne sposoby.

- Łu_kasz, zobacz może tamto ___żko?
- Hm? Jakie ___szko?
- S___chasz mnie?
- S___cha kiełbasa, uszka...
Kobieto, robię się głodny...

1. Kobieta jest wesoła, mężczyzna się denerwuje.
2. Kobieta się denerwuje, mężczyzna jest wesoły.
3. Kobieta i mężczyzna są bardzo zdenerwowani.

8. Posłuchaj i powtórz z odpowiednią intonacją. L6 TPM Z8 N16

W Łodzi przy alei Włókniarzy.
W Łodzi przy alei Włókniarzy?
W Łodzi przy alei Włókniarzy!
W Łodzi przy alei Włókniarzy...

Ładnie mówiła po włosku.
Ładnie mówiła po włosku?
Ładnie mówiła po włosku!
Ładnie mówiła po włosku...

Właśnie skończyły się udka.
Właśnie skończyły się udka?
Właśnie skończyły się udka!
Właśnie skończyły się udka...

9. Posłuchaj i szybko zareaguj. L6 TPM Z9 N17

10. Przepisz po kilka razy litery i wyrazy.

Ł

Łódź

Galeria Łódzka

Las Łagiewnicki

Ł

Łódka

Łódzko

szkoda

wydział

kościół

TRENING ZAAWANSOWANY

SŁUCHAMY

1. a. Słuchaj par zdań. L6 TZS Z1a N18

b. Trenuj i pisz, co słyszysz: A lub B.

A	B	L6 TZS Z1b N19 A/B	L6 TZS Z1c N20 A/B
Za dużo zjadłem. Jestem pewny.	Za dużo zjadłem. Jestem pełny.		
- Co tam leży? - Aaa, to tylko piłka.	- Co tam leży? - Aaa, to tylko piwka.		
Uuu, jakie to stare. Ile to ma lat?	Uuu, jakie to stare. Ile to ma łąt?		
Co? Takie małe łóż- ka?!	Co? Takie małe usz- ka?!		
Hm... ale łódka...	Hm... ale udka...		

2. Jak myślisz, kim oni są? Posłuchaj i napisz, a potem przeczytaj zdania. L6 TZS Z2 N21

Władek pracuje w szkole, mimo że jest...

Włodek pracuje w aptece, mimo że jest...

Łucja pracuje w policji, mimo że jest...

Łukasz pracuje w kosmosie, mimo że jest...

Michał pracuje w szpitalu, mimo że jest...

Mateusz pracuje w urzędzie, mimo że jest...

Paulina pracuje w poradni psychologicznej, mimo że jest...

Czy to wszystko jest możliwe? W których nazwach zawodów słychać [u]?

3. Posłuchaj i zdecyduj, których wyrazów brakuje. L6 TZS Z3 N22

	A	B
Kiedy byłem w _____, najbardziej lubiłem lekcje z historii sztuki.	liceum	muzeum
Chodziłem nawet na _____ plastyczne.	kwadrat	koło
brałem do ręki _____ i całymi godzinami rysowałem.	długopis	ołówek
A mój _____ plastyki to był wielki autorytet.	nauczyciel	lektor
Pracował kiedyś w Muzeum _____ Herbsta w Łodzi i opowiadał o malarstwie z wielką pasją.	Pałac	Willa
Jest dziś _____ znanego albumu o malarstwie europejskim z przełomu epok.	autorem	twórcą

4. Wyzwanie! Posłuchaj i napisz: <sł, bł, zł, pł, dł, wł>. L6 TZS Z4 N23

__Wł__odzimierz miał __ote serce i tylko jedną __abość... kochał ja__ka! Kiedy wczoraj je gryzł, __amał mu się ząb. Musiał jechać

do dentysty aż na ulicę __ocką. Wsia__ do tramwaju przy alei __óknarzy. Jechał pół godziny, bo to naj__uższa ulica Łodzi. Dentysta szybko wyleczył __amany ząb i kazał za__acić dwa tysiące __otych. __odek zbladł i spa__ z krze__a... Chyba będzie miał __ug...

5. **Wyzwanie!** Uzupełnij zdania tak, by powstała historia. Można wybrać wyrazy z banku, ale uwaga – jest ich więcej. Potem posłuchaj tekstu i sprawdź, czy masz tak samo. **L6 TZS Z5 N24**

W lipcu byliśmy w Łodzi. Władysław i Włodzimierz mieszkali przy ulicy ____, niedaleko ____ Wolności. Często chodzili do _____. Po drodze oglądali kilka ulubionych ulic, na przykład _____ lub _____. Ja i Ala wołałyśmy osiedle _____. Tam niedaleko jest Wydział _____ Uniwersytetu _____. W listopadzie planujemy kolejną wycieczkę do Łodzi. W weekend aktor Maciej Wilewski ma nam pokazać _____ Uniwersytecką i stadion _____ klubu _____ Łódź.

Lumumbowo Bibliotekę Legionów Pałacu
Łódzkiego Placu Galerii Łódzkiej różowy
Rewolucji Filologiczny Ludzkiego Filmotekę
Biologiczny Włókienniczą żużlowy Orzeł

6. **Wyzwanie!** Obejrzyj fragment serialu *O mnie się nie martw*. Posłuchaj i napisz słowa. **L6 TZS Z6 N25**

Ewelina: Dopiero kiedy ona poczuła, że nie może bez niego żyć. Kiedy mu to _____, to on, to on jej powiedział, że ona _____ całe jego życie, że dzięki niemu... dzięki niej _____, co jest tak naprawdę ważne w życiu, a przede wszystkim, że nie jest żadnym sprzątaczem tylko...

Krzysiek: Tylko przystojnym synem szefa, któremu ojciec _____ incognito być sprzątaczem w firmie. Jezus Maria! Chryste Panie!

Kolega Krzyska: A ty skąd o tym wiesz?

Krzysiek: Bo się _____! Bo to jest banał, banał!

Ewelina: I tu się mylisz, Krzysiek, wiesz? Ale nieważne. I tak naprawdę nigdy nie _____, czego naprawdę pragną kobiety.

sprzątacznik – mężczyzna, który sprząta
incognito – anonimowo, tak, żeby nikt cię nie rozpoznał
banał – coś nieoryginalnego
pragnąć – bardzo chcieć

7. **LYRICS TRAINING:** Posłuchaj piosenki Antoniny Krzysztoń *Perłowa Łódź* i uzupełnij brakujące wyrazy. **L6 GRA1**

TRENING ZAAWANSOWANY

MÓWIMY

1. Posłuchaj fragmentu refrenu piosenki *Byłomięto* zespołu Kwiat Jabłoni. To jest tylko jedno zdanie, ale wcale nie tak łatwo je zaśpiewać i się nie pomylić. Spróbuj! L6 TZM Z1 N26

Był <i>o</i> , mi <i>ę</i> to	Był <i>o</i> , mi <i>ę</i> to
Był <i>o</i> mi <i>o</i> , mi <i>ę</i> to	Był <i>o</i> mi <i>o</i> , mi <i>ę</i> to
Był <i>o</i> mi <i>o</i> , mi <i>ę</i> to, mi <i>ę</i> to	Był <i>o</i> mi <i>o</i> , mi <i>ę</i> to, mi <i>ę</i> to
Był <i>o</i> , mi <i>ę</i> to	Był <i>o</i> , mi <i>ę</i> to
Był <i>o</i> mi <i>o</i> , mi <i>ę</i> to	Był <i>o</i> mi <i>o</i> , mi <i>ę</i> to
Był <i>o</i> mi <i>o</i> , mi <i>ę</i> to, mi <i>ę</i> to	Był <i>o</i> mi <i>o</i> , mi <i>ę</i> to, mi <i>ę</i> to

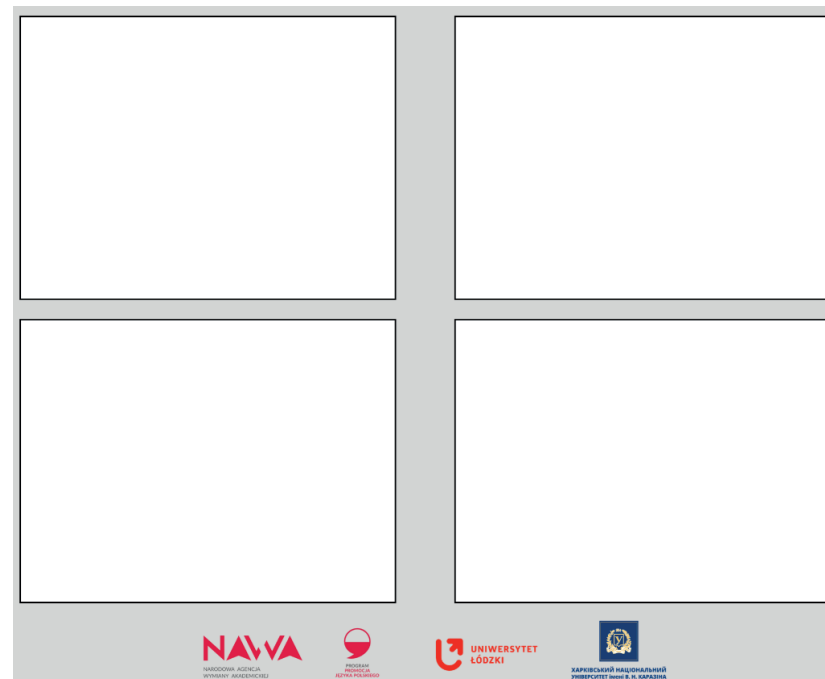
2. Wysłuchaj nagrania, w którym brakuje niektórych fragmentów. Czytaj na głos tekst razem z lektorem i samodzielnie uzupełniaj brakujące w nagraniu fragmenty. Koncentruj się na głosce [ɹ].

Wersja 1	Wersja 2	Wersja 3
L6 TZM Z2 N27	L6 TZM Z2 N28	L6 TZM Z2 N29

Kiedy by*ł*em w liceu*m*, najbardziej lubi*ł*em lekcje z historii sztuki. Chodzi*ł*em nawet na ko*ł*o plastyczne, bra*ł*em do r*ę*ki o*ł*ówek i ca*ł*y*mi* godzinami rysowa*ł*em. A m*ó*j nauczyciel plastyki to by*ł* wielki autorytet. Pracowa*ł* kiedyś w Muzeu*m* Pa*ł*ac Herbsta w Łodzi i opowiada*ł* o malarstwie z wielką pasją. Jest dziś autorem znanego albumu o malarstwie europejskim z przełomu epok.

„Galeria Sztuki Dawnej”

3. Indywidualnie, w parach lub w grupach narysujcie komiks związany z Łodzią z wyrazami: galeria, ławeczka, łódzki, Plac Wolności. Odegrajcie swoje scenki. L6 MD1

Ławeczka Tuwima

Plac Wolności

4. Posłuchaj i powtórz. L6 TZM Z4 N30

On **lubi**ł.

On **lubi**ł się **włóczy**ć.

On **lubi**ł się **włóczy**ć po **Włó**kniarzy.

On **lubi**ł się **włóczy**ć w **Ł**odzi po **Włó**kniarzy.

Szed**ł**?

Szed**ł** **u**śmiechnięty?

Szed**ł** **u**śmiechnięty i się **uczy**ł?

Szed**ł** **u**śmiechnięty i się **uczy**ł nazw **u**lic?

Znajdź w internecie pierwszą zwrotkę piosenki *Szary świat* w wykonaniu Kwiatu Jabłoni i sanah. Zaśpiewaj ją.

5. Posłuchaj refrenu piosenki Darii Zawiałow *Złamane serce jest OK*.

A ja będę się śmiać
Wsiądę w samolot Asia Air
Polecę na zachodni brzeg
A ja cała we łzach
Zadzwoń w lipcu powiem, że
Złamane serce jest OK

Podzielcie się na dwie duże grupy i chórem porozmawiajcie według schematu:

Grupa 1	Grupa 2
A ja..., będę się śmiaaać:	A ja..., cała we łzaaaach. Łeee, łeee...
Łachachacha...	
Wsiądę w samolot Asia Air?	Wow!!! Polecę na zachodni brzeg!
Ta... Może popłynę łódką...	
Zadzwoń w lipcu, powiem, że...	Nieładnie!!! Złamane serce jest OK!
A właśnie, że nie!!!	
grupa jest wesoła / grupa jest ironiczna	grupa jest smutna / grupa jest wściekła

Teraz razem z nagraniem zaśpiewajcie refren.

6. TEATR: Wyobraź sobie, że znowu jesteś mały/mała, masz około 7 lat i różne marzenia. Popatrz na zdjęcia, zainspiruj się i zdecyduj, co chcesz robić w życiu.

Rzucaj kostką i losuj emocję, z jaką powiesz swoje marzenie:

W przyszłości *chciałbym* / *chciałabym* zostać / *pracować jako...*

autobus

restauracja

nauczycielka
w liceum

kosmonauta

gabinet
terapeutycznyCentrum Nauki
i Techniki EC1

1. oczko: jesteś rozmarzony = marzysz...
2. oczka: jesteś smutny
3. oczka: jesteś podekscytowany
4. oczka: jesteś zły
5. oczek: jesteś dumny
6. oczek: jesteś niepewny = pytasz

Link do kostki: https://generujemy.pl/rzut_kostka

7. **Wyzwanie!** Konfucjusz powiedział: „Wybierz pracę, którą kochasz, a nie przepracujesz ani jednego dnia w swoim życiu”. Czy zgadzasz się z tym?

Zacznij:

Kiedy byłem mały / byłem mały..., a dzisiaj...

Przykład:

Kiedy byłem mały, chciałem być baletnicą, a dzisiaj jestem fizjoterapeutką.

Myszę, że trzeba kochać swoją pracę... / Uważam, że nie trzeba kochać swojej pracy, ponieważ...

**KIEDY PO CZTERECH GODZINACH
PRACY PATRZYSZ NA ZEGAREK I OKAZUJE
SIĘ, ŻE MINĘŁO DOPIERO 17 MINUT**

Może chcesz nowe słowa? Sprawdź, co to znaczy...

dawać satysfakcję, dawać poczucie sensu, rozwijać umiejętności/kreatywność na co dzień, motywacja do rozwoju, równowaga/balans „praca-życie”, zdrowe granice, mniejszy stres, pasja po godzinach

OLIMPIADA

1. Wypisz z tej lekcji wyrazy różnej długości, które zaczynają się na <ł> albo <ł>, a także takie, które kończą się na <ł>.

długość wyrazu →	3 litery	4 litery	5 liter	6 i więcej liter
ł.....				
ł.....				
.....ł				

2. Jaką kolejność sylab słyszysz? Napisz, a potem przeczytaj wszystkie opcje.

	A	B	C	Wersja 1 L6 O Z2 N32	Wersja 2 L6 O Z2 N33	Wersja 3 L6 O Z2 N34
1	ła	la	wa	ła, wa, la		
2	ło	lo	wo			
3	łu	lu	wu			
4	ły	ly	wy			

3. Posłuchaj i powtórz frazy. L6 O Z3 N35

Wow! Nie wiedziałam, że tu jest tak ładnie!

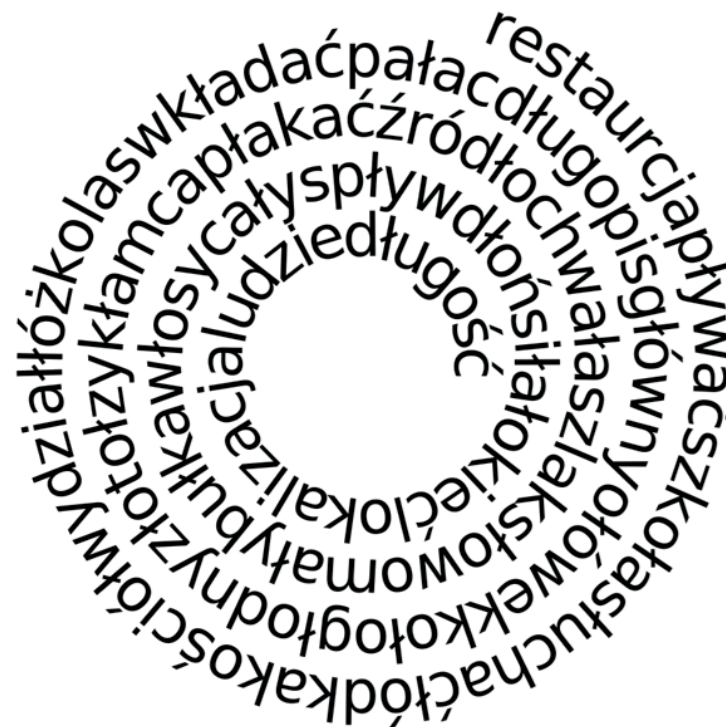
Za dużo zjadłem. Jestem pełny...

Ładnie mówiła po włosku.

Serio mieszkała w Łodzi przy Włókniarzy?

A ja cała we łzach... (Złamane serce jest OK, Daria Zawiałow)

4. Znajdź, napisz i przeczytaj 35 wyrazów z literami <ł>, <ł>, <u>.

5. GLOTTOŁAMANIEC. Najpierw powtórz wolno, a potem powtarzaj coraz szybciej. L6 O Z5 N36

Posłuchaj Ludka, to łódka na wódkę i uodka.

GIMNASTYKA Ł : L : LI

SŁUCHAMY

1. Takie same czy różne? L6 Ł/L GS Z1 N37

Takie same: mówimy „Wow!” [ɹau]. / Różne: mówimy „Łe!”

2. Zaznacz, co się powtórzyło. L6 Ł/L GS Z2 N38

	A	B		A	B
1	li	ły	5	pracowali	pracowały
2	liśmy	łyśmy	6	spaliście	spałyście
3	liście	łyście	7	znali	znał
4	byli	były	8	chodził	chodzili

3. Posłuchaj i zdecyduj, jak oni mówią. L6 Ł/L GS Z3 N39

		A	B
1	Cały czas grali w tenisa. Nie chcieli skończyć. Byłyśmy złe.	neutralnie	ze złością
2	Cały czas grali w tenisa. Nie chcieli skończyć. Byliśmy źli.	z ironią	wesoło
3	Cały czas grały w tenisa. Nie chciały skończyć. Byłyśmy złe.	z ironią	ze złością
4	Cały czas grały w tenisa. Nie chciały skończyć. Byliśmy źli.	neutralnie	wesoło

4. Posłuchaj i zdecyduj. Czy to mówią kobiety czy mężczyźni?

L6 Ł/L GS Z4 N40

		1	2	3
A:		Byłyśmy. / Byliśmy.	Byłyśmy. / Byliśmy.	Byłyśmy. / Byliśmy.
B:		Byłyśmy. / Byliśmy.	Byłyśmy. / Byliśmy.	Byłyśmy. / Byliśmy.

5. Wyzwanie! Obejrzyj fragment serialu O mnie się nie martw. Wpisz <ł>, , . L6 Ł/L GS Z5 N41

Kobieta: Ca___y dla pana.

Mężczyzna: Raz jeszcze przepraszam, że panią przestraszy___em.

Kobieta: Po prostu mnie pan zaskoczył. Nie jestem strach___wa.

Mężczyzna: Szczęś___wa chyba też nie.

Kobieta: Do tego wszystkiego jest pan psycho___ogiem?

Mężczyzna: Nie. Chcia___em tylko powiedzieć, że nie je pani s___odyczy i się nie uśmiecha.

Kobieta: Za___ecam wizytę u oku___sty.

Mężczyzna: Nie mówię o takim uśmiechu s___uźbowym, uprzej-
mym ty___ko, wie pani, szczerym, radosnym.

Kobieta: Takim g___upkowatym jak ten pański. Obrazi___ się pan?

Mężczyzna: Nie, ale muszę iść do domu, żeby w spokoju wy-
myś___eć ciętą ripostę.

Kobieta: Już się boję.

Mężczyzna: I s___uszenie, bo mnie pani nie docenia.

strachliwy – nie jest odważny, bardzo często się czegoś boi
zalecać – radzić, rekomendować, mówić komuś, żeby coś zrobić
służbowy – związany z pracą
uprzejmy – miły, kulturalny
szczerzy – prawdziwy
głupkowaty – trochę głupi
obrazić się – poczuć się złym, bo ktoś zrobił coś niemiłego dla nas
cięta riposta – szybka, często zabawna odpowiedź

GRY OGÓLNOROZWOJOWE

1. Statki – uzupełnijcie resztę pól za pomocą: t, l, li, bli, tli, tl, tl, kł...
i zagrajcie. **L6 MD2**

2. Memory. **L6 GRA2**

3. Czego brakuje? Zagraj... **L6 MD3**

Rzuć kostką dwa razy i uzupełnij wylosowane luki. Przeczytaj utworzone wyrazy.

	_adna resta_racja	_ódzka szko_a	sto_ica ku_tury	e_ropejska ga_eria	a_eja W_ółkniarzy	s_oha kie_basa
	_as _agiewnioki	zó_ty o_ówek	licea_ny na_ozycie_	zie_ony d_ugopis	e_eganoki pa_ac	wie_ka wi_la
	-ipcowe _ato	Wydzia_ Fi_o_ogiozny	_ódzka Fi_mówka	u_ica W_ółkiennicza	Księży M_yn	b_ady cz_owiek
	spa_one krzes_o	by_o minę_o	mówi_a po w_osku	mieszka_a w _asku	tańczy_a w _owiczu	chodzi_a w s_ońcu
	by_i ż_i	by_y z_e	Pa_lina i _eon	po_qozy_y się	ty_ko ty_e	mi_y oku_ista
	psycho_og z _icencją	wo_ę _ódź	za_ecam kontro_ę	strach_iwa _uoja	ma_y _uojan	inte_igentna _aura

GIMNASTYKA Ł : L : LI

MÓWIMY

1. Zapytaj kolegów o coś ciekawego. Zanotuj odpowiedzi i imiona, a potem opowiedz o tym całej grupie.

Pytanie	Kto?	Odpowiedź
	i	
	i	
	i	

Przykładowe pytania:

- Czy biegłyście / biegliście kiedyś maraton? Kiedy i gdzie?
 - Czy jadłyście / jedliście kiedyś krokodyla? Jak smakował?
 - Czy byliście / byliście kiedyś w Afryce? Jak było?
 - Czy robiliście / robiłyście kiedyś sushi? Czy było smaczne i ładne?
 - Czy czytaliście / czytałyście kiedyś polską książkę? Którą?
2. Posłuchaj i naśladowaj. Koncentruj się na głosce [ɹ], akcencie i intonacji. Powtórz ćwiczenie kilka razy. **L6 Ł/L GM Z2 N42**
- Słyszałaś, że Paulina i Leon byli razem na wakacjach? Spędzili połowę lata nad Bałtykiem. Powiedziała mi o tym jej najlepsza koleżanka, Eliza.
 - A gdzie byli?

- W Kołobrzegu. Pewnie jedli pyszne ryby. ... O nie, teraz jestem głodna...
- A ja mam ochotę na coś słodkiego. Może zrobilibyśmy naleśniki? Mamy nutellę, maliny, a nawet lody waniliowe.

3. Posłuchaj fragmentu piosenki **Łódź** zespołu N.O.T. Zdecyduj, których liter brakuje. Zaśpiewaj. **L6 Ł/L GM Z3 N43**

Zachodnia, Rzgowska
 Andrzeja, Piotr/Ikowska
 Świętego Jerzego
 Kili/tyńskiego
 Mali/tynowa, Mokra
 Zielona, Orl/ta
 Więckowskiego
 ty/Limanowskiego

Wasze kamienice, nasze ulice

Wasze kamienice, nasze ulice

A teraz odegrajcie mini dialogi według schematu:

- Gdzie byliście o dwudziestej?
- Yyy, w restauracji przy Zielonej?

Grupa zgaduje, jakie słysząc emocje:
 smutek, radość, złość...

Przy:
 Politechniki,
 Łódzkiej,
 Zielonej,
 Kilińskiego,
 Malinowej,
 Orlej,
 Limanowskiego,
 Włókniarzy...

4. **CHÓR**. Razem powtarzajcie rozmowy przez telefon, naśladujcie głosy. Bardzo ważne są wasze emocje.
- a. **Chór żeński**: Wiesz, byłam w tej egzotycznej restauracji, zjadłam zupę z rekina, a potem całą noc nie spałam. Żałowałam... Słyszałam, że to nieetyczne. **L6 Ł/L GM Z4a N44**

b. **Chór męski:** Nie uwierzysz... W lipcu byliśmy w Afryce. Chcieliśmy pobiec maraton, ale pomyliliśmy się, bo był w czerwcu. Nie zrozumieliśmy listu po angielsku. Co za lipa! **L6 Ł/L GM Z4b N45**

5. Odegraj z koleżanką / kolegą dialog ze sceny serialu *O mnie się nie martw*. Spróbuj przeczytać go z różnymi emocjami (jesteście zdenerwowani lub weseli).

Mężczyzna: Raz jeszcze przepraszam, że panią przestraszyłem.

Kobieta: Po prostu mnie pan zaskoczył. Nie jestem strachliwa.

Mężczyzna: Szczęśliwa chyba też nie.

Kobieta: Do tego wszystkiego jest pan psychologiem?

Mężczyzna: Nie. Chciałem tylko powiedzieć, że nie je pani stodyczy i się nie uśmiecha.

Kobieta: Zalecam wizytę u okulisty.

6. Przeczytaj nazwy ulic. Które według ciebie są najśmieszniejsze?

7. **TEATR.** Dziecko ma 7 lat i nie chce dziś iść na obiad. Mama jest zła i wymienia, co dziecko kiedyś lubiło i jadło. Posłuchaj przykładu:

- Wracamy do domu na obiad.
- Nie jestem **gł**odna!
- Ale lubisz naleśniki, **pro**szę...
- Nie wiem, nigdy nie **jad**łam.
- Co? Wczoraj **jad**łam.
- **K**łamiesz. Wczoraj **jed**liśmy kotlety schabowe.
- Ale my jesteśmy wegetarianami!

Zaplanujcie analogiczne scenki i odegrajcie je z emocjami, starannie mówiąc dł, bł, dli itd.

8. **Wyzwanie!** Ty lubisz miasto, więc podobają ci się domy A i B. Twoja koleżanka/twój kolega lubi wieś, więc podobają jej/mu się domy C i D. Wynajmujecie razem dom. Jakie są wady i zalety każdego z nich? Przedyskutujcie, wybierzcie jeden i opowiedzcie o swojej decyzji grupie. Czy każda para wybrała ten sam dom?

blisko/daleko do sklepu, hałas/spokój, daleko/blisko do szkoły lub pracy, kultura i rozrywka (kino, teatr, filharmonia), możliwość rozwoju (kursy językowe, kluby zainteresowań), szybki internet, czyste powietrze, kontakt z naturą, mniejszy/większy stres, korki, anonimowość/kontakt z sąsiadami, wysokie ceny

dom A

dom B

dom C

dom D

9. Łucja Łęczycka jest studentką III roku filologii włoskiej i w weekend w autobusie zgubiła legitymację. Wypełnij (odręcznie!) oświadczenie, które Łucja zanieś do dziekanatu Wydziału Filologicznego.

Adres Łucji to:

ul. Łagiewnicka 26/276

90-604 Łódź

Numer legitymacji: 2654876

Odręcznie – to znaczy, że piszesz długopisem / ołówkiem, a nie na komputerze.

..... Łódź, dnia.....
 (nazwisko i imię studenta)

 (adres)

 (kierunek i rok studiów)

 (wydział UL)

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że legitymacja studencka nr wystawiona na nazwisko uległa zniszczeniu/ zaginęła/ została skradziona (podać datę i okoliczności zdarzenia)

 i nie ma możliwości jej odnalezienia.

W przypadku odnalezienia w/w dokumentu zobowiązuje się do niezwłocznego zwrócenia do Dziekanatu Wydziału Filologicznego.

Jestem świadoma/y, iż ponoszę pełną odpowiedzialność za zgodność treści złożonego oświadczenia ze stanem faktycznym.

.....
 (podpis studenta)

MARATON

1. Z przepisu na ciasto zniknęły „daszki” nad literą <ɹ>. Dopisz je.

Najprostsze ciasto Cioci Lucyny

ukier (szklanka)

mąka (szklanka)

proszek (2 łyżeczki)

jajka (3 małe lub 2 duże)

masło - $\frac{1}{2}$ kostki (płynne!) + łyżka do
smarowania formy

owoce leśne lub kawałki jabłka

Składniki wymieszać łyżką, włożyć do
formy, dołożyć owoce

piec 60 minut (nie dłużej!) - 180°C

2. Co słyszysz? Zaznacz pary, a potem przeczytaj wszystkie wyrazy.

L6 Ł/L M Z2 N46

	A	B	C
1	goli	goły	gol
2	pili	piły	pył
3	bili	były	był
4	pali	pały	pal
5	dali	dały	dal

3. Posłuchaj i powtórz frazy. L6 Ł/L M Z3 N47

Mały i cały czy mali i cali?

Pomyliliśmy się i przegraliśmy.

Byliśmy i styszałyśmy.

4. Znajdź 10 ukrytych słów i napisz z nimi 5 zdań. Przeczytaj je głośno. L6 GRA4

5. GLOTTOŁAMANIEC. Najpierw powtórz wolno, a potem powtarzaj coraz szybciej. L6 Ł/L M Z5 N48

Wystałyśmy w lipcu list z wakacji w Łebie.

GIMNASTYKA Ł : W

SŁUCHAMY

1. Posłuchaj i podkreśl sylabę, którą słyszysz dwa razy.

L6 Ł/W GS Z1 N49

	A	B	C	D		A	B	C	D
1	u	tu	wu	wtu	5	a	ta	wa	wta
2	o	to	wo	wto	6	y	ty	wy	wty
3	u	ut	wu	wut	7	a	at	wa	wat
4	o	ot	wo	woł	8	y	ył	wy	wył

2. Zaznacz, które pary sylab słychać. L6 Ł/W GS Z2 N50

	A	B	C	D		A	B	C	D
1	u	tu	wu	wtu	5	a	ta	wa	wta
2	o	to	wo	wto	6	y	ty	wy	wty
3	u	ut	wu	wut	7	a	at	wa	wat
4	o	ot	wo	woł	8	y	ył	wy	wył

3. a. Słuchaj. L6 Ł/W GS Z3a N51

- b. Zaznacz sylabę, którą słyszysz i powtórz wszystkie.

L6 Ł/W GS Z3b N52

	A	B	C
1	ła	wa	ла
2	ło	wo	ло
3	tu	wu	лу
4	ty	wy	ли

4. Posłuchaj i dopisz właściwe znaki: ? / . / ! / ... L6 Ł/W GS Z4 N53

Wypiłam całe piwo	Na pewno do Włókniarzy
Wypiłam całe piwo	Na pewno do Włókniarzy
Wypiłam całe piwo	Na pewno do Włókniarzy
Wypiłam całe piwo	Na pewno do Włókniarzy

5. a. Słuchaj par. L6 Ł/W GS Z5a N54

- b. Trenuj i zaznaczaj. L6 Ł/W GS Z5b N55

Masz dobrze: +,
masz źle: -

	A	B	+/-		A	B	+/-
1	wa	ła		6	wał	wow	
2	wy	ty		7	wata	łata	
3	wo	to		8	wózki	łuski	
4	wu	tu		9	brawa	brała	
5	we	te		10	pevien	pełen	

6. Posłuchaj i zaznacz, co słyszysz na końcu. L6 Ł/W GS Z6 N56

1	2	3	4	5	6	7
ł / w / f	ł / w / f	ł / w / f	ł / w / f	ł / w / f	ł / w / f	ł / w / f

Wniosek!

Literę <ł> na końcu wyrazu czytamy [].

Literę <w> na końcu wyrazu czytamy [].

7. Posłuchaj nagrania i naśladuj. Zwróć uwagę na głoski [v], [ɹ], rytm, akcent i intonację. L6 Ł/W GS Z7 N57

- A ja uważam, że wakacje na łódce to świetny pomysł. Można cały dzień pływać po jeziorze lub opalać się na plaży. Wieczorem można napić się piwka lub pograć w piłkę wodną.
- Wspaniały relaks! Nie ma co czekać! Zawołaj Włodka i Wacława. Zaplanujmy wreszcie ten wyjazd do Łeby.

8. Wyzwanie! Posłuchaj fragmentu piosenki zespołu Małe TGD Godzina W. Napisz litery: <ł> lub <w>. L6 Ł/W GS Z8 N58

On chociaż był ma___y,
dobrze pamięta tamte dni ch___ały.
Starszych kolegó___,
Każdy z nich bohaterem by___.
Do nich niepe___nym szlakiem
dzielnie ___ędrował z ciężkim plecakiem.
Chcia___bym go spytać, skąd miał tyle sił.
Z___yczajny chłopak, jak ja i ty,
Musia___ dorosnąć w 63 dni.
Nie ba___ się nocy,
o ___olności śnił.

chwała – sława
szlak – droga
wędrować – iść długo
plecak – torba, którą
nosimy na plecach
dorosnąć – stać się
dorostym
wolność – swoboda

9. Wyzwanie! Obejrzyj fragment serialu *O mnie się nie martw*. Napisz słowa. L6 Ł/W GS Z9 N59

Kobieta: Krzysiek, co ty tu robisz?

Mężczyzna: Jezu Chryste, co ci się _____? Kto ci to _____?

Kobieta: Nic, ja na rower _____.

Mężczyzna: Moment, ty na rower czy rower na ciebie?
_____ na chodniku czy na ścieżce rowerowej?
I gdzie on jest? Ten _____. Ja go zniszczę, w pył go obrócę, zdepczę jak....

Kobieta: To jest _____ otarcie.

Mężczyzna: Nikt nie będzie ocierał mojej kobiety.

Kobieta: Się do _____ zagoi.

Mężczyzna: Do wesela? _____? Tak?

Kobieta: No bo się tak _____, nie?

chodnik – droga w mieście, po której chodzimy
ścieżka rowerowa – droga dla rowerów
obrócić w pył – zniszczyć
zdeptać – metaforycznie: zniszczyć kogoś, zrobić mu coś złego
otarcie – mała rana na skórze
ocierać – trzeć skórę mocno, aż do krwi
do wesela się zagoi – problem szybko minie, szybko przestanie boleć

GRY OGÓLNOROZWOJOWE

1. Posłuchaj i połącz pary. L6 GRA5

2. Memory. L6 GRA6

3. **Wyzwanie!** Uzupełnij tekst. L6 GRA7

Pewnego upalnego _____ w łodzi miała miejsce powódź.
Sąsiedzi z ulicy Włókienniczej ruszyli na ratunek.

- Budujemy _____ z piasku – krzychał sąsiad.
- _____ Świetny pomysł – odpowiedziała sąsiadka.
- Ale skąd mamy wziąć _____ worek piasku? – zapytał starszy pan.
- Z piaskownicy – powiedział _____ siebie chłopiec.

Panowie pływali _____ między blokiem a piaskownicą,
a potem kładli worki z piaskiem przed domem. Wyglądało to jak
_____ na dziurawych spodniach.

- Mam nadzieję, że na łódce nie motywują się _____.

GIMNASTYKA Ł : W

MÓWIMY

1. Powtórz. L6 Ł/W GM Z1 N60

wa – ła, wo – ło, wy – ły, we – łe, wu – łu

wy – ty

wyły

ły – wy

spływy

ło – wło

włosy

łu – włu

w łózku

2. Słuchaj i powtarzaj. Dziel na sylaby, a potem mów legato:

L6 Ł/W GM Z2 N61

WY-ŁY, WYły

WY-SŁU-chać – **wySŁU**chać

WY-PŁA-kać – **wyPŁA**kać

WY-BŁA-gać – **wyBŁA**gać

WY-tłu-MA-czyć – **WYtłuMA**czyć

3. Powtórz z emocjami. L6 Ł/W GM Z3 N62

Proszę, wytłumacz mi to. **Słucham**.

Nie **placz**, **blagam** cię. **Wysłuchałam** cię przecież.

Słuchaj, **placzesz** i **blagasz**, ale ja nic nie rozumiem. **Wytłumacz** mi!

4. Wymyśl i starannie przeczytaj zdanie z minimum 3 wyrazami z <wł>. Możesz się zainspirować wyrazami z banku.

Włochy, Włoszka, Włoch, Władysław, Włodzimierz,
Włodek, Władek, włosy, włączyć, właśnie, właściciel...

5. Przeczytaj starannie <ł> na końcu wyrazów. Posłuchaj, by porównać. L6 Ł/W GM Z5 N63

pisał	czytał	mówił	słuchał
latał	biegał	jechał	chodził
lubił	kochał	wolał	wybrał

6. Przeczytaj z odpowiednią intonacją. Sprawdź, czy lektor mówi tak samo. L6 Ł/W GM Z6 N64

Wypiłam całe piwo? Wypiłam całe piwo. Wypiłam całe piwo! Wypiłam całe piwo...	Na pewno do Włóknarzy? Na pewno do Włóknarzy. Na pewno do Włóknarzy! Na pewno do Włóknarzy...
Władysław z łasku? Władysław z łasku. Władysław z łasku! Władysław z łasku...	Słucham, Włodek? Słucham, Włodek. Słucham, Włodek! Słucham, Włodek...

7. Uzupełnij w czasie przeszłym i powiedz.

Kto to _____zabrał_____ ? (zabrać)

Kto to _____ ? (wypić)

Kto to _____ ? (wziąć)

Kto to _____ ? (zrobić)

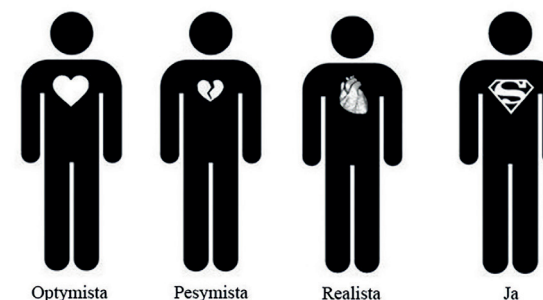
Kto to _____ ? (zjeść)

Kto to _____ ? (ugotować)

8. Kim byłeś/byłaś? Kim jesteś? Optymistą/optymistką, realistą/realistką czy pesymistą/pesymistką? Jak ci się wydaje, która postawa jest w życiu najlepsza? Odpowiedź uzasadnij.

Byłem/Byłam realistą / optymistką / pesymistą, a jestem.....,
bo

Myślę, że najlepiej w życiu być pesymistką / optymistą / realistką,
ponieważ

ZNALEZIONO NA JEJ.PL

MARATON

1. Którą sylabę słyszysz? Zaznacz, a potem przeczytaj wszystkie sylaby poziomo i pionowo. L6 Ł/W M Z1 N65

	A	B	C
1	ła	wa	wła
2	tu	wu	wtu
3	to	wo	wto
4	te	we	wte
5	ty	wy	wty

2. Posłuchaj i powtórz frazy. L6 Ł/W M Z2 N66

Aua! Mój prawy łokieć!

Yt! To było obrzydliwe.

Wypiteś całe piwo?

Słucham?! Właśnie wróciłam z długiej wycieczki.

Chciałbym go spytać, skąd miał tyle sił (Godzina W, Małe TGD)

3. GLOTTOŁAMANIEC. Najpierw powtórz wolno, a potem powtarzaj coraz szybciej. L6 Ł/W M Z3 N67

Władysław z Włókniarzy włóczy się po Włókienniczej.

Moje ulubione KulFony

☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐

Głoska [l]

KANALIE W KANALE

Lekcja 7

**Lody karmelowe
z polewą czekoladową**

TRENING PODSTAWOWY

SŁUCHAMY 1. Jeżeli słyszysz [l], zrób: L7 TPS Z1 N1

2. Zaznacz. L7 TPS Z2 N2

	l	li
1.	☐	☐
2.	☐	☐
3.	☐	☐
4.	☐	☐
5.	☐	☐
6.	☐	☐

3. a. Postłuchaj par. L7 TPS Z3a N3

b. Trenuj i zaznaczaj. L7 TPS Z3b N4

Masz dobrze: +,
masz źle: -

	A	B	+/-		A	B	+/-
1	Ala	Ali		7	la	ла	
2	Aua!	Ala		8	lo	ло	
3	kul	kół		9	lu	лу	
4	kolo	koło		10	ly	ли	
5	myli	myły		11	Ala	ала	
6	Alina	Alona		12	Ola	ола	

4. Wskaż, co słyszysz. L7 TPS Z4 N5

lody

paluszki

sól

czekolada

szarlotka

naleśniki

mleko

kluski leniwe

omlet

5. a. Postłuchaj par. L7 TPS Z5a N6

b. Zaznacz, co słyszysz. L7 TPS Z5b N7

	A	B
1	la	lia
2	lo	lio
3	lu	liu
4	le	lie
5	mle	mje
6	dla	dja

6. Posłuchaj dialogu i ponumeruj. L7 TPS Z6, Z7 N8

		
A -	B - 1	C -
		
D -	E -	F -
		
G -	H -	I -

7. Posłuchaj dialogu jeszcze raz i uzupełnij tabelkę. L7 TPS Z6, Z7 N8

		Odpowiedzi
1	Ola kupiła zieloną...	
2	Olena woli, gdy... nie jest z lodówki.	
3	Oliwka chce zrobić na kolację...	
4	W guacamole będzie dużo...	
5	Olena pyta, czy są jeszcze... ?	

8. Posłuchaj i zdecyduj. L7 TPS Z8 N9

		Wersja 1	Wersja 2	Wersja 3
1	Lubisz lody	. / ?	. / ?	. / ?
2	Olej, oliwa	. / ?	. / ?	. / ?
3	Kluski leniwe	. / ?	. / ?	. / ?
4	Z mlekiem	. / ?	. / ?	. / ?
5	Bez laktozy	. / ?	. / ?	. / ?
6	Dla Oli	. / ?	. / ?	. / ?

9. Posłuchaj i zdecyduj. L7 TPS Z9 N10

		są emocje	nie ma emocji
1	Lubisz colę?	☐	☐
2	Uwielbiam czekoladę.	☐	☐
3	Nie lubię mleka.	☐	☐
4	Poproszę szarlotkę z lodami.	☐	☐
5	Z polewą czy bez?	☐	☐

TRENING PODSTAWOWY

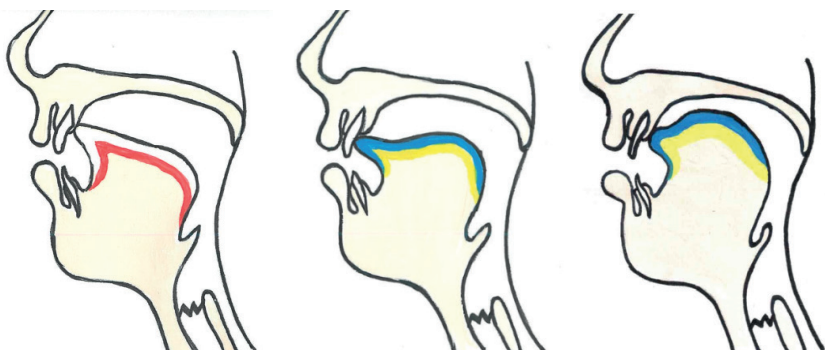
MÓWIMY

Kiedy mówimy [l]: L7 TPM F10

Język jest szeroki i idzie do górnych dziąseł.

Porównaj polskie [l] i ukraińskie [л], [л']:

Pamiętaj, że język dotyka dziąseł, a nie zębów i **nie** unosi się do podniebienia twardego, bo polskie [l] to zawsze głoska twarda.

1. Zamknij oczy: posłuchaj i powtórz. L7 TPM Z1 N11

aaalll	aall	ala	al
lllaaa	llaa	lala	la

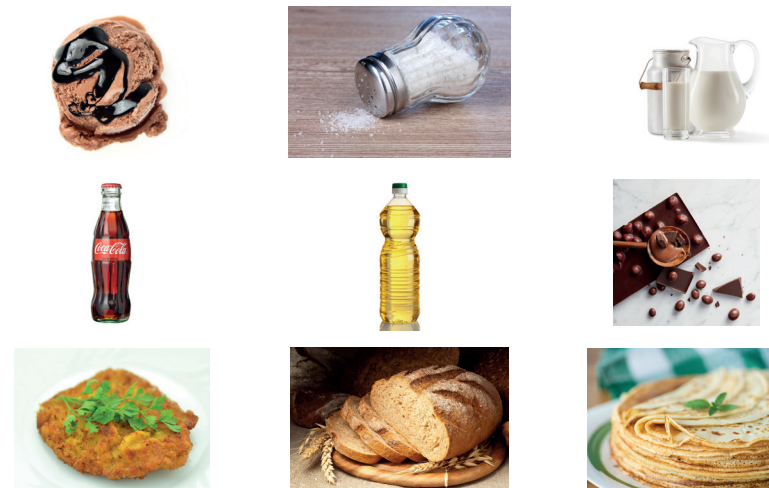
2. Powtórz. L7 TPM Z2 N12

la	laktoza	czekolada	dla
lo	lody	melon	klops
lu	lubi	nie lubi	kluska
le	leczo	olej	mleko

3. Przeczytaj. Dobrze? Napisz: ✓ L7 TPM Z3 N13

☐ lubię lody	☐ naleśniki z czekoladą
☐ kluski leniwe	☐ uwielbiam omlety
☐ alergia na laktozę	☐ No to klops!

4. Co to jest? L7 TPM Z4 N14

5. Powtórz. L7 TPM Z5 N15

lody
Lody karmelowe.
Lody karmelowe z polewą?
Lody karmelowe z polewą czekoladową!

mleko
Mleko bez laktozy.
Mleko bez laktozy dla?
Mleko bez laktozy dla alergika!

czekolada
Czekolada mleczna.
Czekolada mleczna z kulkami?
Czekolada mleczna z karmelowymi kulkami!

6. Pogrupuj według kategorii. Przeczytaj.

kotlet, polewa, leczko, kluski, lody, karmel, szarlotka, omlet,
fasolka, cebula, seler, lodówka, szklanka, sól

l...	...l...	...l
	kotlet	

7. Koło fortuny – zagraj. Losuj obrazki i mów, co to jest. L7 GRA1

8. Posłuchaj i szybko zareaguj. L7 TPM Z8 N16

TRENING ZAAWANSOWANY

SŁUCHAMY

1. W jednym pokoju w akademiku mieszkają Ola, Olena i Oliwka. Mają jedną lodówkę, a każda z nich ma inną półkę. Posłuchaj i połącz produkty na odpowiednich półkach. Powiedz, co jest gdzie?

L7 TZS Z1 N17

Czy wiesz, co to jest zalewajka?

L7 GRA2

2. a. Posłuchaj par. L7 TZS Z2a N18

- b. Zaznacz, co słyszysz. L7 TZS Z2b N19

	A	B
1	las	ліс
2	mila	миля
3	sól	сіль
4	szal	шаль
5	list	лист
6	liana	ліана
7	fiolet	фіолет
8	chleb	хліб

3. Posłuchaj 3 razy, co Olek lubi jeść na śniadanie. Czy myślisz tak samo? Napisz słowa, w których słysząc [l]. L7 TZS Z3 N20

wcale				
-------	--	--	--	--

4. Posłuchaj i ponumeruj usłyszane adresy. L7 TZS Z4 N21

1 <https://uml.lodz.pl/>
 ___ <https://lodz.pl/>
 ___ <https://www.uni.lodz.pl/>
 ___ <https://www.filolog.uni.lodz.pl/>
 ___ <https://www.polonistyka.uni.lodz.pl/>

Pooglądaj strony internetowe. Co jest dziś w menu na Wydziale Filologicznym UŁ? Czy są dziś potrawy z głoską [l]? Sprawdź

5. Zaznacz na kolorowo wszystkie litery <l> w dialogu, posłuchaj kilku wersji i zdecyduj, jaki jest Olek.

Lena: – Co najbardziej lubisz jeść?

Olek: – Na śniadanie omlet, na obiad kluski leniwe, a na kolację szarlotkę z lodami.

Lena: – A na deser?

Olek: – Na deser jem zwykle kotlety. 😊

	Olek jest:
A	znudzony / zirytowany L7 TZS Z5a N22
B	smutny / wesoły L7 TZS Z5b N23
C	zły / neutralny L7 TZS Z5c N24
D	wesoły / ironiczny L7 TZS Z5d N25

6. Posłuchaj dialogów i uzupełnij.

a. L7 TZS Z6a N26

- Lubisz lody?
- Uwielbiam! Szczególnie z polewą _____.
- Wspaniale. Zaraz kupię. _____.
- Tylko dla mnie bez _____!
- Co??

b. L7 TZS Z6b N27

- Chcesz na obiad naleśniki?
- Nie lubię naleśników. Szczególnie z mięsem _____.
- To może leniwe?
- Kluski? Zawsze.
- Hm... Ciekawe, czy są leniwe bez _____?

7. Posłuchaj piosenki zespołu Francis Tuan *Lody naturalne* i uzupełnij brakujące wyrazy. L7 GRA3

8. Jesteś u dietetyka. Napisz w formularzu, co lubisz jeść.

Witamy w gabinecie dietetycznym Zielenia Linia. Proszę napisać w tabeli, co Pani/Pan lubi jeść.

Lista propozycji znajduje się pod tabelką.

Uwielbiam	Lubię	Nie lubię	Mam alergię na

Ulubione słodycze (proszę wpisać max. 3):

Potrawy	Warzywa	Owoce
leczo	fasolka szparagowa	limonka
falafel	seler	pomelo
quacamole	cebula	morela
lasagne	kalafior	daktyl

Przyprawy	Inne
kolendra	mozzarella
garam masala	chleb razowy
lubczyk	olej lniany
zioła prowansalskie	mleko

TRENING ZAAWANSOWANY

MÓWIMY

1. Czy kluski i makaron to to samo? Podpisz: kluski, makaron, naleśniki, pierogi.

Czy coś się
powtarza?

2. **Wyzwanie!** Zaznacz w tekście na kolorowo wszystkie litery <l>, a potem obejrzyj teledysk. Zaśpiewaj refren piosenki *Kluska* zespołu Ranko Ukulele. L7 T2M Z2 N28

Bo jesteś kluską, po prostu kluską
choć bardzo starasz się wyglądać
na istotę ludzką
Tak naprawdę jesteś pierogiem
Najchętniej cały dzień leżałabyś odłogiem

Jak myślisz,
co to znaczy
być kluską?
(Sprawdź w WSJP)

Dlatego każdy wieczór, kiedy słońce znika
zawijasz się w koc i zamieniasz w naleśnika
Bo bycie kluską właśnie tak wygląda
Przynajmniej kluska z Ciebie jest porządna

La la la
Kluska kluska aaa

wyglądać na istotę ludzką – jak człowiek
coś leży odłogiem – nikt tego nie dotyka, nie używa; tu: nic nie robić
zawijać się w koc – zobacz zdjęcie
porządny – taki jak trzeba, dobry, duży

A ty jakim jesteś jedzeniem? Bądź kreatywny, uzupełnij zdanie i przeczytaj:

Jestem _____,
ponieważ _____
_____.

3. **Wyzwanie!** Przeczytaj fragment wiersza Jana Brzechwy *Na straganie*, zwracaj uwagę na głoskę [l].
A teraz przeczytajcie ten fragment z podziałem na role (w tym fragmencie są role: narrator, groch, rzepa, burak, cebula, seler, fasola, brukselka)

Groch po brzuszku rzepę klepie:

„Jak tam, rzepo? Coraz lepiej?”

„Dzięki, dzięki, panie grochu,

Jakoś żyje się po trochu.

Lecz pietruszka – z tą jest gorzej:

Błada, chuda, spać nie może”.

„A to feler” –

Westchnął seler.

Burak stroni od cebuli,

A cebula doń się czuli:

„Mój buraku, mój czerwony,
Czybyś nie chciał takiej żony?”

Burak tylko nos zatyka:

„Niech no pani prędej zmyka,
Ja chcę żonę mieć buraczą,
Bo przy pani wszyscy płaczą”.

„A to feler” –

Westchnął seler.

Naraz słychać głos fasoli:

„Gdzie się pani tu gramoli?!”

„Nie bądź dla mnie taka wielka” –

Odpowiada jej brukselka.

narrator – osoba, która opowiada
„A to feler...” – potocznie: coś poszło nie tak, jest źle
stronić od kogoś – unikać kogoś
czulić się – okazywać czułość, miłość
zmykać – uciekać
naraz – wtedy
gramolić się – wchodzić gdzieś / na coś z trudem

4. A co ty jesz na kolację? Opowiedz krótko o swoim ulubionym posiłku. Powiedz po dwa wyrazy z każdego dymku.

codziennie
zawsze
zwykle
czasami
nigdy nie

lubię
uwielbiam
wolę

kupuję
robię
gotuję
zamawiam
przygotowuję

5. W parach przygotujcie krótki dialog o tym, co chcecie dzisiaj zjeść na obiad lub na kolację. Ale uwaga! Jedna osoba jest bardzo głodna, a druga nie lubi jeść, bo zawsze jest na diecie. Musicie się porozumieć i zjeść razem posiłek.

Wybierzcie minimum 5 produktów z banku. Użyjcie czasowników: lubić, uwielbiać, woleć. Zaprezentujcie scenki.

lody, leczy, omlet, kluski, zalewajka, melon, naleśniki, chleb, marmolada, mleko, sól, flaki, falafel, cola, daktyl, gulasz, knedle, kotlet, lasania, lemoniada, paluszki, czekolada, placek, pomelo, pulpety, salami, trufle, olej, morela, polewa, karmel

6. Wybierz jedno z dań i krótko powiedz, dlaczego to jedno z najlepszych lub najgorszych dań na świecie. Wypowiedz się z emocjami!

flaki

zalewajka

kluski śląskie

kluski leniwe

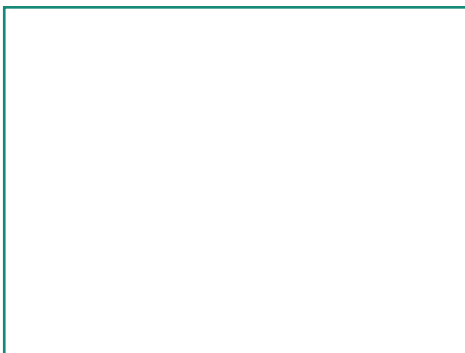
Możesz powiedzieć:

- dlatego, że... / ponieważ... / bo...
- składa się z... / robi się je z...
- jem to zwykle...
- nigdy nie jadłam...
- kiedyś spróbowałam i /, ale...

7. Połączcie pytania z odpowiedziami i przeczytajcie z podziałem na role. **L7 GRA4**

8. Co myślisz o zdrowym jedzeniu? Odpowiedz na pytania i zanotuj, co myślą inni. Czy każdy uważa tak samo?

- Co jeść, by być zdrowym?
- Czego lepiej nie jeść, gdy jesteśmy na diecie?
- Czy zdrowe jedzenie może być smaczne?

Ja, próbując udawać, że smakuje mi zdrowe jedzenie

9. Posłuchaj i powtórz wszystkie pary. L7 TZM Z9 N29

	A	B
1	lampa	лампа
2	siła	сила
3	widelec	вилка
4	lalka	лялька
5	lipiec	липень
6	lis	лис
7	lecieć	летіти

OLIMPIADA

1. Którą sylabę słyszysz? Zaznacz i przeczytaj wszystkie. L7 O Z1 N30

	A	B	C
1	la	ла	ła
2	lo	ло	ło
3	lu	лу	łu
4	ly	ли	ły
5	li	лі	ły

2. Posłuchaj i powtórz frazy. L7 O Z2 N31

Uwielbiam lody, szczególnie z polewą karmelową.

Tylko dla mnie mleko bez laktozy!

Czy są kluski leniwe bez glutenu?

Ooo, a ja myślałam, że będzie zalewajka...

Bo jesteś kluską, po prostu kluską (Kluska, Ranko Ukulele)

„A to feler” – westchnął seler. (Na straganie, Jan Brzechwa)

3. Ułóżcie puzzle trimino. L7 MD1

4. GLOTTOŁAMANIEC. Najpierw powtórz wolno, a potem powtarzaj coraz szybciej. L7 O Z4 N32

Ela z Ułą, Ala z Olą lubią mleczne lody z colą.

GIMNASTYKA L : LI

SŁUCHAMY

1. Co słyszysz? Napisz wyraz lub numer. L7 GS Z1 N33

l	li
	litr (1)

2. Czy słyszysz [l'] (piszemy:)? Zaznacz X: L7 GS Z2 N34

x									
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. a. Słuchaj par. L7 GS Z3a N35

b. Trenuj i zaznaczaj. L7 GS Z3b N36

c. Testuj i pisz: A lub B. L7 GS Z3c N37

	A	B	A/B		A	B	A/B
1	li	ly		6	lju	lu	
2	li	le		7	lji	li	
3	le	ly		8	lja	л'а	
4	la	lja		9	lje	л'е	
5	le	lje		10	lju	л'у	

4. Ułóż wyrazy zgodnie z nagraniem. L7 GRA5

5. Co oni piją i jedzą? Posłuchaj krótkich nagrań i napisz, co zwykle jedzą te osoby na śniadanie. L7 GS Z5, Z6 N38

Ania	Bartek	Oliwia	Maciek

6. Posłuchaj nagrań jeszcze raz i zaznacz dwoma kolorami miejsca, w których słuchać [l] i [l']. L7 GS Z5, Z6 N38

Ania: Dzień zaczynam od kawy. Bez mleka i bez cukru. Jeśli mam dużo czasu rano, to robię naleśniki. Najlepiej smakują z marmoladą śliwkową. Jeśli nie mam marmolady, to może być też Nutella lub inna polewa czekoladowa.

Bartek: Nie jem śniadań. Wiem, że to niezdrowe, ale muszę być w pracy już o 7 rano. Rano wypijam tylko kawę z mlekiem bez laktozy.

Oliwia: Wstaję i piję szklankę wody z cytryną. Moje ulubione śniadanie to owsianka z mlekiem i owocami: malinami, jagodami lub jabłkiem. Dzięki temu nie jestem głodna przez kilka godzin.

Maciek: Na śniadanie obowiązkowo omlet smażony na oliwie z oliwek. Do tego tost z marmoladą malinową. Do picia? Pół litra wody mineralnej.

ZAGADKA: Czy **Nutella**, **mozzarella** czytamy jak *kasza manna*, co-dzienny?

(Posłuchaj: L7 GS Z6 N39 i zob. Teoria – język polski: *Zagadnienie 13*)

7. Posłuchaj nagrania i naśladuj. Zwróć uwagę na głoski [l], [l'], akcent i intonację. Powtórz ćwiczenie kilka razy – mów coraz płynniej i wyraźniej. L7 GS Z7 N40

- Co robimy dziś na deser? Mam ochotę na coś z malinami i wanilią.
- Brzmi dobrze. Może szarlotka z lodami waniliowymi?
- Albo tylko coś zimnego... Co my tu mamy? Limonka, maliny i litr mleka – możemy zrobić koktajl.
- I do tego trochę czekolady!
- Nie przesadzaj! Wczoraj zjadłeś pół tabliczki czekolady.
- No dobrze. To może coś lekkiego – niech będzie koktajl limonkowo-malinowy na mleku bez laktozy.

8. Obejrzyj fragment filmu *Żółty szalik*. Wpisz brakujące słowa z <l>, . L7 GS Z8 N41

Mężczyzna: Nie piję już prawie 16 godzin. Mówią, że jaka jest _____, taki będzie rok.

Kobieta: Daj Boże! Ale kwasu _____ też nie będziesz mógł pić. W ogóle niczego. Żadnego _____ do obiadu, żadnej _____ piwa przed snem.

Mężczyzna: _____ świata trzeźwym okiem... mój Boże!

trzeźwym okiem – oceniać coś obiektywnie, bez emocji, ale też **na trzeźwo**, czyli bez alkoholu

9. a. Posłuchaj par. L7 GS Z9a N42

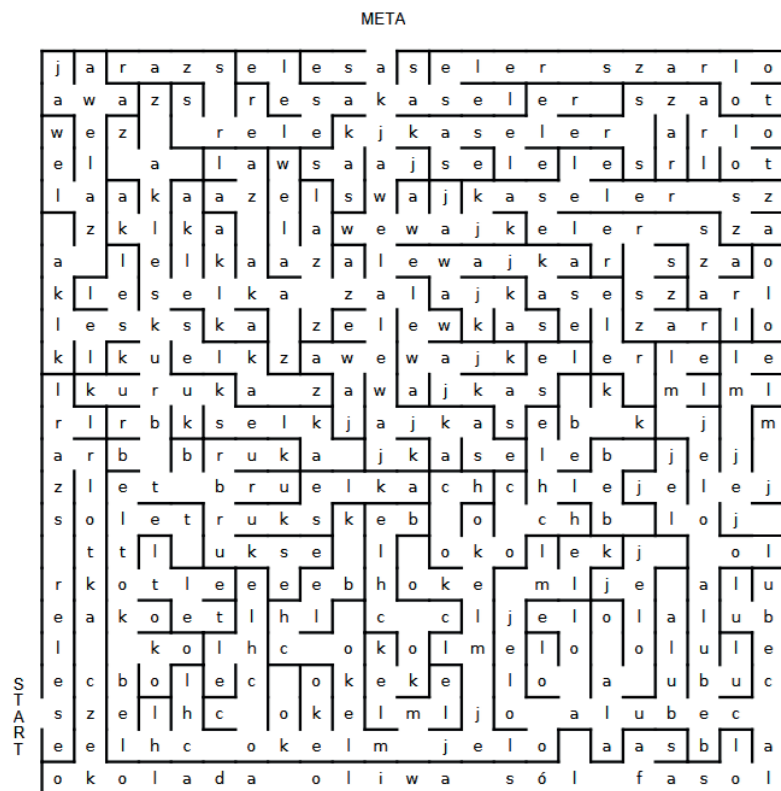
b. Zaznacz, co słyszysz. L7 GS Z9b N43

	A	B		A	B
1	l	л	7	ili	или
2	l	лі	8	la	ла
3	li	ли	9	lo	ло
4	li	лі	10	lu	лу
5	ly	или	11	le	ле
6	ili	ілі	12	ly	ли

GRY OGÓLNOROZWOJOWE

1. Losujcie na zmianę po jednej kartce i starannie czytajcie wyrazy (w parach). L7 GRA6
2. Zagrajcie w grę planszową *Króliki idą na maślaki*. L7 MD2
3. Znajdź w labiryncie 13 wyrazów. Zapisz je i przeczytaj. L7 MD3

GIMNASTYKA L : LI

MÓWIMY

1. Posłuchaj, a potem powtórz na różne sposoby: L7 GM Z1 N44

- Uwaga, sprawdzam listę. Olek?
- Jestem.
- Oliwka?
- Jestem.
- Olena?
- Tutaj!
- Oliwier?
- Obecny.
- Liliana? Lilianka? Czy jest Lila?

Jesteś nauczycielem na szkolnej wycieczce i sprawdzasz listę:

- a. Jesteś cierpliwy i spokojny.
- b. Jesteś trochę zdenerwowany.
- c. Jesteś wściekły.
- d. Nic już nie czujesz... jesteś obojętny.

2. Czy to może być prawda? Popraw nielogiczne informacje i przeczytaj.

1. limonkowe lody	6. mleko bezglutenowe
2. leniwe maliny	7. kolorowa polewa
3. lody z szarlotką	8. litr mleka
4. waniliowe kotlety	9. chleb bez laktozy
5. naleśniki z malinami	10. oliwa z oleju

A teraz wymyśl dwie (2) nielogiczne potrawy z [l] i [l']. Starannie je odczytaj.

3. Przeczytaj zdania z odpowiednią intencją.

To najlepsze n ałeśniki bez g lutenowe w P olsce!	radość / ironia
Poproszę l ody waniliowe z p olewą malino- wą i k olorową posypką.	neutralnie / złość
L ilianko, kup w L ublinie l itr oliwy z o liwek.	prośba / rozkaz

4. Przeczytaj w parze dialog ze sceny filmu *Żółty szalik*. Pamiętaj o różnicy między [l] i [l'].

Mężczyzna: Nie piję już prawie 16 godzin. Mówią że, jaka jest wigilia, taki będzie rok.

Kobieta: Daj Boże! Ale kwasu chlebowego też nie będziesz mógł pić. W ogóle niczego. Żadnego kieliszka do obiadu, żadnej szklane-
czki piwa przed snem.

Mężczyzna: Przyglądać się światu trzeźwym okiem... mój Boże!

Mężczyzna:

- jest smutny,
- jest wesoły.

Kobieta:

- jest poważna,
- jest ironiczna.

5. Ankieta. Zapytaj dwie osoby, co lubią jeść, zapisz ich imiona i opowiedz o tym grupie.

Czy lubisz...?	uwielbiam	lubię	nie lubię
maliny			
limonki			
zielone oliwki			
kluski leniwe			

Czy lubisz...?	uwielbiam	lubię	nie lubię
naleśniki bezglutenowe			
lody waniliowe			
kotlety mielone			
szarlotkę z lodami			

6. Zaprosiłeś kolegę z Ukrainy na polski obiad. Przeczytaj menu re-
stauracji z polskim jedzeniem.

Menu

Co chciałbyś zamówić w tej restauracji? Wybierz coś pysznego i ułóż dialog między kelnerem a klientami. Pamiętaj, by zamówić dania i napoje, których nazwy mają w sobie [l] i [l'].

Uwaga! Jeden z klientów jest wegetarianinem, a drugi ma alergię na laktozę. Musisz powiedzieć o tym kelnerowi.

Przykład:

Kelner: Dzień dobry! W czym mogę pomóc?

Klient nr 1: Dzień dobry. Poproszę lody waniliowe i lemoniadę.

Kelner: Dobrze. A dla pana?

Klient nr 2: Ja poproszę lazanie i lody malinowe.

Kelner: Jasne. Lody waniliowe, lemoniada, lazania i lody malinowe. Zaraz przyniosę.

Klient nr 2: Dziękujemy!

MARATON

1. Zakładasz z koleżanką/kolegą nowe bistro. Zaplanuj, co będzie w menu. Musisz zaproponować napoje ciepłe i zimne, wytrawne i słodkie śniadania oraz desery. Uwaga! Każda pozycja w menu musi zawierać <l> lub .

Bistro „Lilka” MENU		
Napoje gorące	Napoje zimne	Desery
1.	1.	1.
2.	2.	2.
3.	3.	3.
Śniadania słodkie	Śniadania wytrawne	
1.	1.	
2.	2.	
3.	3.	

2. Którą sylabę słyszysz? Zaznacz, a potem przeczytaj wszystkie.

L7 M Z2 N45

	A	B	C
1	ł'y	liu	lu
2	ł'i	lji	li
3	ł'a	lja	la
4	ł'e	lje	le
5	ł'o	ljo	lo

3. Posłuchaj i powtórz frazy. L7 M Z3 N46

Poproszę lody waniliowe z polewą malinową i kolorową posypką.

Wolisz czarne czy zielone oliwki?

Latem w lesie zbieram maliny.

4. Rzuć kostką i powiedz zdanie z użyciem trzech wyrazów zgodnie z liczbą oczek na kostce, która wskazuje zaimek osobowy (1 – ja, 2 – ty, 3 – on / ona / ono, 4 – my, 5 – wy, 6 – oni / one). Możecie grać w parach. L7 MD4

KOSTKA	PRODUKT	AKTYWNOŚĆ	POSIŁEK
	mleko	lubić	kluski śląskie
	marmolada	nie lubić	naleśniki

KOSTKA	PRODUKT	AKTYWNOŚĆ	POSIŁEK
	olej	uwielać	kotlety
	brukselka	woleć	flaki
	lubczyk	polecać	zalewajka
	likier	nalewać	szarlotka

5. GLOTTOŁAMAŃCE. Najpierw powtórz wolno, a potem powtarzaj coraz szybciej. L7 M Z5 N47

mleko – oliwa – mleko – oliwa – mleko – oliwa – olej

Lila lubi kolorowe lizaki.

Moje ulubione KulFony

☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐

Głoski [ś / ź / ć / ź']

dwie porcje w porcie

Lekcja 8

Opowieści dziwnej treści

TRENING PODSTAWOWY

SŁUCHAMY 1. Jeśli są takie same, rób: (essa).Jeśli są różne, machaj: (nie). L8 TPS Z1 N1

2. Posłuchaj i zaznacz. L8 TPS Z2 N2

	ć, dź	cz, dż
1	☐	☐
2	☐	☐
3	☐	☐
4	☐	☐
5	☐	☐
6	☐	☐

3. Posłuchaj i zaznacz. L8 TPS Z3 N3

	A	B		A	B
1	sia	sa	5	ś	si
2	cia	ca	6	ć	ci
3	dzia	dza	7	ź	zi
4	zia	za	8	dź	dzi

4. Wskaż, co słyszysz. L8 TPS Z4 N4

w zimie

ciemno

w lecie

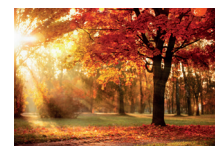
śnieg

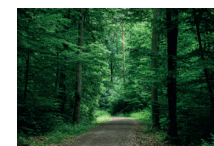
w łodzi

cicho

jesień

w lesie

5. Zaznacz, który wyraz słyszysz dwa razy. L8 TPS Z5 N5

	A	B		A	B
1	Kasia	Kazia	5	noś	nosi
2	ciało	działo	6	cioć	cioci
3	siebie	ciebie	7	wozie	wozi
4	razie	radzie	8	łodzie	łodzi

6. Jaka będzie pogoda? Posłuchaj i sprawdź hipotezy. L8 TPS Z6 N6

				Hipoteza
1	poniedziałek	A	zimno	1 -
2	środa	B	ciepło	
3	niedziela	C	mroźnie	
4	kwiecień	D	śnieg	
5	sierpień	E	słońce	
6	grudzień	F	pochmurnie	

1	2	3	4	5	6

7. Posłuchaj i zaznacz. L8 TPS Z7 N7

1		2	
17:09	17:19	20:05	8:05
3		4	
o 13:00	o 3:00	6:50	7:50
5		6	
21:50	21:15	10:09	9:10
7		8	
13:45	2:45	23:06	24:06

8. Posłuchaj i zdecyduj. L8 TPS Z8 N8

1	2	3
- Idziemy czy jedziemy? - Idźcie / Jedźcie sami. - Jak to? - My pójdziemy piechotą. Jest tak ciepło... - Ale macie do domu 9 / 10 kilometrów!?	- Idźcie z nami do klubu? - Kiedy? - W niedzielę, około 21:00 / 19:00. - Nie... przecież w poniedziałek musimy iść /jechać do pracy.	- Dokąd lećcie / jedźcie na wakacje? - Do Świnoujścia. - Gdzie to jest? Ładnie tam? - Pięknie! To nadmorskie miasto. Będziemy jechać pociągiem 7 / 8 godzin.

9. Posłuchaj i ponumeruj. L8 TPS Z9 N9

	Jest...		Spotkanie było o...		Jest...		Spotkanie będzie o...
	19:00		9:00		17:00		7:00
	1:00		13:00		3:00		15:00
	4:00		3:00		16:00		15:00
	8:00		7:00		20:00		19:00
	10:00		9:00		20:00		19:00
	11:00		19:00		9:00		7:00

Sprawdź, a potem mów:

O nie! Już jest dziewiętnasta, spotkanie było o dziewiętej.

Upsik, jest pierwsza, spotkanie będzie o trzeciej.

TRENING PODSTAWOWY

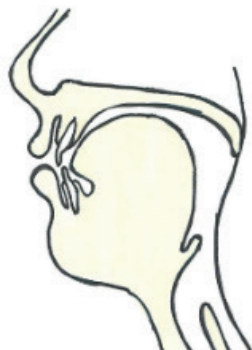

MÓWIMY

Kiedy mówimy [ś / ź / ć / ż]:
trochę zaokrąglamy wargi,
a język idzie do góry
i uwypukla się jak kot.

L8 TPM F11

1. Zamknij oczy: słuchaj i naśladuj. L8 TPM Z1 N10

acia	asia	adzia	azia
cia	sia	dzia	zia
ać	aś	adzi	azi

2. Powtórz. L8 TPM Z2 N11

dzień	dziecko	dziadek	rodzina
ciepło	ciocia	babcia	dzieci
jesień	mamusia	siostra	tatuś
zimno	zima	zielony	późno

3. Przeczytaj. Dobrze? Napisz: ✓ L8 TPM Z3 N12

☐ późna jesień	☐ siostra babci
☐ ciepły dzień	☐ godzina dziesiąta
☐ Dzień Dziecka	☐ kocie łakocie

4. Wyobraź sobie cukierek na środku języka.

Unoś język do góry kilka razy i mów: [ć], [ć], [ć]...

5. Powtórz pary: L8 TPM Z5 N13

pić – myć, grać – spać, kochać – lubić,
chodzić – jechać, kupować – gotować,
mejlować – decydować, ćwiczyć – uprawiać

Jakie to formy?

6. Posłuchaj i powtórz. L8 TPM Z6 N14

Kwiecień plecień, bo przeplata,
trochę zimy, trochę lata.
Ciemno wszędzie, głucho wszędzie,
co to będzie, co to będzie.
Kochać, jak to łatwo powiedzieć.
Kochać to nie pytać o nic.

Znasz te zdania?
Sprawdź linki:

[link 1](#) [link 2](#) [link 3](#)

7. Słuchaj i powtarzaj. Koncentruj się na [ś / ź / ć / ż]. Uwaga, będzie szybko. 😊 L8 TPM Z7 N15

8. Rozwiąż labirynt i starannie przeczytaj wszystkie wyrazy. L8 MD1

9. Posłuchaj i powtórz 3 wersje: L8 TPM Z9 N16

- Wiecie, on jedzie już drugi dzień, ale o dziewiątej wjedzie na parking przed restauracją „Cień pod Śliwą”, gdzie jecie obiad.
- Wiecie? On jedzie już drugi dzień! Ale o dziewiątej wjedzie na parking przed restauracją „Cień pod Śliwą”, gdzie jecie obiad.
- Wiecie... on jedzie już drugi dzień. Ale o dziewiątej wjedzie na parking przed restauracją „Cień pod Śliwą”. Gdzie jecie obiad?

Wymyśl zdanie z minimum 5 wyrazami z banku i starannie je przeczytaj na różne sposoby:

dziś / dzisiaj / dzień / poniedziałek / niedziela
/ jedzie / jedziesz / jedziemy / o dziesiątej /
dwudziesta / gdzie / tydzień / ciepło / ciemno /
kwiecień / w lecie / w zimie / chodź!

10. Posłuchaj i powtórz zdanie po zdaniu. L8 TPM Z10 N17

Pływamy po rzece łod^{zi}ą,
mieszkamy w mie^{ście} Łod^{zi}.
My^{ślisz}, że od łódki
nazwa ta pochod^{zi}?

11. Posłuchaj i szybko zareaguj. L8 TPM Z11 N18

TRENING ZAAWANSOWANY

SŁUCHAMY 1. Czy wiesz, kto to jest? Posłuchaj fragmentu powieści *Chłopi* i napisz: L8 TZS Z1 N19

Dla przyjaciół Jaguś, a oficjalnie: _____

2. Połącz i posłuchaj. Czy masz tak samo? L8 TZS Z2 N20

1	Joanna to w domu		A	Kasia.
2	Duży Jakub to mały		B	Małgosi.
3	Katarzyna dla mamy to		C	Antoś.
4	Piotr to dla rodziny		D	Piotruś.
5	Dorośła Zofia była małą		E	Zosią.
6	Młody Antoni to zwykle		F	Asia.
7	Bajka o Jasiu i		G	Kubuś.

3. Wyzwanie! Posłuchaj zwrotki piosenki *Drogi proste* w wykonaniu Kwiatu Jabłoni i Julii Pietruchy. Które słowa słysząc? L8 TZS Z3 N21

Zdawało mi się/cię, że miało być łatwiej
Prosto/Prościej i szybciej, zabawniej i ładniej
Miałam wiecie/wiedzieć którą wybrać stronę
Mówili skoczysz i nie utoniesz
Będziesz wiedział/wiedzieć gdzie góra, gdzie dół
Poczujeś jak równo cielić/dzielić na pół

Od razu zrozumiesz, że lepszy
 To niekoniecznie i nie zawsze ten **dzielniejszy/silniejszy**
 I że **uciekać/uciekacie** przed czymś
 Oznacza **dacie/dać** złapać się pierwszym
 A wszystko co wiem do **dziś/dzisiaj**
 Że na początku i na końcu jest **cisza/ci, sza**

4. W podkreślonych zdaniach **zaznacz** wyraz, który jest wypowiedziany najmocniej (najgłośniej). L8 TZS Z4 N22

Dialog 1	Dialog 2
- Hej, dziewczyny! <u>Idziecie się dziś pobawić w klubie?</u> - Nie, musimy się <u>uczyć.</u> - Znowu? Jest weekend... - <u>Wiem, ale w poniedziałek musimy zdać egzamin.</u>	- Cisza! Proszę o spokój. <u>Chcę usłyszeć swoje myśli.</u> - Proszę pani, kto <u>dzisiaj zaczyna rozgrzewkę?</u> - Staś. <u>Proszę, Stasiu, pokaż jak będziemy dzisiaj ćwiczyć...</u>
Dialog 3	Dialog 4
- Jak <u>myślisz, będzie dzisiaj ciepło czy zimno?</u> - Nie wiem... <u>Idź na balkon i sprawdź.</u> - Brrr... <u>Zimno, mroźnie i śnieg pada. Nici z sukienki.</u>	- Co o niej <u>sądzisz?</u> - Nie wiem... <u>Jest trochę dziwna, ale taka ciekawa świata. Idzie pod prąd.</u> - Właśnie. <u>Zawsze wie, którą wybrać stronę.</u>

Nici z sukienki? **Sprawdź**

5. **Wyzwanie!** Posłuchaj dialogów i odpowiedz na pytania.

L8 TZS Z5 N23

Dialog 1	Dialog 2	Dialog 3
Czy dziewczyna zgodziła się na randkę?	Czy para będzie oglądać film?	Czy mężczyzna chętnie zgodził się na wyjazd?
TAK / NIE	TAK / NIE	TAK / NIE
O której się umówili?	Jakie kino wybrali?	Spędzi z kobietą:
O 21:00 / 22:00?	zwykłe / plenerowe	tydzień / pięć dni

6. **Wyzwanie!** Posłuchaj dialogu z serialu *Rodzinka.pl*. Wpisz brakujące litery. L8 TZS Z6 N24

Natalia: G__dzie__e jest pilot?

Ludwik: Nie wiem. Może by już spać pój____, co?

Natalia: Ale to teraz? Dlaczego?

Ludwik: Co teraz dlaczego? Drugą noc już tak czatujemy, proszę ____ę.

Natalia: Oglądaj, oglądaj, Ludwik, nie marudź.

Ludwik: Przecież on i tak wró____. Jutro z nim porozmawiamy.

Natalia: Ludwiczku, proszę cię. Ja chcę, żeby wiedział, że przez niego nie ____pimy.

Ludwik: Ale Natka!

Natalia: Co?

Ludwik: No... Nie...

Natalia: Ale Ludwik chcę, żeby__my oboje tutaj byli, jak wróci.

Ludwik: Czy mi się wydaje, czy czasami była mowa, że nie należy go wpędzać w poczucie winy.

Natalia: Przecież my go nie wpędzamy w żadne poczucie winy. My go uczymy odpowiedzialno____. Patrz, jest poker w telewizji.

Ludwik: Ooo, świetnie. Naprawdę znakomicie. Może pu____my mu SMS-a?

Natalia: Zawsze mu puszcza SMS-a i tak wraca, kiedy chce. Niech wie, że przez niego zarywamy noc.

Ludwik: Nie śpimy nie przez niego, tylko dlatego, że ty się obu____łaś i kazałaś oglądać telewizję. No proszę cię...

Natalia: Ludwiczku, nie obudziłam się, dlatego żeby oglądać telewizję, tylko po prostu poczułam, że go nie ma i się obudziłam. No to co miałam zrobić?

Tomek: Czy wy ogląda____e pokera w środku nocy?

Natalia: O tej go____nie się wraca do domu?!

Tomek: Nie o tej.

Natalia: Nie?!

Ludwik: On jest w piżamie, kochanie.

Tomek: Wró____łem o 12.

Natalia: Jak to? A to dlaczego ja nie słyszałam, że ty wróciłeś?

Ludwik: Boś spała.

Tomek: Kazałaś mi nie hałasować, jak wracam w ____rodku nocy.

Natalia: Ok, nie hałasować, ale nie hałasować tak, żebym ja słyszała, że ty wracasz.

Tomek: Co?!

czatować – czekać na kogoś w ukryciu
wpędzać w poczucie winy – robić tak, by ktoś poczuł się winny / że zrobił złe
odpowiedzialność – gdy ktoś jest obowiązkowy i ponosi konsekwencje tego, co zrobił
puścić SMS-a – potocznie: napisać i wysłać SMS
zarywać noc – nie spać w nocy

7. LYRICS TRAINING: Posłuchaj piosenki Pawła Domagały *Weź nie pytaj* i uzupełnij brakujące wyrazy. **L8 GRA1**

TRENING ZAAWANSOWANY

MÓWIMY

1. Przeczytaj wyrazy od końca. **L8 TZM Z1 N25**

ci	wieści
ści	owieści
eści	powieści
reści	opowieści
treści	dzieści
mieści	szydzieści
zmieści	trzydzieści

2. **Wyzwanie!** Przeczytaj głośno fragment piosenki *To mógł być mail* Ranko Ukulele. Zaśpiewaj. Koncentruj się na głoskach [ś / ź / ć / ź].

L8 TZM Z2 N26

Od **dziewiętej** trzydzie**ści**
gubię **się** w tre**ści**
zbyt długiej opowie**ści**
co **się** tam wyprawia
w głowie **się** nie mie**ści**
podobno temat był
lecz nikt go nie pamięta
sens gdzie**ś** skrył,
nigdy nie nadej**dzie** puenta
a to mógł by**ć** mail
to mógł by**ć** mail
to mógł by**ć** mail, to mógł by**ć** mail, to mógł by**ć** mail
jakby tak podsumowa**ć**
to tre**ść** zmie**ści**łaby **się** w kilku słowach

treść – jakaś historia
gubić się w treści – już nie rozumiem historii, jest zbyt trudna
coś się komuś nie mieści w głowie – nie może w to uwierzyć
coś się wyprawia – dzieje się coś dziwnego
sens się skrył – nie wiem już, jaki jest sens
nadejść – przyjść
zmieścić się – mieć tyle miejsca, by w nim być

3. **Wyzwanie!** Zapoznaj się z refrenem piosenki *Remedium*. Za pierwszym razem przeczytaj refren wolno, za drugim przeczytaj go w normalnym tempie, a za trzecim przeczytaj najszybciej, jak umiesz.

Wsiąść do pociągu byle jakiego,
Nie dbać o bagaż, nie dbać o bilet,
Ściskając w ręku kamyk zielony,
Patrzeć jak wszystko zostaje w tyle.

nie dbam – nie
zależy mi na czymś,
to nie jest ważne

4. **Wyzwanie!** Najpierw obejrzyj film, a następnie słuchaj dialogu i patrz na tekst. L8 T2M Z4 N27

- Ziomal. „Takie życie **ziomek**: nieustająca próba
- Ziomal. Walcz o pozycję, a zachować **się** ją uda
- Ziomeczek. Pozorna nuda dla **dzieciaków**
- Ziomalinio. To zguba największa
- Ziomek to...? Po dragi **sięga** i **świat** swój upiększa
- Przyjaci^{el}. Zajrzyj do wnętrza”
- Mega... następne słowo: maniurki,
manieczki...

Fragment Molesta Ewenement *Takie życie ziomek*.

W parach lub grupach przygotujcie tekst, w którym użyjecie nowego słowa w języku polskim: *odciszać się*. Wyobraźcie sobie, że tłumaczycie je komuś, kto go nie zna.

cisza, cicho, cichy, wyciszać...

odciszyć się – jeszcze raz włączyć dźwięk, np. na platformach typu MSTEams, Zoom. To słowo zostało zgłoszone w plebiscybie Młodzieżowe Słowo Roku 2021.

odciszyć się

5. Wybierz pytanie: *Która godzina?* / *O której godzinie?* i odpowiedz.

L8 GRA2

6. Sprawdź repertuar kina, które jest w Twoim mieście. Rozmawiaj w parach według wzoru:
- Zosiu, nie wiesz, czy jest **dzisiaj** film o __*siedemnastej*__?
 - Tak, **dziś** grają __*Akademię Pana Kleksa*__.
 - A ciekawe o której są __*Chłopi*__?
 - Momencik... Aha, o __*dwudziestej dwadzieścia*__.
 - Chciałabyś **iść dziś** ze mną do kina?
 - Nie wiem, nie wiem... / Bardzo chętnie! / Z przyjemnością!...

Napisz tytuły filmów, w których są litery: <ś/si, ź/zi, ć/ci, dź/dzi>.

7. **Wyzwanie!** Zainspiruj się memami na temat pogody. Jak je rozumiesz?

Upalne lato czy mroźna zima? Ciepłe morze i leżenie na plaży czy narty w górach? Przygotujcie dialogi w parach i odegrajcie je. Pamiętajcie, każdy z was lubi coś innego! Porozmawiajcie o pogodzie i atrakcjach, w trakcie rozmowy spróbujcie się porozumieć.

Możecie powiedzieć:

kąpać się w morzu/jeziorze, opalać się, jeść lody i pić zimne napoje, słońce, które poprawia nastrój, jeździć na nartach/łyżwach, lepić bałwana, zimowe ubrania są ciepłe i miękkie, podziwiać widoki, pić gorącą czekoladę

OLIMPIADA

1. Sztuczna inteligencja zaproponowała nowe słowa. Uzupełnij litery – każda opcja może być użyta tylko raz.

<s>, <ś> czy <si>	<z>, <ż> czy <zi>	<c>, <ć> czy <ci>	<dz>, <dź> czy <dzi>
☐ limora	☐ wirana	☐ irgla	☐ imra
pla ☐ iwo	☐ iłonka	ba ☐ mir	☐ awinka
☐ eronka	le ☐ ewo	☐ elot	wie ☐ mar

2. Zaznacz, czy w wyrazie są: ś, ć, ź, dź. L8 O Z2 N28

	ś	ć	ź	dzi	NIE MA
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐	☐	☐
6	☐	☐	☐	☐	☐
7	☐	☐	☐	☐	☐
8	☐	☐	☐	☐	☐
9	☐	☐	☐	☐	☐
10	☐	☐	☐	☐	☐

3. Posłuchaj i powtórz frazy. L8 O Z3 N29

Niedziela będzie ciepła, ale poniedziałek zimny i mroźny.

Od kwietnia do sierpnia będzie świecić ciepłe słońce.

Jedziemy na miesiąc do Świnoujścia.

Świetnie, z przyjemnością! Dzięki za pamięć.

Od dziewiątej trzydzieści gubię się w treści (To mógł być mejl, Ranko Ukulele)

Będziesz wiedział gdzie góra, gdzie dół (Drogi proste, Kwiat Jabłoni ft. Julia Pietrucha)

4. Posortuj dni tygodnia i miesiące w odpowiedniej kolejności. Powtórz nazwy, do których są nagrania. L8 GRA3

5. GLOTTOŁAMAŃCE. Najpierw powtórz wolno, a potem powtarzaj coraz szybiej. L8 O Z5 N30

Trzydzieści opowieści zmieści dziwne treści.

Cicho, ciemno, ciasno... dzieci chcą już zasnąć.

GIMNASTYKA Ś : SI, Ć : CI, Ź : ZI, DŹ : DZI

SŁUCHAMY

1. Posłuchaj i ponumeruj. L8 Ś/SI GS Z1 N31

sia	sja	asja	pasja
zia	zja	azja	fantazja
cia	cja	acja	stacja
sie	sje	isje	misje
zie	zje	izje	wizje
cie	cje	acje	wakacje
cie	cje	icje	policję

2. Połącz, a potem sprawdź, czy masz tak samo. L8 Ś/SI GS Z2 N32

1	Poproszę dwie porcje	A	Chorwacja.
2	Stasia miała operację	B	do Francji.
3	Jeszcze tylko jedna lekcja i	C	czekolady z pistacjami.
4	Następna stacja to już	D	deser z pistacji.
5	Zaprosił mnie na wakacje	E	w klinice w Grecji.
6	Nie ma racji, to	F	będą wakacje.

1	2	3	4	5	6

3. Zaznacz, jakie to zdanie. L8 Ś/SI GS Z3 N33

1	Chcecie jechać na wakacje do Szwecji	.	?	!	?!
2	Akcja czy reakcja	.	?	!	?!
3	Nie ma racji, nie stawia kolacji	.	?	!	?!
4	W relacjach ważne są emocje	.	?	!	?!
5	To prezentacja Patrycji	.	?	!	?!
6	Anastazja jest z Azji	.	?	!	?!

4. a. Słuchaj par. L8 Ś/SI GS Z4a N34

b. Trenuj i zaznaczaj. L8 Ś/SI GS Z4b N35

c. Testuj i zaznaczaj. L8 Ś/SI GS Z4c N36

Masz dobrze: +,
masz źle: -

	TRENUJĘ		+/-		TESTUJĘ	
	Takie same	Różne			Takie same	Różne
1	☐	☐		1	☐	☐
2	☐	☐		2	☐	☐
3	☐	☐		3	☐	☐
4	☐	☐		4	☐	☐
5	☐	☐		5	☐	☐
6	☐	☐		6	☐	☐
7	☐	☐		7	☐	☐
8	☐	☐		8	☐	☐

5. Wyzwanie! Posłuchaj historii i uzupełnij wyrazy. L8 Ś/SI GS Z5 N37

W Łodzi istniała niezwykła __restauracja__ o nazwie „_____zja Smaku”. Jej właścicielka, Lena, od zawsze kierowała się _____sja do gotowania. Długo zastanawiała się nad tym, jaką podjąć _____zję w sprawie menu. Pewnego dnia, podczas spaceru po lesie, poczuła zapach dzikich ziół. Ten prosty moment stał się dla niej _____cja – wiedziała, że musi połączyć smaki natury z nowoczesną kuchnią. Otwarcie restauracji było wyzwaniem. Przyszło mnóstwo gości – mieszkańcy, turyści, a także lokalni krytycy. Lena czuła napięcie i różne _____cje naraz: ekscytację, stres, a także odrobinę strachu. Czy wszystko pójdzie zgodnie z planem? W czasie wieczornej _____cji Lena postanowiła wyjść do gości i opowiedzieć o swojej wizji. _____cja jej filozofii kuchni była spontaniczna, ale szczerą. Mówiła o swoim życiu, smakach i zapachach. Wtedy zrozumiała, że gotowanie to idealna dla niej _____sja. Kilka tygodni później Lena musiała zmierzyć się z pewną „kolizją” – w jej harmonogramie pojawił się kryzys zaopatrzenia, a promocja jednego z dań nie udała się. Miała poczucie, że to wszystko jest jedynie iluzją sukcesu. W takich momentach jej _____cja gasła, ale zawsze pomagała jej dobra _____cja z zespołem. Razem znajdowali rozwiązania i odzyskiwali równowagę. Lena wiedziała, że na tym polega prawdziwa praca – na wspólnym pokonywaniu trudności.

6. **Wyzwanie!** Obejrzyj fragment serialu *M jak miłość*. Wpisz brakujące słowa. Jakie uczucia towarzyszą Pawłowi, a jakie Joannie?

Joanna: Pawełku, ale to była tylko głupia _____, do niczego między nami nie doszło.

Paweł: Wiem! Wiem, on wszystko w mailu dokładnie opisał.

Joanna: Kochanie, jeżeli sprawiłam ci przykrość, to przepraszam.

Paweł: Posłuchaj, okłamujesz mnie na każdym kroku, w każdej _____, w każdej sprawie.

Joanna: Ja cię okłamuję?! Ja cię okłamuję?! Bez komentarza, dobrze?! Czy ty wiesz, jak ja się czułam?! I? Jak wyglądała ta chora, głupia _____?! Jak to stałam, czekałam, ubrana, umalowana, uczesana, wkurzona... Paweł, nie dramatyzuj, dobrze? Bo naprawdę nic się nie stało. Napiliśmy się lampki wina i koniec.

do niczego nie doszło – nic ważnego, konkretnego się nie stało, często w kontekście zdrady partnera

sprawić przykrość – zrobić tak, że komuś jest smutno

okłamywać – mówić nieprawdę

na każdym kroku – zawsze, cały czas

nie dramatyzuj – spokojnie, nie przesadzaj, bo jest dobrze

GRY OGÓLNOROZWOJOWE

1. Posłuchaj i uzupełnij luki. Pisz tutaj. L8 GRA4

1	
2	
3	
4	
5	
6	

2. Fiszki. Sprawdź, czy pamiętasz, co to jest? L8 GRA5

3. Kalambury. Wylosuj obrazek i pokaż go grupie, która zgaduje.

L8 MD2

GIMNASTYKA Ś : SI, Ć : CI, Ź : ZI, DŹ : DZI

MÓWIMY

1. Przeczytaj starannie. L8 Ś/SI GM Z1 N39

[ś] – [śi]	[s'i] – [s'j]
proś – siła – Asia – prosi	sigma – pasja
[ć] – [ći]	[c'i] – [c'j]
mieć – cicho – ciasto – braci	cis – stacja
[ź] – [źi]	[z'i] – [z'j]
zima – wozie – wozi	Zanzibar – wizja

2. Wyzwanie! Posłuchaj, a potem przeczytaj. L8 Ś/SI GM Z2 N40

sja – ensja – pensja	sia – ęsia – gęsia
sja – asja – pasja	sia – Asia – Joasia
cja – acja – stacja	cia – acia – bracia
cja – encja – potencjał	cia – ęcia – zdjęcia

Misie mają **misję**, chcą **zjeść** miskę **pistacji**.

Miałam **wizję**, że zapomniałam o **wizie**.

Góral z **pasją** **pasie** owce.

W **porcie** **zjadłam** dwie **porcje** **łososia**.

3. Przeczytaj na różne sposoby.

Musisz podjąć decyzję.	Musisz podjąć decyzję.	Musisz podjąć decyzję .
Czujesz teraz ekscytację?	Czujesz teraz ekscytację?	Czujesz teraz ekscytację ?
Świetna prezentacja, gratuluję!	Świetna prezentacja , gratuluję!	Świetna prezentacja, gratuluję !
Komunikacja jest iluzją!	Komunikacja jest iluzją!	Komunikacja jest iluzją !
Zapraszamy do nas na kolację.	Zapraszamy do nas na kolację.	Zapraszamy do nas na kolację .
Co jest twoją motywacją?	Co jest twoją motywacją?	Co jest twoją motywacją ?

4. Wyzwanie! Odczytaj głośno złote myśli.

1. Szukaj inspiracji w prostych rzeczach – to one są kluczem do prawdziwego piękna.
2. Emocje są jak fale – nie możesz ich zatrzymać, ale możesz nauczyć się po nich surfować.
3. Profesja to nie tylko zawód – to sposób na życie.
4. Największą atrakcją życia jest odkrywanie siebie w nowych sytuacjach.

Która ze złotych myśli jest ci najbliższa? Wyjaśnij dlaczego.

Przykład: Dyskusja to nie wojna – nie chodzi o to, by wygrać, lecz by zrozumieć.

Mój kolega lubi inne filmy niż ja. Rozmawiamy o tym spokojnie. Pytam go, dlaczego je lubi. On pyta mnie o moje. Uczymy się od siebie. Nie chcemy wygrać, tylko lepiej się rozumieć. To jest prawdziwa rozmowa.

5. LYRICS TRAINING: Posłuchaj piosenki Taco Hemingwaya *Nostalgia* i uzupełnij brakujące wyrazy. **L8 GRA6**

6. **Wyzwanie!** Czy pasja może być zła? Przygotuj krótką wypowiedź, zainspiruj się memem. Użyj minimum 5 wyrazów z banku.

zapominamy o bliskich i rodzinie, kosztuje dużo pieniędzy, może być niebezpieczna, wpływa na pracę/szkolę, daje radość, poznajemy nowych ludzi, uczymy się nowych rzeczy, pomaga się zrelaksować, motywuje, uczy samodyscypliny, prowadzi do sukcesu

wizja, emocje, reakcja, fantazja, pensja, potencjał, ekscytacja, iluzja, motywacja, lekcja, komunikacja, pasja, inspiracja

Przykład:

Pasja jest ok. Pomaga... Ale kiedy robisz coś cały czas, to może być problem... Trochę pasji, trochę życia. Ważny jest balans!

MARATON

1. Która wersja jest dobra? ~~Skrześ~~ złą wersję.

decyzia/decyzja

poezia/poezja

restauracja/restauracja

bracia/bracja

zdjęcia/zdjęcja

lekcja/lekcja

policja/policia

śledzie/śledzje

babcia/babcja

gdzje/gdzie

2. Zaznacz, co słyszysz w wyrazie. L8 Ś/SI M Z2 N41

	[ś]	[s']	[ć]	[c']	[ź]	[z']
1	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3. Posłuchaj i powtórz frazy. L8 Ś/SI M Z3 N42

Kto ma rację, ten stawia kolację.

Nie masz racji, to deser z pistacji.

Następna atrakcja: wakacje we Francji.

W tych zdjęciach jest potencjał.

Kiedy motywacja maleje, zawsze pomagają komunikacja.

Czuła różne emocje: od ekscytacji do frustracji.

4. GLOTTOŁAMANIEC. Najpierw powtórz wolno, a potem powtarzaj coraz szybciej. L8 Ś/SI M Z4 N43

Zjedz w porcie dwie porcje.

Moje ulubione KulFony

☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐

NOTATKI

Głoski [š / ž / č / ž]

z boćkiem

Lekcja 9

Paczka tęczowych żelków

TRENING PODSTAWOWY

SŁUCHAMY

1. Wstań, gdy usłyszysz.

	Grupa 1	Grupa 2
a L9 TPS Z1a N1	[č] cz	[š] sz
b L9 TPS Z1b N2	[ž] ž, rz	[ž] dž

2. Zaznacz. L9 TPS Z2 N3

	Słyszę [š]	Nie słyszę [š]
1	☐	☐
2	☐	☐
3	☐	☐
4	☐	☐
5	☐	☐
6	☐	☐
7	☐	☐
8	☐	☐
9	☐	☐
10	☐	☐

ryż, talerz,
Ożeż ty!, krzesło,
brydż

Pamiętaj, że:

- na końcu wyrazu przed pauzą,
- po spółgłoskach bezdźwięcznych takich jak <t>, <k>, <p>,
- przed spółgłoskami bezdźwięcznymi <t>, <k>, <p>

litery <ž>/<r> czytamy [š], a <dž> czytamy [č].

3. Wskaż, co słyszysz. L9 TPS Z3 N4

želki

czary

žabka

cześć

kaszka

szelki

szary

czapka

6

sześć

kaczka

4. a. Słuchaj par. L9 TPS Z4a N5

b. Trenuj i zaznaczaj. L9 TPS Z4b N6

c. Testuj i zaznaczaj. L9 TPS Z4c N7

Masz dobrze: +,
masz źle: -

	TRENUJĘ		+/-	TEST
	A	B		
1	was	wasz		s/sz
2	mas	masz		s/sz
3	nas	nasz		s/sz
4	plus	plusz		s/sz
5	kos	kosz		s/sz
6	sok	szok		s/sz
7	rys	ryż		s/sz
8	kasa	kasza		s/sz
9	synka	szynka		s/sz
10	sypki	szybki		s/sz
11	czemu	dżemu		cz/dż
12	złoty	żółty		z/ż
13	szary	siary		sz/ś
14	różowy	razowy		ż/z
15	szary	czary		sz/cz

5. Posłuchaj i ponumeruj. L9 TPS Z5 N8

	szczery		barszcze
	szczotka		deszcz
	jeszcze		deszcze
1	barszcz		jeżdżę

6. Posłuchaj i zdecyduj. L9 TPS Z6 N9

1	2
- Przepraszam, gdzie jest <i>kasza</i> / <i>kasa</i>? - Tam, na końcu alejki. Przy koszykach.	- Gotujesz pieczarki? - Nie, <i>duże</i> / <i>duszę</i> grzyby. Będą na obiad. Lubisz? - Nie wiem, <i>jeszcze</i> nie jadłem.
3	4
- Gdzie masz <i>noże</i> / <i>nosze</i>? Pomogę ci pokroić warzywa. - Tam jest <i>kos</i> / <i>kosz</i>. Widzisz? Z nożami i łyżkami.	- Ooo, nie <i>płac</i> / <i>płacz</i>. To tylko cebula. - Masz chusteczki? - Mam tylko ręczniki papierowe. O, tam.

7. Uzupełnij, a potem posłuchaj i sprawdź, czego oni nie mają.

L9 TPS Z7 N10

1	2
- Cześć, masz może pożyczyć _____ ryżu? - Nie, przykro mi. Ale może chcesz kaszę? Mam gryczaną.	- Nie masz może _____? - Poczekaj, poszukam. Niestety nie. - Szkoda.
3	4
- Wszystko kupiłem. Och..., yyy, o nie! - Co tam? Co masz jeszcze na liście? - _____ ser i sok _____ . Przepraszam.	- Co jeszcze dodać do sałatki? - Hm... może cebulę albo _____? - Nie mam. To może łyżkę musztardy?

TRENING PODSTAWOWY

MÓWIMY

Kiedy mówimy [š / ž / č / ž]:

L9 TPM F12

- wargi idą do przodu i robią „kóteczo”,
- szeroki język idzie do górnych dziąseł lub trochę za dziąsła.

1. Zamknij oczy: posłuchaj i powtórz sylaby. L9 TPM Z1 N11

asza – esze – oszo – uszu
 acza – ecze – oczo – uczu
 aża – eże – ożo – użu
 adża – edże – odżo – udżu
 oszo – oczo – ożo – odżo
 szo – czo – żo – dżo
 osz – ocz

W porzo!

może, morze,
 orzech, gorzej...

Kiedy mówisz [o],
 naturalnie robisz z warg
 „kóteczo” – przytrzymaj
 je na <ż>, <rz>.

2. Powtórz. L9 TPM Z2 N12

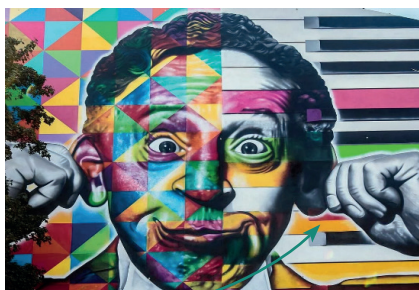
szszsz	sz	cz-cz-cz	cz
asz	osze	acz	ecze
masz	kosze	gracz	mecze
żżż	ż	dż-dż-dż	dż
arze	oże	adże	idże
marzę	może	gadżet	didżej

3. Przeczytaj. Dobrze? Napisz: ✓ L9 TPM Z3 N13

☐ puszka tuńczyka	☐ tabliczka czekolady
☐ słóiczek dżemu	☐ talerz warzyw
☐ paczka żelków	☐ czarny ryż

4. Uzupełnij, połącz nazwy z kolorami i przeczytaj. L9 TPM Z4 N14

____arny
 ____erwony
 ____óły
 ró____owy
 a nawet ____ary
 i pomarań____owy

mural „Artur Rubinstein”

5. Posłuchaj i powtórz. L9 TPM Z5a N15 / L9 TPM Z5b N16

1	Proszę.		
2	Przepraszam.		

3	Cześć.		
4	Nie mam czasu.		
5	Przykro mi.		
6	Poczekaj.		
7	Proszę powtórzyć.		
8	Może pomoże.		
9	Szkoda.		
10	Żartujesz?		

6. Posłuchaj i szybko zareaguj. L9 TPM Z6 N17

7. Przeczytajcie w parach z emocjami.

1	2
- Przepraszam, gdzie jest kasa? - Tam, na końcu alejki. Przy koszykach.	- Gotujesz pieczarki? - Nie, duszę grzyby. Będą na obiad. Lubisz? - Nie wiem, jeszcze nie jadłem.
3	4
- Gdzie masz noże? Pomogę ci pokroić warzywa. - Tam jest kosz. Widzisz? Z nożami i łyżkami.	- Ooo, nie płacz. To tylko cebula. - Masz chusteczki? - Mam tylko ręczniki papierowe.

Pamiętaj! (ty) → -sz: *masz - kochasz - czytasz - słyszysz - mówisz...*

Napisz przykłady innych czasowników:

.....

8. Napisz słowa według wzoru. Przeczytaj.

Duża łyżka – mała łyżeczka.

Duża szczotka – mała _____

Duża kluska – mała _____

Duża paka – mała _____

Duża rzeka – mała _____

9. Przeczytaj listy zakupów i zaznacz: <cz> – na żółto; <dż> – na niebiesko; <rz> – na czerwono; <sz> – na zielono; <ż> – na różowo.

kasza gryczana	grzyby
pieczarki	stare mydło
warzywa na zupę	iółty ser
chusteczki higieniczne	mustarda
diem	

męcaniki papierowe
ekologiczne
pomarańcze
iółta papryka
ry
szynka

TRENING ZAAWANSOWANY

SŁUCHAMY

1. Posłuchaj i zaznacz zdanie, które słyszysz. L9 TZS Z1 N18

1	Przepraszam, gdzie jest kasa?	Przepraszam, gdzie jest kasza?
2	To jest sok!	To jest szok!
3	Ooo, dużo płacę.	Ooo, dużo płacze.
4	Wiesz które sale?	Wiesz które szale?
5	Pod drzewem jest kos.	Pod drzewem jest kosz.
6	On czyta o zebrach.	On czyta o żebrach.
7	Na stole leży packa.	Na stole leży paczka.
8	Uuu! Piece!	Uuu! Piecze!

2. Posłuchaj dialogu dwa razy i podkreśl wyrazy, które słyszysz.

L9 TZS Z2 N19

sześć	cześć	żona	zona
dżemu	czemu	przykro	brzydko
zawrze	zawsze	chce	chcesz
ci	czy	życie	szycie

3. Wyzwanie!

- a. Posłuchaj dialogu i na zielono zaznacz fragmenty, w których słyszysz [š], na niebiesko te, w których słyszysz [ž], a na czerwono te z [č]. **L9 TZS Z3a N20**
- Hej, zrobisz mi filiżankę kawy? Wiesz, jestem strasznie zmęczony...
 - Pewnie! Czekaj, czekaj... mam chyba gdzieś paczkę tęczyowych żelków albo tabliczkę czekolady... Masz ochotę?
 - Mam, ale jestem na diecie. Zjem tylko rzodkiewki...
 - Oj, przykro mi... Ale mam jeszcze świeże porzeczki. Trochę kwaśne, trochę słodkie, przecież musisz się jakoś trzymać!
 - Masz rację. Trzeba sobie sprawiać przyjemności. Dlatego często kupuję dżary.
 - Co??!
 - Dżary... Zdrowe jedzenie w słoiczkach. To teraz modne.
- b. Posłuchaj jeszcze raz. Czy znowu słyszysz tak samo? Porównaj obie wersje. **L9 TZS Z3b N21**
- Hej, zrobisz mi filiżankę kawy? Wiesz, jestem strasznie zmęczony...
 - Pewnie! Czekaj, czekaj... mam chyba gdzieś paczkę tęczyowych żelków albo tabliczkę czekolady... Masz ochotę?
 - Mam, ale jestem na diecie. Zjem tylko rzodkiewki...
 - Oj, przykro mi... Ale mam jeszcze świeże porzeczki. Trochę kwaśne, trochę słodkie, przecież musisz się jakoś trzymać!
 - Masz rację. Trzeba sobie sprawiać przyjemności. Dlatego często kupuję dżary.
 - Co??!
 - Dżary... Zdrowe jedzenie w słoiczkach. To teraz modne.

4. Wyzwanie! Posłuchaj fragmentu wiersza Leopolda Staffa *Deszcz jesienny*. Wpisz <sz>, <rz/ż>, <cz>, <dż>. Jak myślisz, dlaczego w tym wierszu jest ich tak dużo? Uzupełnij słowniczek.

L9 TZS Z4 N22

O _____yby deszcz dzwoni, deszcz dzwoni jesienny
 I plu_____e jednaki, miarowy, niezmienny,
 Dż_____u krople padają i tłuką w me okno...
 Jęk szklany... pła_____ szklany... a szyby w mgle mokną

_____ - szkło w oknie
 _____ - słysząc plusk, plusk
 _____ krople - deszczu krople
 _____ tłuką - uderzają
 jęk - krótki, smutny dźwięk; często wydajemy,
 gdy coś nas boli lub jesteśmy smutni

5. Obejrzyj fragment serialu *Rodzinka.pl*. Wstaw brakujące słowa.

 L9 TZS Z5 N23

Natalia: Kacperku, rozwieś _____, bo on inaczej nie wyschnie.

Kacper: Już, już. A wiesz o tym, że umiem _____ pod wodą 70 sekund?

Natalia: Aż tyle? Brawo.

Kacper: Mamo, wytrzymałem pod wodą półtorej minuty.

Natalia: Super! Kuba! Rozwieś, nie _____!

Kuba: Ale co?

Natalia: Ręcznik.

Kuba: Już się robi.

Natalia: Tomek, rozwieś ręcznik.

Tomek: Ja jestem na wakacjach, mamo.

Natalia: A ja nie jestem?

Tomek: Nie. Tylko tobie _____, czy jest suchy czy mokry. Nam facetom to nie robi żadnej _____, wiesz?

Natalia: Wam to nie robi _____ różnicy, tak?

Tomek: To przez chromosom X i Y chyba.

Natalia: Jesteście _____ i przyzwyczajeni, że rodzice _____ za wami chodzą i wszystko _____.

Ludwik: Co tam?

rozwiesić ręczniki

6. LYRICS TRAINING: Posłuchaj piosenki Artura Andrusa *Orzeł* może i uzupełnij brakujące wyrazy. L9 GRA1

TRENING ZAAWANSOWANY

MÓWIMY

1. a. Połącz logicznie dialogi, a potem posłuchaj i sprawdź, czy masz tak samo. L9 TZM Z1 N24

1	Ile to wszystko kosztuje?	A	Nie, dziękuję. To wszystko.
2	Dobrze. Czy coś jeszcze?	B	A poproszę, z przyjemnością.
3	Czy to wszystko?	C	Dziękuję, ale nie trzeba. Proszę zatrzymać.
4	Proszę, reszta dla pana.	D	Nie szkodzi. W porządku...
5	A może na deser jeszcze suflet czekoladowy?	E	Tak. Albo nie, poproszę jeszcze żurek.
6	Przepraszam.	F	Sześćdziesiąt cztery złote.

1	2	3	4	5	6

- b. Wybierzcie różne emocje i odczytajcie dialogi.

neutralnie	z irytacją	wesoło
smutno	z dumą	z ironią

2. Powtarzamy chórem. Naśladuj głoski, akcent i intonację.

L9 TZM Z2 N25

a.

Poproszę.

Tak, poproszę.

Tak, poproszę barszcz.

Tak, poproszę barszcz czerwony.

Tak, poproszę jeszcze barszcz czerwony.

Tak, poproszę jeszcze barszcz czerwony i paszteciki.

Tak, poproszę jeszcze barszcz czerwony i paszteciki z pieczarkami.

b.

Cześć.

Cześć, masz?

Cześć, masz chusteczki?

Cześć, masz chusteczki higieniczne?

Cześć, masz może chusteczki higieniczne?

Cześć, czy masz może chusteczki higieniczne?

Cześć, czy masz może jeszcze chusteczki higieniczne?

3. Wyzwanie! Posłuchaj fragmentów wiersza Jana Brzechwy *Kaczka-dziwaczka* i uzupełnij brakujące litery: <sz> lub <cz>. Przeczytaj zdania z różnymi emocjami. L9 TZM Z3 N26

1	Nad rzeczką opodal krza_cz_ka Mieszkała kaczka-dziwa____ka, Lecz zamiast trzymać się rze____ki Robiła pie____e wycieczki.	neutralnie / ze zdziwieniem
2	Raz po____ła więc do fryzjera: „Popro____ę o kilo sera!” (...)	z dumą / wesoło
3	Z apteki poszła do pra____ki Kupować po____towe znaczki. (...)	smutno / z irytacją

4	Kupiła raz maczku pa____kę, By pisać list drobnym ma____kiem. (...)	ze złością / neutralnie
5	Martwiły się inne ka____ki: „Co będzie z takiej dziwa____ki?”	ze strachem / ze zdziwieniem

4. Wyzwanie! Z tekstu wiersza Jana Brzechwy *Kaczka-dziwaczka* wypisz wyrazy z literami <sz>, <rz, ż>, <cz>, <dż>.

Nad rzeczką opodal krzaczka
Mieszkała kaczka-dziwaczka,

Lecz zamiast trzymać się rzeczki
Robiła piesze wycieczki.

Raz poszła więc do fryzjera:
„Poproszę o kilo sera!”

Tuż obok była apteka
„Poproszę mleka pięć deka!”

Z apteki poszła do praczki
Kupować pocztowe znaczki. (...)

Kupiła raz maczku paczkę,
By pisać list drobnym maczkiem. (...)

Martwiły się inne kaczki:
„Co będzie z takiej dziwaczki?”

opodal – obok
dziwaczka – kobieta
dziwna, czyli nietypowa,
ekscentryczna
trzymać się rzeczki –
iść blisko rzeki
praczka – kiedyś
kobieta, która prała
ubrania za pieniądze

cz	dż	rz, ż	sz

5. a. Posłuchaj dialogów i odpowiedz na pytania. L9 T2M Z5 N27

Żubr w puszczy

1	2	3
O co prosi?	Co bierze?	W czym chce kawę?
4	5	6
Czego nie kupi w sklepie spożywczym?	Ile potrzebuje orzechów?	W czym chce piwo?

b. Posłuchaj jeszcze raz zdanie po zdaniu i naśladowuj wymowę. Koncentruj się na głoskach [š / ž / č / ž] i intonacji.

6. Wyzwanie!

a. Posłuchaj fragmentu piosenki *Oranżada* zespołu Koniec świata i zdecyduj, czy w brakujących wyrazach słysząc głoski [š / ž / č / ž].

b. Uzupełnij brakujące wyrazy i zaśpiewaj.

	[š]	[ž]	[č]	nie ma
Chciałbym się _____ powrócić z Tobą				
Póki _____ i mam Cię obok				
Złączyć się jednym przyjemnym _____				
Pochodzić razem nocą po _____				
Zimnym zachłystnąć się majem				
Siedzieć i _____ na nasze tramwaje				
Wypić z worka _____				
I wyprowadzić się na stałe				
Siedzę na ławce, _____ na słońce				
Chyba już dzisiaj nigdzie nie _____				
Chyba już nigdy nie _____ lepiej				
Nie będzie dobrze, więc się nie _____				

7. Przeczytaj rytmicznie wiersz *Entliczek-pentliczek* Jana Brzechwy, za każdym razem patrz na kolejną wersję (1, 2, 3). Na koniec wyrecytuj go z pamięci. Pamiętaj o rytmie! L9 TZM Z7 N29

1	2	3
Entliczek-pętliczek,	Entliczek-pętliczek,	Entliczek-pętliczek,
czerwony stoliczek,	czerwony ,	 ,
a na tym stoliczku	a na tym stoliczku	a na tym
pleciony koszycek,	pleciony ,	pleciony ,
w koszyczku jabłuszko,	w koszyczku ,	w ,
w jabłuszku robaczek,	w jabłuszku ,	w ,
a na tym robaczku	a na tym robaczku	a na tym
zielony kubraczek...	zielony kubraczek...	 kubraczek...

8. **Wyzwanie!** Odczytaj fragment wiersza Leopolda Staffa *Deszcz jesienny*. Mów wolno i ze smutkiem. Zaznaczone fragmenty mów trochę dłużej i głośniej.

O **szyby** **deszcz** dzwoni, **deszcz** dzwoni jesienny
 I **pluszcze** jednaki, miarowy, niezmienny,
Dżdżu krople padają i tłuką w me okno...
 Jęk **szklany**... płacz **szklany**... a **szyby** w mgle mokną

9. Zaplanuj jedzenie na kolejny dzień.

- a. Popatrz na zdjęcia i napisz, co to jest. Możesz sprawdzić w banku słów.

			
			
			
ryż z owocami morza			

ryż z owocami morza, filiżanka kawy, zupa krem z groszku z grzankami, szarlotka, miseczka płatków, talerz zupy warzywnej, deser z brzoskwiniami w słoiczku, puszka tuńczyka, smażone buraczki, purée ziemniaczane i kurczak, jajecznica na boczku, kasza gryczana z warzywami, szklanka soku pomarańczowego

- b. Jesteś na diecie? A może lubisz dużo jeść, bo intensywnie ćwiczysz? Zainspiruj się zdjęciami i wybierz dania na śniadanie, obiad, deser i kolację. Powiedz, co będziesz jeść i pić w najbliższy czwartek.

10. Posłuchaj dialogu, a następnie wymień **pogrubione** fragmenty według swojego pomysłu, dodaj coś od siebie i odegraj scenki z kolegami. **L9 TZM Z10 N30**

- Słuchaj, nie ma już **dżemu**? Szukam i szukam... Nasza kuchnia jest jak **dżungla**!
- To może poszukaj w **szafce**. W **lodówce** już nie ma.
- Okej... Jest! O nie, **porzeczkowy**. Nie znoszę **porzeczkowego**.
- Przykro mi... **jest tylko taki**.
- A taką miałam ochotę na **dżem pomarańczowy**...
- Poczekaj. Skoczę **do sklepu** i kupię.
- Naprawdę? Mój džentelmen! To kup jeszcze zgrzewkę **wody**!

11. Wyzwanie!

- a. Jak myślisz, jaką sytuację przedstawia mem? Powiedz:
 - Co jest w koszyku?
 - Czy masz swoje ulubione produkty, które zawsze kupujesz? Jakie?
- b. Odegraj dialog z koleżanką / kolegą. Twoja współlokatorka / twój współlokator kupuje za dużo jedzenia, które często się marnuje (jest stare lub zepsute i nie można go zjeść). Spróbuj ją / go przekonać, by kupowała / kupował mniej. Znajdźcie wspólne rozwiązanie.

Podaj dwa argumenty:

1. _____
2. _____

Możecie użyć wyrazów z banku:

dużo, puszka, rzadko, żeby, życie, gorzej, ważne, miseczka, słoiczek, przepraszam, paczka, filiżanka, talerz...

(nie) musisz / potrzebujesz / możesz / trzeba / chcesz / masz / znasz / wolisz / robisz...

12. Posłuchaj i powtórz obie wersje. L9 TZM Z12 N31

	A	B
1	żyto	жито
2	żuk	жук
3	szafa	шафа
4	susza	суша
5	czajnik	чайник
6	dżem	джем

OLIMPIADA

1. Przejrzyj zadania z tej lekcji i znajdź wyrazy, które zaczynają się od liter w tabeli. Masz na to 3 minuty. Po tym czasie każdy liczy, ile zdobył punktów. Wyrazy na literę <a>, <f>, <o> oraz <t> liczą się x 2.

A	J	P
B	K	R
C	L	S
D	Ł	T
F	M	W
G	N	Z
H	O	Ż

2. Który wyraz słyszysz dwa razy? L9 O Z2 N32

	A	B	odpowiedź
1	sum	szum	
2	cara	czara	
3	zebrać	żebrąć	
4	radzę	radzę	
5	wypis	wypisz	
6	leca	leczą	
7	wazę	ważę	
8	czemu	dżemu	

3. Posłuchaj i powtórz. L9 O Z3 N33

Szukam i szukam... Nasza **sz**afa to **dż**ungla!

Jestem stras**sz**nie zmęc**cz**ony!

Kup**isz** pac**zkę** tę**cz**owych żel**ków**?

Czy mas**z** mo**że** po**ż**yc**zyć** sz**kl**ankę kas**zy** gry**cz**anej?

O **sz**yby des**zcz** dzwoni, des**zcz** dzwoni jesienny (*Deszcz jesienny*, Leopold Staff)

Ż**uk** na ż**onę** ż**uka** sz**uka**. (Żuk, Jan Brzechwa)

4. Połącz pytania i odpowiedzi w pary. Przeczytaj utworzone dialogi. L9 GRA2

5. GLOTTOŁAMAŃCE. Najpierw powtórz wolno, a potem powtarzaj coraz szybciej. L9 O Z5 N34

Szary – żary – czary – dżary. Żółwik, bec**cz**ka i piąt**ecz**ka.

C**z**emu nie mas**z** d**ż**emu?

GIMNASTYKA SZ : Š : S...

SŁUCHAMY

1. Posłuchaj i ponumeruj. L9 SZ/Š/S GS Z1 N35

	burze		budżet		budzę
	dżemy		drzemy		trzemy
	Andżela		Anhela		Andrzeja
	złoty		żółty		słoty
	cześć		sześć		żeś
	5		9		10
	Trzy po trzeciej?		Czy po trzeciej?		Ci po trzeciej?

2. Wyzwanie! Posłuchaj i zdecyduj, co słysząc, a potem powtórz pary.

L9 SZ/Š/S GS Z2 N36

	A	B		C	D
1	czy	trzy	6	3 [tš]	3 [čš]
2	czysta	trzysta	7	13 [tš]	13 [čš]
3	trzy	cztery	8	30 [tš]	30 [čš]
4	dżem	drzem	9	300 [tš]	300 [čš]
5	karzę	kadrze	10	drzwi [dž]	drzwi [žž]

3. Julia chce upiec kruche ciasto. Zna składniki, ale nie pamięta, ile czego musi dodać. Posłuchaj i napisz.

Dzwoni do mamy, która tłumaczy: L9 SZ/Ś/S GS Z3a N37

mąka pszenna	masło 82%	cukier	Co jeszcze musi mieć Julia?

Ojej, coś przerywa, czy słyszysz, co mówi mama?

Posłuchaj jeszcze raz. 😊 L9 SZ/Ś/S GS Z3b N38

mąka pszenna	masło 82%	cukier	Co jeszcze musi mieć Julia?

4. Posłuchaj i zdecyduj. L9 SZ/Ś/S GS Z4 N39

	A	B	C	D	E
1	Trzyma / Czy ma	trzysta / czyste	trzy / cztery	złote / żółte	. / ?
2	Trzyma / Czy ma	trzysta / czyste	trzy / cztery	złote / żółte	. / ?
3	Trzyma / Czy ma	trzysta / czyste	trzy / cztery	złote / żółte	. / ?
4	Trzyma / Czy ma	trzysta / czyste	trzy / cztery	złote / żółte	. / ?
5	Trzyma / Czy ma	trzysta / czyste	trzy / cztery	złote / żółte	. / ?

5. Posłuchaj i zdecyduj, kto to mówi: L9 SZ/Ś/S GS Z5 N40

Osoba nr	Osoba nr	Osoba nr	Osoba nr
9:00	9:00	12:00	9:00
14:15	15:30	14:15	19:45
22:30	16:00	16:00	22:30

6. Posłuchaj i napisz. L9 SZ/Ś/S GS Z6 N41

	3 - 4	9 - 10	7 - 8	12 - 20	30 - 40	13 - 14
1						
2						
3						

7. Wyzwanie! Obejrzyj fragment serialu Rodzinka.pl. Wstaw brakujące słowa. L9 SZ/Ś/S GS Z7 N42

Ludwik: Co _____?

Natalia: Poprosiłam Kubę, _____ zrobił listę prezentów, jakie chciałby dostać. Napisał dziesięć.

Ludwik: Jeden: _____. To wiadomo. Dwa: kasa, trzy: _____, cztery: hajs, pięć: _____, sześć: kapusta, siedem: bilety Narodowego Banku Polskiego, osiem: kabona, dziewięć: _____, dziesięć: mamona. Nie _____ będzie chodzić po sklepach.

GRY OGÓLNOROZWOJOWE

1. QUIZ. Ułóż litery w słowo. **L9 GRA3**
2. Wisielec. Podaj litery i zgaduj, co jest na ilustracji. **L9 GRA4**
3. Przepisz tekst. Zdecyduj, gdzie są wielkie litery, kropki (.) i przecinki (,). Przeczytaj.

GIMNASTYKA SZ : Ś : S

MÓWIMY

1. Zamknij oczy: posłuchaj i powtórz. **L9 SZ/Ś/S GM Z1 N43**

e – cze – szcze – jeszcze

cia – ścia – ęścia – częścia – szczęścia

ści – łości – słości – szysłości – przyszłości – w przyszłości

ego – liwego – śliwego – ęśliwego – częśliwego – szczęśliwego

2. Połącz życzenia i zdjęcia. Złóż życzenia kolegom z okazji...

1	2	3
Szczęśliwego Nowego Roku!	Zdrowia, szczęścia, pomyślności na nowej drodze życia!	Jeszcze jeden i jeszcze raz... Sto lat! Nie, trzysta lat!
4	5	6
Spełnienia marzeń, dużo zabawek i wolnego czasu!	Wszystkiego najlepszego z okazji imienin!	Wesołych Świąt Bożego Narodzenia!

3. Słuchaj i śpiewaj polską urodzinową piosenkę. L9 SZ/Š/S GM Z3 N44

Sto lat, sto lat, niech żyje, żyje nam!

Sto lat, sto lat, niech żyje, żyje nam!

Jeszcze raz, jeszcze raz, niech żyje, żyje nam!

Niech żyje nam!

Czy wiesz, że są kolejne wersy? L9 SZ/Š/S GM Z3 N45

Sto lat, sto lat, sto lat, sto lat, niechaj żyje nam!

Sto lat, sto lat, sto lat, sto lat, niechaj żyje nam!

Niech żyje nam, niech żyje nam!

W zdrowiu, w szczęściu, w pomyślności niechaj żyje nam!

Niech żyje nam, niech żyje nam!

W zdrowiu, w szczęściu, w pomyślności niechaj żyje nam!

A kto?

4. Posłuchaj piosenki *Kolęda dwóch serc*. Śpiewaj i koncentruj się na wymowie liter zaznaczonych na kolorowo. L9 SZ/Š/S GM Z4 N46

Na święta kolęda dwóch serc,
Choć tak szybko, jak śnieg
Roztopił się sen
Dziś wiem, że to zwykły żart,
Choć byłaś naprawdę blisko,
blisko

Na święta znów szansę ci dam,
Lecz pamiętaj, że to ostatni już raz.
Jest ktoś, kto jeśli nie ty,
Dostanie w prezencie wszystko.

5. **Wyzwanie!** Czy życzenia można składać tylko z okazji świąt czy urodzin? Posłuchaj fragmentu piosenki *Szum Kaśki Sochackiej* i powiedz, komu i z jakiej okazji składa życzenia. Słuchaj i patrz na tekst, śpiewaj w głosie. L9 SZ/Š/S GM Z5 N47

A ty jak?

Naprawdę życzę, żebyś dobrze się miał

Zdobywaj szczyty i już bądź tym najlepszym

I tylko czasem proszę, chociaż zatęsknij

A ty jak?

Kiedy coś poszło aż tak bardzo nie tak

Że teraz mijam cię dwie ulice dalej

Żeby nie łudzić się, że da się ocalić

Jeszcze nas

A teraz zaśpiewaj głośno i starannie.

mieć się dobrze – czuć się dobrze, wszystko jest ok

zdobywać szczyty – osiągać sukcesy

coś poszło nie tak – był problem

łudzić się – wierzyć, że coś jest prawdą, chcieć, żeby coś było prawdą, ale to nie jest prawda

6. Podzielcie się na dwie grupy. Jedna grupa zadaje cały czas to samo pytanie, ale z innymi emocjami, a druga odpowiada po kolei. Potem role się odwracają.

Grupa 1	Grupa 2
Ile masz lat? neutralnie ze smutkiem z radością z irytacją z nudą ze zdziwieniem	Mam sześć lat. Mam szesnaście lat. Mam sześćdziesiąt lat. Mam sześćdziesiąt sześć lat. Mam sześćdziesiąt sześć lat i jedenaście miesięcy. Wciąż jestem młody! Nie słyszę... Co mówisz?

Grupa 2	Grupa 1
Ile to kosztuje?	Trzy złote.
neutralnie	Trzyście złotych.
ze smutkiem	Trzydzieści złotych.
z radością	Trzysta złotych.
z irytacją	Trzydzieści trzy złote.
z nudą	Trzysta trzydzieści trzy złote.
ze zdziwieniem	Trzy tysiące trzysta trzydzieści trzy złote.
ze złością	

7. **Wyzwanie!** Odczytaj 2 razy fragment piosenki Kayah i Bregovicia *Byłam różą*. Pierwszy raz odczytaj ze smutkiem, drugi ze zdenerwowaniem.

Kiedyś różą byłam,

Lecz nie jestem teraz.

Od czasu do czasu jakbym słyszała nadal,

Jak przechodzisz przez mój próg,

Miły.

Od czasu do czasu, choć wiem, że nie mam prawa,

Bo nie jestem twoja już.

8. **Wyzwanie!** Przyjrzyj się memom na temat robienia zakupów przez kobiety i mężczyzn. Czy są one według ciebie prawdziwe? Dlaczego tak myślisz? Odczytaj teksty starannie.

Wybierz jedno zdjęcie i napisz alternatywny tekst. Przeczytaj go grupie.

MARATON

1. Posłuchaj i ponumeruj. L9 SZ/Ś/S M Z1 N48

	duży		duzi		dusi		duszy
	kasa		Kasia		kasza		kacza
	szyje		żyje		czyje		ci je
	wozi		wozy		wodzi		w oczy
	wiecie		wiezie		wie się		wiedzie
	kosza		kosa		koca		koza
	jeszcze		jeżdżę		jedźcie		jedzcie
	szczera		ściera		zdziera		zżera

2. Posłuchaj i powtórz frazy. L9 SZ/Ś/S M Z2 N49

Trzyma **cz**tery ró**że**.

Czy masz czyste rę**ce**?

Mam **sze**ś**ć**dzie**ś**iąt **sze**ć lat i jedna**ś**cie mie**ś**ięcy.

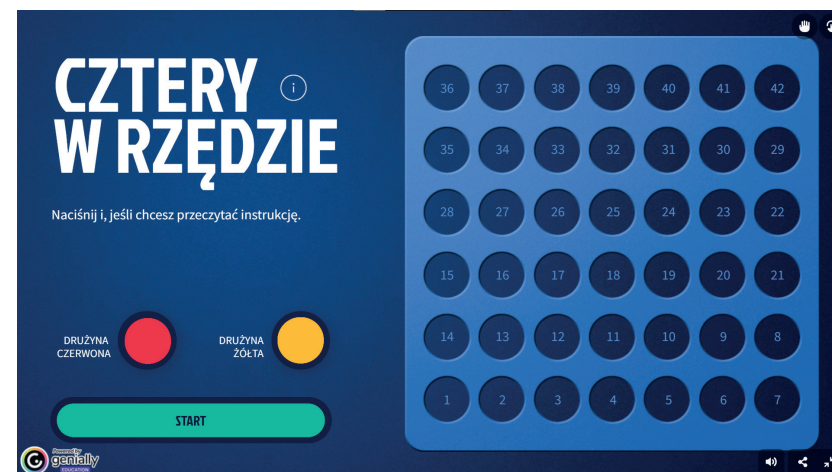
Trzy ty**ś**iące tr**zy**sta tr**zy**dzie**ś**ci tr**zy** z**ł**ote i **cz**ter**dz**ie**ś**ci **cz**tery gros**ze**.

Kiedy**ś** róż**ą** by**ł**am, le**cz** nie je**st**em te**ra**z (*By**ł**am róż**ą**, Kayah, Bre-gović*)

3. Ustalacie 2 drużyny – **czerwoną** i **żółtą**.

Pierwsza wybiera pole i rozwiązuje zadanie – ma na to 15 sekund. Jeśli jest dobrze – kontynuuje i kładzie żeton na rozwiązanym polu. Jeśli nie, druga drużyna wybiera pole i rozwiązuje zadanie.

Wygrywa drużyna, która ma 4 pola w swoim kolorze: poziomo, pionowo lub na skos. L9 GRA5

4. GLOTTOŁAMAŃCE. Najpierw powtórz wolno, a potem powtarzaj coraz szybciej. L9 SZ/Ś/S M Z4 N50

Ci czy **trzy**?

Zdrowia, **szczę**ś**ci**a, pomy**ś**lno**ś**ci! Wspaniałej **przys**z**ł**o**ś**ci w mi**ł**o**ś**ci!

GIMNASTYKA SZ : Ś, Ź : Ź, CZ : Ć, DŻ : DŻ

SŁUCHAMY

1. a. Grrr... Źle słyszę!!! A ty, które słyszysz zdanie? L9 SZ/Ś GS Z1 N51

	A	B
1	Czy tam mieszka Stasiek?	Czy tam mieszka Staszek?
2	Nie ma tu Kasi.	Nie ma tu kaszy.
3	Wiesz? To chyba tam!	Wiesz, to chyba tam!
4	Naprawdę byłeś tam w zi- mie?	Naprawdę byłeś tam, w Rzy- mie?
5	Ci po drugiej stronie?	Czy po drugiej stronie?
6	Nie wiezie... To nie ten adres.	Nie wierzę. To nie ten adres.
7	Poczekaj, zacina się...	Poczekaj, zaczyna się...

2. Wstań, gdy usłyszysz. L9 SZ/Ś GS Z2 N52

Grupa 1	Grupa 2
cz	ć

3. Wskaż, co słyszysz. L9 SZ/Ś GS Z3 N53

Proszę!

prosię

boczek

bociek

miecz

mieć

czapki

ciapki

4. Zaznacz, co słyszysz. L9 SZ/Ś GS Z4 N54

	s, z, c, dz	sz, ź, cz, dź	ś, ź, ć, dź
1	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐

	s, z, c, dz	sz, ż, cz, dż	ś, ź, ć, dź
4	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐
6	☐	☐	☐
7	☐	☐	☐
8	☐	☐	☐
9	☐	☐	☐
10	☐	☐	☐

5. Posłuchaj i połącz. L9 SZ/Ś GS Z5 N55

To są	A	ciapki?	K	ciapki.
	B	czapki?	L	czapki.
Co powiedziała?	C	Leczmy!	M	Leczmy?
	D	Lećmy!	N	Lećmy?
Jak ona ma na imię?	E	Rózia.	O	Rózia?
	F	Róża.	P	Róża?
Chce już	G	zacząć?	R	zacząć.
	H	zaciąć?	S	zaciąć.
Lubię jajecznicę na	I	boczku.	T	boczku?
	J	boćku?	U	boćku.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
L													

6. a. Słuchaj par. L9 SZ/Ś GS Z6a N56

b. Trenuj i zaznaczaj. L9 SZ/Ś GS Z6b N57

c. Testuj i pisz: A lub B. L9 SZ/Ś GS Z6c N58

Masz dobrze: +,
masz źle: -

	A	B	+/-	A/B		A	B	+/-	A/B
1	13:30	13:40			8	6/3	6/4		
2	17:00	18:00			9	713	714		
3	12:35	12:45			10	243	234		
4	12:00	24:00			11	333	313		
5	21:50	23:50			12	9/10	10/9		
6	11:15	17:15			13	46	64		
7	13:10	14:10			14	89	98		

7. To są bardzo znane miejsca w Łodzi. Posłuchaj dialogów i napisz, jaki mają adres. L9 SZ/Ś GS Z7 N59

1. Filharmonia Łódzka

Narutowicza

2. Muzeum Kanału „Dętka”

Plac

3. Manufaktura

Drewnowska

4. Pasaż Róży

Piotrkowska

8. Wyzwanie! Obejrzyj fragment serialu *Rodzinka.pl*. Wpisz brakujące słowa. L9 SZ/Ś GS Z8 N60

Natalia: _____, chłopaki!

Kolega Kuby: Dobry _____.

Natalia: Słuchaj, Marysia dzwoniła i prosiła, żeby _____ na twoją stronę na fejsie.

Kuba: Ta?

Natalia: No jestem pod _____, no nic nie mówiłeś.

Kuba: Ale co?

Natalia: No nie wiedziałam nic no. No jest to trochę _____, ale no, Kuba, kiedy ty na taki poziom zdążyłeś _____?

Kuba: Ale o czym ty mówisz?

Natalia: Chyba to nie jest takie proste na tym rowerze takie akrobacje wyczyniać?! I masz _____, żeś miał kask, bo bym cię rozszarpała, synku, na kawałki. No co się _____?

Kolega Kuby: W Photoshopie nie takie _____ się machnie

Natalia: A _____, wiesz.

Kolega Kuby: Mówiłem ci, laski na to lecą.

na fejsie – potocznie: na Facebooku

wyczyniać – potocznie: robić coś niesamowitego, zaskakującego

rozszarpać – szarpać i porwać coś na kawałki, np. materiał

machnąć – potocznie: zrobić

laski na to lecą – potocznie: dziewczyny to lubią,
na to coś można je poderwać

GRY OGÓLNOROZWOJOWE

1. Posłuchaj i połącz. L9 GRA6
2. Posłuchaj i posortuj. L9 GRA7
3. Milionerzy. Odpowiadajcie na pytania całą grupą. Jeśli trzeba, negocjujcie. L9 GRA8

Co nosicie na głowie zimą?

A ciapki B czapki

C ciupagi D czepki

GIMNASTYKA SZ : Ś, Ž : Ž, CZ : Č, DŽ : DŽ

MÓWIMY

1. Czy dobrze słyszysz? Posłuchaj i powtórz wszystkie wersje.

L9 SZ/Ś GM Z1 N61

Trzy do czwartej.	Ci do ćwiartek?	Ci do czwartej!
Cieszę się z ciotką.	Czeszę się szczotką?	Czeszę się z ciotką!
Tam jest super szczerza.	Tam jest super ściera?	Ta jest super szczerza!
Proszę, jeszcze jedzcie.	Proszę, jeszcze nie jedźcie!	Proszę, jeszcze nie jedzcie!

2. Przeczytaj.

Proszę, to dla ciebie.

Z okazji czterdziestych urodzin życzę Ci dużo szczęścia i radości z każdego dnia.

Zaczynamy przed trzecią. Nie spóźnij się.

Na dziesiąte urodziny zamówimy tort wiśniowo-porczkowy.

Uśmiechnij się, jesteś dopiero przed trzydziestką.

3. **Wyzwanie!** Przeczytaj wiersz *Miłość* Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej z różnymi emocjami: zdziwieniem, radością, ulgą, obojętnością.

Nie widziałam cię już od miesiąca.

I nic. Jestem może bledsza,

trochę śpiąca, trochę bardziej milcząca,

lecz można żyć bez powietrza!

bledsza – bardziej blada, jasna na twarzy
milcząca – milczy, mało mówi lub nic nie mówi
powietrze – to, czym oddychamy

4. **Wyzwanie!** Jedni wolą je dostawać, drudzy wolą je dawać. Co? Oczywiście prezenty!

Zainspirujcie się zdjęciami i w parach zróbcie listę 10 uniwersalnych dobrych prezentów i listę 10, których lepiej nikomu nie dawać. Przedstawcie po dwa najlepsze pomysły całej grupie.

4 RZECZY, KTÓRYCH NIE DA SIĘ KUPIĆ

BLASTY.PL

	Tak!	Nie!
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

MARATON

1. Wyzwanie!

ZAGADKI. Co to za słowo? Uporządkuj litery i dodaj te, których brakuje, żeby utworzyć słowa.

Dodaj: ć/ci/cz

cz	i	sz	y	w
----	---	----	---	---

→ ćwiczysz

d	e	i	j	z	ż
---	---	---	---	---	---

Dodaj: dź/dzi/dż

m	e
---	---

Dodaj: ś/si/sz/rz

e	e	i	ń	p	r
---	---	---	---	---	---

ci	cz	e	ę	sz
----	----	---	---	----

e	i	p	r	w	y
---	---	---	---	---	---

2. Posłuchaj i zdecyduj, co słyszysz. L9 SZ/Ś M Z2 N62

	A	B		A	B
1	ryż	ryś	8	byczę	bycie
2	duszy	dusi	9	radzę	radzie
3	kaszka	Kaśka	10	boczku	boćku
4	każę	Kazię	11	życzę	życie
5	czy	ci	12	burza	buzia
6	proszę	prosię	13	kosz	koś
7	szyny	siny	14	płacz	płać

3. Posłuchaj i powtórz frazy. L9 SZ/Ś M Z3 N63

Ci po prawej **czy** **ci** po lewej stronie?

Lubisz jajecznicę na **boczku**?

Trzy **czy** **cztery**?

Proszę, **jeszcze** nie jedźcie.

4. GLOTTOŁAMANIEC. Najpierw powtórz wolno, a potem powtarzaj coraz szybciej. L9 SZ/Ś M Z4 N64

Cieszę się z **ciotką**, **że** **czeszę się** **szczotką**... a nie **grzebieniem**.

Moje ulubione KulFony

☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐

NOTATKI

Głoski [k / g / χ] / [k' / g' / χ']

hiena Henia

Lekcja 10

Uwaga, kierownik!

TRENING PODSTAWOWY

SŁUCHAMY 1. Jeżeli słyszysz [i] (ort. <j>), zrób: L10 TPS Z1 N1

2. Zdecyduj. L10 TPS Z2 N2

	k, g, h	ki, gi, hi
1	☐	☐
2	☐	☐
3	☐	☐
4	☐	☐
5	☐	☐
6	☐	☐

3. Posłuchaj i uzupełnij. L10 TPS Z3 N3

Start →

ke		hi	
	he		
			gie
	gi		

4. Posłuchaj i ponumeruj. L10 TPS Z4 N4

A -

B -

C -

D -

E -

F -

G -

H -

5. a. Słuchaj par. L10 TPS Z5a N5

b. Trenuj i zaznaczaj. L10 TPS Z5b N6

c. Testuj i pisz: TS (takie same) lub R (różne). L10 TPS Z5c N7

Masz dobrze: +,
masz źle: -

	TRENUJĘ		+/-	TEST
	Takie same	Różne		
1	☐	☐		
2	☐	☐		
3	☐	☐		
4	☐	☐		
5	☐	☐		
6	☐	☐		

6. Ach te statystyki! Połącz, posłuchaj i sprawdź, czy masz tak samo.

L10 TPS Z6 N8

polskie

ukraińskie

angielskie

hiszpańskie

włoskie

bułgarskie

ogórki

papryki

pietruszki

truskawki

ziemniaki

gruszki

7. a. Słuchaj par. L10 TPS Z7a N9

b. Zdecyduj, które słowo słyhać dwa razy. L10 TPS Z7b N10

	A	B	odpowieź
1	słodkie	солодкі	
2	drogie	дорогі	
3	polskie	польські	
4	gorzkie	гіркі	
5	bliskie	близькі	

8. Posłuchaj i ponumeruj wyrazy. L10 TPS Z8 N11

kelnerka -

bukiet -

krokiety -

kieliszek -

sukienka -

kiermasz - 1

TRENING PODSTAWOWY

MÓWIMY

Głoski [k' / g' / χ'] są miękkie: Po nich jest [i]: kino, gitara, historia.
Po nich jest [i]: ukraińskie, długie, monarchie.

Głoski [k / g / χ] są twarde: Po nich nie ma [i / i]: kelner, generalnie, herbata.

Gdy mówimy [k / g / χ] / [k' / g' / χ'] język wygina się jak kot.
Uwaga! Po polsku mówimy tylko [g], nie ma ukraińskiego [r], a głoska [χ] jest zwykle bezdźwięczna.

[k'] jak kicia

L10 TPM F13

1. Powtórz L10 TPM Z1 N12

k	g	h=ch	kiedy	giełda	hiena
ki	gi	hi=chi	okiem	ogień	anarchie
kie	gie	hie=chie	jakie	drogie	hierarchie

2. Przeczytaj. Dobrze? Napisz: ✓ L10 TPM Z2 N13

☐ kelner i kelnerka	☐ troszkę i trochę
☐ kielbasę i kaszanke	☐ greckie i hiszpańskie
☐ z kierownikiem i pracownikiem	☐ pierogi i krokiety

3. Powtórz. L10 TPM Z3 N14

suchego	kruchego	twardego	starego
krótkiego	długiego	słodkiego	miękkiego

4. Powtórz pary: L10 TPM Z4 N15

- » kelner / kieliszek
- » Polskę / polskie
- » słodki / słodkie
- » drogę / drogie
- » bliskie / bliski

5. Wyzwanie! Powtórz. Czy wiesz, co to znaczy? L10 TPM Z5 N16

geografia – angielski – śląskie – Giewont –
Jagiełło – marketing – geopolityka –
generalizować – historia – giełda

- Pytanie z geografii: czy Giewont to śląskie miasto?
- Właściwie to...
- Pytanie z historii: czy Jagiełło to angielski książę?
- Och, nie, to...
- Pytanie z geopolityki: czy giełda wpływa na marketing?
- Generalnie to...

6. Naśladuj. L10 TPM Z6 N17

- Chcę być kelnerką! Okej?
- To kiedy do Ikei?
- Generalnie, kiedy chcesz.
- Lubię Polskę i polskie pierogi.

7. Uzupełnij i przeczytaj.

niebieski	One są:	niebies_____
drogi		dro_____
długi		dłu_____
krótki		krót_____
szybki		szyb_____
elegancki		eleganc_____
ukraiński	One są:	ukraińs_____
polski		pols_____
czeski		czes_____
turecki		turec_____
francuski		francus_____
niemiecki		niemiec_____
chiński		chińs_____

8. Naśladuj. L10 TPM Z8 N18

Kelner: – Co na deser?

Klient: – Poproszę szarlotkę.

Kelner: – Mamy tylko jabłecznik.

Klient: – A to nie jest to samo?

Kelner: – Niekoniecznie. Jabłecznik robi się na przykład z ciasta francuskiego, a szarlotkę zawsze z kruchego. I jabłecznik ma tylko jabłka.

Klient: – A czy są jakieś słodkie butki?

Kelner: – Nie. Mamy tylko ciasta. Coś do picia?

Klient: – Filiżankę herbaty. I cukier, brązowy.

Uwaga!
jabłecznik [iabuɛɕnik],
ale
jabłko [iapuko] /
potocznie [iapko] /
rzadko [iabyko]

9. Gdzie brakuje litery <i>? Znajdź i napisz w 5 wyrazach.

Czego chcą dorośli?

Mama: Będzie chirurgem!

Tata: Będzie rekruterem!

Babcia: Będzie stomatologem!

Dziadek: Będzie biznesmenem!

Ciocia: Będzie prezydentem!

Wujek: Będzie analitykiem!

Nauczycielka: Będzie informatykiem!

Prababcia: Będzie geniuszem!

Czego chce dziecko?

10. Posłuchaj i szybko zareaguj. L10 TPM Z10 N19

GIMNASTYKA K : KI, G : GI, H : HI

SŁUCHAMY

1. Co słyszysz? L10 GS Z1 N20

ke, ge, che	kie, gie, chie
	1,

2. Czy słyszysz [i] (ort. <j>)? Zaznacz X, jeśli tak: L10 GS Z2 N21

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. Posłuchaj i zdecyduj, z jakimi oni mówią emocjami. L10 GS Z3 N22

		A	B	C
1	Gienek, kiedy będziesz w pracy?	neutralnie	ze złością	wesoło
2	Mam dzisiaj przekąskę: sałatkę z pieczarkami.	neutralnie	ze złością	wesoło
3	Chcesz do pracy miękkie czy twarde gruszki?	neutralnie	ze złością	wesoło
4	Weź greckie figi, dodaj śmietankę i gotowe.	neutralnie	ze złością	wesoło

4. Posłuchaj i uzupełnij luki. L10 GS Z4 N23

Dialog 1	Dialog 2	Dialog 3
- Uważaj, idzie __kierownik__. - _____ on wreszcie pójdzie do domu?	- _____ jesteś z zawodu? - _____ Programuję gry komputerowe.	- Proszę o uwagę! _____ został _____ miesiąca.
Dialog 4	Dialog 5	Dialog 6
- Czym się interesujesz? - Historię _____ kina. - O, ciekawe. Ja gram na _____.	- Jesteś na diecie? - Od poniedziałku do piątku wybieram wege, a w weekendy _____. - Czy to ma sens? - To _____. 😊	- Nie znoszę tej pracy. _____ to nie dla mnie. - Załóż swoją firmę, będziesz _____. - Ale ja z zawodu chcę być dyrektorem.

5. Wyzwanie! Posłuchaj fragmentu piosenki Zanim pójdę zespołu Happysad (KręciołaTV) i napisz: k, ki, kie, g, gi, gie. L10 GS Z5 N24

Miłość to nie **pluszowy miś** ani __k__wiaty
 To też nie diabeł ro____aty
 Ani miłość ____dy jedno płacze
 A dru____ po nim skacze

Miłość to żaden film w żadnym ____nie
 Ani róże ani całusy małe, duże
 Ale miłość – ____dy jedno spada w dół
 Dru____ ciągnie je ku ____órze

6. **Wyzwanie!** Obejrzyj fragment serialu *Barwy szczęścia*. Wpisz brakujące części wyrazów. **L10 GS Z6 N25**

Mężczyzna: No i chciałbym zabrać Ksawcia do ___szpanii, chcę też się zobaczyć z Paulin___.

Kobieta 1: Jasne, a ___dy?

Mężczyzna: Wolne będę miał w sierpniu, tak się umówiłem z Celiną.

Kobieta 1: OK, to my pojedziemy na Mazury w lipcu. Pasuje ci to?

Mężczyzna: Wstępnie tak. No, ale potem jeszcze zadzwonię. żeby do___dać szczegóły. No teraz nie bardzo mo___. Jestem w pracy.

Kobieta 1: Dobrze, to czekam na telefon.

Mężczyzna: No hej.

Kobieta 2: Nie wiedziałam, że jesteś ta___ zapracowany.

Mężczyzna: Nic na to nie poradzę, taką mam współprac___ No, ale spokojnie, odbiję sobie na wakacjach w Hiszpanii. A... może chciałabyś ze mną pojechać?

Kobieta 1: Co za dużo to niezdrowo. Wspólny czas razem, w pracy razem i jeszcze wspólny urlop. Nie za dużo byś ___ciał?

Mężczyzna: Zależy, na ile mi pozwolisz.

wstępnie – na początek, na razie, początkowo
dogadać szczegóły – ustalić detale, pozostałe informacje
współniczka – partnerka w biznesie
odbić sobie – zrekompensować sobie, wynagrodzić trud

7. **LYRICS TRAINING:** Posłuchaj piosenki Edyty Geppert *Jaka róża, taki cierni* i uzupełnij brakujące wyrazy. **L10 GRA1**

GRY OGÓLNOROZWOJOWE

1. Do której kategorii pasują wyrazy? **L10 GRA2**

2. Rzuć kostką z 3 cyframi i nazwij słowo na wylosowanym polu. Start to pole z polską potrawą narodową. Wiesz które to pole?

Kostka: **L10 GRA**

NAWA
WYDZIAŁ JĘZYKÓW
WYBORY ANALETYKI

**UNIWERSYTET
ŁÓDŹKI**

**UNIWERSYTET
ŁÓDŹKI**

**ZAPORZĄDZONY PRACOWNIKOWI
PROFESOROWI J. H. KAPUSZKA**

3. Znajdź 14 wyrazów i uzupełnij tabelkę. Jaki kształt tworzą wyrazy?

k, g, h / ch	ki, gi, hi / chi

GIMNASTYKA K : KI, G : GI, H : HI

MÓWIMY

1. Wybierzcie w parach jeden dialog. Przeczytajcie go po cichu kilka razy. Zwróćcie uwagę na zaznaczone fragmenty oraz emocje. Odegrajcie przed grupą z pamięci.

Dialog 1	Dialog 2
– Szybko, szybko! – Ojej, jaki ogień! – Mamy tylko trochę czasu, projekt musi być gotowy do piątku. – Będzie. Spokojnie. Kiedy się denerwuję, nie mogę się skoncentrować. – Ale w piątek jest już konferencja w Genewie.	– Jak idzie? – Na giełdzie dobrze, ceny rosną. – Genialnie! To jakie plany? – Hm... – Co „hm...”? Jest pan analitykiem, słucham. Jakie ma pan propozycje? Ważne są tylko pieniądze. – Hiena... (cicho)

2. Posłuchaj i napisz: . / ? / ! Następnie przeczytaj z odpowiednią intonacją. L10 GM Z2 N26

1	Kiedy wreszcie skończę	
2	Z Kijowa	
3	Domowa kielbasa i kielki rzodkiewki	
4	Ten jest Polakiem, a tamten Ukraińcem	

5	Kiedy skończysz pracę	
6	W tygodniu jestem urzędnikiem, a w weekendy pływakiem	
7	Mówimy wędkarzem czy rybakim	
8	Te sukienki są długie, eleganckie i bardzo drogie	

3. Przygotujcie mini dialogi według zasad:

	Dialog A	Dialog B
Student 1 (3 wypowiedzi)	Jesteś pracownikiem. Chcesz zjeść drugie śniadanie.	Jesteś na rozmowie kwalifikacyjnej do nowej pracy. Opowiadasz o zainteresowaniach.
Student 2 (3 wypowiedzi)	Jesteś kierownikiem. Nie lubisz przerw w pracy.	Jesteś rekruterem, czyli chcesz zatrudnić w firmie nowego, kreatywnego pracownika.

Użyjcie minimum 5 form z banku:

szybkie, długie, krótkie, miękkie, kiedy, kiedyś, mechanikiem, informatykiem, politykiem, rolnikiem, urzędnikiem, grafikim, analitykiem, chirurgiem, kierowcą, kelnerką, z ogórkiem, z mlekiem, z jajkiem, z pączkiem, z żurkiem, z głupkiem 😊

4. Posłuchaj nagrania i powtórz. Zwróć uwagę na <ki, gi, hi>, akcent i intonację. Powtórz ćwiczenie kilka razy – mów coraz płynniej i wyraźniej. L10 GM Z4 N27

Polecam Państwu serdecznie film „Śląskie wakacje”, który oglądałem wczoraj w kinie. Akcja zaczyna się, kiedy główna bohaterka Eugenia jedzie z kamerą na Śląsk, żeby nagrać krótkie wideo o lokalnej kulturze. Spotyka tam grafika, który interesuje się geografią i prowadzi bloga o marketingu. Wspólnie przeżywają ciekawe przygody, pełne śmiechu i niebezpieczeństw – trochę jak w starej hiszpańskiej komedii. Film polecam każdemu, kto lubi słodkie historie z nutką geopolityki.

5. Posłuchaj i powtórz pary. L10 GM Z5 N28

	A	B
1	dobrego	доброго
2	młodego	молодого
3	zielonego	зеленого

6. Przyjrzyj się mapie Europy. Pokazuje ona, jak w różnych językach brzmi imię Jerzy. Zbuduj 10 zdań według wzoru:

On jest Polakiem, więc ma na imię Jerzy.

On jest Szwedem, więc ma na imię Georg.

Jerzy w językach europejskich

7. Rozwiąż rebus i uzupełnij rymowankę **L10 MD1**

Długą ścieżką przez _____, idzie sobie _____.

- Dokąd idziesz mój _____?
- Idę do swej krasnoludki, będę na skrzypczkach grał, a ty w kącie będziesz spał!

HASŁO:

HASŁO:

HASŁO:

8. Zorganizujcie krótki konkurs pod hasłem *Bałagan w pokoju*. Stwórzcie w parach lub indywidualnie memy na podany temat. Wygrywa mem, który zawiera jak najwięcej wyrazów z <k>, <g>, <h> oraz <ki>, <gi>, <hi>, a do tego jest śmieszny. Poniżej przykład, w którym jest 9 takich słów.

Możesz skorzystać z:

<https://www.iloveimg.com/pl/generator-memow>

<https://generator.memy.pl>

MARATON

1. Co to jest? Wszystkie odpowiedzi są w tej lekcji. Poszukaj i napisz.

góra w Polsce → *Giewont*

kilka róż →

polskie jedzenie, nie dla wegetarian →

długa i elegancka na imprezę →

czarna, zielona lub mrożona →

pracuje w restauracji →

miasto w Szwajcarii →

imię dla kobiety →

imię dla mężczyzny →

kraj na południu Europy →

2. Posłuchaj i ponumeruj. L10 M Z2 N29

	kie		ki		ke
	gie		gi		ge
	chie		chi		che
	kie		ki		ke
	gie		gi		ge
	hie		hi		he

3. Posłuchaj i powtórz frazy. L10 M Z3 N30

Jestem rolnikiem: uprawiam ziemniaki, truskawki, gruszki...

Jestem analitykiem, a marketing to moja pasja.

Jabłecznik robi się z ciasta francuskiego, a szarlotkę zawsze z kruchego.

Mam dzisiaj przekąskę: sałatkę z tuńczykiem, jajkiem, pieczarkami i kiszonymi ogórkami.

Kiedy jedno spada w dół, drugie ciągnie je ku górze (Zanim pójde, Happysad)

W czasowniku „spadać” jest już informacja, że to czynność „w dół”. Czasem przez pomyłkę, a czasem dla żartu mówimy dwa razy to samo. Nie jest to potrzebne w komunikacji, ale może ważne dla rymu w piosence?

4. Ułóżcie w parach historie w dwóch komiksach. L10 MD2

a. Z wyrazami: kelner, sałatka, garnitur, gazeta, hotel, herbata.

b. Z wyrazami: bukiet, sukienka, ogień, długie, chirurgiem, historia.

Przeczytajcie z podziałem na role.

5. GLOTTOŁAMAŃCE. Najpierw powtórz wolno, a potem powtarzaj coraz szybciej. L10 M Z4 N31

Długie drogi, krótkie nogi.

Polskę – polskie – Polskę – polskie – Polskę – polskie

Moje ulubione KulFony

☐

☐

☐

☐

☐

☐

☐

☐

☐

☐

Głoski [m' / b' / p' / v' / f']

Lekcja 11

W głowie się nie mieści

kibice
na miecze

TRENING PODSTAWOWY

SŁUCHAMY 1. Jeżeli słyszysz [i] (ort. <j>), zrób: (essa). L11 TPS Z1 N1

2. Zdecyduj. L11 TPS Z2 N2

	Słyszę [me]	Słyszę [m'ie]
1	☐	☐
2	☐	☐
3	☐	☐
4	☐	☐
5	☐	☐
6	☐	☐

3. Posłuchaj i uzupełnij. L11 TPS Z3 N3

Start →

ma			mo
	wu	fo	
			mi
	bio	we	
			mie
	me		

4. Posłuchaj i ponumeruj. L11 TPS Z4 N4

A -

B -

C -

D -

E -

F -

G -

H -

5. a. Słuchaj. L11 TPS Z5a N5

b. Trenuj i zaznaczaj. L11 TPS Z5b N6

c. Testuj i pisz: TS (takie same) lub R (różne). L11 TPS Z5c N7

Masz dobrze: +,
masz źle: -

	TRENUJĘ		+/-	TEST
	Takie same	Różne		
1	☐	☐		
2	☐	☐		
3	☐	☐		
4	☐	☐		
5	☐	☐		
6	☐	☐		
7	☐	☐		
8	☐	☐		
9	☐	☐		

6. Co oni powiedzieli? Zaznacz. L11 TPS Z6 N8

	A	B
Dialog 1	piana	pana
	miodowy	modowy
	sofie	sofę
Dialog 2	lampie	lampę
	mamie	mamę
	wież	weż

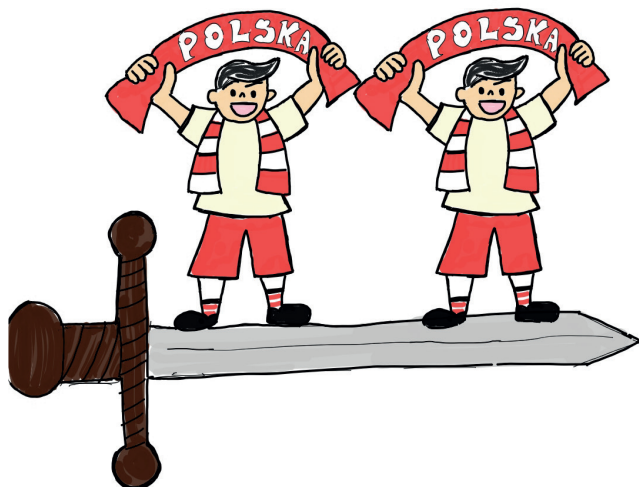
7. Zdecyduj. L11 TPS Z7 N9

	pe, be, we, fe, me	pie, bie, wie, fie, mie
1	☐	☐
2	☐	☐
3	☐	☐
4	☐	☐
5	☐	☐
6	☐	☐
7	☐	☐
8	☐	☐
9	☐	☐
10	☐	☐

8. Posłuchaj i uzupełnij luki. L11 TPS Z8 N10

Dialog 1	Dialog 2
- Gdzie jest sklep rybny?	- Gdzie ją poznałeś?
- Nie wiem, właśnie jestem w skle_____ mięsnym.	- W pu_____. Była taka piękna...
Dialog 3	Dialog 4
- Mogę ci pomóc? Jaki masz problem?	- Masz tor____?
- Spoko, już po proble_____.	- Tak.
	- A klucze?
	- W tor____. 😊

Dialog 5	Dialog 6
– O czym myślisz? – O kim... O ma___. - Miesiąc jej nie widziałam. – Patrz! Widzisz ma___? Przyjechała!	– Boję się o jej gło___. Miała wypadek. To straszne! – Yhm. W gło___ się nie mieści.

TRENING PODSTAWOWY

MÓWIMY

[m / p / b / v / f] są twarde.

[m' / p' / b' / v' / f']
są zmiękczone.

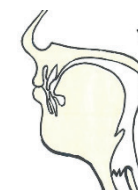

Po nich zawsze piszemy <i>, a czytamy [i] albo [i] (ort. <j>), jeśli dalej jest samogłoska (np. **bie**, **pio**, **fia**).

Kiedy je mówimy, środek języka idzie do góry.

[m / p / b / m' / p' / b']

[v / f / v' / f']

[b']

[v']

L11 TPM F14

1. Powtórz. L11 TPM Z1 N11

mia	bia	pia	wia
fio	pio	wio	bio
bie	pie	wie	mie
wiu	fiu	biu	miu

2. Powtórz. L11 TPM Z2 N12

wie pan	pewien	pewna	powinna
obie	sobie	tobie	siebie
pięc	piąty	piątka	piąta
miasto	miejsce	w mieście	miejski

3. Przeczytaj. L11 TPM Z3 N13

m, p, b, w, f + i + a, e, u, o, a, ę → [i]

mieszkam	białe kwiaty	piąta piętnaście
[i]	[i] [i]	[i] [i]

4. Przeczytaj. Dobrze? Napisz: ✓ L11 TPM Z4 N14

☐ piękne pieski	☐ Jest pięć po piętej.
☐ w sklepie mięsnym	☐ Na zdrowie.
☐ tobie zrobię	☐ Wiesz czy nie wiesz?
☐ w białej torbie	☐ Wiem, że nic nie wiem.
☐ na fioletowej sofie	☐ Wiem, ale nie powiem.

5. Porównaj i powtórz.

Poziomo: L11 TPM Z5 N15 i pionowo: L11 TPM Z5 N16.

pe	pie	[p'ie]	kope	kopie
ba	bia	[b'ia]	bały się	biały
ma	mia	[m'ia]	mały	miały
fo	fio	[f'io]	fotel	fiolet
we	wie	[v'ie]	zdrowe	zdrowie

6. Powtórz. L11 TPM Z6 N17

ijoiioijoiio / pijopijopijopijo / pjopjopjopjo / pjepjepjepje / ...

A jak będzie dla: m, b, w, f?

7. Uzupełnij i przeczytaj.

szafa	w	sza_____
torba	w	tor_____
sofa	na	sof_____
kanapa	na	kana_____
zupa	w	zu_____
głowa	w	gło_____
chleb	o	chle_____
sklep	w	skle_____
problem	o	proble_____
pub	w	pu_____
niebo	o	nie_____

Miejscownik dobrze wie, że p kocha pie.

8. Powtórz. L11 TPM Z8 N18

pi – pije – pijana – piana [p'iana]

wi – wije – rozwijała – wiała [v'iaua]

mi – mija – mijąta – miąta [m'iaua]

bi – bije – wzbijała – biąta [b'iaua]

9. Posłuchaj i szybko zareaguj. L11 TPM Z9 N19

10. Naśladuj. L11 TPM Z10 N20

- W głowie się nie mieści... Ja o niebie, ty o chlebie.
- Hm... to prawda. Ty chcesz chyba gwiazdkę z nieba. Ja o zupie, ty o ...

Czasem warto czegoś
nie powiedzieć...

Chcesz wiedzieć, co jest dalej
– sprawdź w: **Słownik miejski** 😊

11. Powtórz. L11 TPM Z11 N21

chleb	grzyb	klub	lub
Lwów	Kijów	Wrocław	Kraków
Stanisław	Władysław	Mieczysław	Radosław

Pamiętaj!

Literę na końcu
czytamy jako twarde [p],
a literę <w> jako twarde [f].

GIMNASTYKA

P : PI, B : BI, M : MI, W : WI, F : FI

SŁUCHAMY

1. Co słyszysz? L11 GS Z1 N22

[m / b / p / v / f]	[m' / b' / p' / v' / f']
	1,

2. Zaznacz X, jeśli słyszysz [i] (ort. <j>): L11 GS Z2 N23

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. Posłuchaj i zdecyduj, z jakimi oni mówią emocjami. L11 GS Z3 N24

		A	B
1	Ale tu bałagan. Biegnij po mop.	neutralnie	złość
2	Ile tu piany! Woda wylewa się z wanny.	złość	radość
3	To nie zabawa. Zostaw moje kwiaty.	ironia	złość
4	O nie, muszę powiesić firanki. Nie lubię tego.	neutralnie	smutek

4. **Wyzwanie!** Posłuchaj fragmentu piosenki zespołu Pectus *To, co chciałbym ci dać*. Uzupełnij. L11 GS Z4 N25

To __mie__jsce dla cie____
 Które przynosi nam czas.
 Wciąż daję Ci ____olność.
 Kochasz kolejny raz
 Na swoim nie____,
 Które tak chciałbym Ci dać.
 Za____rz mnie proszę
 Tam, gdzie nie kończy się ś____t

5. **Wyzwanie!** Obejrzyj fragment serialu *Rodzinka.pl*. Zaznacz, co słyszysz. L11 GS Z5 N26

Kacper: Mamo, wytrzymałem pod **wiodą / wodą** półtorej minuty.

Natalia: Super! Kuba! **Rozwieś / Rozbierz**, nie rzucaj!

Kuba: Ale co?

Natalia: Ręcznik.

Kuba: Już się **robi / robię**.

Natalia: Tomek, rozwieś ręcznik.

Tomek: Ja jestem na wakacjach, mamo.

Natalia: A ja nie jestem?

Tomek: Nie. Tylko **tobie /to be** zależy, czy jest suchy czy mokry. Nam facetom to nie robi żadnej różnicy, **wesz / wiesz?**

Natalia: Wam to nie robi żadnej różnicy, tak?

Tomek: To przez chromosom X i Y chyba.

Natalia: Jesteście **rozpieszczeni / rozpuszczeni** i przyzwyczajeni, że rodzice wszędzie za wami chodzą i wszystko sprzątają.

Ludwik: Co tam?

6. **Wyzwanie!** Obejrzyj fragment serialu *Czas honoru – powstanie*. Wpisz brakujące słowa. L11 GS Z6 N27

Oficer niemiecki: I?

Janek: Zgadzam się.

Oficer niemiecki: Słucham?

Janek: Zgadzam się.

Oficer niemiecki: No brawo! Co za miła odmiana.

Janek: Tylko niech pan wypuści moją żonę.

Oficer niemiecki: Pan mi _____ warunki?

Janek: Ona jest w ciąży. Nie może tu być, potrzebuje lekarza.

Oficer niemiecki: Rozumiem pana, dobrze. _____ panu, że rozważę to.

Janek: Niech pan _____ wypuści moją żonę!

Oficer niemiecki: Najpierw to pan musi pomóc nam, bo przez pański upór straciliśmy mnóstwo czasu i teraz trzeba nadrobić zaległości. _____ pan? Niech pan mi zaufa.

Janek: Dlaczego?

Oficer niemiecki: Dlaczego? To bardzo proste, bo nie ma pan innego wyjścia, _____ jeszcze dzisiaj moi ludzie _____ pana do archiwum i tam pańskie wprawne fachowe oko bez trudu wyłuska wszystkie fałszywe dokumenty, które przeoczyli nasi fachowcy i w ten sposób pomoże pan Trzeciej Rzeszy. Dobrze? Lichtman, zapraszam pana do _____.

wypuści – uwolni, oswobodzi
 w ciąży – będzie mieć dziecko
 rozważyć to – pomyśleć o tym
 upór – kiedy robimy coś i nie chcemy przestać
 nadrobić zaległości – zrobić coś, czego wcześniej nie zrobiliśmy
 nie ma innego wyjścia – nie może nic innego zrobić
 wprawne – doświadczony
 fachowe – profesjonalne
 wyłuska – znaleźć
 przeoczyć – nie zauważyć czegoś ważnego
 fachowiec – profesjonalista

7. LYRICS TRAINING: Posłuchaj piosenki *Bo mój chłopiec piłkę kopie* w wykonaniu Katarzyny Koniecznej i uzupełnij brakujące wyrazy.

L11 GRA1

8. Wyzwanie! Zobacz fragment filmu i uzupełnij luki. L11 GRA2

W głowie się
nie mieści....

GRY OGÓLNOROZWOJOWE

1. Co widzisz? Zdecyduj, jaki to wyraz. L11 GRA3
2. Znajdź 40 wyrazów i dopasuj je do odpowiednich kategorii. Niektóre wyrazy mogą być w kilku kolumnach.

<pi>	<bi>	<mi>	<wi>	<fi>

GIMNASTYKA

P : PI, B : BI, M : MI, W : WI, F : FI

MÓWIMY

1. Zamknij oczy i posłuchaj, a potem przeczytaj. L11 GM Z1 N28

miał, miałeś, miała, miałyście, mieliśmy, nie miało, mieli

wiem, wiedzą, wiemy, wiecie, wiedział, wiedziała, wiedzieliście, wiedziała

lubię porządek, robię bałagan, gubię pieniądze, opowiadam o urlopie, mówię o filmie

2. Wybierzcie w parach jeden dialog. Przeczytajcie go po cichu 4 razy. Zwróćcie uwagę na **zaznaczone** fragmenty oraz emocje. Odegrajcie przed grupą z pamięci.

Dialog 1	Dialog 2	Dialog 3
- Nie mam paszportu! - Co, zgubiłeś? - Nie wiem, nie widzę go ani w mojej torbie, ani w twojej torbie, ani nawet w szafie. - I co teraz? Samolot za pięć godzin.	- Co to za bałagan? Miałaś posprzątać. - I posprzątała, nie widać? - Yyy, nie... Masz biało-beżowe meble, a teraz wszystkie są takie dziwne, brudne.	- Idą święta! 😊 - Taaa, znowu trzeba sprzątać... - Też tego nie cierpię. Ciągłe tylko zmywanie, pranie, prasowanie, odkurzanie. - Właśnie. Zamiast iść z dzieckiem

- Nie wiem! Pomóż mi! - Nie panikuj! Spokojnie. Czekaj, a co ty masz w kieszeni? - Paszport...	Całe biurko w pa pierach . Nie widzisz tego? – Mamo, ale ja pomalowałam meble, one są mięto-wo-miodowe . – Co???	na plac zabaw, pobawić się wia- derkiem w pia- skownicy, zbierać kwiatki na bukiet, to my nic, tylko ciągle sprzątamy. – Taki los matki.
---	---	---

3. **Wyzwanie!** W trzyosobowych grupach (Pan Hilary, **narrator 1** i **narrator 2**) przeczytajcie fragmenty wiersza *Okulary* Juliana Tuwima: jak w teatrze, z emocjami!**Biega**, krzyczy pan Hilary:

„Gdzie są moje okulary?”

„Skandal! – **krzyczy** – nie do **wiary**!”

Ktoś mi ukradł okulary!”

Pod kanapą, na kanap**ie**,Wszędzie szuka, parska, sap**ie**!Szuka w **piecu** i w kominie,W mysiej dziurze i w **pianinie**.

Nagle – zerknął do lusterka...

Nie chce **wierzyć**... Znowu zerk.

Znalazł! Są! Okazało się,

Że je ma na własnym nosie.

parskać – gwałtownie wypuścić powietrze, np. o koniu

sapać – mocno i głośno oddychać, np. po bieganiu

mysia dziura – dziura, w której mieszka mysz

zerknąć – spojrzeć

zerkać – spoglądać

1	2	3	4
Pan Hilary jest spokojny.	Pan Hilary jest zdenerwowany.	Pan Hilary jest śpiący.	Pan Hilary jest wesoły.

Narrator jest wesoły.	Narrator jest smutny.	Narrator jest podekscytowany. Wow!	Narrator jest neutralny.
Narrator jest znudzony, ziewa... Aaa!	Narrator jest zaskoczony.	Narrator jest neutralny.	Narrator jest podekscytowany. Wow!

4. **Wyzwanie!** Przeczytaj pary, zwracaj uwagę na różnice między nimi:

wioski – wioski miasto – ma sto Piasta – pasta

Przeczytaj fragment wiersza Marii Konopnickiej *Ojczyzna moja*.
Każdy wers podziel na pół.

Ojczyzna moja – / to **w**ioski i **mi**asta,

Wśród pól lechickich / sadzone od **P**iaста;

To rzeki, lasy, / **k**wietne niwy, łąki,

Gdzie **pie**śń nadziei / **ś**piewają skowronki.

lechicki – związany z językami, kulturą zachodniosłowiańską

Piast – legendarny władca Polski

od Piasta – od początku państwa polskiego, od bardzo dawna

niwa – pole

skowronek – mały ptak, który rano śpiewa bardzo głośno i pięknie

5. Przygotujcie mini dialogi według zasad:

	A	B
Student 1 (3 wypowiedzi)	Masz bałagan w pokoju. Nie lubisz sprzątać.	Zgubiłeś bilet do kina. Nie wiesz, co robić.

	A	B
Student 2 (3 wypowiedzi)	Jesteś rodzicem i chcesz, by było czysto na święta.	Pomogasz szukać biletu: proponujesz różne miejsca, np. szafę.

Użyjcie minimum 10 form z banku:

biały, miesiąc, po problemie, o urlopie, filmie, biega, wiem, szafie, torbie, sofie, kanapie, święta, lubię, opowiem, śpiewam, nie wierzę, miasto, nie cierpię, zbierać, papiery, w sklepie, w głowie, mieć, robię, bierz

6. Posłuchaj nagrania i naśladuj. Zwróć uwagę na <pi, bi, mi, wi, fi>, akcent i intonację. Powtórz ćwiczenie kilka razy – mów coraz płynniej i wyraźniej. **L11 GM Z6 N29**

- Byłam dziś w sklepie i widziałam piękne meble do salonu. Szczególnie podobał mi się miękki fotel. Aha, i wygodna sofa w kolorze miodowym. Myślę, że do tego dobrze pasowałby dywan w beżowe wzory. Chciałabym, żeby było przytulnie.
- A widziałas może coś do sypialni? Myślałam o dużej szafie z lustrami.
- Świetny pomysł! Mamie na pewno się spodoba. Dobrze, to może w weekend pojedziemy razem i wszystko obejrzymy. Weźmiemy ze sobą miarkę i sprawdzimy, czy się wszystko zmieści.
- Świetnie. Ale dlaczego ma się podobać mamie?!

7. **Wyzwanie!** Przyjrzyj się memom dotyczącym sprzątania mieszkania i przeczytaj teksty znajdujące się na memach,

- a) Napisz 5 rad dla młodego człowieka, który właśnie zamieszkał sam. Wybierz jedną najlepszą i powiedz ją kolegom. Porozmawiajcie i wybierzcie najlepszą według całej grupy.
- b) Jak myślisz, dlaczego sprzątanie jest takim problemem? Czy umiesz przekonać kolegę / koleżankę, który / która lubi bałagan, że to nie jest dobre? Masz jakieś pomysły? Zaprezentuj grupie swoje argumenty.

MARATON

1. Gdzie brakuje litery <i>? Dopisz ją!

- Byłam dziś w sklepie i widziałam piękne meble do salonu.
- A widziałaś może coś do sypalni? Myślałam o dużej szafie z lustrami.
- Świetny pomysł! Mame na pewno się spodoba. To może w weekend pojedziemy do masta i wszystko obejrzymy? Weźmemy ze sobą markę i sprawdzimy, co się zmeści.

2. Posłuchaj i ponumeruj. L11 M Z2 N30

pa	pia	pje
wie	wia	we
fio	fo	fiu
ma	mia	mie
be	bie	bio

3. Posłuchaj i powtórz frazy. L11 M Z3 N31

Byłam w sklepie, ale zapomniałam o chlebie.

Ubrania są jeszcze w szafie, a powini być już w torbie.

Za miesiąc święta!

Nie cierpię papierów na biurku.

Zabierz mnie proszę. Tam, gdzie nie kończy się świat (To, co chciałbym ci dać, Pectus)

4. GLOTTOŁAMAŃCE. Najpierw powtórz wolno, a potem powtarzaj coraz szybciej. L11 M Z4 N32

Bierz ten beż.

Mao miał mało.

Moje ulubione KulFony

☐

☐

☐

☐

☐

☐

☐

☐

☐

☐

NOTATKI

Upodobnienia

Lekcja 12

Przerwa na kawkę

TRENING PODSTAWOWY

SŁUCHAMY

1. Jeżeli słyszysz [g], zrób: 👍 , a jeżeli [k], zrób: 👎 .

L12 TPS Z1 N1

2. Jeżeli słyszysz [ʒ] (<ż>), zrób: 👍 , a jeżeli [ʃ] (<sz>), zrób: 👎 .

L12 TPS Z2 N2

3. Zaznacz. L12 TPS Z3 N3

		Słyszę [ć] <ć>	Słyszę [ǰ] <dź>
1	choć	☐	☐
2	chodź	☐	☐
3	chodźmy	☐	☐
4	chodźcie	☐	☐
5	chodzi	☐	☐
6	idź	☐	☐
7	idźcie	☐	☐
8	idzie	☐	☐
9	idźmy	☐	☐
10	Idzi	☐	☐

4. Posłuchaj i ponumeruj. L12 TPS Z4 N4

A –

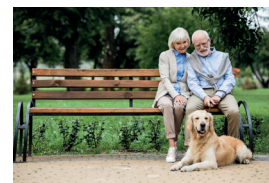
B –

C –

D –

E –

F –

G –

H –

5. a. Słuchaj par. L12 TPS Z5a N5

b. Trenuj i zaznaczaj. L12 TPS Z5b N6

c. Testuj i pisz: TS (takie same) lub R (różne). L12 TPS Z5c N7

Masz dobrze: +,
masz źle: -

	TRENUJĘ		+ / -	TEST
	Takie same	Różne		
1	☐	☐		
2	☐	☐		
3	☐	☐		
4	☐	☐		
5	☐	☐		
6	☐	☐		
7	☐	☐		
8	☐	☐		

6. Co słyszysz na końcu wyrazów? W nawiasy [] wpisz głoski, które słyszysz. L12 TPS Z6 N8

nóż	masaż	bagaż	tatuaż
[]	[]	[]	[]
talerz	lekarz	kucharz	malarz
[]	[]	[]	[]

7. W nawiasy [] wpisz głoski, które słyszysz na końcu. L12 TPS Z7 N9

1	zrób	[]
2	weź	[]
3	bądź	[]
4	pomóż	[]
5	otwórz	[]
6	mów	[]

8. Zdecyduj. L12 TPS Z8 N10

		[p]	[b]
1	pub	☐	☐
2	puby	☐	☐
3	klub	☐	☐
4	kluby	☐	☐
5	chleb	☐	☐
6	chleby	☐	☐
7	kebab	☐	☐
8	kebaby	☐	☐
9	grzyb	☐	☐
10	grzyby	☐	☐

9. Co oni powiedzieli? L12 TPS Z9 N11

	A	B
1	[kot]	[kod]
2	[kot]	[kod]
3	[kot]	[kod]
4	[kot]	[kod]
5	[kot]	[kod]
6	[kot]	[kod]

10. Słyszysz [ʃ] (<sz>) czy [ʒ] (<ż, rz>)? W nawiasy [] wpisz głoski, które słyszysz. L12 TPS Z10 N12

przy	przed	przerwa	krzesło
[]	[]	[]	[]
trzeba	trzy	trzyście	trzydzieści
[]	[]	[]	[]
brzuch	drzwi	grzyby	Grzegorz
[]	[]	[]	[]

Wniosek:

Po <p, t, k> litery <rz>, <ż> czytamy [].

Po <b, d, g> litery <rz>, <ż> czytamy [].

11. a. Słuchaj par. L12 TPS Z11a N13

b. Zdecyduj, co się powtarza. L12 TPS Z11b N14

	A	B	odpowieź
1	kózka	кізка	
2	nóžka	ніжка	
3	ławka	лавка	
4	bluzka	блүзка	
5	książka	книжка	
6	kwiat	квітка	
7	świat	світ	

Siedzę na ławce i myślę o kawce.

[f]

[f]

TRENING PODSTAWOWY

MÓWIMY

Dźwięczna	b	d	g	w	z	ż	ż, rz	dz	dź	dż	ch, h
	[b]	[d]	[g]	[v]	[z]	[ż]	[ʒ]	[ʒ]	[ʒ]	[ʒ]	[χ]
Bezdźwięczna	p	t	k	f	s	ś	sz	c	ć	cz	ch, h
	[p]	[t]	[k]	[f]	[s]	[ś]	[ʃ]	[c]	[ć]	[č]	[χ]

L12 TPM F15 L12 TPM

Sprawdź, co jest przed spółgłoską lub po spółgłosce.

A może spółgłoska jest na końcu?

Pamiętaj! Dwie spółgłoski obok siebie muszą być takie same: dźwięczne lub bezdźwięczne.

- Widzę dźwięczną, czytam bezdźwięczną:
 - na końcu wyrazu przed pauzą, np. raz [ras],
 - przed spółgłoską bezdźwięczną, np. wtorek [florek], idź prosto [iść prosto], w styczniu [fstyčnu],
 - po spółgłosce bezdźwięcznej, np. przepraszam [pšeprašam].
- Widzę bezdźwięczną, czytam dźwięczną:
 - przed spółgłoską dźwięczną, np. także [tagże], koc duży [koz duży], Bohdan [boɟdan].
- Dwie opcje:
 - na końcu pierwszego wyrazu jest spółgłoska (jedna z pary dźwięczna / bezdźwięczna), a na początku drugiego wyrazu jest samogłoska, <j>, <ł>, <m>, <n>, <ń>, <l>, <r>, np. sklep Oli [sklep ol'i], [skleb ol'i],
 - <w, wi> po spółgłoskach bezdźwięcznych, np. twój [tfui], [tvui].

Wymowa warszawska = bezdźwięczna.

Wymowa krakowsko-poznańska = dźwięczna.

1. Przeczytaj. L12 TPM Z1 N15

ba – pa	za – sa	dza – ca
da – ta	zia – sia	dzia – cia
ga – ka	ża – sza	dża – cza
wa – fa	rza – sza	żdża – szcza

2. Zamknij oczy: posłuchaj i powtórz. L12 TPM Z2 N16

-wska	-wski	-dzka	-dzki
-żka	-żki	-bka	-bki
-wka	-wki	-dka	-dki
-żka	-żki	-śba	-śby

3. Powtórz, a potem przeczytaj. L12 TPM Z3 N17

krakowska	krakowski	łódzka	łódzki
książka	książki	babka	babki
kawka	kawki	gładka	gładki
buźka	bużki	prośba	prośby

4. Przeczytaj. Dobrze? Napisz: ✓ L12 TPM Z4 N18

☐ Zrób to!	☐ Wejdź tu!
☐ Idź tam!	☐ Weź to!
☐ Chodź tu!	☐ Połóż tam!
☐ Wyjdź stąd!	☐ Szybko! Już!

5. Uzupełnij zdania, posłuchaj i sprawdź, czy masz tak samo. Możesz użyć wyrazów z banku. Przeczytaj. L12 TPM Z5 N19

przyjechałam/łam – lecę – jestem
 – odpoczywam – pracuję – robię zakupy
 – mieszkam – studiuje – wróciłam/łam – jadę...

Przykład: Przyjechałam	z	Anglii.
	z	Polski.
	z	Ukrainy.
	z	Tajwanu.
	z	Norwegii.
	z	Francji.
	w	Irlandii.
	w	Turcji.
	w	Japonii.
	w	Hiszpanii.
	w	Belgii.
	w	sklepie.

z, w + spółgłoska bezdźwięczna, np. p, t... = [], []

6. Posłuchaj i porównaj. Powtórz. L12 TPM Z6 N20

Gdyby kózka nie skakała, toby nóżki nie złamała.

Якби кізка не скакала, то б і ніжку не зламала!

7. Posłuchaj i zaznacz, gdzie jest różnica między tym, co piszemy, a tym, co mówimy (spółgłoski dźwięczne / bezdźwięczne). Naśladuj. L12 TPM Z7 N21

- Poproszę kielbasę krakowską.
- Chcesz babki do kawki?
- Kanapkę z szynką i herbatę bez cukru. Gotówką.
- Ulica Piotrkowska to łódzka wizytówka.
- Mam prośbę. Pożyczysz mi książkę?
- Jestem z Ukrainy, ale teraz mieszkam w Polsce.
- Zawsze we wtorek w południe gram w tenisa.

8. Posłuchaj i szybko zareaguj. L12 TPM Z8 N22

9. Porównaj i powtórz. L12 TPM Z9 N23

Bluza z kapturem.	Elegancka bluzka.
Wielka ryba.	Mała rybka.
Głupia koza.	Słodka kózka.
Moja głowa.	Twoja główka.
Długa noga.	Krótką nóżka.
Duży kubek.	Małe kubki.
Brzydka żaba.	Zielona żabka.

GIMNASTYKA

SŁUCHAMY

1. Posłuchaj, gdzie oni są i zaznacz, co słysząc. L12 GS Z1 N24

1	Jestem w kinie przy kasie.	[f / v]	7	Już jestem w Łodzi.	[f / v]
2	W autobusie. Poczekaj.	[f / v]	8	Jeszcze w Lublinie.	[f / v]
3	Jeszcze w szkole.	[f / v]	9	Nadal w Gdańsku.	[f / v]
4	W markecie, a co?	[f / v]	10	W Poznaniu. Czemu pytasz?	[f / v]
5	Jadę... W tramwaju.	[f / v]	11	W Zakopanem, na nartach.	[f / v]
6	Stoję w korku.	[f / v]	12	W Toruniu, ale już jadę.	[f / v]

2. Posłuchaj i zdecyduj, czy to prośba czy rozkaz. L12 GS Z2 N25

1	Chodź do mnie	. / !
2	Chodź tutaj	. / !
3	Idź stąd	. / !
4	Idź tam	. / !
5	Weź to	. / !
6	Weź dla mnie	. / !
7	Otwórz książkę	. / !
8	Otwórz drzwi	. / !

3. Posłuchaj i wybierz, co słysząc? L12 GS Z3 N26

Dialog 1

- Co podać?	1. [z / s]
- Poproszę kanapkę z serem ¹ i z ogórkiem ² , i drugą z salami ³ na wynos.	2. [z / s]
- Coś do ⁴ picia?	3. [z / s]
- Herbatę z cytryną ⁵ i z miodem ⁶ .	4. [ż / ś]
- Nie mamy miodu. Może być z cukrem ⁷ ?	5. [z / s]
- W sumie ⁸ tak.	6. [z / s]
	7. [z / s]
	8. [v / f]

Dialog 2

- Moja mama jest z Hiszpanii ¹ , a tata z Chin ² . Teraz mieszkamy ³ w Polsce ⁴ , w Warszawie ⁵ , ale rok temu mieszkaliśmy w Słowenii ⁶ , w Lublanie ⁷ .	1. [z / s]
- A za rok gdzie? Może w Honolulu ⁸ ?	2. [z / s]
- Bardzo śmieszne...	3. [z / s]
	4. [v / f]
	5. [v / f]
	6. [v / f]
	7. [v / f]
	8. [v / f]

Dialog 3

- Co robisz w poniedziałek ¹ ?	1. [v / f]
- Będę się uczyć. We wtorek ² mam testy z historii ³ i z geografii ⁴ .	2. [v / f]
- A w środę ⁵ ?	3. [z / s]
- Kartkówka ⁶ z polskiego ⁷ ...	4. [z / s]
- A w piątek ⁸ ?	5. [v / f]
- Będę odpoczywać ⁹ .	6. [v / f]
	7. [z / s]
	8. [v / f]
	9. [d / t]

4. a. Słuchaj. L12 GS Z4a N27

b. Trenuj i zaznaczaj. L12 GS Z4b N28

c. Testuj i pisz: TS (takie same) lub R (różne). L12 GS Z4c N29

Masz dobrze: +,
masz źle: -

	TRENUJĘ		+/-	TESTUJĘ
	[ć] ort. <ć>	[ź] ort. <dź>		TS / R
1	☐	☐		
2	☐	☐		
3	☐	☐		
4	☐	☐		
5	☐	☐		
6	☐	☐		
7	☐	☐		
8	☐	☐		

5. **Wyzwanie!** Posłuchaj fragmentu piosenki Kayah i Bregovicia *Byłam różą* i zaznacz to, co słyszysz. L12 GS Z5 N30

Kiedyś różą byłam,
[ś / ź]

Lecz nie jestem teraz.
[ć / ź] [s / z]

Od czasu do czasu jakbym słyszała nadal,
[t / d] [k / g]

Jak przechodzisz przez mój próg, Miły.
[k / g] [ś / ź] [k / g]

Od czasu do czasu, choć wiem, że nie mam prawa,
[t / d] [ć / ź]

Bo nie jestem twoja już.
[v / f] [ż / ś]

6. **Wyzwanie!** Posłuchaj fragmentu piosenki *Wzięli zamknęli mi klub* zespołu Kwiat Jabłoni. W nawiasy [] wpisz głoski, które słyszysz. L12 GS Z6 N31

Chcę dziś zwojować cały ś[]iat
Właśnie dzisiaj udowodnię – jestem czego[] wart
Idę już Krako[]skim, zbliżam się
Ju[] niedługo, ju[] za chwilę, za minuty dwie

... I nagle serce staje i a[] zapiera dech
Świat szy[]ko wiruje, a ja pewna jestem że

... Wzięli zamknęli dziś mój ulubiony klu[]
Po[] drzwiami ludzi tłum, ju[] nie zabaluje tu
Okna zabite, techno nie poleci ju[]
Na blacie gruby ku[], a my nie zatańczymy tu
... Ło-o-o-o... ... Ło-o-o-o-o-o

zabite okna

kurz

zwojować świat – metaforycznie: zdobyć popularność

coś zapiera dech – coś jest tak piękne lub straszne, że aż nie można z wrażenia oddychać

tłum – duża grupa ludzi w jednym miejscu

wirować – kręcić się wkoło

zabalować – (zbyt) długo się bawić, np. w klubie

okna zabite – zamknięte, np. deskami

kurz – szary pył, np. na stole

7. **Wyzwanie!** Posłuchaj refrenu piosenki Zbigniewa Wodeckiego *Lubię wracać tam, gdzie byłem*. Zaznacz, gdzie jest różnica między tym, co piszemy, a tym, co mówimy (spółgłoski dźwięczne / bezdźwięczne). L12 GS Z7 N32

Lubię wracać w strony, które znam,
Po wspomnienia zostawione tam,
By się przejrzeć w nich, odnaleźć w nich.
Choćby nikły cień pierwszych serca drzeń,
Kilka nut i kilka wierszy z czasów,
Gdy kochałaś pierwszy raz.

8. **Wyzwanie!** Obejrzyj fragment serialu *M jak miłość*. W podkreślonych wyrazach zaznacz, gdzie słyszysz: L12 GS Z8 N33

- [ʃ] – na **żółto**,
- [ʒ] – na **szaro**,
- [ʃ] – na **zielono**,
- [ʒ] – na **czerwono**,
- [ʃ] – na **fioletowo**,
- [s] – na **niebiesko**.

sztorm – silny wiatr nad morzem
przystań – miejsce, gdzie można bezpiecznie zacumować łódź;
metaforyczne: symbol bezpieczeństwa

Marcin: Kama, bo ja chciałbym, żebyś ty wiedziała, że po tych wszystkich...

Kama: Sztormach.

Marcin: Jesteś dla mnie jak...

Kama: Bezpieczna, przyjazna przystań. To tak jak ty dla mnie.

Marcin: Czyli z tego wszystkiego wynika, że...

Kama: Wyptywamy na spokojne wody.

Marcin: Już będzie wszystko dobrze.

9. **Wyzwanie!** Posłuchaj recytacji wiersz Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego *Rozmowa liryczna*. Zaznacz: L12 GS Z9 N34

- na **zielono** miejsca, w których litera <w> czytana jest [v],
- na **czerwono** miejsca, w których litera <w> czytana jest [f].

- Powiedz mi jak mnie kochasz.
- Powiem.
- Więc?
- Kocham cię w słońcu. I przy blasku świateł.

Kocham cię w kapeluszu i w berecie.

W wielkim wietrze na szosie, i na koncercie.

W bzach i w brzoźach, i w malinach, i w klonach.

I gdy śpisz. I gdy pracujesz skupiona.

I gdy jajko roztłukujesz ładnie -
nawet wtedy, gdy ci łyżka spadnie.

W taksówce. I w samochodzie. Bez wyjątku.

I na końcu ulicy. I na początku.

I gdy włosy grzebieniem rozdzielisz.

W niebezpieczeństwie. I na karuzeli.

W morzu. W górach. W kaloszach. I boso.

Dzisiaj, wczoraj i jutro, dniem i nocą...

na szosie – na drodze
roztłukiwać jajko –
potłuc skorupkę jajka
boso – bez butów

10. **Wyzwanie!** Obejrzyj fragment serialu *Na dobre i na złe*. W podkreślonych wyrazach zaznacz na **zielono** miejsca, w których litera <w> czytana jest [v], a na **czerwono** miejsca, w których litera <w> czytana jest [f]. L12 GS Z10 N35

Dziewczyna: Falko, masz bardzo dużo negatywnych opinii w internecie.

Falkowski: Ale jak to jest możliwe?

Dziewczyna: No możliwe, pacjenci po wizycie wystawiają lekarzom ocenę.

Falkowski: Ja wiem, ale jak ktokolwiek może być niezadowolony z wizyty u mnie.

Kobieta: O właśnie, właśnie.

Falkowski: Czy ja nie jestem najlepszym specjalistą w swojej dziedzinie w Warszawie? No ma pani rację – w Polsce.

11. a. Słuchaj par. L12 GS Z11a N36

b. Zaznacz, co słyszysz i powtórz pary. L12 GS Z11b N37

	A	B
1	chleb	хліб
2	naród	народ
3	staż	стаж
4	nóż	ніж
5	pokaz	показ
6	nerw	нерв
7	grzyb	гриб

GRY OGÓLNOROZWOJOWE

1. Zdecyduj, co słyszysz? L12 GRA1

2. LYRICS TRAINING: Posłuchaj piosenki Seweryna Krajewskiego *Kiedy mnie już nie będzie* i uzupełnij brakujące wyrazy. L12 GRA2

Z uzupełnionych wyrazów wypisz te, które inaczej mówimy niż piszemy. Kto znalazł ich w grupie najwięcej?

3. Zdecyduj i pogrupuj. L12 GRA3

GIMNASTYKA

MÓWIMY

1. Przeczytaj i posłuchaj, czy mówisz dobrze. L12 GM Z1 N38

Tam jest ławka.
Chcesz kawkę?
Słodka truskawka.
Nie ma sławka?
To moja zabawka.
Jadę do Włocławka.
Co, zielona trawka?

Pójść na zieloną trawkę.

Czy wiesz, co to znaczy?
Sprawdź w WSJP.

2. Wyzwanie! Przeczytaj wyrazy i fragmenty piosenki Wzięli zamknęli mi klub zespołu Kwiat Jabłoni. L12 GM Z2 N39

dziś	[ś]	dziś zwojować	[ż z]
czegoś	[ś]	czegoś wart	[ż v]
już	[ż]	już za chwilę	[ż z]
aż	[ż]	aż zapiera dech	[ż z]
pod	[t]	pod drzwiami	[d d]

A teraz zaśpiewaj: bezdźwięczne, dźwięczne. L12 GS Z6 N31

Chcę dziś / zwojować cały świat

Właśnie dzisiaj udowodnię – jestem czegoś wart

Idę już Krakowskim, zbliżam się
Już niedługo, już za chwilę, za minuty dwie

... I nagle serce staje i aż zapiera dech
Świat szybko wiruje, a ja pewna jestem że

... Wzięli zamknęli dziś mój ulubiony klub
Pd drzwiami ludzi tłum, już nie zabaluje tu
Okna zabite, techno nie polecą już
Na blacie gruby kurz, a my nie zatańczymy tu
... Ło-o-o-o... ... Ło-o-o-o-o-o

3. Przeczytaj zdania. Grupa zgaduje, która to wersja.

1	Chodź do mnie. Przytul mnie!	Chodź do mnie! Przytul mnie.
2	Chodź tutaj. Proszę!	Chodź tutaj! Proszę.
3	Idź stąd. W tej chwili!	Idź stąd! W tej chwili.
4	Idź tam. Już!	Idź tam! Już.
5	Weź to. Nie chcę!	Weź to! Nie chcę.
6	Weź dla mnie. Błagam!	Weź dla mnie! Błagam.
7	Otwórz książkę. Teraz!	Otwórz książkę! Teraz.
8	Otwórz drzwi. Ktoś puka!	Otwórz drzwi! Ktoś puka.

4. Opowiedz o osobach na podstawie informacji z tabeli. Ale najpierw... uzupełnij wolne miejsca – zapytaj o wszystko kogoś, kogo jeszcze dobrze nie znasz.

imię	kraj	miasto	hobby	kuchnia
Tetiana	Ukraina	Toruń	grać w karty, tańczyć w klubie	herbata z cytryną, bez cukru, barszcz z fasolą i z mięsem
Maria	Hiszpania	Warszawa	grać w golfa, spacerować w parku	kawa z mlekiem i lodami, omlet z papryką
Aleksander	Niemcy	Łódź	grać w hokeja, czytać w bibliotece	cola z lodem, kanapka z szynką i serem
Anna	Wielka Brytania	Kraków	grać w badmintona, inspirować się w muzeum	kawa bez cukru, ryba z frytkami i sałatka z pomidorami

Przykład:

Przeczytaj starannie **pogrubione** miejsca.

Tetiana **jest z Ukrainy**, ale teraz **mieszka w Toruniu**. Lubi grać **ze znajomymi w karty**, a w weekendy **tańczyć w klubie**. Na obiad **lubi gotować barszcz z fasolą i mięsem**, a pije tylko herbatę z cytryną i bez cukru.

5. **Wyzwanie!** Odegraj z koleżanką / kolegą dialog. Zwróć uwagę na zaznaczone miejsca.

Marcin: Kama, bo ja chciałbym, żebyś ty wiedziała, że po tych wszystkich...

Kama: Sztormach.

Marcin: Jesteś dla mnie jak...

Kama: Bezpieczna, przyjazna przystań. To tak jak ty dla mnie.

Marcin: Czyli z tego wszystkiego wynika, że...

Kama: Wyptywamy na spokojne wody.

Marcin: Już będzie wszystko dobrze.

6. **Wyzwanie!** Przeczytaj fragment wiersza Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego *Rozmowa liryczna*. Zwróć uwagę na **zaznaczone** miejsca.

Kocham cię **w** słońcu. I przy blasku **świec**.

Kocham cię **w** kapeluszu i **w** berecie.

W wielkim wietrze na szosie, i na koncercie.

W bzach i **w** brzozech, i **w** malinach, i **w** klonach.

I gdy śpisz. I gdy pracujesz skupiona.

I gdy jajko roztłukujesz ładnie -
nawet **w**tedy, gdy ci **tyżka** spadnie.

W taksówce. I **w** samochodzie. Bez wyjątku.

I na końcu ulicy. I na początku.

I gdy włosy grzebieniem rozdzielis.

W niebezpieczeństwie. I na karuzeli.

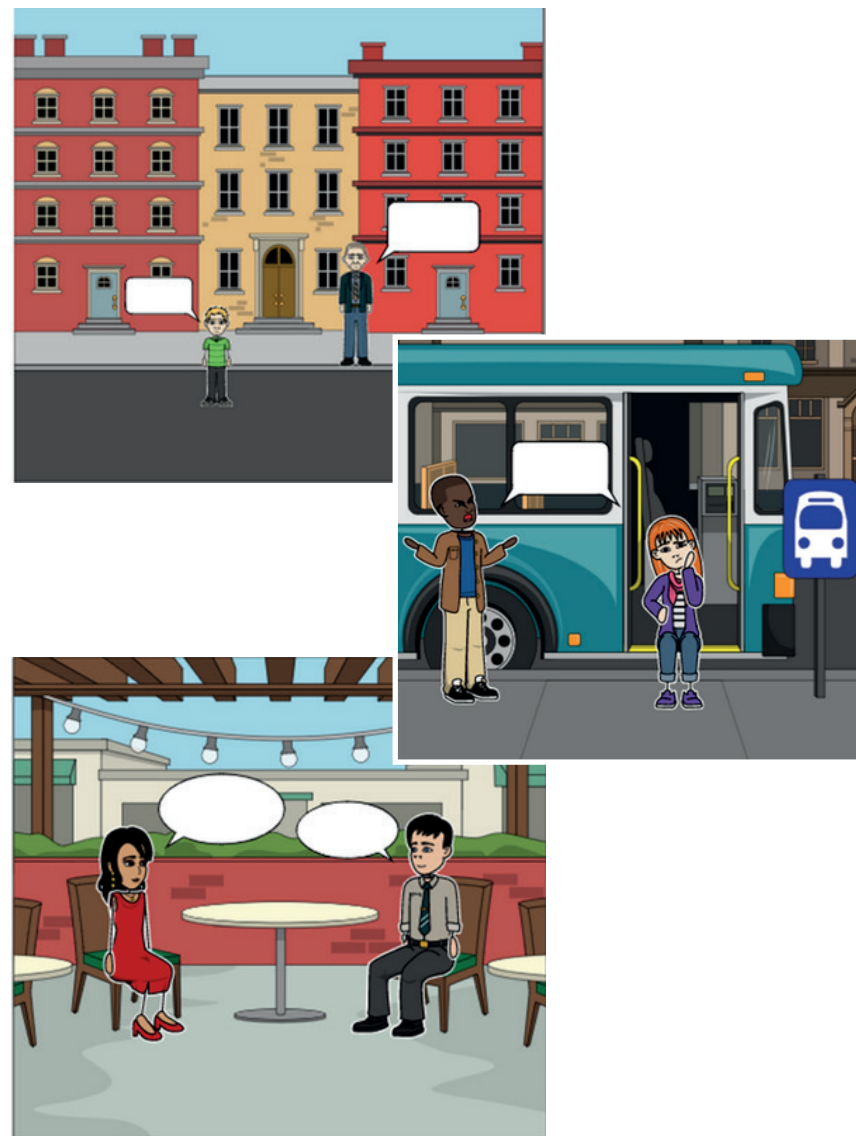
W morzu. **W** górach. **W** kaloszach. I boso.

7. **Wyzwanie!** Jak być szczęśliwym? Odczytaj mem i spróbuj z koleżanką / kolegą napisać 5 rad, jak być szczęśliwym w XXI wieku. Zacznij od:

Uwierz / Rób / Zrób / Pomóż / Weź / Bądź / Mów / Otwórz...

8. Uzupełnij komiksy i przeczytaj dialogi. Użyj minimum 5 wyrazów, w których co innego piszemy, a co innego czytamy, np.: kawka, randka, chodź, przepraszam, szybko...

MARATON

1. Posłuchaj i zdecyduj. L12 M Z1 N40

1	Jestem [z / s] ...	6	Mieszkam [v / f] ...	11	Masz czas [v / f] ...
2	Poproszę [z / s] ...	7	Dostałam pracę [v / f] ...	12	Uwielbiam [v / f].
3	Nie, nie, [z / s] ...	8	Będę studiować [v / f] ...	13	[ž / š] okno.
4	Jestem [z / s] ...	9	On studiuje [v / f] ...	14	Proszę, ... [ž / š].
5	[z / s] mleka,	10	Jestem na wakacjach [v / f] ...	15	[b / p] to.

2. Posłuchaj i powtórz frazy. L12 M Z2 N41

Poproszę kanapkę **z** salami i herbatę **z** cukrem.

Jestem z Ukrainy, ale teraz **mieszkam w Polsce**.

Zawsze w czwartek w południe biegam w parku.

Kocham cię **w** słońcu. I **przy** blasku **świec**. (Rozmowa liryczna, K.I. Gałczyński)

Bezpieczna, przyjazna przystań. (serial: *M jak miłość*)

3. Znajdź wyrazy. Przeczytaj i napisz w odpowiedniej kolumnie tabeli według tego, co słyszysz i widzisz.

4. GLOTTOŁAMANIEC. Najpierw powtórz wolno, a potem powtarzaj coraz szybciej. L12 M Z4 N42

Idźcie na trawkę po truskawkę.

Moje ulubione KulFony

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

NOTATKI

SPIS ŹRÓDEŁ

LEKCJA 1

Sen na pogodne dni – wykonanie: Beata Bartelik, tekst: Waldemar Chyliński, muzyka: Kazimierz Lewandowski, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,beata_bartelik,sen_na_pogodne_dni.html; nagranie: <https://www.youtube.com/watch?v=dnetd83XF6Q>

Ale jestem – wykonanie: Anna Maria Jopek, autor tekstu: Magdalena Maria Czapińska, muzyka: Tomasz Lewandowski, tekst: https://www.tekstowo.pl/piosenka,anna_maria_jopek,ale_jestem.html; nagranie – TVP: <https://www.youtube.com/watch?v=8E3PFnkpOx8>

Szyborska W., 2023, *Nic dwa razy*, [w:] W. Szyborska, *Wiersze wszystkie*, Kraków, s. 162–163.

Tuwił J., 2004, *Słoń Trąbalski*, [w:] J. Tuwił, *Poezje*, Wrocław, s. 524–525.

Dzięki, że jesteś – wykonanie: Lanberry i Tribbs, tekst: Małgorzata Uściłowska, Mikołaj Trybulec, muzyka: Tribbs, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,lanberry,dzieki__ze_jestes_feat__tribbs.html; nagranie – TVP: https://www.youtube.com/watch?v=B8QjHLn_K9M

mem – źródło: <https://kwejk.pl/obrazek/3702389/oto-jestem.html>

Brzechwa J., 2002, *Leń*, [w:] J. Brzechwa, *Wielka księga wierszy*, Poznań, s. 29.

Tuwił J., 2004, *O Grzesiu kłamczuchu i jego cioci*, [w:] J. Tuwił, *Poezje*, Wrocław, s. 530.

memy – źródła: <https://memy.jeja.pl/nowe,15,memy,9489.html>; <https://obrazkowo.pl/9352ff30a09282ed8dcd5c3d7418711a/Kim-jeste%C5%9Bmy>; <https://imgflip.com/memegenerator/70709502/Who-are-we>

<http://www.migawka.lodz.pl/article/czym-jest-migawka>

Rodzinka.pl – TVP: <https://www.youtube.com/watch?v=X2Y2Ns-3tSU>

Mickiewicz A., *Do M****, <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/sonety-odeskie-do-m.html>

Rodzinka.pl – TVP: <https://www.youtube.com/watch?v=cL0G5adGMXk>

memy – źródło: https://memy.pl/mem/363782/Studia_vs_Praca; <https://demotywatory.pl/5022819/Studia-to-paradoksalnie-jednoczesnie-najlepszy-i-najgorszy-etap>

LEKCJA 2

Wpadła gruszka do fartuszka, 2021, [w:] *Wpadła gruszka do fartuszka i inne rymowanki*, opracowanie zbiorowe.

Mickiewicz A., *Niepewność*, <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/sonety-odeskie-niepewnosc.html>

Psalm stojących w kolejce – wykonanie: Krystyna Prońko, tekst: Ernest Bryll, muzyka: Wojciech Trzciński, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,krystyna_pro_ko,psalm_stojacych_w_kolejce.html#google_vignette, nagranie – TVP: https://www.youtube.com/watch?v=m4gxz_pHtAc

Życie nad rozlewiskiem – TVP: <https://www.youtube.com/watch?v=Urb-WHT9cNnU>

Oddech szczura – wykonanie: Maanam, tekst: Olga Jackowska (Kora), muzyka: Marek Jackowski, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,maanam,oddech_szczura.html

Dzięki, że jesteś – wykonanie: Lanberry i Tribbs, tekst: Małgorzata Uściłowska, Mikołaj Trybulec, muzyka: Tribbs, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,lanberry,dzieki__ze_jestes_feat__tribbs.html; nagranie – TVP: https://www.youtube.com/watch?v=B8QjHLn_K9M

Brzechwa J., 2002, *Leń*, [w:] J. Brzechwa, *Wielka księga wierszy*, Poznań, s. 29.

Na dwa – wykonanie: Sistars, tekst: Natalia Przybysz, Paulina Przybysz, muzyka: Natalia Przybysz, Paulina Przybysz, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,sistars,na_dwa.html

Każdego dnia – wykonanie: Mesajah, tekst: Mesajah, muzyka: Mesajah, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,mesajah,kazdego_dnia.html, nagranie – TVP: <https://www.youtube.com/watch?v=ZZisH0xlvqY>

memy – źródła: <https://obrazkowo.pl/60448b014062a4275bb4d9008236469e/Za-takie-rzeczy-kocham-nauk%C4%99-i-nowe-technologie>; <https://i.pl/maslo-drozsze-niz-zloto-oto-najlepsze-memy-o-cenach-masla-to-juz-nie-kostki-to-sztabki-30012025/gh/c1-19003588>

Poza logiką – wykonanie: Mrozu, tekst: Mrozu, muzyka: Mrozu, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,mrozu,poza_logika.html, nagranie – TVP: https://youtu.be/tFKGe9__ffk?si=Awqd9gixmuMAC_9k

mem – autor: Paulina Kaźmierczak

mem – źródło: <https://www.facebook.com/polszczyzna/posts/galicyzmy-to-wyrazy-zwroty-konstrukcje-sk%C5%82adniowe-kt%C3%B3re-za%C5%82y-przej%C4%99te-zapo%C5%BCyc/4528074787234804/>

LEKCJA 3

Dni, których nie znamy, Marek Grechuta, tekst: Marek Grechuta, muzyka: Jan Kanty Pawluśkiewicz, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,marek_grechuta,dni_ktorych_nie_znamy.html

WSJP, hasło: stary, ale jary, cytat za: <https://wsjp.pl/haslo/podglad/17334/stary-ale-jary/1398269/czlowiek>

wierszyk – autor: Michalina Biernacka

Kundel bury, Fasolki, tekst: Wanda Chotomska, muzyka: Adam Markiewicz, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,fasolki,kundel_bury.html

O mnie się nie martw – TVP: <https://www.youtube.com/watch?v=F9dNJp-nLkU8>

Mały, biały pies, Bogusław Mec, tekst: Jeremi Przybora, muzyka: Jacek Mikuła, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,boguslaw_mec,maly_bialy_pies.html

LYRICS TRAINING: piosenka *Wszyscy tacy mądrzy* zespołu Francis Tuan Szymborska W., 2023, *Nic dwa razy*, [w:] W. Szymborska, *Wiersze wszystkie*, Kraków, s. 162–163.

mem – źródło: <https://kwejk.pl/obrazek/3498293/moje-osobowosci.html>

Miś Uszatek – TVP: <https://www.youtube.com/watch?v=CLiMMaUie0>

O mnie się nie martw – TVP: <https://www.youtube.com/watch?v=GuFabpgZK6s>

komiks – autor: Paulina Kaźmierczak

Dzień dobry – wykonanie: Kwiat Jabłoni, tekst: Kasia Sienkiewicz, Kyle James Hauser, muzyka: Kasia Sienkiewicz, Kyle James Hauser, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,kwiat_jabloni,dzien_dobry.html, nagranie: <https://www.youtube.com/watch?v=tu6vPd--Wdk>

wykres na podstawie: <https://ingremio.org/psychologia/rozne-osobowosci-rozne-instrukcje-postepowania/>

grafika – autor: Paulina Kaźmierczak

LEKCJA 4

Wylizanka: Poszła Ola do przedszkola, za: <http://wylizanki.net/wylizanka/poszla-ola-do-przedszkola-zapomniała-parasola-74>

LYRICS TRAINING: piosenka *Mniej niż zero* zespołu Lady Pank

O mnie się nie martw – TVP: <https://www.youtube.com/watch?v=cdGt-B6zUz5Y&list=PLmrJGkLA1GSP4Tiyu1ZbmZB5tkfB6-pCB&index=18>

Wylizanka: Na ulicy Reja, za: N. Usenko, D. Wawitow, *Stare i nowe wylizanki*, Poznań 2011, s. 37.

LYRICS TRAINING: piosenka *Dom* w wykonaniu Cleo, tekst: Joanna Klepko, muzyka: Donatan, cytat za: <https://www.tekstowo.pl/piosenka,cleo,dom.html>

mem – źródło: https://memy.pl/mem/288505/SPOKOJNIE_JUZ_OGARNIAM

Na wyspach Bergamutach, tekst: Jan Brzechwa, muzyka: Andrzej Korzyński, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,akademia_pana_kleksa,na_wyspach_bergamutach.html, wykonanie: Jelonki, nagranie: <https://www.youtube.com/watch?v=a-VfhYa2CFO>

Brzechwa J., 2002, *Na wyspach Bergamutach*, [w:] J. Brzechwa, *Wielka księga wierszy*, Poznań, s. 60.

Miś Uszatek – TVP: <https://www.youtube.com/watch?v=ZPHg-lhmkJw>

mem – źródło: <https://gloswielkopolski.pl/z-rodzina-wychodzi-sie-dobrze-tylko-na-zdjeciu-oto-najlepsze-memy-o-zyciu-rodzinnym-zobacz-29-01-2025-r/gh/c1p2-27087779/7>

LEKCJA 5

Byłominęło – wykonanie: Kwiat Jabłoni, tekst: Katarzyna Sienkiewicz, muzyka: Katarzyna Sienkiewicz / Jacek Sienkiewicz / Nikodem Dybiński, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,kwiat_jabloni,bylominelo.html, nagranie: <https://www.youtube.com/watch?v=lzxoRIKCpFc&list=RDlzxoRIKCpFc&index=1>

Jej portret – wykonanie: Kuba Badach, tekst: Jonasz Kofta, muzyka: Włodzimierz Nahorny, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,boguslaw_mec,jej_portret.html, nagranie – TVP: <https://www.youtube.com/watch?v=RSt5u3VRQRc>

LYRICS TRAINING: piosenka *Z Tobą chcę oglądać świat* w wykonaniu Zbigniewa Wodeckiego

Matylda – TVP: <https://www.youtube.com/watch?v=j3LSK3tj8cM>

mem – źródło: <https://memy.jeja.pl/123391,wiec-moje-hobby-to-spanie.html>

LEKCJA 6

mapa – <https://www.google.com/maps/search/Ba%C5%82uty%2C%20%C5%81%C3%B3d%C5%BA%2C%20PL>

O mnie się nie martw – TVP: <https://www.youtube.com/watch?v=6eHY-z0Slkvo&list=PLIW18UCdquTIC4iHZPhX27n4v78jEoQQ&index=31>

LYRICS TRAINING: piosenka *Perłowa Łódź* w wykonaniu Antoniny Krzysztoń

Byłominęło – wykonanie: Kwiat Jabłoni, tekst: Katarzyna Sienkiewicz, muzyka: Katarzyna Sienkiewicz / Jacek Sienkiewicz / Nikodem Dybiński, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,kwiat_jabloni,bylominelo.html, nagranie: <https://www.youtube.com/watch?v=IzxoRIKCpFc&list=RDlzxoRIKCpFc&index=1>

Galeria Sztuki Dawnej: <https://palac-herbsta.org.pl/galeria-sztuki-dawnej>

Szary świat – wykonanie: Kwiat Jabłoni i sanah, tekst: sanah, Kwiat Jabłoni, muzyka: sanah, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,sanah,szary_swiat__feat__kwiat_jabloni_.html

Złamane serce jest OK – wykonanie: Daria Zawiałow, tekst: Daria Zawiałow, muzyka: Daria Zawiałow, Bartosz Dziedzic, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,daria_zawialow,zlamane_serce_jest_ok.html#-google_vignette, nagranie: <https://www.youtube.com/watch?v=LnNTD1BBe88>

kostka do gry: https://generujemy.pl/rzut_kostka

mem – źródło: <https://wspolczesna.pl/memy-o-pracy-smieszne-obrazki-i-memy-na-temat-pracy-i-zatrudnienia-polacy-w-robocie-sie-nie-nudza-zdjecia/gh/c15-13998033/8>

O mnie się nie martw – TVP: <https://www.youtube.com/watch?v=tv9XW-myCb1Y&list=PLIW18UCdquTIC4iHZPhX27n4v78jEoQQ&index=25>

Łódź – wykonanie: N.O.T., tekst: N.O.T., cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,n_o_t_,Lod_.html, nagranie: https://www.youtube.com/watch?v=ChYMTnO9ZrA&list=PL2SI7InJ1fTASiSi_PSaOkI2ezOQY-05dY&index=7

mem – źródło: <https://samequizy.pl/memy-12-dziwne-nazwy-ulic-i-miast-w-polsce-i-nie-tylko/>

O mnie się nie martw – TVP: <https://www.youtube.com/watch?v=pD4sW-sN821U&list=PLIW18UCdquTIC4iHZPhX27n4v78jEoQQ&index=25>

Godzina W – wykonanie: Małe TGD, tekst: Monika Mimi Wydrzyńska, Piotr Nazaruk, muzyka: Monika Mimi Wydrzyńska, Piotr Nazaruk, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,male_tgd,godzina_w.html, nagranie: <https://www.youtube.com/watch?v=xlBkFIKnng>

mem – źródło: <https://memy.jeja.pl/9870,optymista-pesymista-realista-i-ja.html>

LEKCJA 7

<https://aniagotuje.pl/przepis/zalewajka>

<https://uml.lodz.pl/>

<https://lodz.pl/>

<https://www.uni.lodz.pl/>

<https://www.filolog.uni.lodz.pl/>

<https://www.polonistyka.uni.lodz.pl/>

https://www.facebook.com/filmilbufet/?locale=pl_PL

Kluska – wykonanie: Ranko Ukulele, tekst: Marta Grenda, muzyka: Marta Grenda, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,ranko_ukulele,kluska_1.html, nagranie: <https://www.youtube.com/watch?v=ml6w6KDNCzU>

Brzechwa J., 2002, *Na straganie*, [w:] J. Brzechwa, *Wielka księga wierszy*, Poznań, s. 114–115.

mem – źródło: <https://dziwneobrazki.pl/img/24571/udaje-ze-mi-smakuje/>

Żółty szalik – TVP: <https://www.youtube.com/watch?v=QJmOcOoohq0>

<https://www.restauracja-piwnicalodzka.pl/karta-menu>

LEKCJA 8

<https://wsjp.pl/haslo/podglad/6271/kwiecien-plecien-bo-wciaz-przeplata-troche-zimy-troche-lata>

https://www.tekstowo.pl/piosenka,piotr_szczepanik,kochac.html

<https://wolnelektury.pl/media/book/pdf/dziady-dziady-poema-dziady-czesc-ii.pdf>

<https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/chlopi-czesc-pierwsza-jesien.html>

wierszyk – autor: Michalina Biernacka

Drogi proste – wykonanie: Kwiat Jabłoni ft. Julia Pietrucha, tekst: Katarzyna Sienkiewicz, muzyka: Katarzyna Sienkiewicz, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,kwiat_jabloni,drogi_proste.html#google_vignette, nagranie: <https://www.youtube.com/watch?v=6OU6a29dy1s>

Rodzinka.pl – TVP: <https://www.youtube.com/watch?v=4svG1hFPpFM>

To mógł być mejl – wykonanie: Ranko Ukulele, tekst: Marta Grenda, muzyka: Marta Grenda, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,ranko_ukulele,to_mogl_byc_mail.html, nagranie: <https://www.youtube.com/watch?v=hiTlpYAKSDM>

LYRICS TRAINING: piosenka *Weź nie pytaj* w wykonaniu Pawła Domagały

Remedium – tekst: Magdalena Czapińska, muzyka: Seweryn Krajewski, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,maryla_rodowicz,remedium.html

Ojczysty – dodaj do ulubionych: <https://nck.pl/projekty-kulturalne/projekty/ojczysty-dodaj-do-ulubionych/ciekawostki-jezykowe/no-i-nici-z-tego>

<https://sjp.pwn.pl/ciekawostki/haslo/odciszyz-sie;9283326.html>

M jak miłość – TVP: <https://www.youtube.com/watch?v=eoC2WguERg8>

LEKCJA 9

Staff L., 2010, *Deszcz jesienny*, [w:] L. Staff, Poezje, red. H. Sułek, I. Misiak, Kraków, s. 23–25.

Rodzinka.pl – TVP: <https://www.youtube.com/watch?v=nbWSoFYYKeQ>

LYRICS TRAINING: piosenka *Orzeł może* w wykonaniu Artura Andrusa

Brzechwa J., 2002, *Kaczka-dziwaczka*, [w:] J. Brzechwa, *Wielka księga wierszy*, Poznań, s. 64.

Oranżada – wykonanie: Koniec Świata, tekst: Jacek Stęszewski, muzyka: Koniec Świata, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,koniec_Swiata,oranzada.html, nagranie: <https://www.youtube.com/watch?v=6Qq9xM8RCSw>

Brzechwa J., 2002, *Entliczek-pentliczek*, [w:] J. Brzechwa, *Wielka księga wierszy*, Poznań, s. 140.

mem – źródło: <https://memy.pl/mem/64083/Zakupy>

Brzechwa J., 2002, *Żuk*, [w:] J. Brzechwa, *Wielka księga wierszy*, Poznań, s. 53.

Żółwik, beczka i piąteczka – słowa: Dorota Kluska, cytat za: https://www.facebook.com/AnimaPianoSebastianDusza/videos/%C5%BC%C3%B3%C5%82wik=-beczka-i-pi%4C85%teczka1558592111176691//?locale-ms_MY

Rodzinka.pl – TVP: https://www.youtube.com/watch?v=MzZ_bFNR-RHQ&list=PLPinL2A2F0x9_HC_jQXV53aw-gSBASc76&index=3

Sto lat, cytat za: http://www.stolat.eu/#google_vignette

Kołęda dwóch serc – tekst: Jacek Skubikowski (polski), George Michael (angielski), muzyka: George Michael, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,pectus,koleda_dwoch_serc.html

Szum – wykonanie: Kaśka Sochacka, tekst: Katarzyna Sochacka-Kasznia, muzyka: Katarzyna Sochacka-Kasznia, Aleksander Świerkot, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,kaska_sochacka,szum__a_ty_jak_.html, nagranie – Radio ZET: https://youtu.be/7KFNYKd5Ebg?si=n_QGjYoA9b7AB_Jy

Byłam różą – wykonanie: Kayah i Bregović, tekst: Goran Bregović, tłum. Katarzyna Szczot, muzyka: Goran Bregović, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,kayah,bylam_roza.html

memy – źródła: <https://gk24.pl/najlepsze-memy-o-zakupach-polacy-szturmuja-w-soboty-sklepy-i-centra-handlowe-jak-robimy-zakupy-inter-nauci-nie-maja-litosci/gh/c11-18535929>, <https://www.blasty.pl/tag/facet-na-zakupach>, <https://beatadranikowska.pl/czy-mezczyzni-robia-zakupy-na-marsie-a-kobiety-na-wenus/>

Rodzinka.pl – TVP: https://www.youtube.com/watch?v=ixmUrsRjVJw&list=PLPinL2A2F0x9_HC_jQXV53aw-gSBASc76&index=4

Pawlikowska-Jasnorzewska M., 2019, *Miłość*, [w:] M. Pawlikowska-Jasnorzewska, *Złote myśli kobiety. Poezje zebrane*, red. M. Nalewski, Warszawa, s. 123.

mem – źródło: <https://memy.pl/mem/106809/Prezent>

LEKCJA 10

Zanim pójdę – wykonanie: Happysad (KręciołaTV), tekst: Jakub „Quka” Kawalec, muzyka: Jakub „Quka” Kawalec, Łukasz Cegliński, Maciej Sosnowski, Artur Telka, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,happysad,zanim_pojde.html, nagranie – KręciołaTV: <https://www.youtube.com/watch?v=yLfSPMPBeqw>

Barwy szczęścia – TVP: <https://www.youtube.com/watch?v=FXiBaOuFCBc>
 LYRICS TRAINING: piosenka *Jaka różna, taki cierń* w wykonaniu Edyty Geppert
 mem – źródło: <https://memy.jeja.pl/748579,ciekawostka.html>

wyliczanka: Długą ścieżką przez ogródek... – cytat za: https://czasdzieci.pl/czytanki/id,3396ac-dluga_sciezka_przez.html

<https://www.iloveimg.com/pl/generator-memow>

<https://generator.memy.pl/>

mem – źródło: <https://demotywatory.pl/4832901/Do-pokoju-nastolatka-wchodzi-sie-jak-do-IKEI-Wpadasz-po-koc-a>

LEKCJA 11

<https://www.miejski.pl/slowo-Ja+o+zupie%2C+ty+o+dupie>

To, co chciałbym ci dać – wykonanie: Pectus, tekst: Tomasz Szczepanik, muzyka: Tomasz Szczepanik, Skimming, Adrian Adamski, Rafał Inglot, Grzegorz Samek, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,pectus,to_co_chcialbym_ci_dac.html, nagranie – TVP: <https://youtu.be/f4mYmSPbsaE?si=K4ZqsPNJPjY1WKm>

Rodzinka.pl – TVP: <https://www.youtube.com/watch?v=nbWSofYYKeQ>

Czas honoru – powstanie – TVP: https://www.youtube.com/watch?v=8lKjFY-8M7ZI&list=PLIW18UCdquTmnKyDES9G_X3vO6wyPyjUS&index=14

LYRICS TRAINING: piosenka *Bo mój chłopiec piłkę kopie* w wykonaniu Katarzyny Koniecznej

Tuwim J., 2004, *Okulary*, [w:] J. Tuwim, *Poezje*, Wrocław, s. 544.

Konopnicka M., 2012, *Co Ojczyzna?*, [w:] M. Konopnicka (J. Sawa), *Śpiwnik historyczny: 1767-1863*, Warszawa, s. 4.

memy – źródła: <https://kwejk.pl/obrazek/4103320/sprzatanie.html>,
<https://memy.jeja.pl/74640,sprzatanie-jest-do-kitu.html>

LEKCJA 12

<https://wsjp.pl/haslo/podglad/9710/zeby-gdyby-kozka-nie-skakala-toby-nozki-nie-zlamala>

Byłam różą – wykonanie: Kayah, tekst: Goran Bregović, tłum. Katarzyna Szczot, muzyka: Goran Bregović, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,kayah,bylam_roza.html, nagranie – TVP: <https://youtu.be/MU-IEdx2c390?si=CbTSYNdDbfMbwCZH>

Wzięli zamknęli klub – wykonanie: Kwiat Jabłoni, tekst: Jacek Sienkiewicz, muzyka: Jacek Sienkiewicz, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,kwiat_jabloni,wzieli_zamkneli_mi_klub.html, nagranie: <https://www.youtube.com/watch?v=j2xw3Va8JHA>

Lubię wracać tam, gdzie byłem – wykonanie: Zbigniew Wodecki i Alicja Majewska, tekst: Wojciech Młynarski, muzyka: Zbigniew Wodecki, cytat za: https://www.tekstowo.pl/piosenka,zbigniew_wodecki,lubie_wracac_tam_gdzie_bylem.html, nagranie – TVP: https://youtu.be/Mo75z9_TZIU?si=SDkiAKsZWYSJxkiK

Na dobre i na złe – TVP: https://www.youtube.com/watch?v=aPj_EbwYojw

M jak miłość – TVP: <https://www.youtube.com/watch?v=5g76UZBQeOc>

Gałczyński K.I., 2014, *Rozmowa liryczna*, [w:] K.I. Gałczyński, *Portret muzy. Wiersze zebrane*, red. M. Nalewski, Warszawa, s. 533.

mem – źródło: <https://treningmentalny.wordpress.com/2014/05/04/badz-szczesliwy/>

komiksy – autor: Paulina Kaźmierczak

Zdjęcia wykorzystane w książce: © Depositphotos

hzparisien@gmail.com, 211646990

vverve, 320930854

zhukovsky, 558391822

Dizfoto, 163733074

Robson90, 413325218

chones, 73161815

Ćwiczenia – o czym nie sposób nie wspomnieć – są bardzo rozmaite, atrakcyjne i uszeregowane w przemyślany sposób. Na pewno zainteresują nawet wymagającego odbiorcę. Różnorodność ich formy sprawi, że uczący się nie będą się nudzić, a może nawet nie zawsze będą świadomi tego, że ćwiczą „żmudną” wymowę. Cenne jest wprowadzenie materiałów związanych z rozpoznawaniem i uczeniem się intonacji, wyrażaniem różnych emocji. Są to ćwiczenia ciekawe i nietypowe, wydaje się, że zainteresowałyby one nie tylko obcokrajowców, ale nawet rodzimych użytkowników języka.

[...] imponująca jest chęć połączenia nauki wymowy z kulturą, a także dopasowanie do poszczególnych tematów ortofonicznych określonych bloków tematycznych oraz zagadnień gramatyczno-leksykalnych. Prezentowana publikacja jest zatem ciekawą i rzetelnie przygotowaną propozycją skutecznej nauki polskiej wymowy sprofilowaną na potrzeby grupy ukraińskojęzycznej – odbiorców, którzy są w stanie osiągnąć polską wymowę bliską ideałowi.

Z recenzji prof. Ałły Krawczuk

Książka niewątpliwie wypełnia lukę na rynku wydawniczym, na którym nie ma tak wszechstronnego podręcznika do nauki osób ukraińskojęzycznych wymowy polskiej. Ujawnia się też w niej wielkie doświadczenie lektorskie jej twórców oraz ich szerokie otwarcie na potrzeby współczesnego ucznia i studenta uczącego się języka polskiego jako obcego – w Polsce czy poza jej granicami.

W podręczniku występują zadania kojarzone z ćwiczeniami gramatycznymi, leksykalnymi, stylistycznymi, redakcyjnymi, ale zawsze w centrum jest postawione zagadnienie fonetyczne. Autorzy zauważyli, że fonetyki można uczyć na tekstach kultury i uczynili z tego temat swojego ambitnego projektu. Zdobywając przez lata doświadczenie lektorskie i prowadząc własne badania naukowe, przekonali się, że wymowa nie musi i nie może być sztucznie oddzielona od nauczania języka. Dzięki temu otrzymujemy atrakcyjny nowoczesny podręcznik, w którym ujawnia się dorobek zespołu łódzkiego także w zakresie poszukiwań nowych możliwości technologicznych w nauczaniu języka polskiego i gamifikacji procesu nauczania.

Z recenzji prof. Anny Majewskiej-Tworek

 WYDAWNICTWO
UNIwersytetu
ŁÓDZKIEGO

 wydawnictwo.uni.lodz.pl
 ksiegarnia@uni.lodz.pl
 (42) 665 58 63

Książka dostępna
jako e-book

e-ISBN 978-83-8331-895-0